
3 1761 07461866 1

G. Salomon pinx. I. W. Tegner & Co. lith. Inst.

TH. OVERSKOU.

Comedier

af

Th. Overskou.

Første Bind.

1 - 2

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af Eduard Meyer.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1850.

Overskous Comedier.

Første Bind.

Med Portraiter af:

Rosenkilde, Phister, Fru Heiberg, Wiehe og Foersom.

Indhold.

Tre Maaneder efter Brylluppet.

Lystspil i fem Acter.

(1828.)

Personerne.

Baron **Adolf** von **Rosenskjold**;
Amalie, hans Kone;
Emilie, hans Søster.
Graun, Møller paa Landet, Amalies Fader.
Grev von **Schwiebeln**.
Capitain von **Eichen**.
Mad. **Lindner**, en Præsteenke.
Johan, Baronens Tjener.
Lise, Baronessens Kammerpige.
Caspar, Capitainens Tjener.
Peer, Grauns Karl.
Lars, Portner } hos Baronen.
Jens, Kudsk } hos Baronen.
En **Underofficeer**.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn.

Første Act.

(Baronens Værelse med to Sidedøre. Alt ligger i Uorden.)

Første Scene.

Baronen, (strax efter) Johan.

Baronen (ligger paa Sophaen, i Pudderskjorte, med Papillotter i Haaret, og strækker sig halv søvnig).

Johan! Johan!

Johan (kommer). Hvad befaler, naadige Herre?

Baronen. Hvad er Klokken?

Johan. Eet, Herr Baron!

Baronen. Ah! det er tidligt! — Er der Breve, Billetter eller Nips til mig?

Johan. Endeel Smaabilletter, naadige Herre!

Baronen. Bring mig dem og — (gaber) hent Brændejernet.

Johan. Paa Dieblikket! (gaaer).

Baronen. Ah! hvor kjedeligt! ikke et Menneske har endnu ladet sig melde! Jeg behøver Selskab — Adspredelser! Jeg begynder allerede at finde den nymodens Levemaade gammeldags, og dog har jeg ikke ført den i mere end sex Uger — men min

Kone, hvis hun hørte mig, hun vilde sige: Lad os atter ile ud paa Landet; saalænge Du var der, længtes Du aldrig efter Afvexling, men var lykkelig ved min Kjærlighed! — Godt nok; men — jeg har gjort alt for ypperlige Fremskridt i den moderne Levemaade, til at jeg saaledes skulde standse paa Halvveien, — og hvor vilde le beau monde ikke lee, naar jeg paa eengang traadte ud af dens Cirkler for at saae, høste og sanke i Lade! — nei!

Johan (med endeel Billetter og et Brændejern).

Baronen. Giv hid! (Johan giver ham Billetterne). Brænd mig! (Johan brænder Papillotterne.) Lad see! (bryder et Brev og læser.) Hm! „Min Kones Død sætter mig i den ulykkeligste Forfatning — underdanigst — om en ringe Understøttelse til hendes Begravelse. Abraham Warner!" Mon Dieu! Hvormange Koner har den Mand? — det er jo ikke en Maaned siden jeg gav ham 30 Rdlr., til at faae een i Jorden — han lever nok blot af sine Koners Begravelser — Ah! (taster Billetten paa Bordet.) Var der Selskab hos min Kone i Aftes?

Johan. Hun var jo paa Bal i Harmonien, Hr. Baron!

Baronen. Saa! saa! — Rigtigt, jeg bad hende jo derom! — Jeg var tilbords med Frue Lillienkrands og kjedede mig siden ved Spillebordet. — Det undrer mig ellers; thi jeg spurgte Grev Schwiebeln, der dandsede hele Aftenen, derom, og han sagde, hun var der ikke.

Johan. Da fulgte Hr. Greven hende dog til Vogns.

Baronen. Virkelig? Saa? Hm! hm! — Hvad synes Dig ellers om den Fod jeg lever paa?

Johan. Herr Baron —

Baronen. Ligefrem! uden Omsvøb!

Johan. Jeg kan ikke negte, at jeg i Henseende til den

moderne Levemaade maa tilstaae Dem Fortrinet for alle de Herrer jeg har tjent; og hvis De havde nogle Amouretter, og levede i mindre Enighed med deres Gemalinde, saa var De den fuldkomneste Cavaleer af Verden.

Baronen. Nei! nei! — hvad Amouretter angaaer, da veed jeg ikke noget Fruentimmer, der er elskværdigere end min Kone, og i Henseende til Enigheden — hun er saa god, at jeg ikke kan komme i Uenighed med hende.

Johan (sagte). Saa vil jeg sørge derfor! — I oprørt Vand er godt at fiske!

Baronen. Johan! tag mit Haar ud. (Johan gjør det, Baronen nynner:)

Zéphir! Zéphir! heureux modéle
De l'aimable légèreté.

Er der nogen Invitation til Selskab paa Onsdag?

Johan. Endnu ikke, Hr. Baron!

Baronen. Der skal skrives Indbydelsesbilletter til Bal hos os! Zéphir! Zéphir! heureux modèle — Kokken skal i Morgen tidlig arbeide med mig i mit Cabinet — de l'aimable légèreté —

Anden Scene.

Baronen. Grev Schmiebeln.

Greven (kommer hurtigt). Ah monsieur! je suis bien votre serviteur.

Baronen (løber fra Johan, som gaaer ud). Ah! mon ami!

Greven. Comment vous portez vous?

Baronen. Ah! tout doucement! Jeg kjeder mig! Maa jeg ikke engagere Dem til Middag i Bellevue?

Greven. Pardon! Jeg er occuperet med Familieaffairer — ah, min Ven, høist ubehagelige Familieaffairer.

Baronen. Comment?

Greven. En Neveu — et humeur emportée, som jeg ikke i flere Aar har seet — har havt en Querelle i Hamborg med en vis Capitain i brasiliansk Tjeneste; det er kommet til en Duel, hvori han er bleven.

Baronen. Celà m'afflige beaucoup!

Greven. Ah bah! Knægten var et mauvais sujet — en blâme for Familien.

Baronen. Saa maa De jo være Gjerningsmanden forbunden.

Greven. Hvad tænker De paa? Jeg maa jo revanchere min Familie — og det vil jeg som en Cavaleer comme il faut. Denne Capitain var nylig arriveret fra Brasilien til Hamborg, og jeg har bestemte Efterretninger om, at han skal være kommen her til Byen, som jeg troer, for at vente Leilighed til at komme til Amerika — mais — han skal ikke echappere mig — jeg er paa Spor —

Baronen. Je vous en félicite.

Greven. Sans raison! Det koster mig meget — særdeles meget — mais, sur mon honneur! han skal betale mig det, l'affreux meurtrier! Jeg er ganske en rage.

Baronen. Det gjør mig meget ondt. Mais apropos — De sagde, at De ikke havde seet min Kone i Aftes, og jeg har hørt, at De har fulgt hende til Vogns?

Greven. Ah, ja saa — De veed det? — Jo vist, jeg har seet hende; jeg har dandset med hende — hun dandser mignonnement!

Baronen. Mais — pardon! hvorfor sagde De, at De ikke havde seet hende?

Greven. En Spøg! Jeg vilde skjænke Dem en surprise. Men man saae Dem jo slet ikke i Balsalen — der var en Sorg blandt alle Damerne, som ikke er til at beskrive —

Baronen. De spøger!

Greven. Parole d'honneur! — Comtesse Darling var ganske utröstelig, hun dandsede ikke mere end een Française, Frøken Glodenhjelm undskyldte sig med Vapeurs, og den charmante Grevinde Lindholm havde forvredet sit ene Been — Jeg beklager, paa min Ære, Deres Gemalinde!

Baronen. Pourquoi?

Greven. Hun fik nogle Blik af de skinsyge Skjønne, saa gjennemborende, saa spodske —

Baronen. Spodske?

Greven. Jeg beder — saa — saa moquante vilde jeg sige — men hun er lykkelig; alle den fine Verdens Pile prelle af paa hendes simple, fri Naturlighed.

Baronen (mumlende). Ja vist, hun er et Naturbarn.

Greven. Bien! Man er skinsyg paa hende; men hun bryder sig ikke derom! Man misunder den rige Uadelige, at hun har vundet Palmen fra saa mange rige Adelige — ah! latterlige Fordom! — n'est ce pas vrai?

Baronen (adspredt). Vrai! — Dites moi, hvad siger man om min Kone?

Greven. At hun er smuk — meget smuk!

Baronen (med et lille Suk). Men uadelig.

Greven. Kan det negtes?

Baronen. Hm! Jeg ægtede hende af den inderligste Kjærlighed. De veed, jeg har for mit Giftermaal levet eensom paa mit lille Gods, som min Fader efterlod mig; hendes Fader var Møller i Nærheden; jeg saae hende ofte, elskede hende og begjæ-

rede hende af Faderen uden at ane, at han var en hoved=rig Mand, og at hun otte Dage efter Forlovelsen skulde arve ubyre Rigdomme efter en Onkel, som hun troede for længe siden død i Amerika. Tanken om, at Verden vilde troe, at jeg havde ægtet hende for hendes Rigdomme, faldt mig ind; men mit Ord og min Kjærlighed fængslede mig lige stærkt.

Greven. Vilde De opoffre den lykkelige Frihed, sur mon honneur, De kunde da neppe finde et behageligere Slaverie. — Deres Kone er en indtagende Borgerlig.

Baronen. Men fremmed for den store Verden!

Greven. Som alt Borgerligt! Mais n'importe! — Hun har en lille manque d'éducation! Hun forstaaer ikke den store Kunst at glimre, hun er for beskeden, for nedladende, for servile. Elle n'a pas cette noble hardiesse, som gjør Adelen saa elsk=værdig; men hun kan dannes noget — kun maa De ikke forkjæle hende, ikke smigre disse Ombedsparoxysmer, som Damer af for=somt Education ere saa forfaldne til. — Lidt Egensindighed, lidt légèreté, der seer ud som Forsømmelse, betager dem derimod dette romantiske, bondeagtige Anstrøg og giver dem Fasthed, Be=stemthed — kort sagt, en Skygge af vort adelige je ne sais quoi!

Baronen. Paa min Ære, det var Skade om saa mange grundige Kundskaber om en Kones Dannelse skulde gaae tabte for Verden.

Greven. Hvorledes forstaaer jeg det? Skulde De ikke have lagt Mærke til min Attention for Deres Frøken Søster?

Baronen. Hvorledes?

Tredie Scene.

De Forrige. Johan.

Johan. Jeg troer, at Hendes Naade vil være her paa Øieblikket!

Baronen. Monsieur le comte! jeg ønsker ikke at Baronessen skal finde Dem i mit chambre à s'habiller. (aabner den ene Sidedør) Je vous prierai —

Greven. S'il vous plait!

Baronen. Formodentlig Bagateller angaaende Huusvæsenet. Jeg er paa Øieblikket til Deres Tjeneste.

Greven. Je n'ai pas des affaires pressantes. (gaaer ud.)

Baronen (til Johan). Gaa! (Johan gaaer. Baronen strækker sig paa en Stol.) Saa har jeg dog ikke taget feil af Grevens Hensigter; — nu, hans Familie er gammel, — den kan give os Glands!

Fjerde Scene.

Baronen. Greven (der af og til lader sig see ved Døren). Baronessen.

Baronessen. God Morgen, Adolf, (iler venlig hen imod ham.)

Baronen (springer op). Ah, bon jour, ma charmante! Maa jeg spørge, hvad forskaffer mig den Ære af Deres Besøg?

Baronessen. Jeg beder Dig, Adolf, lad os ikke tale med hinanden i denne fremmede Tone.

Baronen. Fremmede? fra hvad Tid er Tonen imellem os bleven fremmed?

Baronessen. Fra den Tid da Du ikke iler fortrolig i mine Arme, lader Dig melde hos mig, spørger om mit Ærinde, naar jeg kommer til Dig: kort sagt, fra en Maaned efter vort Bryllup.

Baronen. Nu, Hvedebrødsdagene kan dog ikke vare evindelig.

Baronessen. Men trofast Kjærlighed og huuslig Lykke bør ikke forsvinde med Hvedebrødsdagene.

Baronen. Skulde De virkelig være saa uretfærdig, at beskylde mig for at have forstyrret vor huuslige Lykke? Hvad vil De da, jeg skal gjøre?

Baronessen (lidt fornærmet). Skjænke mig Din Hengivenhed, Din Tillid; — jeg har neppe gjort mig uværdig dertil.

Baronen. Aldeles ikke, Du er en god, elskværdig Kone. (med et Blik til Sidedøren) Mais en vérité! De fordrer for meget af min Stilling; min Stand forbyder mig at beskjæftige mig blot med Dem.

Baronessen. Du anseer det da virkelig for uværdigt for en Adelsmand at elske sin Kone? Du haaner min Omhed for Dig?

Baronen. Point du tout! mais —

Baronessen. Adolf, læs i Dit Hjerte og see med Forfærdelse, hvorhen dette Forhold vil føre os! Den første Maaned efter vort Bryllup skjænkede Du mig Din ubegrændsede Tillid, fandt Din Lyksalighed ved min Side, skabte mig tusinde smaa Fornøielser, der bleve mig dyrebare, fordi de kom fra Dig — vi vare lykkelige — lykkelige, som vi maaskee aldrig meer ville blive det.

Baronen (med uvilkaarlig Inderlighed). Jo, sikkert, Amalie! (rækker hende Haanden.)

Baronessen. Saaledes var Du, som i dette Øieblik. (Baronen fatter sig og gaaer frem og tilbage.) Du var en brav, ung Landmand, da Du kom hertil, og Din Rigdom flokkede endeel affecterede Narre omkring Dig, der ikke have anden Fortjeneste at broute

af, end en Titel, Fødselen har forskaffet dem, og som deres Usædelighed vanærer. I Din Troskyldighed ansaae Du dette Bundfald af Adelen for Adelen selv, og troede at deres Dom var den dannede Verdens. Kjære Adolf, lad ikke disse Lygtemænd blænde Dit sunde Øie og føre Dig fra den Vei, hvorpaa Du fandt Din sande Lykke.

Baronen. Ah, des sentimens bourgeois! Jeg skulde troe, at jeg kjender Adelen bedre end De? og jeg siger Dem, at vi ere blevne udlete, bagtalte og persiflerede i de største Cirkler for vor spidsborgerlige Ægtekjærlighed; man har tilladt sig de afskyeligste, malicioseste Anmærkninger, kaldt mig en adelig Borger, — en Platoniker, og — hvad veed jeg hvad. Kort og godt, det vil være mig kjærest og Dem selv bedst, om De søger at nyde det Behagelige i vor nærværende Levemaade, thi — den kan ikke forandres.

Baronessen (kort). Det gjør mig saameget mere ondt, da jeg i disse Ord har faaet et Afslag paa det, jeg vilde bede Dem om.

Baronen. Og det var?

Baronessen. Min gamle Fader har skrevet mig til, at han i Dag kommer herind, for at besøge os. Det vil mishage den ærlige Gamle at bemærke denne fremmede, formelle Tone, og jeg vilde bede Dem, at De under hans Ophold her vilde omgaaes mig med den Ligefremhed og Hjertelighed, som før gjorde mig saa lykkelig.

Baronen. Mais comment! De taler som om jeg behandlede Dem som en Sultan behandler en Slavinde! Jeg maa sige Dem, at jeg troer, min Opførsel imod Dem er saaledes, at jeg ikke behøver at synes andet end det jeg virkelig er.

Baronessen. De vil ikke opfylde min Bøn?

Baronen. Den er urimelig og fornærmende.

Baronessen (med Taarer). Adolf! skal jeg angre det Dieblik, da jeg skiænkte Dig min Haand?

Baronen. Og jeg giorde Dem Gjengjæld med min Rang?

Baronessen. Den har intet Værd for mig.

Baronen (sagte). Og det hører Greven! (høit) De er høist utaknemmelig! Er det Lønnen for at jeg nu maa taale, at de Store sige, at jeg har besmittet min Familie8 Skjold med Møllerens Meelstøv?

Baronessen (bitter). Høihed gjør blind; ellers vilde de Store sige: at De har forgyldt det med Møllerdatterens Ducater.

Baronen. Hvordan? De lader mig endogsaa høre, at jeg skylder Dem min Rigdom?

Baronessen. Adolf! tilgiv mig dette ubesindige Udtryk, Du krænkede mig saa dybt. Nu eller aldrig maa jeg vælte Byrden af mit Hjerte. I den første Maaned, da vi levede i vor landlige Fred, vare vi de lykkeligste Mennesker; men Du vilde til Byen, for at vise Dig i den store Verden med den Kone, Du sagde, der havde gjort Dig saa lykkelig. — Neppe var Du kommen her, før Du var beleiret af en Flok fornemme Lediggængere, der ansaae den trohjertige unge Mand for god Prise, og søgte at danne ham for deres Selskaber. Jeg saae min Fremtids Lykke være tilintetgjort, men det var ikke nok. Du bad ogsaa mig at søge store Selskaber, — jeg elskede Dig for høit til at være Dig imod — jeg adlød; — men, Adolf! jeg stod ene blandt den brogede Vrimmel, der haanlig beskuede mig; thi Dine Selskabsbrødre trak Dig til Spillebordet for at vinde Dine Penge; — kun en og anden Spradebasse troede at gjøre mig lykkelig ved at ødsle et Par flaue Complimenter paa mig — een Grund mere

for de fornemme Damer til at trække sig tilbage fra den nybagte Baronesse. Adolf! Du har krænket mig dybt!

Baronen. Amalie, ved Gud! Du miskjender mig! (seer ængstlig hen mod Sidedøren, sagte) Jeg maa faae hende bort, ellers prostituerer jeg mig for Greven! (høit) Min Bedste! gaa nu paa Deres Værelse; jeg har Forretninger — vigtige Forretninger —

Baronessen. Og naar min Fader kommer? —

Baronen (følger hende med Venlighed til Døren). A revoir!

Baronessen. Min Lykke og Ulykke hvile i Din Haand!

Baronen. Din Lykke er min! Men tillad at jeg fører Dig til Dit Værelse! (han kysser hende paa Haanden, byder hende Armen og de gaae.)

Femte Scene.

Greven (træder ud af Sideværelset).

Ah! det gaaer ypperligt! — Denne Kulde endnu en Maaned — og der ligger et uoverstigeligt Iisbjerg imellem dem! Hm! imidlertid kan jeg forsøge nogle Angreb paa den Elskværdiges Hjerte; — men Forsigtighed! hun maa ikke vide, at det er mig, der dresserer den Philister. — Den Nar! han troer jeg har alvorlige Hensigter med hans Søster — bah! nei, jeg vil caressere hende, coquettere og intriguere med hende, som med alle smukke Fruentimmer — det vil jeg. Ah! qu'elle est douce, cette coquetterie qui chatouille les coeurs. — Diable! han bliver længe borte! hvad om hans Hjerte smeltede paa Gangen, og med det alle mine Forhaabninger? — Ah! han kommer! jeg aander friere!

Sjette Scene.

Greven. Baronen.

Baronen (idet han kommer). Jeg har gjort mig latterlig for Greven; — mais, elle est si charmante!

Greven (træder frem). Fortræffeligt, cher ami! I Sandhed, De har et decisivt Talent til Ægtemand.

Baronen (forlegen). De har hørt Alt?

Greven. Pardonnez moi! Jeg har hørt Alt — og beundrer Dem. Endnu lidt for eftergivende — mais — lidt Øvelse og De er en Ægtemand comme il faut!

Baronen. Min Kone er —

Greven. Fortryllende, og desto større Deres Seir! Hvor fortræffeligt De undveeg hendes Bønner! Sur mon honneur! De vil gjøre Opsigt i den store Verden — De vil gjøre Opsigt! — Apropos! De passerer dog Aftenen i Harmonien? kommer De til en Lhombre?

Baronen. Formodentlig!

Greven. Nu, god Morgen, bedste Ven! A revoir, cher ami! — Som sagt — De vil gjøre Opsigt — De vil gjøre Opsigt! (gaaer.)

Syvende Scene.

Baronen (alene; gaaer et Par Gange hurtigt frem og tilbage).

Jeg er dog ikke tilfreds med mig selv! — Jeg var for haard mod Amalie! Men havde jeg fulgt mit Hjertes Tilboielighed og kastet mig om hendes Hals, — vilde Greven da ikke have leet mig ud? — (trækker sin Kjole paa) Jeg vil gaae hen til hende; i

hendes Værelse kan jeg, useet af den store Verden, handle efter mit Hjerte, og — (seer Brevene paa Bordet) Ah! jeg har ikke gjennemseet alle disse Sager — om der vare nogle af Vigtighed! (brækker en Billet) Ah! fra den lille Dandserinde? — Nei, nei, Mademoiselle! — vel vilde jeg spøge med Dem; men gjøre min Spøg til en affaire de coeur! — non! i den Post vil jeg afvige fra den store Verden. (seer uden paa en anden Billet) „Til Fru Baronesse Rosenskjold" — Hvad? til min Kone! hvorledes kommer det imellem mine Breve? (beseer Billetten opmærksom paa alle Sider) Det er en Mandsfolkehaand -- Hvem kan det være fra? min Kone har jo ingen Bekjendte her i Byen! Hm! jeg maa have Lys i den Sag. (ringer.)

Ottende Scene.

Baronen. Johan.

Baronen. Kom hid! Jeg har her imellem mine Breve fundet et til min Kone; hvorledes kommer det der?

Johan (med paatagen Forlegenhed). Til Fru Baronessen?

Baronen. Ja! (viser ham det).

Johan. Ah! Hr. Baronen har dog vel ikke brækket det?

Baronen. Hvorledes har Du faaet det?

Johan. Naadige Herre, jeg veed ikke om jeg bør —

Baronen (heftig). Du bør Alt, hvad jeg befaler Dig! svar, eller Du har Din Afsked!

Johan. Jeg svarer! — Det er ved en Uagtsomhed af mig, De har faaet det. Jeg skulde levere det til Lise, og stak det i den Lomme, hvori Deres Breve laae; paa den Maade er det kommet i Deres Hænder.

Baronen. Hvorledes har Du faaet det?

Johan. Paa en høist besynderlig Maade. En graaskjægget Karl, der saae ud som en gammel Soldat, traf mig udenfor Porten, hvor han spadserede frem og tilbage; han spurgte om jeg hørte til Huset, og da jeg svarede: ja, bad han mig, at jeg endelig vilde besørge denne Billet til Frue Baronessen, og om nogle Timer bringe ham Svar paa samme Sted. Jeg havde neppe faaet den i Haanden, før han var forsvunden.

Baronen. Hm! besynderligt! Og Monsieur Johan siger Sandhed?

Johan. Jeg har ikke faaet noget for at lyve.

Baronen (uden at høre paa Johan). Et Brev fra et Mandfolk, og saa hemmelighedsfuldt, — hm! hm! — Jeg veed ikke — der er ingen Lidenskab, jeg hader saa meget som Skinsyge; men — jeg er overbeviist om min Kones Dyd; men — Hm! maaskee er det en Uforskammet, der bestormer hende med Breve imod hendes Villie — hun vil maaskee takke mig fordi jeg aabner det og siden tugter Knægten — (han river Brevet op imedens han taler). Hm! hun vil troe, at jeg har læst det; men det vil jeg dog ikke; thi hun vil selv fortælle mig Alt — jeg vil ikke see et Ord, uden Underskriften — (seer efter Underskriften). „Den, der vel tør kalde sig Deres inderligste Ven!" — For en Ulykke! det er stærkt! Hun kjender altsaa Brevskriveren! Hvad kan dog det betyde? (læser burtigt) „En Mand, der i Deres tidligste Ungdom var Dem inderlig kjær og som endnu, uagtet Tid og Adskillelse, erindrer Dem med den meest levende Ømhed, ønsker at see og tale med Dem. Jeg haaber, at Deres Følelser ikke, uagtet Deres forandrede Stilling, have forandret sig, og endskjøndt De ikke mere vil kunne kjende mig, troer jeg, at Synet af mig vil være Dem ligesaa kjært som mig. Imidlertid tvinge særdeles Omstændigheder mig til at holde mig skjult, jeg maa derfor bede Dem om, at De vil tilstaae mig en hemme-

lig Sammenkomst, om muligt endnu i Aften. Af mit Hjertes hele Fylde beder jeg Dem: afslaa mig ikke denne Bøn. — Den, der vel tør kalde sig Deres inderligste Ven." — Hvad er det? tør jeg troe mine egne Dine? (løber frem og tilbage) Ha! Qvinder! Qvinder! — Johan!

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Aldrig er det kommet over hendes Læber, at hun nogensinde har elsket nogen anden end mig! — hvor ofte har hun ikke forsikkret mig om, at jeg var hendes første, hendes eneste Kjærlighed? — Johan! —

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Men jeg skal holde dette Brev for hendes Dine, jeg skal see, om hun er en saa fuldendt Hyklerske, at hun rolig kan see det og negte sin Brøde. — Johan! Johan! siger jeg! —

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Er min Kone paa sit Værelse?

Johan. Hun er i dette Dieblik gaaet en Spadseretour med Frøken Emilie.

Baronen. Hvad! — Ha! man skal see, at min egen Søster har sammensvoret sig med hende for at bedrage mig! Og hun tør gjøre mig Bebreidelser for min Opførsel, hun, som selv —? og jeg vil danne hende for den store Verden? — Hun spiller jo sin Rolle fortræffeligt! — Men vogt Dem, Fru Baronesse! De kunde forregne Dem. Hvad det Capitel angaaer, da er jeg endnu den ærlige, trohjertede Landmand, som De behagede at kalde mig! Jeg skal tvinge Dem til at sige mig Skurkens Navn, og til Trods for le beau monde, Fordomme, Love og Dem, skal jeg aftvætte min Vanære med hans Blod! (gaaer.)

Niende Scene.

Johan (alene).

Hu! — det vil blive en Orkan! — Ah! godt Veir for Lodserne; og Tjenestefolkene ere altid Lodserne i Herskabernes ægteskabelige Orkaner — kun med den Forskjel, at vi ofte selv vække Uveiret, for at komme til at bjerge! Jeg spillede min Rolle fortræffeligt, om jeg selv skal sige det! — Men hvem Fanden mon Brevet dog kan være fra? At det indeholdt noget, der kunde gjøre Baronen kruset i Hovedet, det kunde jeg nok slutte mig til af Brevdrageren; men at det var fra en gammel, velbekjendt Elsker — ja de Fruentimmer, de Fruentimmer! Fanden selv kan ikke blive klog paa dem! Nu har jeg Læsning, Dannelse, Verden, er et æsthetisk Menneske, men var jeg ikke nær bleven narret af Baronessens uskyldige Mine!

Tiende Scene.

Johan. Lise.

Lise. Ah, er Du der, Johan? Siig mig, hvad feilede Baronen? Han mødte mig paa Trappen med et Ansigt, hvori hele Dommedag stod afmalet; neppe fik han Øie paa mig før han raabte, saa det dundrede i mine Øren: „Du er vel ogsaa med i Complottet, Mamsel! men jeg skal nok komme efter Jeres Streger!“ Er Manden gal?

Johan. Aldeles ikke! Kun en Smule skinsyg.

Lise. Skinsyg? paa hvem?

Johan. Paa en Anonymus.

Lise. En Anonymus! Hvad er det for Een?

Johan. Et besynderligt Stykke Karl! En, som er overalt og ingensteds, En, som man skjelder ud i hans egne Dine uden at genere sig —

Lise. Men tager han ikke det ilde op?

Johan. Bevares! saa er han ingen ret Anonymus!

Lise. Men hvad er da en ret Anonymus, Knægt?

Johan. En synlig Usynlig, eller usynlig Synlig, hvad Du vil; kort sagt, en Gaade, min Engel.

Lise. Er han skinsyg paa en Usynlig, saa er han jo gal!

Johan. Husk paa, lille Lise! jeg sagde en synlig Usynlig! Anonymus er usynlig for Baronen, men synlig for Baronessen.

Lise. Det er de fleste, der gjøre Cour til Konerne. Nu kan jeg begribe, hvad Du mener; det er Een, som Baronen ikke kjender, der coquetterer med Baronessen, som kjender ham.

Johan. Rigtig! Du har et fortræffeligt Hoved, men Du er ikke bleven cultiveret —

Lise. Hold op med den Sladder og forklar mig Sagen paa reent Dansk; thi jeg er forskrækkelig nysgjerrig.

Johan. Siig, Du er et Fruentimmer, det kommer ud paa eet! — Nu da, i Morges tidlig kom der en Graaskjæg til mig paa Gaden og gav mig ganske hemmelighedsfuldt et Brev til Baronessen, som han bad mig at bringe Svar paa her udenfor Huset, hvor han nok skulde passe paa i Eftermiddag. Jeg kunde strax lugte, at det maatte være fra en forliebt Snushane, og da jeg længe har kjedet mig ganske forskrækkeligt, og er reent kommen ud af Vane med at spille en lille Intrigue, saa tog jeg ikke i Betænkning at spille Brevet i Baronens Hænder.

Lise. Hvor ondskabsfuldt!

Johan. Aldeles ikke! jeg tænkte ikke paa at Baronessen virkelig kjendte denne hemmelighedsfulde Elsker.

Lise. Altsaa kjender Baronessen den, der elsker hende?

Johan. Gammel Kjærlighed, min Glut! Hun har allerede for flere Aar siden havt Følelser for ham. Han har anmodet hende om et Stævnemøde.

Lise. Hvad for noget?

Johan. Ah! det vil blive fortræffelige Løier, hvis man bare kan vende Sagen saaledes, at der bliver noget af; thi Baronen er rasende.

Lise. Men hvorledes vil det falde ud for Baronessen?

Johan. Nu, er hun uskyldig, er Anonymus virkelig en Hans-Qvast, der troer, at kunne benytte sig af Baronens Studier af den fine Levemaade til at gjøre sine Hoser grønne hos Baronessen, saa giver hun ham en lang Næse; elsker hun derimod virkelig Anonymus, saa kommer min Herre herved efter hendes Spilopper.

Lise. Det er godt nok; men i Dag kommer Baronessens Fader hertil, og opdager han de Historier, hvad vil der saa blive af? Han er ikke til at skjæmte med.

Johan. Fanden skjæmte ogsaa med ham. Vi har jo aldeles intet at gjøre med Sagen; kan jeg gjøre ved at en Spradebasse skriver Breve til hans Datter?

Lise. Ja, Du kjender ham ikke! Det er en løierlig gammel Knark. Han troer, at han er det føieligste Menneske, der kan gaae i to Skoe, og alligevel er han saa hidsig som Salpeter. Bilder han sig bare ind, at Du har Dine Fingre med i Spillet, saa kan det gjerne stikke ham, at han, uden at spørge Dig om Du kan gjøre ved det, giver Dig saadan en Erindring, at Du aldrig glemmer det.

Johan. Død og Plage! Du gjør mig ganske bange! Du

forraader mig dog ikke, sødeste Glut? Jeg har gjort det Altsammen til Dit Bedste!

Lise. Til mit Bedste?

Johan. Ja, mit Barn! Skulde der falde nogle Sportler af, saa er det jo Din Fordeel saavel som min. Du har jo svoret, at Du vil dele Sorg og Glæde med Din tro Johan.

Lise. Hvis Din Troskab kun ikke falmer med Tiden.

Johan (pathetisk). „Ha, Dine Ord slaae Harver i min Sjel!" — Men lad os være enige! Vi gjøre os hver paa sin Side al mulig Umag for at vise os tjenstagtige mod vort Herskab i denne Sag; det bringer naturligviis adskillige Smaarevenuer med sig — dem dele vi —

Lise. Og sætte dem i Sparekassen —

Johan. Indtil Historien er tilende; saa aabenbarer jeg vor Kjærlighed for det seirende Parti, vi faae et kjønt lille Udstyr —

Lise. Gifte os —

Johan. Jeg sætter mig ned som Tracteur —

Lise. Duer ikke; nuomstunder vil Alle tracteres, Faa tractere og Ingen betale.

Johan. Jeg søger om at blive Politiebetjent.

Lise. Det kan jeg finde mig i, det er noget solid; saalænge der er Spidsbuber har Du Brød, og deres Antal tager til Aar for Aar. Det bringer ogsaa Velsignelse at tjene Retfærdigheden.

Johan. Altsaa ere vi enige; Du røber mig ikke for den gamle Brumbasse.

Lise. Fuldkommen enige; der skal ikke komme et Ord over mine Læber!

Johan. Du hulde Glut! vær tro; omfavn Din Ven!
Med Dig foreent, beleer jeg Mølleren!

(de omfavne hinanden og gaae.)

Anden Act.

(En smukt meubleret Sal hos Baronen; paa Tilskuernes høire Haand i Baggrunden en stor moderne Kakkelovnsskjærm, hvorpaa staaer en i Marmor udhugget Amor.)

Første Scene.

Baronen (kommer).

Alting vel overlagt — hun maa have Brevet. Hun maa handle af egen frie Villie. — Hun skal have det og derpaa vil jeg, uden at lade mig mærke med det mindste, bevogte ethvert af hendes Skridt, og saaledes sætte hende paa Prøve uden at hun aner det! — Johan!

Anden Scene.

Baronen. Johan (kommer).

Baronen. Bring mig et Lys og Lak! (Johan gaaer.) Men hvorledes skal jeg lægge det fordømte Brev. sammen? Til Lykke har det ikke været omhyggeligt forseglet; Papiret er ikke meget beskadiget; men Seglet er aldeles tilintetgjort. Nu, det eller et andet, det er ligemeget!

Johan (bringer Lys og Lak).

Baronen. Johan! Du maa besørge dette Brev til Lise.

Johan. Skal skee, naadige Herre!

Baronen. Men Du taler ikke et Ord om, at jeg har seet det. Forstaaer Du?

Johan. Meget vel.

Baronen (giver ham Penge). Der har Du Postpenge!

Johan. Jeg takker ærbødigst! (sagte) Førstegrøden af min Udsæd!

Baronen. Har Du et Signet uden Navn?

Johan (tager sit Uhr op). Her er et, Hr. Baron!

Baronen. Du har vel aldrig brugt det til at forsegle Kjærlighedsbreve til Lise med?

Johan. Til Lise, Hr. Baron?

Baronen. Jeg mener, kjender hun det?

Johan. Aldeles ikke.

Baronen. Det er godt!

(forsegler Brevet forsigtigt.)

Johan. Men naar Hendes Naade seer, at Brevet har været aabnet?

Baronen. Dosmer! Et Fruentimmer er for nysgjerrigt til at see efter Seglet før hun har læst Indholdet. See her har Du det.

Johan. Jeg skal strax besørge det.

(vil gaae.)

Baronen. Johan! bliv her! — Jeg synes jeg har bemærket kjælne Øiekast imellem Dig og Lise.

Johan. Altfor stor Ære for os.

Baronen. Synes Du om Pigen?

Johan. Hvad kan det hjælpe? vi ere fattige som Job!

Baronen, Synes Du om hende, spørger jeg?

Johan. Overmaade.

Baronen. Din Kjærlighed er dog vel ikke af den sladderagtige Slags?

Johan. Bevares, Hr. Baron! Hun faaer aldrig andre af

mine Hemmeligheder at vide, end dem, jeg frygter for at Andre vil fortælle hende.

Baronen. Derimod kan Du nok see at lokke Baronessens Svar fra hende.

Johan. Det vil ikke være vanskeligt! Jeg skal nok have den Ære at berette Dem, om Baronessen offrer Brevet til Luerne eller Vindene.

Baronen (slaaer ham paa Skulderen). Jeg skal sørge for Dig og Lise.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Johan alene.

Det gaaer jo fortræffeligt! Intriguen er alt i fuld Gang. Han generer sig endnu lidt ved at gjøre mig til sin Fortrolige; men han har heller ikke været Ægtemand i mere end tre Maaneder! Begynder han først at blive alvorlig skinsyg, saa vil den Undseelse være forbi inden to Dage, og saa skal min Plov først ret begynde at gaae.

Fjerde Scene.

Johan. Lise.

Johan. Ah, min charmante Pige! jeg har glædeligt Nyt at fortælle Dig! Inden en Maaned skal Du være min Kone.

Lise. Er det glædeligt Nyt? Naa, forfængelig er Du ikke.

Johan. Ikke uden af at jeg har erobret Dit Hjerte! —

Hvis Du nu staaer mig bi, som en brav Pige, saa skal vi faae en rig Høst.

Lise. Hvorledes?

Johan. Her er Brevet; vil Du give Din Frue det?

Lise. Har Baronen læst det?

Johan. En hellig Eed forbyder mig at røbe det; men vist er det, jeg troer han kan det udenad.

Lise. Er det aabent?

Johan. Hvad tænker Du paa? — Det var jo at gjøre Baronessen opmærksom. Nei, det er forseglet med en vis stor Mands Signet, for at gjøre Tingen mere bevægelig.

Lise. Kjender Du ikke Signetet?

Johan. Har ikke den Ære! men maaskee Du har seet det før.

Lise. Ah! Abekat; det er jo Dit eget! En Tallerken med et Knippe Svovlstikker!

Johan. Hvad for noget? er Du gal? Det er jo et Skjold med et Bundt Pile, dem de gamle Romere kaldte Fasces, det betyder Enighed!

Lise. Hvad forstaaer jeg mig paa det? Men hvad skal de Narrestreger betyde?

Johan. Ikke andet end at Brevet er forseglet med et adeligt Vaaben!

Lise. Er Du adelig?

Johan. Nei! kun mit Signet! — Seer Du, Baronessen kjender det ikke, og det er det vigtigste. Du giver hende Brevet og taler ikke et Ord om at Baronen eller jeg veed noget derom. Kan jeg stole paa det?

Lise. Ja vist!

Johan. For Resten har Du kun to Ting at gjøre: at over-

tale Baronessen til at tage imod den Ubekjendte, og saa bringe mig Svaret; det Øvrige tager jeg paa mig.

Lise. Men svarer hun nu ja?

Johan. Saa kommer det an paa Baronen hvad han vil gjøre. Imidlertid skal jeg nok passe, at han ikke kommer til at tale med den Fremmede selv; det vilde gjøre en altfor hurtig Ende paa Comedien.

Lise. Du er jo ret et forslagent Hoved!

Johan. Ja, havde Skjæbnen ikke tvunget mig til at føre Børsten, saa troer jeg, uden at rose mig selv, at jeg nok kunde have blevet en suffisant Procurator. Jeg vilde ret gjøre mig en Fornøielse af at forvikle en Sag, saa Fanden selv ikke skulde finde ud af den.

Lise. Men hvorledes vilde Du da selv finde ud af den?

Johan. Bagatelle! naar jeg først havde plukket Part og Contrapart saa at de ikke havde en Hvid tilbage, saa lod jeg Sagen gaae til Doms.

Lise. Du gjør mig ganske bange; thi hvem staaer mig inde for, at Du ikke anvender Dine smukke Principer paa mig og lader mig løbe, naar jeg først har raget Dig Castanierne af Ilden.

Johan. Har Du ikke de umiskjendeligste Beviser paa min Kjærlighed? Lader jeg Dig ikke læse i min Sjel?

Lise. Det er just det, som gjør mig bange!

Johan. En smuk Compliment!

Lise. Der staaer skrevet med store Træk: Spidsbub!

Johan. Du gjør mig Uret! Og om saa var, har Du da ikke læst i de udødelige Værker: Rinaldo, Mazarino, Schinderhannes, at de, trods deres Spidsbubestreger, vare dygtige moralske og trofaste Sjele? Du har min Eed, og gid alle mine Planer maae svigte mig, hvis jeg svigter den.

Lise. Elskværdige Skjelm! Din Veltalenhed beseirer min Tvivl!

Johan. Een Sjel, een Interesse! (kysser hende). Skynd Dig nu at expedere Brevet, at der ikke skal komme Ugler i Mosen!

Lise. Jeg gjør mit Bedste! Farvel, min Dreng!

Johan. Farvel, farvel! — Skynd Dig bare noget.

Lise. Du jager mig fra Dig, — Du elsker mig ikke!

Johan. Jo, min Sjel gjør jeg saa, tro mig nu! — Skynd Dig bare!

Lise. Nu, saa gaaer jeg da! Adieu, min Engel!

Johan. Adieu, adieu, min Engel!

Femte Scene.

Johan (alene).

Det er forbandet, at man skal have Medinteressenter i saadan en fordeelagtig Handel.

Sjette Scene.

Johan. Graun (i Frakke).

Graun. God Morgen! Er Baronen hjemme?

Johan (seer op og ned ad ham, kort). Nei!

Graun. Baronessen?

Johan. Nei! (sagte) Formodentlig Een der vil tigge.

Graun (sætter sig paa en Stol). Ja, ja, saa vil jeg bie til de komme.

Johan. Vær saa god at sidde ned!

Graun, Jeg sidder alt,

Johan. Jeg seer det! (sagte) Formodentlig en Bondeknold af Hendes Naades Bekjendte.

Graun (sagte). Hvad mon det er for en Hans Qvast? (høit) Hvem har jeg den Ære at tale med?

Johan (vigtig). Mit Navn er Johan Esbonderup, Baronens Kammertjener.

Graun. Hvad for noget? I Dit Selskab gidder jeg ikke siddet her og vente.

Johan. Hvad behager? (sagte) han dutter mig! (høit) Vil De ikke blive, saa faaer De at gaae. Hvem skal jeg hilse Baronen fra?

Graun. Det skal jeg nok selv sige ham.

Johan. Baronen har vigtigere Forretninger, end at spilde sin Tid med Creti og Pleti, og han har befalet mig, at spørge om Enhvers Navn. Desuden maa jeg sige Dem, at kommer De for at sollicitere om Pengelaan eller Understøttelse, saa maa De give mig det skriftligt.

Graun. Skriftligt?

Johan. Ja, det er Brug i alle store Huse.

Graun. Ja, jeg skal give Dig det skriftlig paa Din Ryg, uforskammede Karl! saaledes at Baronen nok skal see, hvem der har været her.

Johan. Hvad behager? (sagte, forbauset) Ah, jeg Dosmer, som ikke kunde begribe! (høit, krybende) Ah, jeg beder tusinde Gange om Forladelse for min Dristighed; jeg har vist den Ære at tale med Hendes Naades naadige Hr. Fader?

Graun. Ja, jeg er Hendes Naades naadige Hr. Fader! Men maa jeg spørge Ham, Mosjø Springfyr, hvoraf kommer det, at Han kjender mig bedre nu end før?

Johan. Oh — jeg kunde kjende Dem af Beskrivelsen.

Graun (seer op og ned ad sig). Af Beskrivelsen? Seer jeg da anderledes ud end andre Mennesker?

Johan. Langtfra!

Graun. Hvad besynderligt er der da ved mig?

Johan. De er saa hidsig!

Graun (hæftig). Hidsig? jeg? — Jeg skulde være saa hidsig, at jeg er et Vidunder for min Hidsigheds Skyld? Hvem har sagt den forbandede Løgn?

Johan (sagte). Arme Lise! skal jeg være nødt til at røbe Dig?

Graun. Naa, tal ud af Skjægget!

Johan. Det har naadige Herres Tjener.

Graun. Min Tjener? Min Karl mener Han vel?

Johan. Netop!

Graun. Kjender Han ham?

Johan. Meget nøie! (sagte) Jeg har aldrig seet ham!

Graun. Naa, jeg skal snakke med den Æsel; det er Takken for min Overbærelse med hans Dumheder; han bringer mig i Folkemunde for at være hidsig!

Johan (sagte). Det vil gaae ud over ham, den stakkels Djævel.

Graun. Men siig mig, hvorpaa opdagede Han at jeg var den samme hidsige Mand, det gad jeg saagu nok vide.

Johan (sagte). O vee! o vee! (høit) Jeg beder om Forladelse, naadige Herre! men De talte mig noget haardt til, og jeg er heller ikke vant til at blive kaldt Du.

Graun. Hvad skulde jeg vel kalde en saadan Dagdriver, der heller vi staae og dangle i et Forgemak, end tjene Brødet ved sine Hænders Arbeide?

Johan (fornærmet). Jeg maa sige Dem —

Graun (gaaer ham under Øine). Hvad?

Johan. Ikke et Ord!

(træder hen mod Døren.)

Syvende Scene.

De Forrige. Baronen.

Baronen (seer kun Johan). Naa, er Du der, Johan?

Johan (hastigt). Ah, det er vel at Hr. Baronen kommer, her er Deres naadige Hr. Svigerfader.

Baronen. Ah! ærbødige Tjener!

Graun. Jeg takker, jeg takker! Det er mig kjært at see Dem; men reent ud sagt, saa huer den Modtagelse, jeg har fundet i Deres Huus, mig ikke.

Baronen. Hvad mener De, Hr. Svigerfader?

Graun. At denne Abekat har modtaget mig høist uforskammet.

Baronen (gaaer hen imod Johan). Hvad? har Du understaaet Dig at være uartig? — (hvisker) Har Du leveret Brevet?

Johan. Hr. Baronens naadige Hr. Svigerfader —

Baronen. Har Ret, og Du fortjente, at jeg skulde straffe Dig alvorligt. (som før) Svar dog, Satans Menneske!

Graun. Naa, naa, Hr. Svigersøn! De er ogsaa altfor hidsig; nu har han jo bedet om Forladelse og —

Baronen. Jeg beder Dem, han fortjener virkelig en alvorlig Irettesættelse! (som før) Men vil Du svare?

Johan. Jeg indseer fuldkommen min Forseelse —

Baronen (sagte, opbragt). Nei, det er da den halsstarrigste

Knægt! (høit) Jeg beder Dem meget om Forladelse, Hr. Svigerfader! men nødvendige Forretninger kalde mig — jeg skal strax have den Ære at være her igjen. Johan! følg med; jeg har Noget at sige Dig! (gaaer, fulgt af Johan.)

Ottende Scene.

Graun (alene).

En besynderlig Modtagelse! Han løber fra mig, formodentlig for at banke sin Tjener! — Arme Amalie! tyranniserer han sine Tyende, hvorledes behandler han da vel Dig? Saaledes gaaer det, naar Smaafolk vil familiarisere sig med de Store! Men nu er Du engang hans Kone, og Gud see i Naade til ham, hvis jeg kommer under Veir med, at han behandler Dig haardt; jeg skal ringe for hans Øren, saa han skal huske det!

Niende Scene.

Graun. Baronessen.

Baronessen (kaster sig om Faderens Hals). O, min gode Fader! velkommen! hjertelig velkommen!

Graun. Tak, mit kjære Barn! Hvorledes lever Du?

Baronessen. Lykkeligt! meget lykkeligt, gode Fader!

Graun. Virkeligt? Naa, det glæder mig ligesaa inderligt, som det vilde bedrøve mig, hvis jeg opdagede, at Du sagde det for at berolige en kjærlig Fader!

Baronessen. Hvad har givet Dig Formodning om, at jeg ikke er det? Du veed jo, hvor høit Adolf elsker mig. Har Du talt med ham?

Graun. Et Par Ord, og de kunde næsten faae mig til at troe, at min Amalie for første Gang siger sin Fader Usandhed.

Baronessen (forlegen). Hvorledes?

Graun. Amalie! see Din Fader stift i Øinene! tænk paa, naar Alle vende et Barn Ryggen, naar Kjærlighed og Venskab svigte det, da er Faderens Favn stedse aaben for det, i den kan det finde Trøst og Beroligelse! Er Du lykkelig?

Baronessen (med tvungen Fasthed). Ja, Fader!

Graun (hæftig). Datter! Datter! i Dit Blik læser jeg, at Din Mund bedrager mig! Nei, nei, jeg seer, at hvad man har sagt er kun altfor sandt!

Baronessen. Hvem har vovet at bagtale min Mand for Dig?

Graun. Jeg lægger ikke mit Øre til Bagtalelser, hører ikke efter tomme Rygter; men naar jeg finder ærligt Venskabs Advarsler bekræftede ved Taarer i Dine Øine, saa maa jeg vel fæste Lid til dem.

Baronessen. Taarer i mine Øine?

Graun. Søg ikke at skjule dem; qvalt Sorg smerter dybest!

Baronessen. Fader! jeg forsikkrer Dig høitideligt, Du miskjender Adolf! Det er sandt, han har af sine Mundvenner ladet sig forlede til at sværme efter Fornøielser, der berøve mig hans Selskab; men han har aldrig vanæret sig ved Udsvævelser eller mig ved ukjærlig Behandling. Tro Du mig, han vil snart blive kjed af disse Fornøielser, som han kun nyder for at følge Moden, og vende tilbage i mine Arme for at nyde huusligt Held og gjøre mig til den lykkeligste Kone.

Graun. Mit Barn! denne Varme er mig Borgen for, at Du føler Dig overbeviist derom. Ogsaa jeg vil haabe, at hans

Modedaarskaber ikke have fordærvet hans Hjerte; kun maa Du ikke lægge Tønder til Ilden; Du maa opføre Dig med ligesaa megen Klogskab som Kjærlighed, og ikke gjøre ham Bebreidelser i Utide.

Baronessen. O, jeg elsker ham altfor høit til at bebreide ham Noget.

Graun. Men ogsaa det bør Du, naar han fortjener det.

Baronessen (fornærmet). Fader! Du fornærmer mig ved at troe, min Adolf kunde glemme den Agtelse, han skylder mig!

Graun. Mit Barn, tilgiv en Fader, der ikke kjender større Lykke, end Dit Held!

Baronessen (kaster sig om hans Hals). Gode Fader!

Graun. Du har været mig en Trøstens Engel; Din Broder glemte sine barnlige Pligter og forlod mig før han endnu kunde lønne min Omhu for ham.

Baronessen. Fader, Du har jo tilgivet ham.

Graun. Jeg har bedet den Almægtige tilgive ham, bør jeg da være ubarmhjertig? min Vrede skal ikke gjøre ham hans Leie haardere.

Baronessen. Du troer da virkelig, at han er død?

Graun. Ganske vist; ellers havde jeg vel hørt Noget fra ham. Men lad os ikke mere tale herom; man skal ikke oprive det Saar, man ikke kan læge.

Tiende Scene.

De Forrige. Emilie.

Emilie. Ah! gode gamle Fader, De her?

Graun. Ikke sandt, De forundres over, at den melede Møller tør vove sig ind i Hr. Baronens Pallads?

Baronessen (bebreidende). Fader!

Emilie. Hvad, endogsaa sarkastiske Bonmots? Ja, jeg veed nok, at den Vind, De er saa vred paa, blæser fra det urigtige Hjørne. Vær De rolig, den lægger sig snart, og saa faae vi et evindeligt Ægtestands-Blikstille. — Ak! det kan Mølleren jo heller ikke lide.

Baronessen. Du har forstaaet min Fader; han frygter for, at Adolfs Kjærlighed for mig taber sig.

Emilie. O, Broder Adolf er en Nar, men af den godmodigste Slags. Han elsker sin Kone høiere end han troer; men han holder af at glimre — hvor tilgiveligt! han har hidtil levet stille og ukjendt, og nu har han faaet Guld at glimre med.

Graun. Men bør han ikke betænke, at han skylder sin Kone det?

Emilie. Og troer De da ikke han gjør det? Jo, han ærgrer sig ved at maatte tilstaae for sig selv, at han kjøber sine Fornøielser med de Capitaler, han har faaet med den Kone, han forsømmer, og jeg tvivler ikke om, at der blot behøves et lille Stød for ganske at rive ham løs fra dette Selskab og bringe ham tilbage i hans Kones Arme.

Graun. Gid da dette Stød vilde træffe ham, før hun ganske havde tabt Erindringen om huuslig Lyksalighed. Men lad mig nu faae et Værelse, hvor jeg kan hvile mig lidt, Amalie!

Baronessen (ringer; en Tjener kommer). Viis min Fader hans Værelse!

Graun. Mine gode Børn! (seer smilende paa dem). Hvor den Gamle er lykkelig ved igjen at være hos Jer! Han bliver ung igjen; og den Unge finder Jer allerede for gamle! Han lader de deiligste Roser i sin egen Have staae og visne, medens han

løber om og søger efter Nælder i den vide Verden — han er en Nar, Børn, han er en topmaal Nar! (gaaer, ledsaget af Tjeneren).

Ellevte Scene.

Baronessen. Emilie.

Baronessen. O, Emilie, skjøndt jeg er overbeviist om, at Adolf elsker mig, saa er der dog en Stemme i mit Indre, som hvisker: hvad om Du bedrog Dig? om denne Levemaade tilsidst blev ham uundværlig?

Emilie. O, jeg er vis paa, at Du ved et eneste Ord, et Blik kan gjøre den døsige Flamme til lys Lue!

Baronessen. Jeg forstaaer Dig ikke.

Emilie. Gjør ham blot en Smule skinsyg, og han blusser saa hæftigt som i Frierdagene.

Baronessen. Han kjender mig altfor godt til at Skinsyge kan forurolige ham.

Emilie. Tosse! han har fortræffelige Anlæg til Skinsyge, og begynder Ilden først at ulme i en skinsyg Mand —

Baronessen. Jeg vil ikke naae Lykken ad Omveie, der ligesaa let føre til Ulykke. Gid jeg blot kunde faae ham overtalt til at tage ud i vor før saa lykkelige Eensomhed.

Emilie. Himlen forbyde det!

Baronessen. Det var besynderligt! Du har dog stedse beklaget Dig over, at Adolf plager Dig med Grev Schwiebeln?

Emilie. Og beklager mig derover mere end nogensinde. Men dog vilde jeg ikke tage bort for al Verden.

Baronessen. Hvorledes? jeg skulde dog ikke troe, at Du er —

Emilie. Forelsket? Ih! hvorfor ikke?

Baronessen. Jeg kjender Din Munterhed og formoder, Du spøger.

Emilie. Intet mindre; vel er jeg overgiven, men dog for klog til at spøge med en saa farlig Fjende som Amor.

Baronessen. Og hvem er da den Udvalgte?

Emilie. En ung, elskværdig Mand, som jeg ikke veed, hvem er. Paa sit lille Gods havde min Fader en gammel Præst, som ofte djærvt irettesatte ham for hans Haardhed mod Bønderne. Dette opbragte tilsidst min Fader saaledes, at han fik ham afskediget uden Barmhjertighed med en ubetydelig Pension. Den gamle Mand endte sine Dage i Mangel, og efterlod en beklagelsesværdig Enke. Saasnart jeg ved Din Godhed fik Midler til at lindre hendes Stilling med, søgte jeg hende op og stræbte, ukjendt af hende, at gjøre hende det Gode, jeg kunde.

Baronessen. Gode Emilie!

Emilie. Hun boer her i Byen, lever særdeles anstændigt og søger at erhverve sig Lidt til sin Underholdning ved at leie et Værelse bort til en Logerende. Da jeg for tre Uger siden kom til hende, var just en ung Reisende flyttet ind hos hende. Hjertensgodhed og Sørgmodighed stod malet i hans Ansigt; han talte til mig med elskværdig Beskedenhed; hans Adfærd behagede mig, og — jeg kom oftere end før til Mad. Lindner; vi talte mere og mere fortroligt med hinanden, og uden at have talt et Ord om Elskov, lærte vi at agte og — elske hinanden.

Baronessen. Og det har Du dulgt for mig?

Emilie. Tusinde Gange har jeg været paa Veie til at fortælle Dig det, men Undseelse bandt min Tunge; det forekom mig saa underligt at fortælle Dig, at jeg stod i nøie Bekjendtskab med et Mandfolk, hvis Stilling jeg ikke selv kjendte, og at jeg endogsaa elskede ham. Egentlig vidste jeg det heller ikke rigtigt

selv; men da Adolf forleden talte om, at Greven vilde være et fortræffeligt Partie for mig, da gik der paa eengang et Lys op for mig.

Baronessen. Saa har da Sommerfuglen endelig brændt sine Vinger. Og hvem er den unge Mand?

Emilie. Sikkert en Mand, der er min Kjærlighed værdig; mere veed jeg ikke; thi hidtil har han omhyggeligen holdt sit Navn og sin Stand hemmelig.

Baronessen. Men, tilgiv mig, Emilie, hvad troer Du han tænker om, at Du saaledes besøger Konen, han boer hos?

Emilie. Du har Ret; det maatte synes ham besynderligt, dersom han ikke vidste, at jeg ofte, før hans Ankomst, havde besøgt hende, og at det skeer i en Hensigt, som ikke kan vanære mig Hverken han eller Mad. Lindner veed hvem jeg er; han er altfor delicat til at spørge mig derom, og hende har jeg ikke sagt det, fordi jeg helst gjør godt i Løndom.

Baronessen. Men, gode Emilie, hvad vil Enden blive?

Emilie. Min Lykke, haaber jeg. Forleden sagde han: „Det maa forundre Dem, at jeg fortier endogsaa Dem en Hemmelighed, Ingen havde større Ret til; men vær overbeviist om, mine Grunde ere ikke uædle, og jeg vilde aldrig fortie den, hvis jeg ikke haabede, snart at kunne gjøre Opløsningen deraf ligesaa behagelig for min Veninde, som den nu vilde være hende ubehagelig.“ Hvad kunde disse Ord betyde andet end: (pathetisk) snart træder jeg, som Solen, frem af mine Taager!

Baronessen. Lykkelige Pige! Du maler Dig stedse Fremtiden med de skjønneste Farver!

Emilie. Gid ogsaa med de sandeste og varigste! Men det maa Du love mig, at Du ikke endnu siger Adolf noget derom,

og ikke i den første Uge tager fra Byen; det vilde paa eengang gjøre alle mine Forhaabninger til luftige Drømmebilleder!

Baronessen. Nu vel, det lover jeg!

Tolvte Scene.

Baronessen. Emilie. Lise.

Lise (sagte, idet hun træder ind med Brevet i Haanden). Au, havde jeg bare vidst, at hun ogsaa var her!

Baronessen. Hvad vil Du?

Lise (forlegen). O, jeg har et Brev til Deres Naade.

Baronessen (tager det). Et Brev til mig? hvem kan det være fra? (brækker det og læser). Hvad er det? Emilie, læs!

Emilie (læser). Ei, ei, en Elsker!

Baronessen. Hvorledes har Du faaet dette Brev?

Lise (forlegen). En Karl stak det til mig udenfor Porten og løb strax igjen, da han havde sagt: „siden henter jeg Svaret her!"

Baronessen. Du gjør bedst i, herefter ikke at befatte Dig med slige Forretninger, hvis Du vil blive i min Tjeneste.

Emilie. Men Du maa jo kjende den, der har skrevet det?

Baronessen. Jeg kan ikke erindre mig Nogen, der kan underskrive sig saaledes. Formodentlig en Nar, der vil friste min Nysgjerrighed.

Emilie. Der falder mig Noget ind; hvad om det er en List af min Broder?

Baronessen. Hvor kan Du troe det?

Emilie. Tro Du ikke, at han har glemt Dig og er mindre skinsyg, fordi han viser Dig mindre Opmærksomhed.

Baronessen. Det er sandt! i Morges var han saa tilbagestødende, saa adspredt —

Emilie. Jeg vædder paa, han er Forfatteren, skjøndt ikke Afskriveren. — Hvad vil Du svare paa det?

Baronessen. Intet!

Emilie. Vil Du forsømme en saa god Leilighed til at hævne Dig for hans Kulde og fængsle ham for stedse? Skriv Du ham til, at Du vil modtage ham i Aften, og lad Lise bringe Budet Svaret. Jeg skal tage imod ham, og tro Du mig, han skal ikke glemme, at han har sat Dig paa Prøve.

Baronessen. Men hvis nu Brevet ikke kommer fra ham?

Emilie. Saa stol Du paa mig; jeg skal tage saaledes imod Brevskriveren, at han ikke skal rose sig af sin Lykke.

Baronessen. Det er sandt, hvem der end har skrevet det saa fortjener han en Revselse.

Emilie. En alvorlig Revselse. Derfor skriv i Hast, han er velkommen Klokken 9.

Baronessen. Nei! jeg vil ikke give mit Navn blot for en indbildsk Nar!

Emilie. Hvem siger, at Du skal det? jeg vil skrive det ganske flygtigt paa Dine Vegne; blot: De er velkommen Klokken 9; derved vover Du Intet.

Baronessen. Nu vel da! men det siger jeg Dig, jeg vil ikke tale med ham!

Emilie. Vær kun ikke bange; den Fornøielse forbeholder jeg mig. (Skriver.) See saa; nu en Oblat for, og saa — Du besørger det, Lise! Det lader som om Du kjender den Slags Forretninger.

Lise. Til Tjeneste.

Emilie. Og kom nu med ind i Dit Værelse, Amalie; vi

maae aftale med hinanden, hvorledes vi bedst kan beskæmme den Frække! (de gaae)

Trettende Scene.

Lise (alene).

Det gik langt bedre, end jeg havde troet! Jeg var bange for Frøkenen — jeg Tosse! havde hun ikke været, var min Stafettjeneste neppe løbet saa lykkeligt af. De formodede virkelig, at Baronen havde en Finger med i Spillet! Ha, ha, ha! den arme Baron! hvor han vil blive tagen ved Næsen! Men den anden Stakkel, han kan længe vente paa Svar! O, det er dog Skade, at han ikke ogsaa kan komme! Jeg kunde ret have Lyst til at sende ham Svaret; naar jeg blot vidste paa hvad Maade. Det vilde være Løier at see ham og Baronen møde hinanden!

Fjortende Scene.

Lise. Peer.

Peer. God Dag, god Dag, lille Fæstemø! er Husbond ikke her?

Lise. Nei, lille Peer! (sagte) Jeg faaer et Indfald! (høit) Hvor Du er pyntet!

Peer. Kors! naar man engang kommer til Byen, maa man dog vise Folk, at man har Levemaade og Klæder i sin Kiste!

Lise. Du er vel ret glad ved at komme herind?

Peer. Det skal jeg love for! her er jo et Herrelevnet! Jeg har ikke andet at bestille, end føre mine Heste, drive Gade op og Gade ned, og gaae i Klubben om Aftenen.

Lise. Hvad, er Du i en Klub? Hvad hedder den?

Peer. Hvad skulde den hedde andet end Klubben? Jens Kudsk tager mig med derhen; og vel er jeg ikke saa høit paa Straaet som de andre; men jeg har Skillingen, og derfor kan de andre godt lide mig.

Lise. Hvad er de andre da for Karle?

Peer. Meget skikkelige og fornemme Mennesker alle tilsammens: Grever, Baroner, Conferentsraader og saadanne Folk.

Lise. Hvad for noget?

Peer. Forstaa mig ret, Lise! Det er Tjenere hos saadanne Herskaber; men vi kalde hverandre ligesom vore Herskaber; jeg hedder Peer Møllere, og Jens, Jens Baron.

Lise. Ja saa!

Peer. Ja, det er meget godt Compenie, og hvergang jeg kommer ind, saa sætte de saamegen Skik og Manerer paa mig, at ikke en Kjæft hjemme paa Gaarden kjender mig igjen, de Umælende undtagens! Naar Hun vilde, lille Lise, saa kunde Hun rigtignok gjøre mig en stor Plaseer!

Lise. Og det er?

Peer. Jens har sagt mig, at i Morgen Aften skal vi have stor Lystighed og Maskerade; naar Hun vilde følge med mig, saa —

Lise. Jeg har hverken Klæder eller Maske —

Peer. Behøves heller ikke! vi maskerere os med vores egne Ansigter; det skal være en ny Opfindelse, som Claus Geheimeraad har seet paa store Steder. Jeg skal være Ridder Peder med Sølvnøglen, og nu vilde jeg saa gjerne bede Hende agere den skjønne Magdelone.

Lise. Det kunde maaskee nok gaae an!

Peer. Hun skal bare see hvor løierlig jeg skal komme til at see ud. Jens har lovet, at han skal lave mig en deilig Kasket og et Kyrras af Sølvpapir, og hans Sabel faaer jeg ogsaa, for

han er ved det borgerlige Tollerie. Hun skal ikke være bange at det skal skorte paa Æde og Drikke, for vi gier to Daler til Mands.

Lise. Hvor er den Klub?

Peer. I Peermadsensgang.

Lise. Vi kan jo tales ved derom. Men siig mig nu, vil Du gjøre mig en Tjeneste?

Peer. Ti for een, lille Fæstemø!

Lise. Pas siden paa, heruden for Huset, saa seer Du nok en gammel graaskjægget Karl gaae frem og tilbage. Spørg ham om han venter paa et Brev fra Baronesse Rosenskjold, og svarer han ja, saa giv ham denne Billet; men tal ikke til Nogen derom!

Peer. Jo, det skal jeg nok! Skal jeg have Svar paa den?

Lise. Nei! Du tier bare stille og gaaer Din Vei igjen; og saa holder Du reen Mund.

Peer. Bevares! Men hør nu, lille Fæstemø! jeg vilde sige Hende: jeg har et godt Die til Hende, og naar Hun vilde — he, he, he, — jeg er en holden Karl! — Skal jeg ikke have eet lille Kys fordi jeg besørger Billetten?

Lise. Du er jo skjelmsk.

Peer. Ja det sige alle Pigerne om mig. He! he! he! — jeg er en stor Skjelm — naa Kysset, lille Hone!

Lise. Naar Du har forrettet Dit Ærinde.

Peer. He, he, he! Jeg løber! jeg løber! Skamfærd hvad det er en rar Pige. (gaaer.)

Femtende Scene.

Lise, (strax efter) Johan.

Lise. Nu vil det blive en ypperlig Historie! Det vil give Noget at lee af.

Johan (kommer). Naa, Lise! Hvorledes gik det?

Lise. Fortræffeligt! hun tager imod ham.

Johan. Naa, saa giv mig hendes Svar.

Lise. Jeg har ikke andet. Hun holdt det ikke for raadeligt at svare skriftligt; men bad mig sige Budet, at hun ventede Brevskriveren Klokken 9.

Johan. Død og Plage! hvor Baronen vil tage afsted, naar han faaer det at vide.

Lise. Da troer jeg, at den gode Herre neppe vil glæde sig ved Udfaldet.

Johan. Hvorledes?

Lise. Det er min Hemmelighed.

Johan. Lise, Du har dog vel aldrig røbet os?

Lise. Der er ikke kommet et Ord over mine Læber, det sværger jeg Dig til, ved — vor Kjærlighed!

Johan. Saa er jeg rolig! Jeg maa strax hen og underrette min Herre derom. — Der kommer Nogen; man maa ikke see os stikke Hovederne sammen. (løber ud.)

Sextende Scene.

Lise (alene).

Hvem kan det være, der kommer op ad Trappen? Sikkert den naragtige Greve, der er saa uforskammet at plage Baronessen med sine smægtende Øiekast! Han bilder sig ind, at hele Verden er forliebt i ham. Det skulde være mig en Fornøielse at see hende correxe ham dygtigt! — Men der gaaer et Lys op for mig — Hvad om det var ham, der havde skrevet det sværmerske Brev!

Syttende Scene.

Greven. Lise.

Greven. Ah charmante Lisette; hvorledes befinder Din smukke Herskerinde sig?

Lise. Godt, Hr. Greve!

Greven. Har jeg læst rigtigt i Dine smukke Øine, saa er een af Dine Dyder Oprigtighed! Siig mig, hvad siger Baronessen om mig?

Lise. Om Dem, Hr. Greve?

Greven (giver hende Penge). Vil Du sælge mig hendes Tanker om mig?

Lise. De er da virkelig saa selvkjærlig, at De betaler for at høre Dem rose?

Greven. Rose?

Lise. Skulde vel Baronessen sige andet end hele Byen: Grev Schwiebeln er en elskværdig Mand!

Greven. Har Du da virkelig hørt det af hendes egen Mund?

Lise. De fornærmer Dem selv ved at troe at jeg lyver.

Greven. Lise! Hvad vilde jeg ikke give for at høre det af hende selv. Troer Du vel, at hun vilde tilstaae mig en Samtale uden Vidner? Jeg har Ting af yderste Vigtighed at underrette hende om.

Lise (sagte). Det er ham. (høit) Hvad om De i en lille Billet anmodede hende derom?

Greven. Ah, jeg tør ikke saaledes give mit Navn blot, — desuden vilde jeg ikke af andre Grunde, at Baronens Søster skulde faae det at vide, og —

Lise (sagte). Det er ham. (høit) Hvad om Billetten var uden Navn?

Greven. Du siger Noget; men hun kunde røbe mig naar jeg kom.

Lise (sagte). Det er bestemt ham. (høit) De er for beskeden, Hr. Greve!

Greven. Naar Du derimod vilde tale min Sag, lille Lise, og formaae hende til en Sammenkomst —

Lise (vender sig om, hoster og kaster Øinene paa de Penge, han har givet hende; sagte). Kun en Sølvdaler. Den Gnier skal faae det betalt. (høit) Oprigtigt talt, Hr. Greve! De vil sikkert være hende et velkomment Besøg i Aften; Baronen og Frøkenen tage ud.

Greven. Hvad Tid tør jeg komme?

Lise. Omtrent Klokken 9.

Greven. Vil Du tage imod mig?

Lise. O! De vil sikkert blive modtagen af Een, der er Dem langt kjærere. (sagte) Frøken Emilie vil nok tage Gnieren ordentligt i Skole!

Greven. Min Erkjendtlighed skal være ligesaa stor, som den Tjeneste Du beviser mig.

Lise (sagte). Naa saa Gud naade mig! (høit) O den Glæde at kunne bevise mit Herskab en saa udmærket Tjeneste, er min skjønneste Løn. (neier dybt og gaaer.)

Attende Scene.

Greven (alene).

En lykkelig Dag! Et Rendezvous hos en nydelig Kone og Opdagelsen af Krabaten, der har dræbt min liderlige Fætter! —

Han skal komme til at betale, hvis han ikke vil behandles efter Duelloven. Men jeg maa søge Baronen. Jeg vil gjøre ham Selskab ved Bordet.

Nittende Scene.

Greven. Emilie.

Greven. Ah min charmante Naadige! Votre serviteur!

Emilie. Hr. Greven ene her? Formodentlig søger De min Broder; jeg vil lade ham kalde.

Greven. Cruelle, que vous êtez! Damerne her i Huset ere særdeles tilbageholdne; man kan aldrig nyde den Lykke at være i deres Selskab, uden de ere under Opsigt af en Broder eller en Ægteherre.

Emilie. Jeg troede, at Hr. Greven var en altfor god Ven af min Broder til at De ikke ogsaa gjerne vilde unde ham Deres behagelige Underholdning.

Greven. De spotter! Det er mit høieste Ønske at behage Dem, og det tør jeg neppe haabe opfyldt. Jeg formoder, at Deres Hr. Broder har alt forsikkret Dem om min Hengivenhed for Dem?

Emilie. Aldeles ikke!

Greven. Hvorledes! har han ikke tænkt paa at rive mig ud af den Uvished, hvori jeg svæver? Men maaskee han skuer dybere i Deres Hjerte, og vil ikke smerte sin Ven ved at berøve ham hans sødeste Forhaabninger.

Emilie. Jeg forstaaer Dem virkelig ikke, Hr. Greve!

Greven (sjælen). Lad da mit Blik forklare Dem les sentiments les plus impétueux, qui régnent dans mon sein.

Emilie. Jeg forstaaer ikke Dienſproget.

Greven. Og dog vil man paaſtaae, at Damerne ere Meſtere deri, naar der tales om Kjærlighed.

Emilie. Tales da her om Kjærlighed?

Greven. Jeg vilde være meget ulykkelig, hvis De ikke har forſtaaet mine —

Emilie (lidt bitter). Om Forladelſe, Hr. Greve! Jeg kunde næſten være ſaa ubeſkeden at ane, at De har Henſigter med mig, ſom langt overgaae mine driſtigſte Forhaabninger, og ſom jeg ſaameget mindre kan billige, da jeg finder mig ſaa ſtore Opoffrelſer uværdig.

Greven. Ah! que je fûsse prince! Jeg ſkulde viſe Dem —

Emilie. Monsieur le comte, finissons s'il vous plait.

Greven. Ayez la bonte de me dire pourquoi?

Emilie. Jeg troer ikke, at jeg kan ſige Dem noget Behageligere, hvis jeg vil behage mig ſelv —

Greven. Hvorledes ſkal jeg forſtaae det, min Naadige? Et Afſlag?

Emilie. Paa hvad? De har jo intet tilbudt mig?

Greven (hurtig). C'est vrai!

Emilie. Hr. Greve! min Broder venter Dem formodentlig.

Greven. Formodentlig; mais, — Min Naadige! jeg anbefaler mig. (gaaer).

Tyvende Scene.

Emilie (alene).

Nu er jeg da befriet fra hans flaue Coquetterie. Hvorledes en ſaadan graahærdet Spradebasſe kan troe, at en Pige kan høre

hans Smigrerier med Fornøielse! Hans Hjerte er ligesaa tomt, som hans Hoved. Nei, Edvard! heller fattig og elsket af Dig, end rig og fængslet til saadant et sladrende Automat! — O Edvard! hvorfor udgyder Du ikke Din Sorg i min Barm? Det er saa sødt at dele Lidelser med den Elskede. (gaaer).

Tredie Act.

(Et Værelse hos Mad. Lindner, med en Sideder).

Første Scene.

Mad. Lindner (sidder og syer). Eichen (læser i en Bog, som han tilsidst utaalmodig kaster, hvorpaa han gaaer hæftig frem og tilbage).

Eichen (seer paa sit Uhr). Alt fire! — Hvilken Tid han bliver borte! — Jeg brænder af Utaalmodighed!

Mad. Lindner. Men, kjære unge Mand, hvorfor saa urolig?

Eichen. O, gode Moder! jeg har sendt Caspar ud i et vigtigt Ærinde, og han er endnu ikke kommen tilbage; det foruroliger mig.

Mad. Lindner. Han kommer nok, stakkels Karl. Han har jo heller ikke været saa forskrækkelig længe borte. Ja havde den unge Dame været her, var Tiden nok ikke falden Dem saa lang, og Caspar havde vist sluppet for Skjænd.

Eichen. Den unge Dame, siger De? — Ja, det glæder mig inderligt at tale med hende; hun er saa mild, god, velgjørende.

Mad. Lindner. Gud lønne hende! har hun ikke søgt mig op i min affides Bolig, og overøst mig med Velgjerninger, uden at jeg kjender hende!

Eichen. Men siig mig, har De ikke siden faaet at vide hvem hun er, eller hvad hun hedder?

Mad. Lindner. Nei! Endnu stedse fortier hun mig sit Navn og sin Stand; jeg veed ikke mere end De veed, at hun hedder Emilie. — O sand Velgjørenhed vandrer helst i Løndom!

Eichen. Kjære Moder, for Dem vil jeg ikke dølge, at den Ubekjendte interesserer mig særdeles.

Mad. Lindner. Ih! det er dog et Under at De ikke vil dølge hvad man seer for sine Øine. Vidste jeg ligesaa godt hvem De er, som hvem De elsker, saa frygtede jeg ikke saa meget for at Øvrigheden tidligt eller sildigt skal erfare, at jeg har taget en Ubekjendt i Logis uden at melde det.

Eichen. Vær De rolig; jeg skal rigeligen erstatte Dem de Ubehageligheder, De for min Skyld udsætter Dem for. Desuden skal jeg snart befrie Dem fra alt Ansvar; thi formodentlig bliver jeg nødt til at reise i Morgen.

Mad. Lindner. Hvad siger De?!

Eichen. Frygt ikke; jeg haaber, at jeg snart igjen skal vende mere tilfreds tilbage, og være istand til at lønne al den Omhu, De har viist imod mig.

Mad. Lindner. Den er mere end lønnet ved Deres Godhed. Tag til Takke hos mig saalænge De selv vil, og vær vis paa, at jeg skal anvende alt for at holde Dem skjult. Ingen af Naboerne veed andet, end at De er min Søn, der opholder sig hos mig en kort Tid, og endnu har jeg ikke Aarsag til at troe, at nogen anseer Dem for andet.

Eichen. Gode Kone, De tager feil; jeg har gode Grunde

til at troe, at mit Opholdssted ikke er mine Forfølgere ubekjendt, og jeg tør ikke træde dem under Øine saalænge jeg ikke er i Besiddelse af nogle vigtige Papirer, der endnu ikke ere ankomne. Jeg maa derfor paa en kort Tid forlade Deres Huus, og søge et andet Skjul, hvis jeg ikke vil udsætte os begge for Ubehageligheder.

Mad. Lindner. Det gjør mig ret ondt for Dem. De seer saa god ud, og dog skal De saaledes flakke forfulgt om i Verden.

Eichen. Det har været min Lod fra min Barndom. Først for kort Tid siden smilede Lykkens Sol til mig. Jeg fløi over Havet for at søge en Familie, jeg ikke har seet siden mit tolvte Aar, da paa eengang Skjæbnen igjen truede med at rive mig for evig ud af dens Favn. Dog — ikke mere derom — Snart vil ogsaa denne lille Uveirsskye forsvinde.

Mad. Lindner. Det smerter mig, at mit Huus ikke længer er Dem et sikkert Tilflugtssted; men reis De i Guds Navn og husk blot paa Deres gamle Vertinde, hvorhen end Deres Skjæbne fører Dem; hun beder altid godt for Dem, og velsigner Deres sønlige Kjærlighed for hende. (gaaer ud af Sidedøren).

Anden Scene.

Eichen (alene).

Hvor han dog ogsaa bliver af! — Skulde der være tilstødt ham Noget? Dog Caspar er forsigtig, det har ingen Nød. Havde jeg turdet skrive mit sande Navn under Brevet — hun havde modtaget mig med aabne Arme! Søster! Søster! hvor inderligt længes jeg ikke efter at see Dig igjen, og ved Din Haand træde frem

for min gamle Fader, for at faae hans Tilgivelse og Velsignelse — og dog maa jeg som en Forbryder liste mig til Dig; jeg tør ikke engang, af Frygt for at røbe mig, efterforske Din Skjæbne, men maa prise mig lykkelig ved at et Tilfælde har oplyst mig om, at Du er gift med Baron Rosenskjold — jeg veed ikke engang om det er med den gamle eller den unge!

Tredie Scene.

Eichen. Caspar.

Caspar (med militair Holdning). Hr. Capitain!

Eichen (levende). Caspar! er det lykkedes Dig?

Caspar. Fortræffeligt!

Eichen. Fortæl!

Caspar (giver ham den af Emilie skrevne Billet). Dette maa tale for mig!

Eichen (bryder den hurtigt). „De er velkommen Kl. 9." — Ingen Underskrift? — Mit Brev havde jo heller ingen. Hvorledes har Du skilt Dig ved Dit Ærinde?

Caspar. Jeg gik hen hvor Baronen boer, og spadserede et Par Gange frem og tilbage, indtil jeg fik Øie paa en Tjener, der kom ud derfra. Tjener Han hos Baron Rosenskjold? sagde jeg. Ja, svarede han. Beviis mig den Billighed at give Hendes Naade dette Brev! sagde jeg. Dette Brev? spurgte han noget trævent, er der intet andet? Jo vist, sagde jeg, som forstod en halvqvædet Vise: her er en Drikkeskilling til Ham, min Ven! Saa kom med den, sagde han. Men hun maa have det i sine egne Hænder, sagde jeg. Forstaaer sig, sagde han. Og om et Par Timers Tid venter jeg her paa Svar, sagde jeg. Gjør det, sagde han, og saa gik jeg min Vei.

Eichen. Men er Du gal? om han nu havde brækket Brevet eller givet det til sin Herre?

Caspar. Rigtigt, Hr. Capitain! det faldt mig ogsaa ind; men hvordan Djævlen skulde jeg blive af med det? og De havde jo sagt, at der ikke var Navn under, derfor lod jeg det spadsere af paa Lykke og Fromme. Karlen var saamæn ogsaa ærligere end man skulde vente af en kjøbenhavnsk Tjener; thi neppe havde jeg viist mig uden for Huset igjen, for en Klodrian, der saae ud som en Gaardskarl, kom og stak denne Papirslap til mig.

Eichen. Da Du nu veed, hvor Huset er, saa maa Du følge mig derhen i Aften. Har Du været paa Posthuset?

Caspar. Jeg har ventet paa Posten i to Timer, men den er ikke kommen endnu.

Eichen. Naar Du bringer mig et Brev med mit rigtige Navns Udskrift, giver jeg Dig en Ducat, thi da er min Correspondent vis paa at al Fare er forbi.

Caspar. Gid det skee endnu i Dag — ikke for Ducatens Skyld, men det er et Hundeliv at liste sig omkring, som en Spion — det kan ingen ærlig Soldat fordrage!

Eichen. Gaa nu og hold alting færdigt til at flytte herfra; thi hvis Beviserne for min Uskyldighed ikke komme endnu i Dag, maae vi søge Skjul et andet Sted. Man er paa Spor efter mig.

Caspar. Saa for en Ulykke! Jeg veed Fanden hvorfor De ikke heller lader Dem sætte under Laas og Lukke til Sagen bliver oplyst, end flygter saadan fra et Sted til et andet, som en Spidsbub — De har jo en reen Fod at staae paa.

Eichen. Min Ungdoms Letsindighed har givet min Familie altfor slette Tanker om mig, til at jeg skulde udsætte mig for, at mit Navn skulde naae deres Øre fra et Fængsel.

Caspar. Ja det er en Sag, som De maa bedre forstaae end jeg, Hr. Capitain! Jeg beder om Forladelse. Munden løber over paa mig, som paa en gammel Kjærling; men hvad Deres Hemmelighed angaaer, den hviler her, (lægger Haanden paa Hjertet) og den skal hverken List eller Vold presse ud af mig. (gaaer).

Fjerde Scene.

Eichen (alene).

O hvor jeg er glad! Jeg skal atter gjensee Dig, gode Søster, Du som saa tit beskjærmede mig imod min Faders Hidsighed, den Eneste for hvem mine Taarer flød, da jeg vandrede ud i den vide Verden, fra det faderlige Hjem — o! Du var jo ogsaa den Eneste, der havde mig kjær, som ikke kaldte mine Ungdomsubesindigheder Laster.

Femte Scene.

Eichen. Emilie.

Emilie. Tjenerinde, Hr. Capitain.

Eichen. Ah, Frøken Emilie, ærbødige Tjener!

Emilie. Er Madame Lindner hjemme?

Eichen. Hun vil nok strax være her. Tør jeg imidlertid være saa lykkelig at nyde Deres behagelige Selskab?

Emilie. De smigrer; hvis det virkelig var Dem behageligt, da vilde min Nærværelse snart forjage den Sorgmodighed, der hviler over Deres Træk.

Eichen. Ønskede De at kunne forjage den?

Emilie. Et besynderligt Spørgsmaal! Jeg ønskede at kunne

gjøre Alle lykkelige, og jeg troer, at De i Særdeleshed fortjente at være det.

Eichen. Vidste De hvor meget disse Ord af Deres Mund bidrage til Deres Ønskes Opfyldelse, De vilde føle hvor stort et Krav De har paa min inderligste — Emilie, lad ikke en Dem ubekjendt Mands Oprigtighed fornærme Dem.

Emilie. Ubekjendt? Nu — jeg kjender ikke Deres Navn, maaskee heller ikke Deres Stand, men i de faa Samtaler vi have havt med hinanden, har De saa ganske afsløret Deres Sjel og Tænkemaade, at jeg ikke bør ansee Dem for ubekjendt.

Eichen. O Emilie, een Tanke hviler i min Sjel, som De endnu ikke kjender — og jeg skjælver for det Øieblik, der skal røbe Dem den — maaskee det vilde gjøre mig ulykkelig for evig.

Emilie. De forfærder mig — kunde nogen uædel Tanke boe i et Hjerte, hvoraf de skjønneste Følelser udtale sig?

Eichen. Emilie! Er Tanken om at eie det Himmelske uædel fordi den er formastelig?

Emilie. Den var jo Vanvid.

Eichen. Om De nu kalder den, der hviler i mit Bryst, med samme Navn?

Emilie. De har for slette Tanker om Deres Forstand.

Eichen. Det er ikke altid, Hjertet lader sig styre af Forstanden.

Emilie. Det gode Hjerte gjør det uden at vide det.

Eichen. Og De holder mit virkelig for at være godt?

Emilie. Vi tale saaledes sammen — og De spørger derom?

Eichen. Emilie! o, læs da mit Hjertes helligste og hemmeligste Tanke i mit Øie, og tilgiv den Ulykkelige, hvis De kan tolke, men ikke gjengjælde den! — De tier?!

Emilie (rækker ham smilende Haanden). Det er anden Gang i Dag

jeg har været opfordret til at læse Diensprøget; første Gang fandt jeg kun forvirrede henfalmede Træk — men her — (med Hjertelighed) her staaer den inderligste Omhed og oprigtigste Kjærlighed med rene stærke Træk.

Eichen. Emilie! Kunde De elske mig?

Emilie. Lad dette Haandtryk sige Dem hvor inderligt!

Eichen. Saa skal fra dette Dieblik Sløret falde fra den Hemmelighed, der har været Dem en uopløselig Gaade, og som let i Deres Dine kunde give mig Anseelse af en Nidding. Viid, jeg er beskyldt for at have dræbt et Menneske i en Duel.

Emilie (forfærdet). Gud! hvad siger De!

Eichen. Vær rolig; jeg er ikke alene uskyldig, men min Uskyldighed skal snart komme for Dagen.

Emilie. Men forklar mig dog —

Eichen. Den Haardhed, hvormed min redelige, men opbrusende Fader tugtede enhver af mine kaade Barnestreger, jog mig fra det faderlige Huus. Jeg gik ombord paa et Skib, der seilede til Brasilien, hvor jeg gik i Krigstjeneste. Ulykken var nu min Tugtemester; min Opførsel og de Kundskaber jeg erhvervede mig, skjænkede mig Rigdomme og gjorde mig til Capitain. Jeg længtes imidlertid efter at see min Familie i Danmark, og paa Reisen hertil kom jeg med en Vaabenbroder, min fortroligste Ven, til Hamborg, hvor jeg under mit korte Ophold besøgte et Bal. En ung Greve, som jeg skyede al Forbindelse med, fordi han formedelst slet Opførsel var taget fra Danmark, kom beruset hen til mig, og begyndte af Lyst til Trætte at haane Danmark, som han nylig havde hørt mig omtale med Henrykkelse. Jeg vendte ham Ryggen med Foragt, og gik ind i et andet Værelse; forbittret fulgte han efter mig, og greb mig fraadende af Arrighed i Kjolekraven; jeg stødte ham koldt fra mig, da han paa eengang rev

Sablen fra en af de to mig ubekjendte Personer, der vare tilstede, og begyndte at hugge løs paa mig; jeg trak min Sabel og parerede nogle af hans voldsomme Hug, da han pludselig fik sin ene Spore i den anden, styrtede fremad, og jog sig min Sabel i Brystet.

Emilie. O Gud!

Eichen. Jeg stod som bedøvet, da de to Tilstædeværende aabnede en Sidedør, og sagde: fly, hvis De ikke vil paagribes som Morder. Mechanisk ilede jeg ud af Huset og hjem. Jeg underrettede hurtigt min Ven om det Forefaldne, sagde ham, hvor jeg reiste hen, bad ham at lade optage et Forhør over det Skete, og flygtede øieblikkelig med min gamle Tjener, en trofast Landsmand, jeg havde fundet i Amerika. Da jeg kom her til Byen, opspurgte min Caspar disse Værelser — o, jeg anede ikke, at det var den lykkeligste Hændelse i mit Liv, da den forskaffede mig Deres Bekjendtskab, som dog Skjæbnen mulig allerede i Morgen atter vil berøve mig.

Emilie. Hvad siger De?

Eichen. Frygt ikke; om et Par Dage ville vi atter gjensees. Men De talte for om en Anden, i hvis Dine De havde læst?

Emilie. Allerede skinsyg! Dog De kjender jo ikke mine Forhold; det er Tid, at De faaer at vide hvem jeg er —

Sjette Scene.

De Forrige. Caspar.

Caspar. Herre, hvad befaler De jeg skal gjøre? Herudenfor staaer der en gammelagtig Straajunker, som absolut vil tale med Dem.

Emilie (ængstlig). Med Dem?

Eichen. Med mig! Hvad hedder han?

Caspar. Det vil han ikke sige. De skal ellers ikke være bange for ham; han tør ikke komme ind, thi jeg har sagt, at understaaer han sig at sætte Foden indenfor Døren, før han har faaet Lov dertil, saa skal jeg hilse saadan paa ham, at han skal tabe Næse og Mund, om han saa var Fanden selv. Det er bestemt en Corsar, som vil bringe os op; befaler Herren jeg skal smidde ham ned af Trapperne?

Eichen. Han være hvem han vil, jeg vil tale med ham. Emilie! gaa De ind til Madame Lindner. Jeg haaber, jeg skal snart gjøre Ende paa denne Visit.

Emilie. Vogt Dem; om det maaskee var en List?

Eichen. Om det endogsaa var; jeg har jo Intet at frygte.

Emilie. Vær forsigtig! for alle Ting, vær forsigtig! (hun gaaer ind i Sideværelset).

Eichen. Lad den Fremmede komme ind.

Caspar (aabner Døren for Greven og gaaer).

Syvende Scene.

Eichen. Greven.

Greven (opblæst). Er De ikke Hr. Capitain von Eichen?

Eichen. Inden jeg svarer herpaa, udbeder jeg mig først Deres Navn. De besøger mig, jeg troer altsaa at have Ret dertil.

Greven. Da mit Navn vil forklare Dem Grunden til mit Besøg, saa sparer jeg Indledningen ved at sige Dem, at jeg er Grev von Schwiebeln.

Eichen. Deres Tjener! Jeg er Capitain Eichen. Iøvrigt er jeg ikke saa lykkelig at kunne spare Dem Indledningen; thi af Deres Navn kan jeg ikke gjætte hvad De vil mig.

Greven. Saa har De virkelig glemt, at De i Hamborg har myrdet en ung Adelsmand af dette Navn?

Eichen. Myrdet? De er slet underrettet, Hr. Greve; jeg har trukket Sablen til Nødværge mod en uforskammet Drukkenbolt.

Greven. Drukkenbolt! Han er af gammel adelig Familie — af min Familie.

Eichen. Kan være; der findes Udskud i alle Stænder og Familier; saa meget er vist, hans Opførsel var høist uadelig.

Greven. Jeg er hans nærmeste Beslægtede, og det paaligger mig at skaffe vor Familie Satisfaction.

Eichen. Mit Forhold i denne Sag vil inden faa Dage være afgjort for Domstolene.

Greven. En Cavalier comme il faut indskyder ikke Æressager under Loven.

Eichen. Og jeg troede, at en Cavalier comme il faut burde være den Sidste, der vilde forsvare sin Ære ved at træde Loven under Fodder.

Greven. Naar jeg fornærmes paa min Ære, da anseer jeg det for en saa sort Forbrydelse, at jeg ikke kjender anden Vei til at skaffe mig Opreisning, end ved Kaarden.

Eichen. Deres høie Begreber om Ære give mig Fordring paa Deres største Taknemmelighed; thi jeg har uden Tvivl aftvættet den sorteste Plet paa Deres Familieære, ved at blive den uskyldige Aarsag til Deres Nevøs Død.

Greven (opblæst). Min Herre! Jeg frabeder mig enhver Spot

over en Mand, for hvis Død De skal staae mig til Regnskab; det vil kun gjøre Deres Sag slettere.

Eichen. Hvorved? Troer De da, at jeg skjælver for Trusler af Dem? Den Tone, hvori De taler, og Deres Besøg lade mig formode, at De søger Erstatning med Kaarden eller Pistolen i Haanden?

Greven (noget forlegen). Det egentlig ikke.

Eichen. Ikke? I saa Fald ventede jeg snarere et Besøg af Politiet end af Dem, siden man nu engang har udspioneret mit Opholdssted.

Greven. Jeg er Adelsmand, jeg tager ikke min Tilflugt til Politiet.

Eichen. Og vil heller ikke slaaes med mig?

Greven. Nei!

Eichen. Men hvad vil De da?

Greven. Skaane, unge Mand, jeg vil skaane. De er en ung haabefuld Mand — rig; jeg kan ikke være saa grusom at overlevere Dem til den straffende Retfærdighed, der, om den endog lod Dem slippe med Livet, dog nødtes til at tildømme Dem et evigt Fængsel.

Eichen. Troer De virkelig?

Greven. Vöre Love ere meget strenge for dette Tilfælde.

Eichen. Deres Høimodighed forbauser mig saameget desmere, da De før talte i en Tone, der lod mig befrygte Deres strengeste Hævn. Tør jeg spørge, paa hvad Maade De agter at skaane mig idet De redder Deres Families Ære?

Greven. Ved ikke at angive Dem for Politiet, og anvende Alt for at faae Sagen dysset ned.

Eichen. Særdeles ædelt! Men jeg indseer ikke, at De derved kan frelse det, De kalder Deres Ære.

Greven. Ecoutez! De giver mig blot en lille Billet, affattet som Svar paa en Udfordring fra mig. Deri beder De Dem paa en hoflig Maade undskyldt, da vigtige Forretninger, eller saadant Noget, hindrer Deres Nærværelse; De erkjender Deres Brøde og —

Eichen. Og — ?

Greven. Og vedlægger en Obligation paa fem tusinde Specier til Uddeling blandt værdige Trængende.

Eichen. Ypperligt udtænkt. Formodentlig er De kjendt med en Hob saadanne værdige Trængende, der maaskee længe forgjæves har manet Dem. Paa min Ære, en splinterny Maade at haandhæve sin Families Ære paa!

Greven. De misforstaaer mig!

Eichen. O nei! Jeg forstaaer Dem fuldkommen. De vil slaae Deres Familieære og Deres vakkre Neveus Cadaver i Hartkorn, og sælge det for 5000 Specier for at betale Deres Creditorer; men jeg forsikkrer Dem, at hvor store Rariteter begge Dele endogsaa kan være, saa giver jeg Dem ikke fire Skilling derfor.

Greven. Min Herre, De fornærmer mig!

Eichen. De spøger. Hvem kan fornærme Dem saa dybt, som De fornærmer Dem selv? Fy! De er en Adelsmand?

Greven. Jeg vil ikke længer taale Deres Fornærmelser, og jeg maa sige Dem —

Eichen. De bliver vred? Ret saa, Hr. Greve. Det glæder mig, at min Haan vækker Deres bedre Jeg; thi jeg kunde ellers let falde paa, at De var en Lykkejæger, der løi Dem en Titel til, for at forsøge, om jeg var taabelig og feig nok til at lade mig narre nogle Penge fra.

Greven. Ha! De benytter Dem af at De er hjemme,

men husk paa, at jeg snart kan skaffe Dem et Logis, hvori De vil blive mere spagfærdig.

Eichen (træder hen imod ham). Ti og gaa! eller, hvad det end skal koste mig, jeg lader Dem kaste ud af Huset.

Greven. De besinder Dem nok; thi i det Øieblik De kaster mig ud af Huset, kaster De Dem selv i Fængsel.

Eichen (hæftig). Gaa, siger jeg.

Greven. Naar det behager mig.

Eichen. Min Sabel er for god til at tugte Dig med, Uforskammede, men denne Stok —

Greven (rasende). Hvad? en Stok?

Ottende Scene.

De Forrige. Emilie.

Emilie (styrter Eichen i Armene). O Gud! raser De?

Greven. Hvad seer jeg! — De her? Naa, paa min Ære, Modet er besynderligt.

Emilie (forvirret). Hr. Greve, hvorledes jeg er kommen her — mit Forhold til denne Mand —

Greven. Vil Baron Rosenskjold nok undersøge.

Eichen (forbauset). Baron Rosenskjold.

Emilie. De kan virkelig være saa ubarmhjertig at røbe ham, at jeg —

Greven. Det vilde være Brøde, hvis jeg ikke gjorde det! Han skal lære at kjende Deres Opførsel og sin egen Skam!

Emilie. O Gud! Jeg Ulykkelige!

(Hun trykker Haanden for Øinene og iler ud).

Niende Scene.

Eichen. Greven.

Greven (bukker fovbigt). Jeg anbefaler mig, Hr. Capitain!

Eichen. Bliv her! — siig mig —

Greven (smilende). Forretninger! men vi sees snart igjen.

Eichen (tager ham i Armen). Bliv, siger jeg! Ved min Salighed! De kommer ikke levende over denne Dørtærskel for De har sagt mig Alt.

Greven (smidig). Hvad befaler?

Eichen. Hvem er dette Fruentimmer?

Greven. Hvorledes, De kjender hende ikke?

Eichen. Nei, nei! siger jeg. De talte om Baron Rosenskjold — jeg bæver af Angst — tal, siig mig, er det hans Kone?

Greven. Hans Kone?

Eichen (bæftig). Ja, dræb mig med et eneste Ord! — Er det hans Kone?

Greven. Ja vist er det hans Kone.

Eichen. O, jeg Ulykkelige!

Greven (ondskabsfuld). Maa jeg nu gaae?

Eichen. Ja gaa og fryd Dig, Usling! Du har faaet den frygteligste Hævn — jeg er grændseløs ulykkelig!

Greven. Saa De har da elsket den unge Dame saa inderligt? — Hvor jeg beklager Dem!

Eichen. Jeg ansaae hende for en Engel, og hun —
(kaster sig paa en Stol).

Greven. En Engel? Ja en af de faldne! — Men trøst Dem, Hr. Capitain! De er ikke den Eneste, der har Aarsag til at beklage sig; — jeg selv — jeg selv har maaskee større Aarsag

end De troer; tænk Dem, hun har endnu for faa Timer siden skjænket mig de kjærligste Øiekast, og nu finder jeg hende i Deres Arme — det er til at blive rasende over! Mais jeg haaber, jeg skal trøste mig derfor. (sagte) Vil Du ikke betale, saa skal Du undgjælde, Coquin! (høit). Jeg anbefaler mig, Hr. Capitain! (ondskabsfuld) A revoir! (gaaer).

Tiende Scene.

Eichen (alene).

Har jeg hørt ret? — Skulde det være muligt? (springer hæftigt op) Nei, nei! saa dybt kan min Søster ikke fornedre sig — saaledes kunne disse Øine ikke bedrage! — Men han sagde det jo? — O, han har løiet, ja, ved Gud! han har løiet! — Men hun frygtede jo selv, at han skulde røbe hende for Baronen? O, det er mig en Gaade — Maaskee dens Løsning vil gjøre mig evig ulykkelig, men løses maa den, løses maa den! — Madame Lindner!

Ellevte Scene.

Eichen. Mad. Lindner.

Mad. Lindner. Hvad befaler De, Hr. Capitain?

Eichen. Madam! siig mig oprigtigt, kjender De Baron Rosenskjold?

Mad. Lindner. Om jeg kjender ham? jo desværre!

Eichen. Kjender De hans Kone?

Mad. Lindner. Nei; hun er rigtignok fra en By i Nærheden af hans Gods; men da jeg kom derfra, var hun et halvvoxent Barn. Hendes Fader har jeg nok seet, men hende aldrig.

Eichen. Har Baronen ingen Søster?

Mad. Lindner. Jo.

Eichen (omfavner hende sjeleglad). O Tak! Tak! De skjænker mig Livet!

Mad. Lindner. Men Herre Gud, hvad feiler Dem?

Eichen. Intet! Jeg har Alt igjen! Tænkte jeg ikke nok, at han sagde Usandhed?

Mad. Lindner. Men hvad er der paafærde?

Eichen. Hvad siger De, naar jeg fortæller Dem, at det er hende, der er Deres godgjorende Ubekjendte?

Mad. Lindner. Det er umuligt, Hr. Capitain!

Eichen (forfærdet). Hvad? umuligt?

Mad. Lindner. Jeg har flere Gange skrevet hende og hendes Broder til og bedet dem om en lille Understøttelse; men ingen af dem har sendt mig det allermindste.

Eichen. Der er hele mit Haab tilintetgjort! — Anseer De det da for muligt, at det kunde være hans Kone?

Mad. Lindner. Ja ganske vist; hendes Fader har altid været en god Mand imod mig, og hun skal ogsaa være meget velgjorende — men —

Eichen. Men — men — tal! min hele Skjæbne hviler i det Men —

Mad. Lindner. De Følelser, hun har yttret for Dem —

Eichen. Ja det er det netop, der er færdig at berøve mig Forstanden.

Mad. Lindner. Var hun gift, saa —

Eichen. O, saa var hun skamløs, nedrig, ublu — og jeg — ulykkelig for evig! Der falder mig Noget ind. Siig mig, har De aldrig seet den ubekjendte Dames Haand?

Mad. Lindner. Jo, for nogen Tid siden, da dette Væ=

relse var ledigt, skrev hun mig et Avertissement, som jeg ikke brugte formedelst Deres Ankomst. Jeg troer sikkert, at jeg har det endnu.

Eichen. O, skynd Dem! hent det! det skal paa eengang rive mig ud af Mørket.

Mad. Lindner. Jeg gaaer; jeg gaaer, naar jeg blot kan finde det. (gaaer).

Tolvte Scene.

Eichen (alene).

Ha! er det hende, — er det min Søster, da skal den Uværdige vente mig forgjæves; jeg vil ikke see hende for mine Dine! — Dog nei, jeg vil først beskæmme hende, rive Masken fra hendes Ansigt, aabne Dinene paa hendes ulykkelige Mand, og derpaa overlade hende til Skam og Anger! —

Trettende Scene.

Eichen. Mad. Lindner.

Mad. Lindner. Her er Seddelen.

Eichen (hæftig). Lad mig see! (sammenligner den med Billetten) Ha! det er een Haand! O! jeg er nu fuldkommen overbeviist. Det er hende! det er hende! Dog — et Forsøg vil jeg endnu gjøre, for at see om jeg dog ikke har bedraget mig! — Caspar! Caspar! saa kom dog, for Satan!

Fjortende Scene.

De Forrige. Caspar.

Caspar. Herre!

Eichen. Hvad Liberie havde Karlen, som gav Dig Brevet?

Caspar. Blaa Badmels Troie med Sølvknapper og Hvergarns Buxer.

Eichen. Er Du gal?

Caspar. Er jeg det, saa gaaer det mig, som de fleste Gale, jeg veed ikke selv af det.

Eichen. Kunde Du vel kjende Karlen igjen?

Caspar. Som mig selv

Eichen. Du maa see at faae fat paa ham, og bringe ham til mig enten med det Gode eller med Magt.

Caspar. Med Magt? Det er godt at høre at De ikke kjender Kjøbenhavns Politie og Vægtere! Kommer de under Veir med, at Een vil bruge Magt imod Folk, saa er de ikke sene, før de med Magt transportere den balstyrige Mossjø til Raad- og Domhuset.

Eichen. Det er min Lykke om at gjøre, at faae Karlen itale.

Caspar. Ja det er, en anden Sag; men jeg er dog bange —

Eichen. Bange? O, saa gaa Fanden i Vold, gamle Nathue!

Caspar (ved sig selv). Gamle Nathue? bange? — Skulde jeg lade den Klik sidde paa mig? Nei! jeg skal have Fingre i Karlen, om jeg saa skulde hente ham hos Politiet selv. (gaaer).

Femtende Scene.

Eichen. Madam Lindner.

Mad. Lindner. Men jeg forstaaer mig slet ikke paa Dem!

Eichen (gaaer meget hæftigt frem og tilbage). Havde jeg blot Karlen her, skulde jeg faae alting at vide.

Mad. Lindner. Men fat Dem dog, kjære Herre!

Eichen. Rimeligviis besørger han min Søsters hemmelige Brevvexling.

Mad. Lindner. Jeg har endnu ikke seet Dem saa hæftig.

Eichen (bliver paa eengang staaende og stamper hæftigt i Gulvet). Jeg skulde presse Sandheden ud af ham. (gaaer atter frem og tilbage).

Mad. Lindner. Den arme unge Mand, han er jo reent forvirret i Hovedet. Det gjør mig ret ondt for ham. (gaaer).

Sextende Scene.

Eichen (bliver staaende med Armene overkors).

Er jeg dog ikke et ulykkeligt Menneske? Det første Fruentimmer jeg fatter Kjerlighed til, er min Søster! — og hvilken Søster? — en Slange, som ved sit Hyklerie faaer mig til at gyse for sit hele Kjøn, mistænke al Dyd og ansee Uskyld for Grimace! — Men Kl. 9 skal jeg være hos hende, og da — vee! vee hende! hun skal see, at den inderligste Kjærlighed kan forvandles til det bittreste Had, naar en brav Mand finder en Foragtelig i den, han ansaae for en Engel. (gaaer ind til Mad. Lindner).

Fjerde Act.

(Salen fra anden Act.)

Første Scene.

Graun Peer.

Graun (kommer hæftig ind). Nei, jeg kan ikke holde det længer ud her i Huset. Hvis det er at leve paa Moden, saa maa Fanden være moderne.

Peer (leer).

Graun. Hvad Fanden staaer Du og fniser af?

Peer. Jeg leer Gon af, at Hosbond er vred fordi de andre ere fornøiede.

Graun. Leer Du af det? Tag Dig i Agt, Mester Næsviis! at Du ikke kommer til at græde inden Du veed et Ord af det. Dig har jeg ogsaa en Høne at plukke med. Hør, Knægt! er jeg ikke den frommeste Mand paa Guds grønne Jord?

Peer. Jo, Hosbond.

Graun. Er jeg ikke eftergivende, overbærende og taalmodig?

Peer. Jo, Hosbond! det vil jeg sætte mit Hoved paa; thi Hosbond farer aldrig med Løgn, og han fortæller det hver Dag.

Graun (hæftig). Hvor kan Du, Slyngel, da blamere mig og fortælle min Svigersøns Junker Døgenicht, at jeg er hidsig?

Peer. Det har jeg Drollen splide mig aldrig sagt; thi saa veed jeg nok hvad der havde vanket paa min Ryg.

Graun. Du lyver; han har selv fortalt mig det.

Peer. Det er Løgn i hans Hals den Hund; jeg har jo aldrig seet ham i mine Dage!

Graun (hæftig). Du vover at sige mig imod lige i mine Oine?

Peer. Nei, Hosbond! nei! jeg siger bare, at jeg akkederer hverken med Junkerer eller Grever, og det er ikke smukt af Junkeren gjort, at sætte Ondt for mig hos min Hosbond.

Graun. Dumhoved! jeg mener Johan, min Svigersøns Tjener.

Peer. Naa er det den Skjelm, Hosbond mener? Ja det er en anden Sag; den Karl har ikke andet at drive Tiden hen med, end at skamfere sin Næstes Rygte. Tro ham ikke, Hosbond! det er den største Løgnhals, det har Lise sagt.

Graun. Lise! jo det er en net Hjemmel! Hun er større Laptaske end han er Gavtyv! Har Du Omgang med hende?

Peer. Nei, det er for svært, Hosbond! Jeg er en fattig Karl, men en Tjener har ogsaa Ret, og den der siger, at jeg har nogen Omgang med hende, den er en Løgner i sine bedste Klæder; er jeg fattig, saa er jeg ogsaa dydig!

Graun. Dydig? Hvem Fanden taler om Din Dyd?

Peer. Det er ogsaa et meget skikkeligt Pigebarn; det har hun selv sagt mig, og jeg holder meget af hende.

Graun. Du skulde heller sige, Du var forelsket i hende, saa var Du da en complet Nar.

Peer. Det er jeg ogsaa, Hosbond!

Graun. Men er Du ogsaa bleven forrykt af Byluften? Lad Dig aldrig bilde ind, at den Flane vil andet end holde Dig for Nar.

Peer. Jeg veed ikke hvad Hosbond kan have saa meget at sige paa det Fruentimmer; hun er saamæn bedre end mangen af

de fornemme Damer, der skrive Smaaballetter til deres Kanutter, og saa bilde Folk ind, at deres Sjele ere saa rene som Snee — jeg siger ikke mere!

Graun. Ti! jeg gider ikke høre paa Din dumme Sladder.

Peer. Ja vidste Hosbond hvad jeg veed, saa vilde han kanskee forundre sig over, at min dumme Sladder er saa klog. Men det var dengang jeg befattede mig med saadant Noget, det skal Lise aldrig mere faae mig til.

Graun. Hvad mener Du med alt dette?

Peer. Stakkels Pige! hun gaaer og kommer i ondt Rygte, bare for at tjene Folk; og hvad har hun for det? Stank for Dank!

Graun. Vil Du strax sige mig hvad det er?

Peer. Det er inte Noget, som kan krumme et Haar paa Hosbonds Hoved han behøver saamæn ikke at tage sig af det.

Graun. Vil Du strax sige mig Sandheden!

Peer. Nei, dertil har jeg for god Forstand; thi jeg kan da nok begribe, at Hosbond ikke maa vide det?

Graun (løfter Stokken). Maa jeg ikke vide det.

Peer. Jo, jo! jeg skal sige det altsammen! Jeg mener — jo —, men Hosbond maa ikke gjøre den stakkels Pige Noget for det.

Graun. Slidder Sladder! siig frem, eller jeg skal blaane Din Ryg.

Peer. Ja, ja, jeg skal sige det! Men Hosbond maa heller ikke skjænde paa sin Datter; for ellers skeer jeg vel en Ulykke af ham, der skulde have Brevet.

Graun. Hvilket Brev?

Peer. Det Brev, som den stakkels Lise gav mig fra Hosbonds Datter, og som jeg maatte flye Karlen, der spankelerede herudenfor.

Graun. Hvad for noget?

Peer. Ja nu skal jeg bekjende. Lise gav mig et Brev.

Graun. Ja det veed jeg jo!

Peer. Veed Hosbond det? Au! saa Gud hjælpe os!

Graun. Hvem skulde have det?

Peer. En gammel graaskjægget Djævel, der saae ud som en Soldat.

Graun. Hvad for noget? Vexler min Datter Breve med en saadan Karl?

Peer. Nei, bevares! Det maa Hosbond aldrig troe, dertil er hun altfor skikkelig og fornem; nei! han skulde give sin Herre det.

Graun (opbrusende). Sin Herre! — (gaaer frem og tilbage).

Peer (sagte). Au! Gud naade mig; jeg troer han vil heller have, hun skal have Omgang med Soldater end med Officerer.

Graun. Skulde det være muligt? Skulde min Datter have fornedret sig saa dybt, at hun har strafværdige Forbindelser? Peer, gjorde jeg Dig Din Ret, saa bankede jeg Dig dygtigt af og jog Dig paa Porten, fordi Du befatter Dig med saadanne Sager; men jeg vil tilgive Dig og belønne Dig til, naar Du enten kan skaffe mig fat paa Karlen, eller faae at vide hvem han tjener.

Peer. Men, Hosbond! hvordan Djævelen skal jeg finde ham?

Graun. Der, hvor Du fandt ham, da Du bragte Brevet, Knægt!

Peer. Kan Hosbond ikke give Tid til i Morgen, thi nu er det jo mørkt; jeg er inte bekjendt her i Byen, og kan gaae og komme bort for Hosbond.

Graun. Det har ingen Nød; de, der finde Dig, give Dig nok tilbage uden at jeg behøver at lyse efter Dig.

Peer. Siig ikke det, Hosbond; der er mange Skarns Mennesker her i Byen.

Graun. Vil Du nu strax gaae, og gjøre hvad jeg har sagt!

Peer. Ja nu gaaer jeg! (sagte) Drollen splide i det Brev! jo jeg kommer rigtignok i Klubben! (høit) Farvel, Hosbond! Hvem veed om Hosbond seer mig mere i dette Liv! (gaaer.)

Anden Scene.

Graun (hæftig).

Veed jeg først hvem hun vexler Breve med, saa vil jeg med Sagtmodighed og Venlighed foreholde hende hendes Letsindighed. Min Hr. Svigersøns slette Opførsel er Skyld deri; men det undskylder hende ikke. — Der kommer det livagtige Billede af vore Tiders Daarskaber.

Tredie Scene.

Graun. Baronen.

Baronen. Ah, Hr. Svigerfader! tilgiv, jeg har ikke før havt Leilighed til at bevidne Dem min Høiagtelse og Hengivenhed; tusinde Smaaforretninger —

Graun. Smaaforretninger? Jeg troer, at De gjør vel i, om De lader Deres Smaaforretninger besørge, og tager selv vare paa de store.

Baronen. Jeg troer ikke at jeg endnu har forsømt dem.

Graun. Om Smaat og Stort have vi nok høist forskjellige Begreber, Hr. Svigersøn!

Baronen. Jeg skulde næsten troe det.

Graun. Efter min Mening er det vigtigst for en Mand, at han ikke er fremmed i sit eget Huus.

Baronen. Der troer jeg neppe findes Noget, der er mig fremmed.

Graun. Undtagen det Vigtigste: Deres Kone.

Baronen. Har hun beklaget sig derover?

Graun. Saa De troer, at Deres Opførsel imod hende er saa lidt paafaldende, at hun behøvede det?

Baronen. At jeg ikke svarer Dem paa denne Bebreidelse, maa være Dem det bedste Beviis for, at jeg elsker min Kone høiere end De formoder. Det synes ogsaa, som De selv stoler derpaa; thi ellers vilde De vel neppe fornærme mig saaledes.

Graun. Dette vilde være smukt sagt, naar ikke Deres Handlinger gjorde det til Usandhed.

Baronen. Mine Handlinger? Herom maa jeg udbede mig en Forklaring! Hvilke af mine Handlinger vidne, at jeg ikke elsker min Kone?

Graun (heftig). Anfør mig een, som beviser, at De elsker hende.

Baronen. Jeg synes, at jeg mindst i dette Dieblik behøvede det.

Graun. Min Herre, intet Forhold kan løse de Baand, der binde Forældre og Børn til hverandre! Min Datters Rolighed ligger mig paa Hjertet, og jeg har Ret til at fordre Ansvar af den, i hvis Hænder jeg har lagt hendes Skjæbne.

Baronen. Men ikke Ret til at overvælde ham med ufortjente Bebreidelser. Beviis, at jeg har begaaet den mindste Brøde, der gjør mig uværdig til at nævne Deres Datter Kone, og jeg skal bede Dem om Tilgivelse. Kan De ikke det, da skaan mig for Forhaanelser, der smerte mig dobbelt, da jeg ikke kan straffe dem.

Graun (roligere). Hr. Svigerson, Deres Varme og Oprigtighed ere mig Borgen for, at De ikke selv kjender den Letsind og

Skjødesløshed, hvormed De behandler Deres Kone. Hør en gammel Mand, der elsker Dem ligesaa høit som hende; husk vel paa, at Intet er saa farligt for Ægteskabet, som Mangel paa Fortrolighed.

Baronen. Naar De taler saaledes, da hører jeg Dem med Fornøielse. (giver ham Haanden) Tro mig, jeg skal ogsaa følge Deres Raad, og hverken De eller min Kone skal have Noget at beklage sig over.

Graun. Det er at tale som en brav Mand. Hold Ord, og De skal see, at huuslig Lyksalighed vil lønne Dem! — Hvor det glæder mig at mine sagtmodige Forestillinger have bevæget Dem! Hvor det vil glæde min Datter, at — (hæftig) Men det sværger jeg Dem til, jeg er ikke blind for hendes Svagheder, og mærker jeg, at hun i mindste Maade giver Dem Anledning til Klage —

Baronen. Deres Datter er et Mønster for Koner.

Graun (hæftigere). Ah! det er Snak, Hr. Svigerson! Hun er en Evasdatter som alle de andre; men skeier hun ud fra Pligtens Vei, saa tro De mig, jeg skal ikke være mindre streng imod min Datter, end imod min Datters Mand. (gaaer hurtigt).

Fjerde Scene.

Baronen (alene).

Hvad kan denne Hæftighed betyde? — Skulde han vide noget om Brevet? Johan er endnu ikke kommen med Svar! Den seendrægtige Kloddrian er hverken at høre eller see. Hvorfor vil jeg ogsaa vente paa det? Jeg er jo vis paa at min Kone vil komme og betroe mig alt; — hvorvel — Fruentimmeret er nys-

gjerrigt; hun kunde maaskee ønske at see Brevskriveren, og naar hun nu fandt — o, gid den Knægt dog vilde komme!

Femte Scene.

Baronen. Baronessen.

Baronessen (træder ind under hans sidste Ord). Er Du vred, Adolf? er der gaaet Dig noget imod?

Baronen. O nei, aldeles intet.

Baronessen. Har Du nogen Sorg, da deel den med mig.

Baronen. Jeg kan forsikkre Dig, at min Hæftighed reiste sig af en høist ubetydelig Ting. Jeg har givet Johan et Ærinde at besørge, og han har endnu ikke bragt mig Besked.

Baronessen. Er det ikke andet, saa vær Du rolig; han vil nok besørge det til Din Tilfredshed.

Baronen. Troer Du det? Det vilde være mig kjærere end Du tænker.

Baronessen. Adolf! ansee mig ikke for barnagtig; men jeg ønskede, at Du havde en eller anden lille Sorg, naar jeg ikke var Aarsag dertil; jeg vilde være saa øm, saa deeltagende, at Du skulde komme til at elske mig inderligere end nogensinde.

Baronen. Behøver Du virkelig at ønske mig Sorg for at jeg skulde elske Dig som Du fortjener?

Baronessen. Du forstaaer mig ikke; jeg ønskede kun at Du skulde ganske lære at kjende mig; jeg føler, at jeg ikke vilde tabe derved.

Baronen. Amalie! Dit Ønske vil maaskee snart blive opfyldt.

Baronessen. Du forskrækker mig!

Baronen. Ved at love Dig Dit Ønskes Opfyldelse?

Baronessen. Jeg vil jo kjøbe det med Din Sorg.

Baronen. O, Du vil sikkert forjage den i samme Dieblik da den træffer mig!

Baronessen. Hvis min Omhu virkelig formaaer saa meget, da skal Sorgen aldrig nærme sig til Dig.

Baronen. Amalie! Du gjorde mig adskillige Bebreidelser i Morges —

Baronessen. Tilgiv mig, Adolf! og forglem dem —

Baronen. Tvertimod, jeg vil ikke forglemme dem, og for at vise Dig, hvor dybt jeg føler, at de vare retfærdige, saa har jeg besluttet, saasnart en lille Hindring er overvunden til min Tilfredshed, at tage ud paa Landet igjen.

Baronessen. O! Du gjør mig usigelig lykkelig!

Baronen. Ikke sandt, gode Kone! hvis Du var istand dertil, Du vilde stræbe at rydde denne Hindring af Veien?

Baronessen. Kan Du spørge?

Baronen. Maaskee Du kan det.

Baronessen. Virkelig? O saa siig mig hvori den bestaaer?

Baronen. En hellig Pligt forbyder mig for Dieblikket at gjøre det, men er denne Hindring beseiret, da ile vi maaskee endnu i Morgen med Din Fader til vor landlige Eensomhed.

Baronessen. Alt i Morgen? Saa inderligt jeg ønsker det, saa beder jeg Dig, at Du opsætter vor Reise nogle Dage.

Baronen (mistroisk). Og hvorfor?

Baronessen. Det skal Du om et Par Dage faae at vide.

Baronen. Og hvorfor ikke nu?

Baronessen. Et helligt Løfte forbinder mig til Taushed.

Baronen. Jeg troer virkelig at De parodierer mig?

Baronessen. Adolf!

Baronen. En Kone bør ikke have nogen Hemmelighed for sin Mand.

Baronessen (lægger Haanden venligt paa hans Skulder). Jeg kunde jo ogsaa have sagt: en Mand bør ikke have nogen Hemmelighed for sin Kone.

Baronen. De bliver ved? Saa De har dog allerede her i Byen lært at føre Deres Mand bag Lyset? De har allerede Deres Hemmeligheder? men vogt Dem, det kunde være at jeg ogsaa har Deel i Hemmeligheden!

Baronessen. Men kjære Adolf!

Baronen. Ja Fru Baronesse — jeg kjender den; og beed De Vedkommende at vogte sig; thi jeg spøger ikke med min Families Ære!

Baronessen. Hvorledes? Du veed Alt?

Baronen. Ja, Alt — Alt veed jeg.

Baronessen. O, Adolf! tilgiv, og tænk paa, at Kjærlighed ofte forleder os til at gjøre Skridt, som Fornuften ikke billiger.

Baronen. Hvorledes! De tilstaaer at det er Kjærlighed, og vil endogsaa at jeg skal tilgive! Naa paa min Ære! det er mageløst! — Nei, jeg vil straffe! straffe, straffe saaledes, at den Skyldige skal komme til at undgjælde skrækkeligt.

Baronessen. Men lad mig først fortælle Dig Alt —

Baronen. O, jeg forskaaner Dem derfor; det er en Kones mindste Kunst at røre Mandens Hjerte ved Taarer og Fabler! Vær De rolig, jeg skal nok komme efter Sandheden ad sikkrere Veie. Saa De vilde gjerne bortrydde Hindringen for vor huuslige Lyksalighed? Nu veed De hvad jeg kalder Hindringen; men at De ikke betroede mig den — det, Fru Baronesse, er en Hindring for vor ægteskabelige Lykke, som ikke alle Deres Forsikkringer, Opoffrelser og hyklerske Smigrerier nogensinde ville kunne bortrydde! (gaaer opbragt ud).

Sjette Scene.

Baronessen (alene).

Hvad var det? — Det gaaer for vidt! At behandle mig saaledes fordi jeg dulgte ham hans Søsters Kjærlighed! Men maaskee han kjender den Ubekjendte, og veed at han er hende uværdig? — Jeg burde advaret hende, og ikke lovet at fortie hendes Letsindighed, deri har Adolf Ret; men hans Ord vare saa bittre, saa haanende for mig — Gud, hvilken Fremtid venter mig!

Syvende Scene.

Baronessen. Emilie.

Emilie (iler i Baronessens Arme). O, Amalie! jeg er ulykkelig, Alt er opdaget.

Baronessen. Det veed Du alt?

Emilie. Grev Schwiebeln har truffet mig i Madame Linders Huus, hos den Fremmede.

Baronessen. Hvad siger Du? — Uforsigtige! Nu kan jeg begribe hvorfor Adolf var saa opbragt.

Emilie. Hvad? Skulde Greven være saa nedrig, at han har skyndt sig at komme forend jeg og fortalt ham det?

Baronessen. Det har han, og neppe paa den delicateste Maade, thi Adolf var rasende.

Emilie. Saa er jeg aldeles ulykkelig!

Baronessen. Det kan Du takke Dig selv for. Jeg føler at det var strafværdigt af mig, at jeg ikke alvorligt foreholdt Dig Din Letsindighed, og Du er høist strafværdig, hvis Du ikke paa Øieblikket ender denne Roman.

Emilie. Var jeg istand til at løsrive mig fra et Forhold, hvortil maaskee Letsindighed har ført mig, men som den oprigtigste Kjærlighed har sluttet, da var jeg strafværdig, da havde jeg spillet en Roman paa min og min Families Roligheds Bekostning! Nei! lad min Broder gjøre hvad han vil —

Baronessen. Men om den Ubekjendtes Hensigter ere slette? Du kjender ham ikke.

Emilie. Jo, nu kjender jeg ham, og veed, han er min Kjærlighed værdig. Amalie! skjænd ikke paa mig, fordi jeg har udsat Dig for min Broders Vrede; men understøt mig endnu nogle Dage; ved Gud, Du skal ikke fortryde det!

Baronessen. Kan jeg negte min eneste Veninde Noget?

Ottende Scene.

De Forrige. Lise.

Lise. Fru Baronesse! jeg har allerede for længe siden besørget Billetten.

Baronessen. Billetten? — Hvilken Billet?

Lise. Ih! til den Ubekjendte.

Baronessen. Ah! der bliver ikke noget af nu; vi have Andet at tænke paa.

Emilie. Nu have vi ikke Tid til at spøge.

Lise. Spøge? — ja, ja! det kan saamæn blive alvorligt nok, naar De ikke har Lyst at spøge.

Emilie, Hvorledes det?

Lise. Hvad troer De vel, den Fremmede vil gjøre, naar han ikke finder Nogen, der tager imod ham? Tænk om han kommer til at tale med Baronen.

Baronessen. Du maa tage imod ham og vise ham bort.

Lise. Men om han nu ikke lader sig vise bort? om han stoier og skjælder?

Baronessen. Jeg bliver ganske bange! Emilie, der har Du bragt mig ind i en Sag, der kan blive endnu værre end den anden.

Emilie. Det er billigt, jeg bringer Dig ud af den igjen. Lad den Fremmede komme! Han være hvem han vil, jeg skal nok faae ham til at gaae igjen, uden at udsætte Dig for mindste Ubehagelighed. Jeg troer endnu at det er et Krigspuds af Adolf.

Lise. Hvor skal jeg føre ham hen?

Emilie. Herind. Men, Amalie, Du maa blive tilstede med Lise i Sideværelset.

Baronessen. Jeg vilde ønske, vi aldrig havde indladt os i denne farlige Spøg, men straffet den Uforskammede ved ikke at svare ham.

Emilie. O, jeg er slet ikke frygtsom for Udfaldet; der er en anden Sag, som ligger mig langt mere paa Hjertet. Lad os overlægge alt med hinanden og tænke paa, hvorledes vi kan stille Adolf tilfreds, indtil jeg tør aabenbare ham alt.

Baronessen. Det vil blive vanskeligt.

Emilie. Desto større Ære er det at seire! Naar jeg har bekæmpet den første Angst, da stiger altid mit Mod med Faren! Vær rolig, Amalie! Alt skal gaae godt; Du skal see, at jeg med Qvindens Letsind forener Mandens Fatning.

(gaaer med Baronessen; Lise følger efter.)

Niende Scene.

Baronen (kommer).

Den Krabat er intetsteds at finde! — Min Svigerfader har Ret — jeg kjender ikke mit eget Huus.

Tiende Scene.

Baronen. Johan.

Johan. O, Hr. Baron! jeg har søgt Dem overalt.

Baronen (med paatagen Ligegyldighed). Min Kone modtog da altsaa ikke Brevet?

Johan. Hvem har fortalt Hr. Baronen det?

Baronen. Hvad? har jeg virkelig gjættet ret? Hun modtog det ikke?

Johan. Det veed jeg virkelig ikke; men svaret paa det har hun.

Baronen. Hvad siger Du? Og hvad har hun svaret? Hvor har Du Svaret? kom hid med det — skynd Dig —

Johan. Tillad mig at sige —

Baronen. Ikke et Ord; Svaret! Svaret!

Johan. Men, Hr. Baron, hvordan skal jeg svare, naar jeg ikke maa tale?

Baronen. Saa Du har intet skriftligt Svar?

Johan. Hendes Naade har sendt den Ubekjendte et mundtlig Svar ved Lise.

Baronen. Og det er?

Johan. At hun venter Brevskriveren Kl. 9.

Baronen. Nei det gaaer for vidt! (gaaer nynnende frem og tilbage, paa eengang standser han foran Johan) Karl, er det Sandhed Du siger?

Johan. Det veed jeg ikke!

Baronen. Du veed det ikke?

Johan. Det kunde jo være, at Lise havde løiet Hendes Naade Noget paa; men, med Respect at sige, jeg troer det rigtignok ikke.

Baronen (ved sig selv). Troløse Fruentimmer! nedrige Hyk=

lerfker! Men jeg vil see om hun efter vor sidste Samtale tager imod denne Laps, og gjør hun det, saa skal jeg beskæmme hende, og straffe ham saaledes, at — Men jeg bliver til Fabel for hele Byen! — Nei; han skal ikke berømme sig af at min Kone har givet ham et Rendezvous — han skal ikke vide det — men prostitueres — prostitueres paa det føleligste! — Johan!

Johan. Hr. Baron!

Baronen. Du besørger Baronessens Svar til den Ubekjendtes Tjener, og giver Portneren Ordre til, naar der i Aften kommer en Mand, som begjærer at faae Baronessen itale, da at banke ham dygtigt af, kaste ham ud af Porten, og sige: Saadanne Anmodninger, saadant Svar.

Johan. Skal blive efterlevet paa det punktligste.

Baronen (gaaer frem og tilbage i Hæftighed; ved sig selv:) Han skal ikke komme til at rose sig af sin Lykke! — Men — jeg gad dog nok vide, hvorledes hun vilde have modtaget ham og hvem han er! — Om jeg forklædte mig? — O, de Fruentimmer, de Fruentimmer! de ere jo ligesaa snue som troløse; hun vilde strax kjende mig og maaskee give det Hele ud for en Spøg! — O, hvad vilde jeg ikke give for, at jeg, uden at sætte min Ære paa Spil, kunde være Vidne til hendes Troløshed! Hm, jeg vidste et Middel, men — (høit) Johan!

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Kom herhen! (seer nøie paa ham; noget forlegen) Du er en ret kjøn Karl.

Johan. Jeg beder, naadige Herre! De er altfor god.

Baronen. Du er en kjøn Karl, siger jeg! — og — og — jeg kunde faae isinde at bede Dig om, at — at —

Johan. At —?

Baronen (opfarende). Gaae Fanden i Vold! (gaaer atter frem og

tilbage; ved sig selv) Nei, nei, det er for udelicat! Jeg kan dog ikke — (standser) Velan! jeg vil sige, at jeg i Aften tager ud, og saa holde mig skjult, for at bevogte ethvert af hendes Skridt. Maaskee opdager jeg dog Noget, hvorved jeg kan beskæmme hende. Har hun krænket sin Pligt — jeg vil aldrig mere see hende! er hun kun paa Veien dertil — bort herfra! ud paa Landet, paa Landet! fra det fordomte Kjøbenhavn med alle dets Forførelser! (iler ud).

Ellevte Scene.

Johan (alene).

Hjælp nu, Samiel! „Hvor er I alle svundne, mine Drømme?" Han tager paa Landet med hende; alle mine skjønne Udsigter ere tilintetgjorte — jo, der har jeg spillet mig selv en smuk Streg! — Død og Plage! der falder mig Noget ind! Han gad forbandet gjerne vide, hvorledes Baronessen vilde gebærde sig ved dette Rendezvous; — hvad om jeg —? Ja, det gaaer min Sjel an! Ha ha ha, jeg vil spille den anonyme Hyrde hos Hendes Naade! Baronen kan ikke nedlade sig til at bede mig derom, men han seer gjerne, at jeg, uden at lædere hansÆre, ved en Geniestreg skaffer ham Vished om, hvorledes Baronessen vil tee sig. Jeg kan saadan en Slump deilige Tanker af vore bedste Digtere udenad, at jeg godt kunde være Mottoleverandeur for en af de frugtbareste Romanskrivere, dem vil jeg udspække min Rolle med, for at gjøre den desto følsommere. O, det er en deilig Idee! Baronen har givet mig Tilladelse til at gaae i Klubben i Aften — det kommer ypperligt tilpas. Naar Comedien er ude, tilstaaer jeg ham det Hele — og jeg — ha ha ha, ah, jeg veed det, jeg faaer er ordentligt Salarium!

Tolvte Scene.

Johan. Lise.

Lise. Naa, Johan! hvorledes gaaer det?

Johan (fremmed). O, ret godt! jeg er frisk som en Fisk!

Lise. Hvad bryder jeg mig om det? Jeg mener, hvorledes gaaer det med Baronens Skinsyge?

Johan. Du er rigtig en nydelig Dame! Du bryder Dig ikke det mindste om Din Kjærestes Sundhed, men er færdig at sprække af Nysgjerrighed efter at vide, om Dit Herskab snart kan komme i Klammerie. Fy for en Ulykke! er det den Aand, der bor besjele et honnet Tjenestetyende?

Lise. Men hvad stikker Ham, Monsieur? Han har selv blandet Kortene, og nu skjænder Han paa den, der har hjulpet Ham at give dem? Hans Uglspilsstreger ere nok ikke gaaet efter Ønske.

Johan. Der traf Du det, mit Barn! Fanden staaer i Baronen, han er bleven ligegyldig for Sagen — jeg troer, at han endogsaa spiser ude i Aften.

Lise. Det er jo fortræffeligt.

Johan. Synes Du det? Fy! Du har nogle slette Moralprinciper.

Lise. Jeg troer det gjerne. Du fortæller jo hver Dag, at vi to passe ypperligt for hinanden. Men det maa jeg fortælle Damerne; det vil sætte lidt Mod i dem; thi de vare ganske bange for Udfaldet.

Johan. Hvorfor det? Jeg er vis paa, at de nok vil sætte Baronen en Voxnæse paa, om han saa havde saa mange Øine som Argus! Fandens List er vel behænde, men Qvindelist er uden Ende.

Lise. En smuk Compliment til Din Forlovede! Du troer altsaa ogsaa, at jeg vil narre Dig?

Johan. Jeg troer, at Du kan, men jeg haaber, Du ikke vil.

Lise. Men hvorfor gifte I Jer, naar I veed, at Jeres Koner kan bedrage Jer?

Johan. Herre Gud, lille Lise! Tænderne løbe altid i Vand efter Frugten af Kundskabens Træ.

Lise. Hvis alle Piger tænkte som jeg, saa skulde de Frugter saamæn hænge Dig for høit.

Johan. Hvad mener Du med det, Lise?

Lise. At den Pige maatte være gal, som vilde tage saadan en Grobian til Mand. (gaaer).

Trettende Scene.

Johan (alene).

Virkelig? Tag mig det ikke ilde op, jeg har dog saa slette Tanker om Din Forstand, at jeg troer Du gjør det. Nu skulde jeg nok være saa gal at gaae hen og aabenbare hende det Hele, at hun kunde fortælle det, og Baronessen skulde lee mig ud, naar jeg kom anstigende, før jeg havde aabnet Munden — nei, jeg takker — Forsigtighed man aldrig nok kan prise! Desuden har jeg Noget bag Øret! Hvad om jeg med det samme kunde faae Lise sat paa en lille Prøve? O, det er den ypperligste Leilighed! — Men det er sandt, jeg maa see til at faae fat paa Lars Portner eller Jens Kudsk! (seer ud af Vinduet) Jens! Jens! — aa Du kan jo strigle siden; kom strax herop! — Det er en haandfast Karl; jeg vilde ikke tage imod den Velkomst, den Ubekjendte faaer;

— men hvad om han nu gav mig en Ditto? det maa jeg forebygge; — men jeg tør dog ikke sige ham Sammenhænget; han kunde sladdre af Skole.

Fjortende Scene.

Johan. Jens.

Jens (i Døren med dæmpet Stemme). Vil Han mig Noget?

Johan. Ja vist! kom ind!

Jens. Ja gaaer det an? jeg kan ikke være det bekjendt.

Johan. Kom ind, Dit Fæ! siger jeg.

Jens (nærmer sig langsomt). Her er jeg!

Johan. Vil Du tjene to Rigsdaler i Aften?

Jens. Naar det kan skee med en god Samvittighed, hvorfor ikke?

Johan. Din Samvittighed skal ikke komme til mindste Skade. Du bliver i Aften nede hos Portneren, og naar der kommer en fornem Herre, der begjærer at tale med Baronessen, saa tager Du og Lars en forsvarlig Klo i ham, kaster ham paa Porten og siger: Saadanne Anmodninger, saadant Svar.

Jens. Hvordant Svar?

Johan. Kan Du ikke forstaae det, Dosmer? saadant Svar, som at blive kastet paa Porten.

Jens. Naa, saadan? Men troer Han ikke, han skulde blive vred derover?

Johan. Jo det troer jeg ganske vist! det skal han ogsaa blive.

Jens. Naa, ja det er en anden Sag! Jeg var bange for at det skulde være Løier, og saa kunde det saa let løbe galt af;

for jeg pleier at tage lidt haardt, maaskee han ikke kunde taale det.

Johan. Nei, Du har Ret; derfor maa Du lægge Mærke til, at naar der kommer en anden meget fornem Herre, som siger — lad mig see — ja: behageligt Stævne! saa lade I ham passere!

Jens. Uden videre?

Johan. Du understaaer Dig ikke til at røre ved ham, det siger jeg Dig.

Jens. Nei, nei; jeg skal saamæn ingen Skade gjøre ham.

Johan. Det seer jeg ogsaa helst. Nu kan Du gaae ned og fortælle Lars Portner det, men ellers ingen Moders Sjel, det siger jeg Dig.

Jens. Nei, nei! Jeg skal nok holde Tand for Tunge, og Lars med, ellers skal han skee al Ulykke. (gaaer.)

Femtende Scene.

Johan (alene).

Nu er hele Værket optrukket! Jeg havde virkelig ikke tiltroet mig et saa stort Anlæg til Gavtyvestreger. Ja hvor mange medfødte Talenter slumre der ikke i Mennesket, indtil et lykkeligt Tilfælde paa engang jager dem ud af Fjerene. Men jeg maa ikke prale for Tiden; end slumre store Ting i Tidens Skjød! Jeg maa nu først besørge Svaret til Tjeneren, og saa hen til Skrædderen for at faae mig en elegant Klædning — vidste jeg kun hvor jeg skulde faae lidt mere Courage, det vilde ikke være ilde. Ah bah! naar Slaget begynder, saa kommer Couragen af sig selv.

„Med Seir min Bane jeg fuldende vil;
Og traadte Helved selv mod mig i Skranken,
Mit Mod ei kjender Vigen eller Vanken!"

(løber ud.)

Sextende Scene.

Greven (kommer).

Her er heller Ingen! Hm! jeg længes efter at see, hvorledes l'aimaible Emilie vil tage imod mig. Saa ypperlig en Leilighed til at gotte mig over den trodsige Skjønne, vil jeg ikke lade mig gaae af Hænderne. Kunde jeg blot faae hende itale uden at Baronessen fik det at vide, thi ellers er jeg istand til at fordærve mit nydelige Rendezvous! Ah! hvor jeg glæder mig dertil. Ce soir je ne l'oublierai jamais! Ecoutons! der kommer Nogen! Jeg troer sur mon honneur, at Skjæbnen fører mig Offeret i Hænderne.

Syttende Scene.

Greven. Emilie (der vil gaae tværs over Scenen).

Greven. Ah, min Naadige! hvorledes befinder De Dem efter l'événement affreux, som jeg var den ulykkelige Aarsag til?

Emilie. O! De har jo alt gjort Deres Uforsigtighed god igjen.

Greven. De quelle manière?

Emilie. Ved at skaane mig for at fortælle min Broder Alt.

Greven. Ja jeg er en Mand af Ære! Intet skal bringe mig til at røbe en smuk Dames Hemmeligheder —

Emilie. Det har jeg mærket.

Greven. Saameget det endogsaa har smertet mig at erfare, at der gives dem, der kunne prale af en Lykke, som den oprigtigste Kjærlighed ikke har kunnet forskaffe mig.

Emilie. Jeg beder Dem, Hr. Greve, forskaan mig for Deres Smigrerier.

Greven. Især naar jeg betænker, at den Lykkelige er ligesaa foragtelig som misundelsesværdig.

Emilie. O, ondskabsfuld Bagtalelse er Dem ikke mindre fremmed, end paatrængende Smigrerie!

Greven. Hvad? De fornærmer mig i et Dieblik, da jeg troede min Discretion havde Fordring paa Deres reconnaissance?

Emilie. Min Herre! ved Deres Uforskammenhed kan De ikke imponere mig; De vil langt snarere kunne gjøre det ved Beskedenhed.

Greven. De bliver ved? Betænk, at hvis jeg siger et Ord til Deres Broder —

Emilie. Skulde De virkelig ikke have udtømt Deres Ondskab i dem, De allerede har sagt ham?

Greven. Hvad? jeg skulde have sagt ham Noget? Parole d'honneur! jeg har ikke seet ham siden den fatale Affaire —

Emilie. Der lærte mig hvad jeg skal tænke om Deres Parole d'honneur. Fy, Hr. Greve! kan De nedlade Dem til at sladdre paa et Fruentimmer, fordi De har overrasket hende i en Uforsigtighed, som De maaskee vilde finde høist tilgivelig, hvis jeg holdt det for Umagen værd, at underrette Dem om de nærmere Omstændigheder?

Greven. Mais, mon Dieu! j'enrage! Jeg har paa min reneste Ære ikke med en Stavelse berørt Sagen for noget dødeligt Kreatur. Pas paa, den Landstryger har selv røbet Dem; men De skal blive hævnet! I Morgen lader jeg ham arrestere —

Emilie. For i Overmorgen at lade Dem prostituere.

Greven. Men, min Fortræffeligste! jeg kommer her for at forsikkre Dem om min Taushed, og saa overøser De mig med de uretfærdigste Bebreidelser, ja Forhaanelser. Hvad skal jeg gjøre pour manifester min Oprigtighed?

Emilie. Forføi Dem herfra!

Greven. De beder ikke engang, at jeg skal skaane den Ulykkelige, da De dog for lidt siden røbede Dem for at frelse ham fra min Hævn?

Emilie. De feiler, Hr. Greve! Dem var det, jeg vilde frelse — Dem; han havde jo intet at frygte.

Greven. Dog troer jeg ikke, at jeg har Aarsag til at ansee denne besynderlige Interesse for en Compliment?

Emilie. Aldeles ikke!

Greven. Saa takker jeg Dem for Deres Oprigtighed! Den er ligesaa sjelden som piquant! Deres Kjærlighed tør jeg ikke haabe? Ah, jeg vil vide at trøste mig ved Deres Broders Taknemmelighed, fordi jeg underretter ham om Hemmeligheder, som han ikke bør være uvidende om.

Emilie. Foragtelige!

Greven. Ah, min Naadige! De har allerede beæret mig med saamange Complimenter, at denne er overflødig for at bringe mig til at vedblive min Beslutning.

Attende Scene.

De Forrige. Graun.

Emilie (iler ham imøde). Værdige Mand, De kommer, som De var kaldet, for at fritage mig for at høre flere Fornærmelser af denne Uforskammede, og vise ham ud af Huset, som han fortjener. (neier for Greven) Hr. Greve, jeg har i Dag maattet være Vidne til, at det eneste Vaaben mod Deres Uforskammenhed er de alvorligste Forholdsregler. Jeg er ikke istand til at overvinde Qvindeligheden saa vel som De er istand til at glemme den Agtelse,

De skylder den. Jeg overlader min Sag til denne Mand; han vil sikkert lade Dem føle sin Overmagt over Dem, som De har ladet mig føle Deres over mig. (gaaer.)

Nittende Scene.

Greven. Graun.

Greven. Jeg anbefaler mig, Hr. Advocat! (vil gaae).

Graun (træder i Veien for ham). Et Dieblik, om jeg tør bede!

Greven. Kjære ubekjendte Hr. Ven! jeg skulde dog ikke troe, at De vil øve Haandgribeligheder imod mig? Den unge Dame har Uret! Jeg har kun paa den forbindtligste Maade sagt hende nogle forbindtlige Ting.

Graun (bidsk). Ti og hør, hvis De ikke vil føle! Hvor forbindtlige Ting De har sagt hende, lader sig bedst formode af hendes Fortørnelse og Taarer; jeg raader Dem derfor, sagtmodigt og alvorligt, at De herefter ikke incommoderer hende med Deres forbindtlige Ting. Jeg veed ikke hvad Ærinder De har her i Huset; men kan De lade dem forrette af Deres Tjener, saa gjør De vel imod Dem selv; thi jeg vil ikke indestaae Dem for, at jeg, hvis der endnu engang skeer saadan en Opfordring til mig, lader Dem slippe for saa godt Kjøb.

Greven (gaaende baglænds henimod Døren). Men, min Herre! jeg har ikke den Ære at vide, hvem — —

Graun. Jeg beder, uden Complimenter! Jeg er en ligefrem Mand! Vær saa artig! See Dem for; stød Dem ikke paa Døren.

Greven (gaaende baglænds ud). Jeg takker for Deres Opmærksomhed!

Graun. Ingen Aarsag.

Tyvende Scene.

Graun (alene).

Hvad mon det var for en gammel Abekat? — Min Hr. Svigerson kommer til hernede ved Porten at anlægge en Slags Quarantaine, der kan undersoge om de, der vil herind i Huset, ikke ere befængte med nogen sværmersk Smitte; thi skal jeg slutte efter hvad jeg i Dag har oplevet, saa er nok hele Kjobenhavn med samt Broerne befængt med den. Ligne ellers alle de sværmeriske Patienter denne Pikelhering, saa skal jeg være Mand for at holde dem fra Huset i den nodvendige Distance. (gaaer).

Femte Act.

(Gade udenfor Baronens Huus; Lygterne ere tændte.)

Forste Scene.

Peer (kommer).

Nei, jeg finder aldrig det Menneske! Nu har jeg løbet op ad een Gade og ned ad en anden og seet mig saa stærkt for, at jeg hvert Dieblik har rendt Panden imod godt Folk, og dog kan jeg ikke finde ham. Men hvad skal jeg nu gjore? gaae ind til Hosbond tor jeg slet ikke, for han kunde i al Sagtmodighed faae i Sinde at give mig et Livfuld Hug; gaae og spankelere paa Gaden tor jeg heller ikke, for jeg er bange for at Politiet skal gjore Kjende paa mig, og troe, jeg er en Gavtyv, der gaaer for at see

Leilighed, og saa trække mig paa Raadstuen. Ak, Lise! Lise! gid Du skee al Landsens Ulykke for mig Du fik til at løbe med Breve! — Ak jeg arme Karl! jeg arme Karl!

(han sætter sig ned paa en Trappe og græder.)

Anden Scene.

Peer. Caspar.

Caspar (ved sig selv). Har jeg nu gaaet her og recognosceret i et Par Timers Tid; men jeg seer ikke noget til den Hund. Havde jeg ham her, jeg skulde ryste ham saa at Hjertet skulde dandse i hans Liv, fordi han har ladet mig gaae og patrouillere her saadan en Tid! Min Herre tænker nok, at jeg har absenteret mig af Tjenesten uden Opsigelse. St! der kommer nogen — lad os lægge Øret til — det er altid af Vigtighed at faae at vide, hvad der passerer i en beleiret Fæstning.

Tredie Scene.

De Forrige. Johan (pyntet, og indhyllet i Slængkappe).

Johan. Staa mig nu bi, Mercurius, Du Skjelmers og Kunstneres tro Beskytter!—Feltraabet kunde jeg da have undværet, dersom jeg havde vidst, at den Ubekjendtes Tjener allerede var borte forend jeg kom og vilde bringe ham Svaret. En Lykke for hans Herre; han undgaaer derved en god Dragt Prygl. En mægtig Ængstelse min Sjel betager! Skal jeg ringe paa — eller — flye uden at vove et Angreb? — Nei, fy for en Ulykke! Mod i Brystet! Jeg styrter mig i Farens vilde Hav, at slukke Frygtens Flamme. (banker stærkt paa Porten.) O, nu er det gjort; jeg ryster som et Espeløv.

Fjerde Scene.

De Forrige. Lars (med en Knippel). Jens (med en Pibe).

Lars (griber Johan i Brystet). Hvad godt, go'e Karl?

Johan (skriger).

Jens. Du skal lade være at røre ham, har jeg jo sagt. Han skal ikke have sine Hug uden han ikke kan sige Feltraabet.

Johan (glemmer sig selv). Det forbandede Menneske, har jeg ikke sagt —

Jens. Nei, gode Herre, De har ingenting sagt.

Johan (fatter sig). Naa, Du mener Feldtraabet?

Lars (svinger Kniplen). Ja vist; skynd Dem lidt, ellers vanker der Prygl.

Johan. Behageligt Stævne!

Jens. Tys, gode Herre! De skriger jo op, saa at hele Gaden kan høre det. Da jeg stod i Tjenesten, var det Mode at hviske det til hverandre,

Johan. Naa, lad mig nu komme ind.

Lars. Ja vær saa god. (leende). Runden er rigtig.

(de lukke op, han gaaer ind)

Jens (idet de lukke Porten.) Det er Fanden til Maskerade den. He, he, he!

Femte Scene.

Peer. Caspar.

Caspar. Hvad mon det skal betyde? Det er nok en forliebt Snuushane! Det maa man lade dem, de har indrettet deres Stævnemøder paa en rigtig militair Fod Et ordentligt Feltraab!

„behageligt Stævne!" Var jeg ung, som jeg er fyrig — jeg kunde maaskee ogsaa have godt af det Feltraab, jeg der fik udspioneret.

Peer (kommer langsomt frem). Hvad Fanden var det for en Staahei? Det skulde Hosbond bare vide, saa vilde hans sagtmodige Galde snart løbe over! — Død og Plage! om det var Kampelanken, der har faaet Brevet? saa var jeg ovenpaa! Jeg maa ind og fortælle det til Hosbond.

(gaaer henimod Porten.)

Caspar. Donnerwetter! nei! jeg tager ikke feil; der har jeg min Mand. (han løber hen og griber Peer i Nakken) Stop, Kammerat! (halv sagte til Peer, som vil skrige) Hold Mund, eller jeg myrder Dig.

Peer. Aa, Gud naade mig!

Caspar. Vær ikke bange; jeg skal intet Ondt gjøre Dig.

Peer. Inte det? Det lettede lidt! det er saamæn christeligt tænkt af Ham! — Men seer jeg ret? det er jo, Drollen splide mig, Ham jeg har gaaet og søgt om.

Caspar (barsk.) Har Du søgt om mig? Naa, hvad vil Du da?

Peer. Aa, bede Ham at Han vil lade mig gaae igjen.

Caspar. Det var noget at gjøre Dig Uleilighed for! Men tænk ikke, at jeg er gal. Jeg har gaaet her og patrouilleret altfor længe for at snappe Dig op.

Peer. Snappe mig op? Tænkte jeg ikke nok, at han er en af Politiets Snaphaner!

Caspar. Sladder! jeg har ikke noget at skaffe med Politiet.

Peer. Ikke det? naa det er mig kjært for vores Begges Skyld! Men hvorfor qvæler Han mig da saadan? Hvad vil Han?

Caspar. Først spørge Dig, hvem Du tjener.

Peer. See! see! og det er just det samme, jeg vil spørge ham om. Der kan vi jo gjøre en lille Tuskhandel med vore Hosbonders Navne.

Caspar. Nei tak! jeg siger Dig ikke min Herres Navn.

Peer. Ikke det! Fy! det er ikke kjønt! Saa plyndrer Han mig jo paa en Maade.

Caspar. Ingen Snak! tal, eller jeg slaaer Dig for Panden!

Peer (brøler). Au!

Caspar. Vil Din Hund tie stille, siger jeg!

Sjette Scene.

De Forrige. Eichen (i Overkjole).

Eichen. Hvad er her paafærde? (han gaaer hen imod dem) Hvad, er det Dig, Caspar?

Caspar. For Satan, min Herre! — Men hvordan i al Verden kommer De her, Hr. Capitain?

Eichen, Jeg har ventet paa Dig hele Tiden, for at Du skulde føre mig hen til Baronens Huus; men da Du ikke kom, blev jeg nødt til at forsøge, om jeg ikke selv kunde opspørge det. Det skal jo være heromkring?

Caspar. Ja, der er det.

Eichen. Godt! Men hvad er det for et Menneske, Du staaer der og holder paa?

Caspar. Det er ham, der bragte mig Brevet, og som De vilde have fat paa.

Eichen. Men slip ham dog; Du qvæler ham jo.

Caspar. Jeg vil lystre, Hr. Capitain! men jeg er bange at Knægten escaperer.

Peer. Aa nei! Gode Herre, lad ham bare slippe mig, saa skal jeg sige alt, hvad De vil have.

Caspar. Nu vel da; tal nu!

(slipper ham.)

Peer. Ja naar vi sees igjen.

(løber, men bliver staaende paa Udkig ved et Hjørne.)

Caspar. Sagde jeg det ikke nok? der staae vi! Vi kunde pillet alting ud af ham; men nu er han Fanden i Vold.

Eichen. Det er det samme; jeg vil dog snart faae alt at vide. Gaa hen og bank paa Porten!

Caspar. Ja nok! Der skal vist ellers være en stor Forsamling af Folk, der komme i samme Ærinde som De; nu nylig gik der Een ind.

Eichen. Saa?

Caspar. Ja jeg saae ham selv, Men han havde sit ordentlige Feltraab. Det er underligt, at De ikke ogsaa har faaet Parolen.

Eichen. Narrestreger!

Caspar. Det er saa sandt som jeg staaer her for Deres Øine. I Forstningen vilde to Grobianer, der havde Vagt ved Porten, ikke lade ham slippe ind, og truede ham endogsaa med Prygl; men saa snart han sagde: behageligt Stævne! aabnede de strax Fæstningens Porte, og lode ham passere uden videre.

Eichen. Det var besynderligt! Bliv, jeg vil selv banke paa, saa kan Du gaae hjem, og holde et vaagent Øie med alt; thi jeg troer sikkert, at den smukke Person, som var hos mig i Dag, har noget isinde imod mig. Skulde der hændes noget, saa kom herhen og vent mig.

Caspar. Som Capitainen befaler; hvorvel jeg gad forbandet gjerne see, hvorledes De slipper ind.

(gaaer.)

Syvende Scene.

De Forrige (uden Caspar; strax efter) Lars og Jens.

Eichen (tanker). Maaskee Feltraabet ogsaa kan giøre mig Tjeneste.

Lars og Jens (springe ud og omringe ham). Aha, see der har vi den anden.

Eichen. Hvad gaaer der af Jer?

Lars. Det skal Han faae at see; siden Han ingen Feltraab har, saa skal Han have Prygl.

Eichen. Hvem har sagt Dig, Slyngel, at jeg intet Feltraab har?

Lars (forbauset). Har Han ogsaa Feltraab?

Eichen. Behageligt Stævne!

Jens. Nu har jeg da hørt det med! Hvad skal vi gjøre ved det, Lars?

Lars. Det veed jeg ikke, Jens!

Eichen. I skal lade mig passere, og tage imod en Drikkeskilling, fordi I passe saa godt paa Jer Post.

(giver dem Penge.)

Jens. Skal vi det? ja gu vel! Det Ene kan jo ogsaa ret godt enes med det Andet. Han har jo Feltraab —

Lars. Og saa maae vi lade ham passere.

Eichen. Naturligviis!

Jens og Lars. Ja saa passeer da!

(Eichen gaaer ind.)

Jens (idet de lukke Porten). Naar Fanden mon han skal komme, som skal have den lange Næse? det gad jeg vidst.

Ottende Scene.

Peer (kommer frem).

Nei, det var godt den rigtige! Men hvad mon dog alt det skal blive til? Den Ene bliver ved at komme efter den Anden! Hum! Hum! hvem skulde dog troe saadanne Dele om Hosbonds Datter? hun har altid seet saa skikkelig ud! — Ja de Fruentimmer, de Fruentimmer! det er nogle Falskeblakker, alle tilhobe, undtagens Lise; jeg troer dog hun er et meget rielt Menneske. Naar hun bare ikke havde ført mig i denne Bilderede — — Der kommer, Drollen tage mig, nok En! He! he! he!

(trækker sig tilbage.)

Niende Scene.

Peer. Greven (indhyllet i en Kappe).

Greven (nynnende).

Einsam bin ich, nicht alleine,
Denn es schwebt ja süß und mild
Um mich her im Mondenscheine
Dein geliebtes theures Bild!

Ah! quel moment pour mon coeur! Naar jeg kun ikke træffer paa den lourdaud, som tracterede mig saa infamt for! Han var istand til at slaae Arme og Been itu paa mig! Hvad det dog har været for en Person? impertinent var han, det er vist! Nu vil jeg banke paa Porten, og saa flyve i Armene paa den huldeste Engel af Verden. (banker paa.)

Tiende Scene.

De forrige. Lars og Jens.

Jens. Gu kom Karlen! Hvad godt, gode Herre?

Greven (med forstilt Stemme, hyller sig tættere ind i sin Kappe). Hvad godt? Jeg vil tale med Baronessen.

Jens. Vil gode Herre tale med Baronessen? Naa, saa det det er Dem, vi have ventet paa?

Greven. Ja, det er mig!

Lars (hæver Kniplen). Saadanne Anmodninger saadanne Svar.

Greven (springer tilside). Hvad skal det betyde?

Jens (griber ham i Armen.) Det skal De nu strax faae at see.

Greven (raaber). Hjælp! Mord! Overfald!

Jens (slipper ham). Død og Plage! om Vægteren kom!

Lars. Ja saa var Fanden løs. (de smutte ind.)

Ellevte Scene.

Greven. Peer.

Greven. Men hvad er alt dette! vil man gjøre Nar af mig? „Saadanne Anmodninger, saadanne Svar", sagde den Lømmel? men jeg har jo ingen Anmodninger gjort hende! Ah! skulde det være den impertinente belle-soeur, som er kommen efter dette uskyldige Rendezvous, og har sat Folkene ud paa mig af Ondskab? — Det ligner hende virkelig — det ligner hende!

Peer (er kommen hen til Greven). Det gik naadige Herre, som det gik mig; De havde nær faaet Børst.

Greven. Hæ? — paysan!

Peer. Hvad behager? De andre gik det bedre; de slap ind! Ja, he! he! he! saadan gaaer det i Verden. Vi staae her, som to Tosser, medens de Andre leve i Herrens Glæde.

Greven. Hvad er det Du staaer der og snakker, Menneske? Hvad er det for Andre?

Peer. Ih! dem som havde Feltraabet.

Greven. Feltraabet, hvad er det?

Peer. Veed De, som en gammel fornemme Mand, ikke hvad et Feltraab er? Der kom To og sagde: behageligt Stævne — strax slap de ind, men det forstaaer sig, der er da ogsaa Forskjel paa Kong Salomon og Jørgen Hattemager, for den ene var saagar Capitain.

Greven. Capitain!? Ei! ei! og hvoraf veed Du det?

Peer. Jeg hørte jo hans Tjener sa'e det.

Greven. Hans Tjener?

Peer. Ja det er ret en grov Knold med et graat Skjæg som en Tyrk, og en Stemme som den værste Stud.

Greven (ved sig selv). En vérité! Alt træffer ind! Frøken Viisnæse har sat Capitainen Stævne, og for at hævne sig paa mig, og holde mig borte, har hun givet Folkene Ordre til at banke mig af. J'enrage! — Men den Anden? Ah! en Medvider, en Hjælper; men bliv kun — Jeg vil strax hente Vagten og lade Landstrygeren arrestere, idet han smægter i hendes Arme; hun bliver prostitueret; Baronen faaer alt at vide, og jeg faaer den eclatanteste Satisfaction. (gaaer.)

Tolvte Scene.

Peer (alene).

Det var rigtig en galant Mand, den! Han gik sin Vei uden at sige saameget som: Tak, min Søn, for god Underretning! og jeg var dog den Eneste, der havde Medlidenhed med ham. Nei,

de Dage ere forbi, da Skikkelighed og Levemaade trivedes blandt Folk! Det klogeste jeg kan gjøre, er at gaae ind og fortælle Hosbond hele Pasasen; han er af den gode gamle Verden, grov og rundhaandet, det kan bære sig til, at han griber i Lommen. Bare jeg var vel inde af Porten! Mon jeg ogsaa skal have Feltraab? Det er godt at jeg kan det, hvis jeg skulde komme i Knibe.

(banker paa.)

Trettende Scene.

Peer. Lars. Jens.

Lars. Naa er det Dig?

Peer (trækker sig frygtsom tilbage). Javist er det mig, Kammerat!

Jens. Naa, spadseer ind, Kammerat!

Peer. Kan jeg gaae lige ind?

Jens. Ja hvorfor skulde Du ikke kunne det?

Peer (sagte). He! he! he! jeg behøver intet Feltraab! Død og Kritte, hvor er jeg extemeret!

(gaaer stolt ind ad Porten.)

Jens. Hvad Fanden gaaer der af ham? Den Tosse har da vel ikke ogsaa Feltraab?

Lars. He, he, he! Nu tænker jeg, de Narrestreger ere forbi.

Jens. Ja nu kommer det an paa, hvorledes de skal passere ud igjen. (de gaae ind.)

Fjortende Scene.

(Salen fra anden Act; det er mørkt.)

Baronen (i Baggrunden, med Hovedet støttet paa Armen, som han hviler paa Piedestalen).

Nu har jeg lyttet her i en heel Time, og ikke mærket til Noget. Skulde Johan have forraadt mig? Skulde de have faaet at vide,

at jeg har ladet Vindbeutlen løbe med en lang Næse? Jeg kan ikke troe det! Jeg har ligesom en Feber i Kroppen af Angst. Jeg elskede hende saa inderligt, men jeg troer, Gud forlade mig, at siden jeg fik Nys om hendes Utroskab, elsker jeg hende til Raserie! Men bliver jeg overbeviist om hendes Brøde, da skal heller Intet, uden min Smerte over Tabet af hende, overgaae mit Had og min Foragt! Stille, der kommer Nogen! Hurtigt i mit Skjul. (springer bagved Skjærmbrættet.)

Femtende Scene.

Baronen (skjult). Lise (der fører) Johan (ved Haanden).

Johan (med forstilt Stemme). Jeg beder Dig, min Glut; hvad jeg har at tale med Din Frue, kan jeg ligesaa godt sige hende i Mørke som ved Lys — og bedre. Men, lille Skjelm! Du har ladet mig vente fordømt længe. Du slipper ikke af mine Arme, før Du har kjøbt Din Frihed med et Kys.

Lise. Jeg troede, at De snarere trængte til at kjøbe Noget hos mig, end jeg hos Dem. Berøver De mig min Frihed, saa bryder jeg min Taushed, og det kunde have slemme Følger.

Johan. Den, der kjøber Din Taushed, har vel ogsaa Tilladelse til at forsegle Din Mund?

Lise. Forstaaer sig, naar jeg kun ogsaa strax igjen maa bryde Seglet.

Johan. Min Engel, lad Glandsen af denne Ducat være Dig en Erindring om dette søde Øieblik.

(kysser hende.)

Lise. Nu vil jeg melde Dem.

(løber ud.)

Sextende Scene.

Baronen (skjult) Johan.

Johan. Den Prøve løb da ikke meget trøsteligt af.

Baronen (sagte) Det er Johan! Hvad Fanden skal de Narrestreger betyde? Naa, nu har jeg dog ikke omsonst stillet mig paa Luur.

Johan. For en Ducat bryder hun den Troskab, hun har svoret mig. Den Judas! — hun kan ikke modstaae Guldet — ja rig skal hun da ikke blive af det hun fik; thi naar hun nøiere examinerer Ducaten, saa vil hun finde den forvandlet til en Regnepenge. Der kommer Nogen! Jeg ryster, saa mine Tænder dirre i Munden, og alle de deilige Sentenser, jeg kan udenad, vælte omkring i mit Hoved, som Lykkenummerne i en Lotteriekasse.

Syttende Scene.

De Forrige. Emilie.

Emilie (med et Lys, som hun sætter paa Piedestalen, saa at Scenen dog bliver dunkel). Min Herre! hvor besynderligt De end har tilkjendegivet Deres Ønske at tale med mig, saa har jeg dog ikke kunnet overvinde mit Kjøns naturlige Svaghed: Nysgjerrigheden, men har tilladt Dem at komme.

Baronen (sagte). Det er min Søster!

Johan (sagte paa samme Tid). Det er jo Frøken Emilie. Men jeg skulde jo tale med Baronessen. — Jeg vil lade, som jeg troer at det er hende.

Emilie. De kalder Dem i Deres Brev min Ungdoms Ven.

Johan (meget forlegen). Ja min naa — naadige Baronesse.

— Der var en Tid — da vi var meget lidne — (sagte) Au, nei, det duer ikke.

Emilie. Jeg har ikke den Fornøielse at gjenkjende Dem.

Johan (som før). En fem Aars Tid forandrer meget, gjør Kindens Roser —

Emilie. Tør jeg udbede mig Deres Navn?

Johan. Mit Navn? (sagte) Hvad Fanden skal jeg nu svare? (høit) Mit Navn — det kan jeg ei saa lige, Hr. Rid — om Forladelse, min Naadige! sige; men vær forvisset om, jeg har et gam — et ærligt Navn. (trækker sig forlegen tilbage, og kommer til at staae i Nærheden af Skjærmbrættet.)

Baronen (sagte). Plager Fanden Mennesket!

Emilie. (sagte). Jeg synes jeg har hørt hans Floskler før. Jeg troer at det Menneske er ikke rigtigt i Hovedet. (høit) Tør jeg da udbede mig Deres Ærinde?

Johan. Jeg kommer ei at rø —

Baronen (hvisker ham heftigt i Øret). Tal Prosa, Knægt!

Johan (forskrækket) Hvad behager?

Emilie. Hvad feiler Dem, min Herre?

Johan. Jeg — syntes, at Deres Naade — sagde noget — (sagte) Uh! Angstens Sved hagler ned over mig.

Emilie. Jeg spurgte om Deres Ærinde?

Johan. Mit Ærinde — er at forsikkre — Deres Naade om min Høiagtelse og (sagte) Uf! nu kniber det (høit) min Kjærlighed!

Emilie. Tør jeg ikke spørge, hvilket Ord eller Blik af mig har givet Dem Mod til at gjøre mig en saadan Forsikkring?

Johan. Ih — bevares — Deres Naade — jeg er saa overbeviist om Deres Skikkelighed — og gode Sæder —

Emilie (haardt). De maa vist have forandret Dem særdeles siden Deres Barndom, siden De dengang var min Ven.

Johan. Ja — ganske vist — det har jeg ogsaa!

Emilie. Kun ikke til Deres Fordeel.

Johan. Nei — (sagte) kunde jeg nu gjøre en ganske simpel, simpel Udgang — det var dog den brillanteste jeg havde gjort mit hele Liv.

Emilie. Det lader ellers til, at De heller ikke kjender mig mere.

Johan. Deres Naade — (sagte) bare hun ikke kjender mig; thi saa bliver Fanden løs!

Emilie. Jeg negter ikke, at Deres originale Opførsel gjør mig nysgjerrig efter at see, om jeg virkelig ikke alligevel skulde kunne gjenkjende Dem. (gaaer efter Lyset).

Johan (sagte). O, jeg elendige Menneske! nu er Hundrede og eet ude!

Baronen (sagte). Den fordømte Knægt!

Emilie (med Lyset, til Johan, som trykker Hovedet ned i Kappen). O, see kun paa mig, min Herre! De er virkelig ligesaa bly mundtlig, som uforskammet skrivtlig.

Baronen (der er traadt frem og har listet sig hen til Døren, lader som han træder ind). God Aften! hvad gaaer her for sig?

Emilie (forskrækket). Min Broder! (taber Lyset, der gaaer ud, og iler bort.)

Attende Scene.

Baronen. Johan.

Johan. O Himlen velsigne Dem, naadige Herre! De har frelst mig fra Pinebænken.

Baronen. Slyngel, hvad skal disse Flauser betyde?

Johan. Om Forladelse, naadige Herre; jeg vilde blot skaffe Dem Vished om, hvorledes Hendes Naade vilde tage imod den Ubekjendte; men —

Baronen. Men Du er en Nar, som jeg blot tilgiver fordi jeg ved Dig har seet, at Damerne kun have villet holde Brevskriveren for Nar.

Johan. Der kommer Nogen paa Trappen!

Baronen. Nu, hvem kan det være? Jeg vil dog staae paa Luur engang endnu; gjør det ingen Nytte, saa maaskee det giver Fornøielse; havde jeg været en rolig Tilskuer, da havde den sidste Scene ikke været ilde. (gaaer bag Skjærmbrættet). Hvad staaer Du der for? Afsted med Dig!

Johan. Med største Fornøielse. (vil gaae ud.)

Nittende Scene.

De Forrige. Eichen.

Eichen (støder paa Johan idet han træder ind). Om Forladelse! tør jeg spørge, hvem jeg har den Ære at træffe?

Baronen (sagte). Hvem er det!

Eichen (til Johan, som tier). Maa jeg spørge, hvem jeg har den Ære at tale med?

Johan (lister sig tilbage). Du kan snarere spørge, hvem Du har den Ære ikke at tale med. Jeg vil lade Fanden svare ham, men see at jeg slipper vel ud.

Eichen (høiere). Jeg har i Mørke vandret omkring i hele Huset; men ikke truffet paa Nogen; derfor beder jeg Dem at sige mig hvor jeg er.

Johan (lister sig hen imod Døren). Ja bliv saa længe! Man skal see, at det ogsaa er en Anonymus. Ja det er et Levebrød, jeg ikke misunder min værste Fiende.

Eichen. Hvad skal det betyde? Her var Nogen, det er jeg vis paa! (trækker Kaarden og raver omkring) Hvem der? (træffer Johan.)

Johan. Uf! stik mig ikke ihjel ovenikjøbet!

Eichen. Hvem er De? Hvorfor svarer De ikke?

Johan. Jeg skal svare paa Alt, hvad De befaler, naar De blot vil have den Naade at stikke Sablen i Skeden.

Eichen. Er jeg nær ved Fru Baronessens Værelse?

Johan. Ja lige udenfor det!

Eichen. Vil De behage at føre mig hen til det?

Johan. Nei, det maa De forlade mig — ikke for al Verden!

Eichen. Det er besynderligt! Hvem er De da, min Herre? dog vel ingen Tyv?

Johan (trækker sig henimod Skjærmbrættet). Nei langtfra, jeg er —

Eichen (med stærk Stemme). Nu, hvem er De da? tal eller jeg —

Johan. Ah! jeg er — o der kommer Nogen! Hvor skal jeg skjule mig?

Baronen (hæftigt og halvt høit). Afsted med Dig!

Johan (sagte). Jeg arme Menneske! (skjuler sig bag Piedestalen.)

Eichen (der har hørt Baronens Ord.) Hvad behager? Hvad Fanden er det? Jeg troer her spøger. (med stærk Stemme). Tal, hvem der end er, hvis De har Deres Liv kjært!

Tyvende Scene.

De Forrige. Baronessen.

Baronessen (med Lys, idet hun kommer ind). Skulde det være min Mand, der skjændes med den Fremmede? Jeg maa see at stille ham tilfreds. (seer Eichen, der har kastet Kappen). Hvad seer jeg? (sætter Lyset paa Bordet.)

Eichen. Jeg beder, at De ikke vil vredes, om jeg er saa ubeskeden, først at udbede mig Deres Navn.

Baronessen. Jeg er Baronesse Rosenskjold.

Eichen. O saa er det ikke hende — jeg er det lykkeligste Menneske —

Baronessen. Men hvad betyder dette?

Eichen. O Amalie! kjender Du mig ikke mere? har Tiden udslettet alle mine Træk af Din Hukommelse? (stryger sit Haar tilside) See dette Ar, som jeg engang fik for Din Skyld —

Baronessen (styrter i hans Arme). O Gud, er det Dig! Ved hvilket Underværk kommer Du her?

Baronen (sagte). Satan og al Ulykke! det er jo den Rette!

Baronessen. O Gud! jeg kan ikke fatte mig igjen! Hvor er jeg lykkelig!

Baronen (sagte). O! Du utro Qvinde!

Eichen. Længsel efter at see Dig førte mig herhid. (med stærk Stemme) O, hvor ofte har jeg ikke med hede Taarer bedet Gud, at jeg atter maatte see Dig igjen! hvor ofte —

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Emilie.

Emilie. Men hvad er her dog paafærde? (hun seer Baronessen, som hviler i Eichens Arme) Min Søster, hvad gjør Du!

Eichen (løfter Hovedet i Veiret). Hvilken Stemme! — Gud! Emilie!

Emilie. Ha! hvad seer jeg! (hun bliver afmægtig.)

Baronessen. Hvad er det?

Eichen. Emilie! Emilie! kom til Dig selv!

Baronen (sagte). Jeg vil være fordømt, om jeg kan finde andet ud af det, end at jeg er den completteste Nar af alle Kjøbenhavns Ægtemænd!

Baronessen. Ah; der gaaer et Lys op for mig.

Johan (sagte). For mig er det bælmørkt.

Emilie (kommer noget til sig selv igjen). Falske! hvad har jeg seet?! og Du, Amalie! — o, jeg Ulykkelige!

Baronessen. Du farer vild, Søster — det er —

To og tyvende Scene.

De Forrige. Graun (fulgt af) Peer.

Peer. Ja, det er som jeg siger, Hosbond.

Graun. Ja her har jeg selv Troen i Hænderne. (til Baronessen) Skjændige, er det Din Troskab mod Din Mand? Er det Din Sædelighed og Agtelse for Dyden?

Baronessen. Men —

Graun. Ti stille! jeg vil ikke høre et Ord! Jeg veed altfor vel hvad her foregaaer. Jeg er underrettet om alt — og De, min Hr. Forfører —

Eichen. Min Hr. Baron —

Baronen og Johan (sagte). Baron!

Peer. Han troer at Hosbond er Baron!

Graun. Ti stille, min Herre! Fy! De bærer Ærens Dragt, og De findes paa Skjændselens Veie.

Baronessen og Eichen. Men —

Graun. Ti! Uværdige! — Jeg veed, at De er her ikke ene, min Herre! Her er en Forfører endnu; men jeg skal opsøge ham og hævne den fornærmede Ægtemand — jeg skal —

Johan (uvilkaarlig). O, jeg ulykkelige Menneske!

Alle. Hvad var det?

Graun (gaaer hen imod Piedestalen). Aha! her have vi den anden smukke Person. Hvem er De, min Herre? hvem er De? tal, eller jeg skal —

Johan (med sin naturlige Stemme). Aa jeg skal tale med største Fornøielse!

Baronessen (seer paa Johan). Hvad! min Mands Tjener!

Peer. Johan! — Hvor den Skjelm har maiet sig ud!

Graun. Hvorledes! ogsaa den Slyngel har Stævnemøder her? Naa, det manglede kun endnu! Hvad skal jeg tænke om alt dette? er Huset sat paa den anden Ende?

Johan. Jeg beder meget om Forladelse — men —

Graun. Ti, Uforskammede, og gaa fra mine Øine! (Johan vil liste sig baglænds ud). Jeg skal forlade Dig saadan, at Du skal blive baade bruun og blaa. (løfter sin Stok.)

Johan. Jeg skal aldrig gjøre det mere. (vil springe tilside, men snubler, hvorved han kommer til at støde Kakkelovnsskjærmen om.)

paa eengang {
Baronessen. Min Mand!
Graun. Min Svigersøn!
Emilie. Min Broder!
Eichen. Hvad er det?
Peer. Den naadige Herre!
}

Baronen (træder frem). Ja det er mig, som har været Vidne til den nedrigste Kones Troløshed!

Baronessen. Adolf, jeg er —

Baronen (med Værdighed). Den foragteligste Hyklerske! — tir mig ikke med opdigtede Undskyldninger — det kunde komme til at fortryde Dig! — O, jeg har elsket Dig ligesaa høit, som jeg i dette Dieblik afskyer Dig! — Det er sandt, jeg var letsindig og skjødesløs imod Dig, men det formilder ikke Din Brødes Afskyelighed; thi den er ældre end vort Ægteskab.

Baronessen (vil kaste sig om hans Hals). Min Adolf, Du miskjender mig!

Baronen. Uværdige! det har jeg gjort; — nu kjender jeg Dig — jeg vil ikke see Dig mere; men Du skal vide, hvad Du har tabt. Endnu i Morgen vilde jeg have givet efter for Dine Bønner; — dette var den Hindring, jeg ønskede at beseire inden jeg fulgte Dig ud paa Landet, og hos Din redelige Fader —

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Lise. Jens. (Strax efter) Greven (med en) Underofficeer.

Lise. Fru Baronesse! Fru Baronesse! de bryde ind i Huset!

Jens. Nei, Død og Plage! skal vi holde alle de Karle ude, fordi de ikke have Feltraab, saa maae vi have et heelt Compagnie Soldater til Beskyttelse.

Graun. Hvad er det?

Jens. Det er en Herre med Vagten; han kommer op ad Trappen alt hvad Tøiet kan holde.

Alle. Hvad for noget?

Greven (træder ind, og siger ud af Døren:) Vagt, besæt denne Dør, lad Ingen slippe ud! God Aften, mine Herrer og Damer! lad Dem ikke forstyrre; jeg vil blot rense Deres Selskab.

Baronen. Hvad betyder det, Hr. Greve?!

Greven. Vous le verrez, monsieur le comte. (gaaer hen imod Capitainen; til Underofficeren.) Der staaer Deres Arrestant!

Alle. Arrestant!

Emilie (nær ved at segne om). Hans Arrestant!

Underofficeren. Hr. Capitain von Eichen! jeg arresterer Dem i Kongens Navn, og udbeder mig Deres Kaarde.

Eichen. Jeg troer ikke at vanære min Kaarde ved at overgive den i en Vaabenbroders Haand; jeg vilde have gjort det, hvis jeg for kort Tid siden havde fulgt min Hæftighed og fugtlet Dem med den.

Greven. Hvorledes? De vover endnu at fornærme mig, Snigmorder!

Alle. Snigmorder!

Eichen. Om kort Tid kræver jeg Dem til Regnskab for dette, som for mere.

Greven. Tænk De blot paa det Regnskab, den straffende Retfærdighed vil kræve af Dem. (ondskabsfuld til Emilie). De synes ikke at tage Dem det saa nær for Capitainen, som da vi for saaes hos ham.

Emilie. Nederdrægtige!

Eichen. Jeg vil ikke forlade et Sted, hvor min Nærværelse forvolder saa megen Urolighed, og hvor saa mange ere forsamlede, der have Krav paa min Kjærlighed, uden at jeg har sagt, hvem jeg egentlig er. Velan —

Fire og tyvende Scene.

De Forrige. Caspar.

Caspar (endnu udenfor). Jeg forlanger jo ikke at komme ud igjen forend Beleiringen er hævet, naar jeg bare maa komme

ind! (træder ind.) Jeg beder hele det høistærede Selskab om Forladelse! jeg vidste, at Vagten var i Hælene paa min Capitain, som er her; derfor gik jeg saa lige til. Glæde, Glæde, Hr. Capitain! maa jeg bede om min Ducat? Her er en Brevpakke, med Deres virkelige Navn, fra Deres Correspondent!

Eichen. Hvad siger Du?

Caspar. Sandhed, Hr. Capitain! (læser) „An Herrn Georg Friedrich Graun!“

Graun, Emilie, Baronen. Hvad hører jeg?

Graun. Skulde det være muligt? — Min Søn!

Capt. Graun. Hvad? De er min Fader? — O elskede Fader! ja det er Dem.

Emilie (om Capitainens Hals). O, nu er Gaaden løst! Hvor jeg er usigelig lykkelig!

Graun. Min Søn! — Hvad skal jeg troe om alt dette? Georg, hvorfor bliver Du arresteret som Snigmorder?

Capt. Graun. Jeg haaber, at dette Brev frikjender mig, og tilbagegiver mig min Kaarde. (viser Greven et Document). Behag at læse, Hr. Greve!

Greven. Capitain Georg Friederich Graun, der hidtil har levet under Navnet Eichen — aldeles frifunden — (meget høflig) Hr. Capitain, jeg beder tusinde Gange om Forladelse, at jeg har foraarsaget Dem og Deres høistærede Familie saamange Ubehageligheder; men — De vil indsee, at min Families Ære ligger mig paa Hjertet —

Capt. Graun. Derpaa har jeg seet Beviser.

Greven (til Underofficeren). Vil De tilbagegive Hr. Capitainen hans Kaarde; jeg skal selv følge med for at bringe Sagen i Rigtighed. Jeg anbefaler mig! votre très-humble —

(gaaer med Underofficeren, Jens følger efter.)

Fem og tyvende Scene.

De Forrige
(uden Greven, Underofficeren og Jens).

Graun. Men, Georg, hvorfor har jeg ikke hørt noget fra Dig før?

Capt. Graun. Jeg vilde fortjene min Faders Kjærlighed og Tilgivelse, inden jeg bønfaldt ham derom.

Graun. Brave Dreng! Men nu vil vi hellige Aftenen til at høre Dit Levnetsløb og til at forjage de dunkle Skyer, der endnu hvile over denne Aftens Hændelser. (til Johan) Men Knægt! staaer Du der endnu? Jeg gad dog nok vidst, hvad Du har havt her at bestille?

Baronen. Hvad han har gjort, er en Geniestreg af hans egen Fabrik, det sværger jeg Dem til; men da det, efter hans Mening, kun er skeet for at tjene mig, saa vil jeg ikke straffe ham, endskjøndt han let kunde have prostitueret mig. — For Resten, efter dette Spilop kan Du ikke længer blive i mit Huus; men jeg vil see at faae Dig anbragt ved Toldvæsenet, siden jeg har bemærket, at Du har et glimrende Talent til at snappe op.

Johan. Takker tusinde Gange, naadige Herre! og beder at jeg strax maa (idet han griber Lises Haand) tage dette Stykke Contrabande med mig.

Baronen. Med Fornøielse; jeg vil endogsaa betale Dig en god Mulct for at blive af med det.

Peer. Nei, Tak Kammerat! jeg har ogsaa friet til hende, og bærer en forsvarlig Kjærlighed til hende.

Graun. Hold Du Munden, og kjævles ikke med ham om at komme ind i den evige Ild!

Peer. Ja Hosbond er altid saa tradsig! (til Lise) Er det ikke sandt, at Du elsker mig i al Tugt og Ærbarhed?

Lise. Hvem har bildt Dig det ind? Nei, naadige Herre! skal jeg have en af to, tager jeg heller den fiffige Nar, end det dumme Fæ!

Johan. Skam Dig dog, at kalde Din tilkommende Mand en Nar i saa mange Menneskers Paahør.

Lise. Det havde jeg ikke gjort, hvis de ikke havde kjendt Dig i Forveien.

Peer. Lise! har Du forglemt at jeg vil give Dig min Kjærlighed?

Lise. Nei, lille Peer; men jeg nænner ikke at tage Noget fra Dig, som jeg ikke kan gjengjælde.

Peer. Saa, nu kan jeg gaae hen og græmme mig ihjel! Jeg faaer saa aldrig nogen Kjæreste; thi kunde saadant et dydigt Fruentimmer føre sig saa skammeligt op, hvad skal jeg saa troe om alle de andre? (gaaer.)

Sex og tyvende Scene.

De Forrige (uden Peer).

Capt. Graun. O, Emilie! hvor jeg er lykkelig. Jeg kom herhen for at finde en Søster, og maaskee en Fader — jeg fandt ikke alene dem, men ogsaa en elsket Pige!

Baronen. Men, Emilie! hvor har Du havt Leilighed til at forelske Dig i Capitainen? — det er mig en Gaade.

Baronessen. Som jeg kan løse Dig.

Baronen. Du gjør mig nysgjerrig.

Baronessen. Men før jeg løser den, maa Du sammenknytte disse To — jeg troer, de fortjene hinanden.

Baronen. Han er jo Din Broder og en brav Mands Søn. (fører dem til hinanden). Bliver saa lykkelige, som vi vare i den første Maaned af vort Ægteskab; søger aldrig den Glimmer, jeg svævede efter i den anden; og deler med os den huuslige Lykke, vi lærte at kjende i den tredie, og ville søge at bevare for vort hele Liv.

En Bryllupsdags Fataliteter.

Lystspil i to Acter.

(1840.)

Personerne.

Klam, Grosserer;
Ludvig, hans Brodersøn;
Dalberg, hans Fuldmægtig.
Amalia, Dalbergs Kone;
Julie, hendes Søster.
Frue **Dreier**, Amalias og Julies Tante.
Winge, Klams gamle Bogholder.
Qværkerup, Undergraver.

Første Act.

(Handlingen foregaaer i et smukt meubleret Værelse i Klams Huus. En Dør paa hver Side og een i Baggrunden; imellem den sidste og enhver af Sidedørrene staaer en lille Sopha. I Forgrunden et Skrivebord.)

Første Scene.

Dalberg (sidder og skriver, springer derpaa op og gaaer hurtigt frem og tilbage, nynnende efter Melodien: „Mit fulde Glas og Sangens raske Toner").

„Med hver en Glæde, vi den Elskte skjænke,
Der for os selv en ny —"

Forbandede Stafet! Hvor han ogsaa kan blive af! (nynner) „Med hver en Glæde, vi den Elskte —" Hm! jeg har indladt mig i en stor Affaire uden min Principals Vidende — om den slog feil — (synger af fuld Hals, seende paa Papiret, idet han gaaer hurtigt frem og tilbage) „Med hver en Glæde, vi den Elskte skjænke —" (lytter) Endnu intet Accompagnement af Posthorn? (bliver ved) „Der for os selv en ny er skabt" — at skrive Bryllups-Cantater naar jeg venter en Stafet, der bringer Liv eller Død — en piquant Situation! (sætter sig og skriver nynnende) „Og fængsle Pigen vi med Amors Lænke —" O det har ingen Nød! Papirerne stige! de maae stige! (levende) Og kan jeg først lægge det glimrende Resultat for den

Gamles Dine — o hele hans mercantile Begeistring vil bryde frem — (nynner igjen) „Saa har vi selv — saa har vi selv —".

Anden Scene.

Dalberg, Amalia, Julie, Ludvig (komme fra venstre Side).

Amalia. Men, kjære Mand! jeg kan ikke længer holde det ud med dette tungsindige Brudepar! Han staaer i en dyb Melancholie og stirrer paa hende i den ene Krog — ak! og hun sidder og slaaer Dinene ned i den anden — ak! jeg sidder i Midten, seer paa dem Begge, spøger, leer, kort sagt, er, hvad man kalder nydelig — men hører Intet uden — ak! ak!

Dalberg (fordybet i Tanker). Ak!

Amalia. Du ogsaa ak?! (tager ham i Armen) Gustav! er Du ogsaa forelsket efter et heelt Aars hemmelige Ægteskab?

Dalberg (springer forvirret op). Nei, nei vist ikke.

Amalia. See det kan man kalde et Mønster af en Ægtemand! (til Julie og Ludvig) Han er oprigtig; men hans Oprigtighed er skrækkelig — den er Noget, som kan bringe en Kone til at sukke! (tager Dalberg, som staaer tankefult, ved Armen) Hvad er det Du siger, Menneske! er Du ikke forelsket?

Dalberg. Jo, jo vist er jeg, kjære, lille Malle! dødelig!

Amalia. Det skulde jeg formode! — Men hvorfor er Du saa adspredt? Bekjend paa Dieblikket! (gravitetisk) Hvorfor er De saa adspredt — Hr. Dalberg?

Dalberg (smilende ved hendes Overgivenhed). O Du Nar! Jeg ventede en Stafet med særdeles vigtige Efterretninger og imidlertid skrev jeg en lille Bryllupsvise til det unge Ægtepar — det adspredte mig!

Amalia. Hvad! — er Du bleven Poet, Du gode Dreng? — Skriver Du Digte? — ak, det gjør mig ondt for Dig — det er et Slags Papirer, som blive gudsjammerligt betalte. — Naa, Julie! hvor kan Du være forknyt for et hemmeligt Giftermaal, som endogsaa begeistrer en Speculant, der venter Stafetter — og det i den Grad, at han bliver Leilighedspoet?

Ludvig (ivrig). Det er det jeg ogsaa siger. Hvor er det muligt, Julie! at Du kan vakle i Din Beslutning? Tænk dog blot paa vor Stilling! Min Onkel hader Ægtestanden, han vil vist aldrig tillade, at jeg gifter mig; Din Tante fordrer, at Du strax skal gifte Dig; jeg er Candidat med Udmærkelse, jeg kan vente at blive Procurator, men maa leve af min Onkels Godhed indtil jeg bliver det, jeg tør ikke handle imod hans Villie; Du kan ikke undvære Din Tantes Understøttelse, førend jeg kan sørge for Dig, Du tør ikke negte at tage hjem til hende. Saaledes staae Sagerne! Hvad er der nu at gjøre? Gifte os hemmeligt! Strax efter Brylluppet tager Du tilbage til Din Tante, det forjager al Mistanke fra Dig, og da min Onkel aldrig kommer til Byen, saa har jeg ikke Noget at frygte af ham.

Amalia. Hvilken Svada! hvilken Logik! Den kunde forlede en Nonne til et hemmeligt Giftermaal! Det Menneske der — inden et Aar er han en af de Procuratorer, som sidde i den bedste Næring, og saa behøver Du ikke at sørge; thi den, der gjør Andres Uenighed til sin Næringsvei, kan aldrig mangle et glimrende Udkomme.

Julie. Jeg frygter jo ikke for at gifte mig med Ludvig; — det ængster mig kun at det skal skee hemmeligt.

Amalia. Den hemmelige Lykke er den skjønneste, fordi den er den eneste sikkre.

Julie. Men hvis nu Ludvigs Onkel fik Noget at vide om dette hemmelige Giftermaal?

Dalberg. Ja — saa — saa er det jo ikke mere hemmeligt og Deres Frygt er altsaa hævet. Men vær rolig! De gifter Dem jo netop hemmeligt, for at han ikke skal faae det at vide! Kjære unge Mennesker! seer Jer i Speil paa os to ligesaa lykkelige som elskværdige Personer. (til Ludvig) Da Din Onkel, min ædle Velgjører, blev kjed af Byen og tog ud paa Landet for bestandigt, sagde han: „Gustav! i Dine Hænder nedlægger jeg min Rigdom. Min Forskrift er: Brug Din Klogskab! Din Caution er: Din Samvittighed. Kun een Ting fordrer jeg af Dig: Du maa aldrig gifte Dig." Et Par Aar efter saae jeg Amalia — jeg siger ikke andet end — jeg saae hende! see selv paa hende, og Du vil finde al nøiere Forklaring unødvendig. (Amalia neier meget dybt.) — De veed bedst, lille Svigerinde, at Deres Tante ikke kunde udstaae Malle for hendes uskyldige Munterhed; hun forbød hende endogsaa sit Huus og overlod hende til sig selv, da hun tog herind til Byen. Malles Delicatesse tillod hende ikke at tage imod nogen Understøttelse af mig; hun vilde reise til sin Familie i Jydland, for at blive der indtil den gamle Klams Død; men — vi giftede os hemmeligt og bleve saa lykkelige — som om vi endnu bestandig kun ventede paa at blive gifte. Gak I hen og gjører ligesaa.

Amalia. Amen!

Julie. Mit Løfte til Ludvig vil jeg aldrig bryde; men jeg havde dog maaskee gjort bedre i at tage hjem til min Tante.

Ludvig (hæftig). Ja hvorfor ikke? — Paa en Tid, da hun vil gifte Dig med et Menneske, som hun har fundet for godt at udsøge Dig, hvis Navn hun ikke engang har underrettet Dig om! Ja, hvem veed? maaskee denne navnløse Hr. Tilbeder er elskværdig, langt elskværdigere end jeg. —

Julie (krænket). Ludvig —

Amalia. Nei, vil man nu høre hvortil Skinsygen kan føre et Mandfolk? Han tilstaaer virkelig, at han ikke er det uimodstaaeligste Menneske paa Jorden — og dog har han Grund til at bilde sig det ind! Julie kommer herind under Paaskud af at ville besøge sin Tantes Søster i det harboeske Fruekloster; men egentlig for at see sin egen Søster, som velbemeldte vor kjære Tante bryder sig saa lidet om, at hun ikke engang veed hvor hun er. Hendes Ophold i Kjøbenhavn er bestemt til et Par Uger, men Deres elskværdige Person forlænger det først til et Par Maaneder og driver hende endelig til at indgaae et hemmeligt Giftermaal.

Dalberg. Som jeg, hans Ven, maa bære Byrden af. Jeg raadte Jer til, heller at lade Jer lyse fra Prædikestolen, som Ingen lægger Mærke til, end at tage Kongebrev, som er af det Slags Ministerhemmeligheder, der strax ere over hele Byen; men har jeg ikke derfor løbet til Klokkere og Gravere, givet Consumtion af Jomfruen paa Kæmner-Comptoiret, skaffet Confirmationsseddel, Vaccinationsattest, Forloveratteſt etc. etc. etc.? og saa skal jeg dog ikke høste den søde Frugt af mine Bestræbelser at see det hulde Par lægge Haand i Haand for Alteret.

Alle. Hvorfor?

Dalberg. En Stafet vinker mig, mine Elskede! (gravitetisk) Men bliver ved at elske hinanden, som I vare Kjærester, det skal trøste mig for at jeg ikke har seet Jer blive Ægtefolk. (munter) Hør, Børn! vi ville alle Fire være saa fortræffelige, grundmoralske Mennesker, at om den Gamle ogsaa kommer efter vore Skjelmstykker —

Ludvig. Den Eneste, som skulde kunne røbe os var Winge — denne fordømte Winge, som er kommen her.

Julie. Som De siger, vi kan ikke dølge Sagen for —

Ludvig. Og som ikke kan dølge Sagen for Nogen.

Dalberg. Ja, det er rigtignok slemt.

Ludvig (gaaer hæftigt op og ned). Det er mere end slemt — det er afskyeligt! (standser og raaber) Winge bliver vor Ulykke!

Amalia (parodierende ham). Winge bliver vor Ulykke!

Julie. Havde han vidst Deres Hemmelighed, da De giftede Dem —

Dalberg. Ja saa havde den aldrig faaet Tid til at blive en Hemmelighed. Gud veed hvad han ogsaa skal her? Ellers er han bestandig ude hos den Gamle, og nu kommer han herind, netop i dette store Øieblik — og hvor sladderagtig han end er, vil han dog ikke ud med hvad han skal her. Det er ubegribeligt! — Jeg har da ikke Noget at frygte af ham; thi han veed, at Amalia er Julies Søster, og troer, at hun er her for hendes Giftermaal med Dig.

Julie. Der seer De — Alting vil blive robet, og jeg gjør Ludvig ulykkelig — nei, jeg kan ikke gifte mig med ham uden hans Onkels Tilladelse.

Dalberg (lidt ærgerlig). Saa! Den Betingelse burde min lille Svigerinde virkelig have gjort forend jeg bragte Alt i Orden.

Amalia (til Julie). Kujon! Kujon!

Ludvig. Det er ret! Reis tilbage, adlyd Din Tante —

Dalberg. Prostitueer mig for Klokkere og Gravere —

Ludvig. Hun og Frieren har allerede ventet Dig i flere Dage —

Dalberg. Kirken er bestilt til Middag.

Ludvig (viser hende Brevet). Her er hendes Brev, hvori hun fordrer min Ulykke — vil Du høre?

Amalia (viser hende Versene). Her er Speculantens Vers, hvori

han besynger Din Lykke! Aa, Gustav! syng dem for hende, de maae røre hendes Hjerte.

Dalberg (tager Versene). Med stor Fornøielse.

Ludvig (paa den anden Side af Julie). Læg Mærke til hvad her staaer! (læser) „Jeg har tænkt paa Din Lykke. En ung Mand med et tækkeligt Udvortes og et klækkeligt Udkomme ønsker Din Haand; jeg haaber, at Du vender tilbage, saa snart som muligt, for at opfylde hans Ønske og efterleve Din eiegode Tantes Befaling —"

Dalberg (paa den anden Side af Julie paa samme Tid). Lyt til og lad dem røre! (synger)

„Med hver en Glæde, vi den Elskte skjænke,
Der for os selv en ny er skabt,
Og fængsle Pigen vi med Amors Lænke,
Saa har vi selv vor Frihed tabt."

(De have begyndt med almindelig Stemme, men forstærke den efterhaanden, for at overskrige hinanden; endelig raaber)

Ludvig (vranten idet han kaster Brevet paa Bordet). Min Gud, Dalberg! hvor er det muligt, at Du kan spøge i et saadant Øieblik?

Dalberg. Hvor er det muligt, at Du i et saadant Øieblik kan gjøre Din Brud frygtsom ved Din uhyre Alvorlighed?

Amalia. Det har min Mand Ret i. De er selv Skyld i Julies Frygt. Først overtaler De hende til et Skridt, hvis Følger De i Forveien burde have overveiet, og nu, da det ikke kan gjøres om, nu ængster De hende ved Deres Skrupler.

Ludvig. Det er kun Omsorg for Julies Lykke.

Amalia. O, hvad Lykke? en Kones høieste Lykke er Mandens glade Ansigt. Det er jo nok til at gjøre en Kone ulykkelig, at Manden har Omsorg for hendes Lykke med saadant et Eddikebrygger-Ansigt. Nei, da skulde De have seet min Gustavs An-

sigt paa vor Bryllupsdag — o det saae ud som den deiligste Baarsol! See engang paa mig, min Dreng! — der har De det — næsten — (sukkende) ikke ganske; thi nu have vi været gifte et heelt Aar — lidt falmer Kjærligheden altid i Ægtestanden.

Dalberg. Skjelmske lille Kone!

Amalia. Og bør De ikke være glad, Hr. Svoger? Deres Brud glemmer endogsaa Pynten over Dem. Kan noget Fruentimmer i Verden give større Beviis paa Kjærlighed? Kom, Julie! lad os tænke paa Brylluppet og overlade til Mandfolkene at anstille Betragtninger over Ægteskabet. (løber ud paa venstre Side med Julie.)

Tredie Scene.

Dalberg. Ludvig.

Dalberg (seer efter dem). Hvilken Kone! — munter, overgiven, den personificerede Elskværdighed! — aa! Du Steenhjerte! Du burde blive saa heed ved min Lykke, at Du trodsede alle virkelige og supponerede Fjender for at erobre Din egen.

Ludvig. Du har godt ved at sige det. Vel har Du handlet imod Onkels Villie; men hvis hans Vrede lukker een Dør for Dig, saa vil Din Duelighed aabne Dig ti andre.

Dalberg. Forsaavidt har Du Ret. Skulde en af os blive røbet, saa var det vistnok mindre farligt om det hændte mig end Dig.

Ludvig. Og dog vil det Sidste snarere skee end det Første — ja, jeg veed det jo endogsaa, saa vist som at jeg lever, at den Sladderhank, denne Winge strax fortæller den Gamle Alt.

Dalberg. Der falder mig noget ind — knæl og tilbed mig! Hvad om vi kunde bilde Winge ind, at det er mig, men

ikke Dig, der skal have Bryllup? Jeg vilde gjerne afparere Stødet for Dig og desuden — imellem os sagt — jeg er i Dag paa Veien til at gjøre et Coup, som enten vil gjøre mig ulykkeligere end alle hemmelige Giftermaal eller ogsaa skaffe mig den Gamles Tilgivelse for det, jeg har paa min Samvittighed.

Ludvig (omfavner ham sjeleglad). Min Ven i Nøden! min Trøstens Engel! Du vil opoffre Dig for mig? (pludselig modfalden) — men det gaaer jo ikke an!

Dalberg. Og hvorfor ikke?

Ludvig. Har Du glemt, at vi har maattet invitere Winge til at være tilstede ved Vielsen?

Dalberg. Det er ogsaa sandt! — Det maae vi forhindre!

Ludvig (fortrædelig). Det vil blive vanskeligt, thi der har vi ham alt i fuld Puds.

Fjerde Scene.

De Forrige. Winge.

Winge. Deres ganske ærbødige Tjener. Maa jeg have den Ære at aflægge Dem min forbindtligste Taksigelse for den Ære, De vise mig? Jeg til Bryllup; og et hemmeligt Bryllup! He! he! he! det er Noget for mig! — Men den Gamle — ho! ho! ho! han vil blive lang i Ansigtet, naar han —

Dalberg (hurtigt). De husker dog Deres Løfte? De maa ikke sige ham et Ord.

Winge. Maa jeg allerærbødigst tale ud? — naar De engang opdager det for ham, vilde jeg sige. Jeg røbe en Hemmelighed? — jeg? — Ih Gud bevares! Jeg er snaksom — bien! bien! men jeg løber ikke med Sladder; jeg vil ikke skade Nogen,

men kun more, være interessant, vise Forstand og Dannelse, derfor snakker jeg altid om Ingenting. Jeg røbe Deres Hemmelighed? — aa — hvad anseer De mig for?

Ludvig. De vilde gjøre mig ulykkelig.

Winge. Kanskee jeg ikke veed det? Jo, jo, jeg veed det bedre end De! — Han gav aldrig sit Samtykke til dette Giftermaal, for — ha! ha! ha! jo, jo! jeg veed mere end De —

Ludvig. Og hvad er det? tal!

Winge. Ingen Fritten! intet Fristerie! De kjender mig. Deres Onkels Hemmelighed er ligesaa sikker hos mig, som Deres, endskjøndt jeg ikke kjender den —

Dalberg (alvorlig). Ja saa vil jeg nok troe, at den er sikker.

Winge. Nei, forstaae mig ret; endskjøndt han ikke har sagt mig den. Jeg har i 35 Aar været Bogholder hos ham i Byen og lever nu med ham paa Landet; han er bleven vant til mig; han kan ikke undvære mig; jeg er den Eneste, der kan fordrive Tiden for ham paa en interessant Maade; han kjender mig tilbunds og, skulde De troe det? han er hemmelighedsfuld imod mig, endskjøndt jeg fortæller ham Alt.

Dalberg. Det er dog en god Anbefaling til hans Fortrolighed.

Winge (ivrig). Ikke sandt? Og saa bilder han sig ind, at han veed Alting, at Alt, hvad han tager sig for, aldrig kan slaae feil — aa! jeg kan ret ærgre mig over hans Halsstarrighed! Derfor — he! he! he! derfor glæder jeg mig saa inderligt over at være med i dette Puds! Det skal være ham en Straf, fordi han ikke har betroet mig mere af denne vigtige Hemmelighed, end det, jeg absolut maatte vide — jeg havde saa Skam aldrig ahnet det Øvrige, hvis jeg ikke hændelsesviis var kommen forbi en Dør —

Dalberg. De har luret? — fy skamme Dem!

Winge. Nei for Herren om jeg har; men de talte høit —

Dalberg (hurtigt). Hr. Klam og —

Winge (ligeledes). Den gamle Frue, som har lovet — ah, bah! nei! nei! jeg er stum; thi ahnede han bare, at jeg vidste Noget om hans Plan og han saa fik at vide, at jeg havde været Medvider i dette hemmelige Giftermaal — puh! han blev desperat!

Ludvig. Kjære Winge! De seer, at vi have Tillid til Dem, at vi betroe Dem Alt — saa siig os dog, hvad det er for en Plan.

Winge. Tør jeg bede? — ikke et Ord! Deres Tillid rører mig dybt — men jeg kan ikke. Hører De; jeg kan ikke! (meget snaksom) Jeg har kjendt Dem siden De var en lille Pilot — ikke større end som saa — siden har jeg rigtignok ikke omgaaedes Dem meget — ak ja! jeg lever jo desuden i Eensomhed — men jeg har hørt Tale om Dem, meget, o overmaade meget og altid godt; De har et ypperligt Hoved, et fortræffeligt Hjerte — De vil gifte Dem hemmeligt, bien! bien! jeg billiger Deres Grunde; rigtignok kjender jeg ikke Bruden; men De og Hr. Dalberg — en Mand for hvis Calcul jeg har den meest ubegrændsede Agtelse — De og Hr. Dalberg forsikkre, at hun er et Pragtexemplar af Skjønhed og Dyd — allerærbødigste Tjener! i den Post stoler jeg mere paa Dem end paa mig selv og derfor siger jeg bien! bien! men min Hemmelighed — aa! det er en anden Sag — (hvisker fortrolig) — gid jeg turde — ak, Gud give jeg turde sige Dem den — hvor De vilde blive forundrede — he! he! he! nei jeg kan ikke bare mig — det er altfor ypperligt! Den Gamle vil — (besinder sig pludselig og siger alvorlig) Ingenting.

Ludvig (ivrig). Tal, tal — jeg sværger Dem til, jeg skal ikke røbe det mindste.

Winge. Og jeg sværger Dem til — De skal ikke faae det mindste at røbe.

Ludvig. Jeg er i den dødeligste Uro; om en halv Time skal vi være i Kirken —

Winge. Og De er ikke pyntet endnu? Men hvad tænker De paa? See mig engang, hvor net! og De, Brudgommen — ih afsted og skynd Dem noget, ellers er De istand til at gaae glip af en Kone og jeg af den Fornøielse at hjælpe til at narre den Gamle — afsted, afsted! (vil skyde ham ud.)

Dalberg (ligeledes). Hr. Winge har Ret — afsted, afsted.

Ludvig (sagte til Dalberg). Husk paa hvad Du har lovet.

Dalberg (sagte til Ludvig). Retireer og lad mig attaquere Sladderhanken alene.

Winge og Dalberg (idet de støde Ludvig ud). Vil han nu afsted, Hr. Brudgom! (Ludvig gaaer ud paa høire Side.)

Femte Scene.

Winge. Dalberg.

Winge. Et pænt, gentilt Menneske! Hvad det gjør mig ondt, at min Taushed har gjort ham saa urolig.

Dalberg. Jeg troer, at det egentlig er Deres Snaksomhed, som har gjort det.

Winge. De behager at spøge, min Allerhøistærede! Jeg har jo ikke sagt et Ord.

Dalberg. Ikke flere end De kunde sige.

Winge. Hvad behager? De gjør mig ganske forskrækket! Har jeg da sagt mere end jeg sagde?

Dalberg (leende). Paa ingen Maade.

Winge. Nei, beviis mig den Artighed at forstaae mig. Var der Mening i det jeg sagde?

Dalberg. Nei, det veed Gud der ikke var!

Winge. Bien, bien! jeg var ganske bange, at jeg ikke havde brugt min sædvanlige Forsigtighed.

Dalberg. Det har De ikke heller; thi jeg har opdaget Meningen i Deres meningsløse Snak.

Winge (forfærdet). Hvad for noget? Saa De veed —?

Dalberg. Ja.

Winge. Hvad?

Dalberg. At De veed Ingenting.

Winge. Ah, ha! ha! ha! ja saa.

Dalberg. Hr. Ven vilde blot more sig med at sætte lidt Skræk i Ludvig — jo De er fiin.

Winge (vranten). De tager feil.

Dalberg. Stille! De har Forstand; men Deres Forstand narrer ikke mig.

Winge (ivrig). Min Forstand narrer Ingen, det forsikkrer jeg Dem; det er saa sandt, som — O gid jeg turde sige Dem det — gid jeg —

Dalberg. Bravo! De spiller charmant; men — tag De kun Masken af, De er robet.

Winge. Hvilken Maske? — Hvordan skal jeg overbevise Dem? — hør jeg sværger Dem til —

Dalberg. Ja, ja, siden De endelig vil gjøre Dem til af at vide en Hemmelighed — jeg vil troe Dem — lad os bare ikke tale mere om det.

Winge (glemmer sig selv af Ærgrelse). Jo, nu vil vi just tale mere om det — om ikke andet end det, min høistærede Herre! — De troer, at jeg løber med Snak — det taaler jeg ikke! og

for at vise Dem, at De tager feil, vil jeg fortælle Dem Alt, hvad jeg veed. — De har betroet mig en Hemmelighed — bien! saa kan jeg jo gjerne betroe Dem een igjen; De er nødt til at tie, for ellers — ellers, seer De, saa taler jeg!

Dalberg. Men —

Winge. Ja, ja, jeg siger det ikke for at fornærme Dem; thi jeg haaber, at De kan være ligesaa taus som jeg.

Dalberg. Det haaber jeg med. Men jeg forlanger jo ikke at vide —

Winge. Men nu skal De vide det Hele! Den Gamle —

Dalberg (ligegyldig). Har endnu sin Podagra?

Winge (meget heftig). Aa, han har Fanden! — Han kommer her jo i Morgen!

Dalberg (dæmpende sin Uro). I Morgen? — ha! ha! ha! De har ikke seet Bruden?

Winge (som før). Pokker i Vold med Bruden — hør mig dog! Han kommer i Morgen den Dag; han har sendt mig i Forveien, men forbudt mig at sige et eneste Ord, og De har jo selv seet —

Dalberg. At det heller ikke er muligt at overtale Dem dertil — nei!

Winge (som før). Nei, mit Løfte er helligt! Men hvad vil han her? See, det gjætter De ikke — ha! ha! ha! Han vil gifte sin Brodersøn bort —

Dalberg. Ja saa! Det behøver han ikke; thi det gjør Brodersønnen selv.

Winge. Men kan De da ikke indsee, at det er just det Morsomme ved Historien? Han gjorde i Sommer ganske alene en lille Tour i Omegnen af Godset og ved den Leilighed har han gjort Bekjendtskab med en gammel Frue, hvis Navn han slet

ikke vil sige mig; thi at drille mig er nu hans største Fornøielse. Hun er rig — o forskrækkelig! og hun har en Datter eller Niece, som han vil gifte Brodersønnen med.

Dalberg. Men han hader jo Ægtestanden.

Winge. Kun for Kjøbmænd. Ja dersom De giftede Dem, det tilgav han Dem aldrig; men Brodersønnen — det er en anden Sag. Han anseer bestemt det rige Partie, han har stiftet for ham, som en af sine bedste Speculationer og er nu saa overbeviist om, at der aldeles ikke kan være det mindste i Veien derfor, saa at — ha! ha! ha! hvor jeg fornøier mig til at see hvordan han vil støie, naar han faaer at vide, at Brodersønnen er kommen ham i Forkjøbet — ah, hvor jeg skal drille ham — o Gud give, han var her, jeg skulde strax —

Dalberg. Fortælle ham det Hele?

Winge. Bevares! nei jeg skal nok tie stille; det er jeg jo nødt til. Fik han at vide, at jeg var med i Spillet — ih, han sprak! — Men siig nu heller ikke Noget til Ludvig; det var jo dog en Skam, om den Gamle nu igjen skulde have min Sladderagtighed at skraale over, da De dog bedst veed —

Dalberg. At De er et Mønster paa Taushed; det har jeg erfaret, og nu seer jeg ogsaa, at jeg kan betroe Dem, at den hele Hemmelighed, jeg har aabenbaret Dem — er lutter Usandhed.

Winge. De spøger!

Dalberg. Det er mig, som skal giftes; men da vi vare saa taabelige at troe, at De ikke kunde tie —

Winge. Jeg?

Dalberg. Ja, jeg seer nok, at vi have miskjendt Dem skrækkeligt — saa bildte vi Dem ind, at det var Ludvig.

Winge. Nei, hvor De er mistroist! Jo, De kjender mig! fy skamme Dem.

Dalberg. Jeg har betroet Dem min vigtigste Hemmelighed — Skjæbnen vilde det. Men nu maa De tjene mig i at blive her —

Winge. Her? men jeg har jo pyntet mig for at tage med i Kirken.

Dalberg. Jeg veed nu, hvormeget man kan stole paa Dem — og De maa endelig blive hjemme.

Winge. Men hvorfor?

Dalberg. Jeg vil komme til at behøve en formaaende Ven hos den Gamle. Hvis han fik Nys om at De var Medvider i Sagen — jeg havde tabt min eneste Støtte.

Winge (meget alvorlig). Deres Tillid rører mig dybt — (nobel, idet han rækker ham Haanden) De har Ret; det kunde skade Dem meget om jeg vidste Hemmeligheden; derfor — jeg veed Intet; jeg bliver her. (lægger Hat og Handsker paa Bordet.)

Dalberg. Nu er jeg rolig!

Winge (høitideligt). Det kan De være; thi jeg — jeg veed Intet!

Dalberg (omfavner ham). Min Ven!

Winge (knuger ham til sig med Hæftighed). Deres Tillid gjør mig stolt! (man hører et Posthorn.)

Dalberg (river sig løs). Der er Stafetten!! (hurtigt) Jeg skulde tale et Par Ord med Ludvig; men jeg maa afsted! Hør, siig til ham, at jeg har betroet Dem, at det er mig der skal giftes og at De ikke tager med i Kirken — det vil berolige ham — (vil gaae.)

Winge (holder paa ham). Men jeg forstaaer ikke noget —

Dalberg. Det skal De heller ikke; men slip, slip — Jeg maa afsted; dette Posthorn tilblæser mig Lykke eller Undergang! (iler ud.)

Sjette Scene.

Winge (alene; seer forbauset efter ham). Lader han sig hente til Kirken af Stafet? — he! he! he! nei, jeg kan ikke blive klog paa ham. — Det er mig dog ellers kjært, at jeg sagde ham hvad jeg vidste, det har skjænket mig hans Fortrolighed. — Hm! ærgerligt er det, at jeg ikke kommer med til Vielsen; men han har Ret — det er bedre, at jeg er udenfor Sagen. — Ha! ha! ha! men den Gamle, han, han — ha! ha! ha! troer, at hans Fuldmægtig sidder og speculerer i Statspapirer og saa — ha! ha! ha! ha! er han henne og lader sig indrollere i Hymens Tjeneste — nei naar jeg tænker derpaa (kaster sig i en Stol) saa er jeg færdig at qvæles af Latter — ha! ha! ha!

Klam (udenfor). Men er her da ikke et Menneske?

Winge (standser midt i Latteren og reiser sig lyttende). Hvad er det? — det er jo ham — og i dette Dieblik! Hvorfor kommer han alt i Dag — Naa det seer net ud! — Ja, nu er det godt, at jeg er her — det bliver mig, der maa dække det Hele, det seer jeg nok! — bien! bien! jeg maa være fiffig — ganske ligegyldig — saadan (synger ligegyldigt) la la la la. —

Syvende Scene.

Klam. Winge.

Klam (bliver staaende i Døren). Naa saa Han er her dog? Jeg troede, at hele Huset var uddøet — her er jo ikke et Menneske.

Winge. Destobedre; De vilde jo overraske dem.

Klam. Overraske? Baas! jeg havde jo sendt ham i Forveien.

Winge. Saa De troer, at jeg ikke kunde tie? — Det er Deres Spøg, ellers havde De ikke sendt mig i Forveien.

Klam. Troer Han da, at jeg havde gjort det, naar jeg ikke havde været nødt dertil? Jeg holder nu engang af Ham trods alle Hans dumme Streger. Jeg nænte ikke, at Han skulde sidde paa aaben Vogn, derfor maatte jeg sende ham ind med Kammerraadens, siden der ikke var Plads i Caleschen uden til Fruen og mig.

Winge (ligegyldig). Fruen? saa hun er med?

Klam. Ja, hun vil strax lade sig see; hun er bare taget hen til sin Søsterdatter.

Winge. Men jeg troede, at De ikke vilde komme førend i Morgen?

Klam. Kan der gjøres nogen rimelig Calcul, naar man er i Compagnie med Qvindfolk? Da jeg kommer til hende i Aftes, for at ligge paa Gaarden Natten over, er hun ude af sig selv. — Hun havde ventet sin Søsterdatter — hun kommer ikke, og saa faaer det gamle Menneske, faae mig Skam, Ahnelser og Vapeurs og Hold, eller hvad de Anstalter hedde, og der maa vi over Hals og Hoved afsted midt i Nat, og kjøre i et væk. Men det er det Samme, jeg takker dog Gud, at Reisen gik saa rap, for hvad jeg har lidt — aa! Hvad det er for en Pine og Plage at være fordømt til at høre saadan en casseret Skjønheds ufornuftige Praten om Fornuften og det indvortes Menneske og Kjødets Skrøbelighed! — Hvor en Mand, som skal speculere og gjøre Affairer, kan høre paa saadant noget Fruentimmervrøvl uden at blive gal! — Nei, som jeg siger immervæk, en Speculant skal aldrig gifte sig saalænge han er ung, saa duer en Kone ikke for ham —

Winge. Men naar han altsaa bliver gammel —

Klam. Saa skal han heller ikke gifte sig; saa duer han ikke for en Kone.

Winge. Paa den Maade er jo en Speculant fordømt til et evigt Coelibat!

Klam. Man klynker over at Handel og Vandel ligge stille! — det er Conjuncturerne, Politiken, Tolden — Hvishvas! det er den formaledidede Kjærlighed, der ruinerer Commercen! Aa, det er den afskyeligste Last, en Handelsmand kan forfalde til. Men jeg har svoret og det staaer fast, jeg indlader mig aldrig i Affairer med noget Menneske, der elsker et andet levende Væsen høiere end sig selv.

Winge (drillende). Jo De gjør, Hr. Principal!

Klam (hæftig). Nei, jeg gjør ikke, Sladderhank! Jeg hader dette grasserende Djævelskab saa skrækkeligt, at jeg havde trukket mig ud af alle Forretninger, hvis jeg ikke havde havt Dalberg, dette fortræffelige, satte Menneske, der tænker accurat som jeg selv.

Winge. He! he! he!

Klam. Hvad fniser Han af? Ja Dalberg — han er hvad man kan kalde en Mand.

Winge (seer paa sit Uhr). Ja, lad mig see — ja nu faaer De snart Ret.

Klam. Snart? Hvad er det for Væv? Jeg har Ret; det er en Mand.

Winge. Ja, en ægte Mand.

Klam. Aa, han er en ægte Nar, en Sladderhank.

Winge (hurtigt). Det maatte De ønske. — (kæmper synligt imod Fristelsen til at sige Alt) Dersom De vidste hvad jeg veed! — Hør jeg vil sige Dem Noget —

Klam. Naa, saa tal; men ingen Sladder!

Winge (med en snu Mine). Nei, nei! vær ikke bange — jeg kan

tie. Altsaa troer De endnu bestandig, at Dalberg kun tænker paa Commerceen?

Klam. Det veed jeg.

Winge. Bien! jeg veed det ogsaa. Men jeg sætter nu — men ikke hidsig, Hr. Principal! husk paa, jeg sætter kun — ikke andet end sætter — at han dog var forelsket?

Klam (vranten). Det er umuligt.

Winge. Bien, det er umuligt; men dersom det dog alligevel var muligt — hvad saa?

Klam (utaalmodig). Ja, hvad saa?

Winge. Dersom han endogsaa tænkte paa at gifte sig?

Klam. Nu sladdrer Han jo, Menneske! — det gjør han aldrig!

Winge. Bien! bien! det gjør han aldrig — han tænker aldrig paa at gifte sig, men hvis han — posito, husk paa, kun posito — hvis han alligevel giftede sig?

Klam. Det vover han ikke; han kjender mine Grundsætninger! Ud af Huset med ham, hvis han gifter sig.

Winge (alvorlig). Og De faaer det at vide, for det maa De lægge til.

Klam. Hvad sagde Han?

Winge (stærkt). Og De faaer det at vide, sagde jeg.

Klam (urolig). Men hvad er alt det, Han der staaer og væver? (hæftig) Hvor er Dalberg? hvor er han.

Winge (brister ud i Latter). Ja hvor er han? her er han ikke!

Klam (opbragt). Strax ud med alt hvad Han veed om dette hemmelige Giftermaal.

Winge (forbauset). Hvad behager?

Klam. Tal, tal, eller jeg —

Winge. Men, hvoraf veed De?

Klam. Er Han gal, Menneske? har Han ikke selv sagt det?

Winge. Naa! — saa det er ogsaa mig, der har sagt det? Nei stop! vel er De min Velgjører og Principal; men at sige, at jeg har fortalt Dem Noget, som jeg ikke engang har ladet Dem ahne — det er at sætte en Klik paa mit Rygte.

Klam. O mit Huus! o min Reputation! Og Han — er Han min Ven? tvi vorde Ham, slette Menneske! ellers kan Knævren nok gaae paa Ham, men naar det gjælder mit Huses Ære, saa sladdrer Han aldrig for det er for sildigt.

Winge (naiv). Jeg forsikkrer Dem til, det er ikke et Qvarteer siden jeg selv fik det at vide.

Klam. Men hvor er han? hvor er Damen? (vil gaae.)

Winge (holder paa ham). Bliv, Hr. Principal! De prostituerer mig!

Klam. Jeg vil før prostituere hele Verden, end ruinere mig selv!

Winge (som bliver ved at holde paa ham, skrigende). Men husk bare paa, jeg har Ingenting sagt.

Klam. Slip siger jeg!

Ottende Scene.

De Forrige. Frue Dreier.

Fruen. Men hvad er her paa Færde? Ih Du Forbarmende! De understaaer Dem til at angribe Deres Principal?

Klam. Ah, Frue! Frue! De seer her et Offer for den sorteste Utaknemmelighed. Jeg er en slagen Mand.

Fruen. Det seer jeg, til min største Forskrækkelse — Bogholderen har lagt Haand paa Dem.

Klam. Aa nei Gu har han ikke nei! Gud give, at et Menneske havde lagt Haand paa mig — aa Gud give det, og at det var den eneste Ulykke — hvor jeg skulde være fornøiet — nei! et Menneske, som jeg har været en Fader, som jeg har betroet min hele Eiendom — han er hemmelig gift.

Fruen. Hemmelig? — Men hvor har De da faaet det at vide?

Klam (peger paa Winge). Aa, han veed det jo!

Winge (ivrig). Men det skal aldrig komme over mine Læber. Og jeg maa sige Dem, at da jeg er den Eneste, som veed det, og jeg ikke har sagt Dem det, saa nytter det ikke hvad De siger — De veed Ingenting, derfor skal De være rolig.

Klam. Skal jeg være rolig, naar min Fuldmægtigs Kjærlighedsanstalter ødelægge mit Huus?

Winge. De er Dame, kjæreste Frue! De har et følende Hjerte for ulykkelige Elskende —

Fruen. Ja saalænge De ikke ere gifte! Jeg har ogsaa elsket, jeg har ogsaa kjendt til Ægtestandens Lyksalighed, men offentlig, Hr. Bogholder! Et hemmeligt Giftermaal — hu! Man er gift og har alle de Ugiftes Plager uden at have en eneste af deres Glæder — ih, det er jo en ækel Situation.

Klam (ivrig). Ikke sandt? Strax hent ham!

Winge (naiv). Men han er jo alt i Kirken.

Klam (synker om i en Stol). I Kirken! — Han er i Kirken — saa skal han strax ud af mit Huus! — Hvor er Ludvig? han er sikkert ogsaa Medvider i dette sorte Forræderie! Hent ham!

Winge. Bien! (sagte) Naa, han vil blive forundret, naar han hører, at hans Onkel veed det Hele.

Klam (opbragt idet han springer op). Naa, er Han ikke gaaen endnu?

Winge (forstrækket). Jovist er jeg! — See til hvad De kan faae ud af ham; jeg siger ikke et Ord, om De saa gav mig Deres halve Formue.

Klam. Nei, Han gjør det heller for slet Intet!

Winge. Meget heller, naar galt skulde være! Men vil De vide Noget, vær taus! det er det bedste Middel til at vinde Andres Fortrolighed! Jeg veed det, jeg — og det af Erfaring. (gaaer.)

Niende Scene.

Klam. Fruen.

Klam (sætter sig). Naa, Frue Dreier! synes De ikke, at jeg her sidder net i det?

Fruen (sætter sig ogsaa). Der seer De nu hvad jeg sagde; den menneskelige Skrobelighed —

Klam (springer op). Maa jeg nu være fri for Deres Skrobelighed — den har jeg faaet nok af. — Tænk De bare paa at sætte Deres Søsterdatter dygtig irette, fordi hun ikke er kommen hjem som De befalede.

Fruen. Ah, Hr. Klam! De seer mig i den skrækkeligste Tilstand. Jeg var henne i Klosteret — hun har ikke været der i en heel Uge!

Klam. Hvad siger De? — Nye Historier! Jeg tager herind for at faae min Brodersøn gift og saa er Bruden kommen bort. Men hvor kan hun være?

Fruen. Ak, hun har en Søster; et Verdensbarn, som jeg maatte forbyde mit Huus, fordi hendes Galskaber forstyrrede mig i den Andagt, hvortil jeg har helliget min Enkestand; jeg frygter saare, at mit Lam er faldet i Ulvens Kløer.

Klam. Aa, hele Verden har sat sig for, at være stik imod min Villie! Nei, som jeg siger, al Calcul og Speculation spoleres af den nederdrægtigste af alle menneskelige Lidenskaber — denne Kjærlighed. — Hu! jeg kan, faae mig Skam, ikke nævne dette Ord uden at dirre over alle mine Lemmer.

Tiende Scene.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig (frygtsom). Hr. Onkel! Winge har sagt mig, at De veed Alt —

Klam. Ja, slette Menneske! jeg kjender den hele Intrigue. Du rækker Haanden til et hemmeligt Giftermaal, som jeg afskyer!

Ludvig. Jeg kjendte Deres Grundsætninger, og da jeg ikke kunde modstaae den ommeste, den inderligste Kjærlighed, var jeg nødt til at holde det hemmeligt.

Klam. Saa Du vil opoffre Din Farbroders Kjærlighed for hans?

Ludvig. For hendes mener De, Hr. Onkel!

Klam (bidsk). Nei, for hans mener jeg, Hr. Neveu! — Jeg er kommen her, blot for at gifte Dig bort.

Ludvig. Hvad siger De?

Klam. Jeg har allerede faaet Fruens Samtykke her.

Ludvig (seer forbauset paa hende). Hvad? denne Dames Samtykke?

Fruen. Deres ærværdige Onkel, som ønsker at grundfæste Deres Lykke forend sin salige Henfart, har bevæget mig til at bifalde en Forening —

Ludvig. Som jeg aldrig vil indgaae. Min Onkel har ikke Ret til at fordre min Ulykke.

Klam. Men Ret til at tvinge Dig til Din Lykke; og saasnart vi finde Pigen, som Du skal have —

Ludvig. Finde Pigen? Det er da ikke denne Dame?

Klam (forbauset). Ih Gud bevares! jeg siger jo, at jeg vil gjøre Dig lykkelig.

Fruen. Det er min Søsterdatter, en indtagende, elskværdig Pige.

Klam (ivrig). O et charmant, et deiligt Pigebarn! — Jeg har aldrig seet hende; men Frue Dreier attesterer og bevidner, at Julie —

Ludvig. Frue Dreier? — Julie? — Hvad, De skulde være Julie Winklers Tante —

Fruen (neier). Jeg har den Ære! — Kjender De hende? veed De hvor den arme, vildfarende Skabning er bleven af?

Ludvig. Det er hende, De har bestemt for mig? Fortræffeligt! (til Klam) Saa vil De ogsaa strax give Deres Samtykke til det Giftermaal, som De saameget frygter for.

Klam. Til det Giftermaal, som jeg afskyer — aldrig!

Ludvig. Men det er jo Julie, som er Bruden.

Fruen. Julie! ak Du min Skaber! gifter hun sig ogsaa hemmeligt?

Klam. Naa, det sætter Kronen paa Jeres skammelige Anstalter! Det er ikke nok, at han forelsker sig, lige tvertimod sin Contract, men han tager endogsaa den Pige, jeg har bestemt for Dig; og Du tillader det, ja Du glæder Dig endogsaa derover — vil Du gjøre mig gal?

Ludvig. Langtfra! De troer, det er Dalberg, hun skal giftes med; men De tager Feil, det er mig.

Klam. Finter! Finter!

Ludvig (bliver ved). Vi troede, at De vilde sætte Dem imod

mit Giftermaal og benyttede os af denne lille List, for at lede Deres Opmærksomhed fra mig.

Klam. Lille List? — Det er en ny Historie! Nu skulde nok Dalberg, som veed, at et Giftermaal er hans Afsked, paatage sig Skylden for Dig, som jeg netop vilde have gift —

Ludvig (ivrig). Men det vidste vi jo ikke!

Klam. Finter! Finter! Noget man vil binde mig paa Ærmet! Men det skal ikke lykkes. Jeg veed jo, at Dalberg er i Kirken.

Ludvig. Dalberg? — Da har han ladet Bruden blive hjemme; thi hun er her! (gaaer til den Dør, som Julie gik ind af) Julie! Julie!

Ellevte Scene.

De Forrige. Julie.

Julie. Her er jeg; Amalie er ikke endnu færdig — (som forstenet) Hvad — min Tante!

Fruen. Pige! Pige! er det saaledes Du logerer hos min Søster i det harbouske Fruekloster?

Julie. Tilgivelse kjære Tante! Naar De vidste, hvad dette Skridt har kostet mig —

Fruen. Ja, bie Du kun; det skal koste Dig endnu mere! (bitsig) Du skal ikke faae en Skilling efter mig, Du falske Tos!

Klam. See nu engang paa den Pige! Hun er smuk, hun er rig; hun kunde blevet Din Kone hvilket Øieblik det skulde været. O Du vanartede Knægt, kunde Du ikke sagtens beholde hende selv?

Ludvig. Men mit høieste Ønske er jo netop at opfylde

Deres, og jeg vil oprigtig tilstaae, at man i dette Dieblik venter os i Kirken.

Klam. Det veed jeg.

Ludvig. Og dog paastaaer De —

Klam. At Du aldrig skal faae min Tilladelse til at forlade Huset med hende. Jeg er fiin — o jeg er Speculant — jeg kjender Jeres Optøier! Dalberg er i Kirken og Du er Forlover, Du skal føre hende i hans Arme! Men det skal ikke skee! Dig vil jeg ikke tvinge til hende, siden Du ikke elsker hende —

Ludvig (striger utaalmodig). Men jeg siger Dem jo, jeg elsker hende høiere end mit Liv!

Klam (ligeledes). Det er ikke sandt; det maa jeg dog vide bedre! Men Du skal ikke beklage Dig over, at jeg vil forlede Dig til at gjøre et Partie, som Du siden vil angre, og hvis Du efter dette Optrin endogsaa vilde føie mig, hvis Du vilde tage hende, saa sætter jeg mig derimod.

Ludvig.
Julie. } Men kjære —

Klam. Stille! siger jeg. Naar jeg har sagt et Ord, saa staaer det fast! Du skal ikke tage hende, men Du faaer heller ikke Lov til at føre hende herfra.

Ludvig (ude af sig selv). Vil De da prostituere mig? Kirken er bestilt; man venter paa os, Amalie er sikkert alt gaaet ned i Vognen, der er ikke et Dieblik at spilde. Vi maae afsted.

Klam (stiller sig i Veien for ham, rolig). Du bliver her, siger jeg!

Fruen (ligeledes). De bliver her.

Ludvig (hæftig). Men ere De da gaaede fra Forstanden begge To! De vil ikke tillade at vi gifte os, og det ikke af anden Grund, end at De endelig vil have os gifte!

Tolvte Scene.

De Forrige. Qværkerup.

Qværkerup (meget sagtfærdig). Allerærbødigste Tjener! maa jeg have den Ære at fornemme om Hr. Dalberg er tilstede?

Klam. Tilstede? nei han er i Kirke; De kan søge ham op der.

Qværkerup. Jeg beder allerærbødigst om min Herres Tilgivelse, men da jeg forgjæves har ventet, at han vilde søge mig op der, saa søger jeg ham op her.

Klam (med indædt Harme). Naa, De er maaskee en af Forloverne?

Qværkerup. Nei, jeg er Undergraver, til min Herres allerærbødigste Tjeneste. Hr. Dalberg har bestilt Kirken til Klokken elleve slet, og nu er den paa en Pas halvgaaen tolv.

Klam }
Fruen } (triumpherende til Ludvig og Julie). Der hører Du!

Klam (staaende foran Ludvig med korslagte Arme). Naa, hvad siger Du nu, Knægt?

Fruen (til Ludvig). Der seer De Løgnens og Trædskhedens Frugt! Nu staaer De skamrød for os og denne værdige Kirkens Tjener.

Ludvig. Langtfra! Nu vil Alt komme paa det Rene; Ingen veed bedre end han —

Qværkerup. Om Forladelse, min høistærede Herre! jeg er Undergraver og mit Embedes Vigtighed tillader mig aldeles ikke at vide Noget. Der er trende Gange, paa anordnet Maade og efter vedbørlig Formular skeet Tillysning for de respective Ægtefolk, hvorefter alle Vedkommende have sig at melde eller

siden stille at tie; forøvrigt har Klokkeren paalagt mig den dybeste Uvidenhed —

Ludvig. Men nu er deres dybeste Uvidenhed skadelig.

Qværkerup. Meget mulig, men den er min Pligt; jeg adlyder min Klokker.

Ludvig. Aa Deres Klokker er — en Klokker.

Qværkerup (hidsig). Hvad behager! — skjælde en Klokker for en Klokker! Kirkens Bogholder?

Fruen. Ivre Dem ikke, kjære Hr. Undergraver!

Qværkerup. Jo, jeg vil ivre mig; det er paa Kirkens Vegne! Det er Frugten af disse hersens vrange Lærdomme, som Pressen sætter i Folket. Men giv Tid! giv Tid! ville I ikke troe med det Gode, saa skal vi i sandfærdelig Sandhed lære Jer til at troe med det Onde, thi der er da Øvrighed i Landet; og —

Ludvig. Men hvis De ikke siger hvem Brudgommen er, saa bliver der ikke Noget af Bryllupet.

Qværkerup. Ja, hvad kommer det mig ved? Omkostningerne ere betalte og hvad de brugelige Douceurer angaaer, saa forbeholder jeg mig min Ret hos Hr. Dalberg. Han har forlangt Taushed, min Klokker har befalet mig Taushed, og da jeg ikke med al min Forstand er Menneske for at udgrunde denne forviklede Historie — saa vil jeg holde mig strix til Tausheden og give mig den allerærbødigste Frihed at —

Klam. Gaa Fanden i Vold!

Qværkerup (opbragt). Hvad? De tør bede mig, en virkelig, ikke constitueret Undergraver gaae Fanden i Vold? — De er en — en Conventikel-Christen — et Menneske, der lever i en ulovlig Christendom; men det er det samme, lev som De vil, men naar De er død — ja saa skal De nok faae at see, at De trænger til Folk som mig og mine Lige; men — kom saa til

mig — kom til mig — De skal i sandfærdelig Sandhed ogsaa faae en Grav derefter! De skal komme til at huske mig, naar De er død og borte! (gaaer.)

Trettende Scene.

De Forrige (uden Qvæikerup).

Klam (seer ganske forundret efter ham). Ih, det var da Fanden til Karl!

Fruen. Ak, tal dog ikke saaledes om en Undergraver.

Ludvig (der gaaer frem og tilbage). Hvad skal jeg gjøre? (standser.) Onkel! De veed da at Winge ikke kan tie med Noget; — han veed Alt; kald ham herind og han vil bevidne, at det er mig der skal have Bryllup.

Klam. Fabel! Det er netop ham der har sagt mig, at det er Dalberg.

Ludvig. O vi ere fangne i vor egen Snare!

Klam. Slap det nu ud!

Julie. Men De misforstaaer Ludvigs Ord!

Klam. Saa! De bliver ved, Frøken? — Naa, De skal høre om jeg misforstaaer dem. Winge! — Jeg skal nok gjøre Dem flau! — Winge! — Hvor er Han, Abekat?

Fjortende Scene.

De Forrige. Winge.

Winge. Her! Hvad staaer til Tjeneste, Hr. Principal?

Klam. Er det ikke Dalberg, som skal have Bryllup?

Ludvig. Er det ikke mig?

Winge. Ja, hvor veed jeg det, Hoiſtærede?

Klam. Han har jo ſelv ſagt det.

Ludvig. Vi har jo betroet Dem det.

Winge (betænkeligt). Men ſkulde det ikke være en Hemmelighed?

Klam. Han har jo robet den.

Ludvig (paa ſamme Tid). De har jo robet den.

Winge. Jeg?

Fruen. Juſt De! De har ved Deres afſkyelige Sladder ſat hele Familien ſammen. Det er en ſlet Streg, ſom De ikke kan gjøre god, uden ved at følge Sandheden.

Winge (conſterneret). Ikke det? — Ja, ſaa maa jeg da tilſtaae — det er Dalberg.

Ludvig. Er De gal?
Julie. Hvad er det De ſiger?
Klam. Naa, hvad ſiger Du nu?
Fruen. Ak, Julie! Julie! Din Underfundighed dræber mig!

Winge. Førſt bildte han mig rigtignok ind, at det var den unge Herre; men da han ſaae, at han kunde ſtole paa min Taushed, ſaa betroede han mig, at det kun var en Liſt, de vare blevne enige om, for at ſkjule hans Giftermaal for Principalen; thi det var ham og ingen Anden ſom var Brudgommen.

Klam. See der har vi hele Hiſtorien, kort, klar og tydelig! — I Baſiliſker! I Slanger! — Men jeg ſkal ſætte en Pind for alle Jeres Optoier. Du, Krabat! Du bliver hos mig — Du ſlipper ikke ud af mine Øine. Og De, Fru Dreier! vil De ikke beviſe mig den Artighed at føre Deres lille Niece ud af mit Huus paa Øieblikket.

Fruen. Med største Fornøielse, thi jeg giver aldrig mit Samtykke til et Partie, som er Dem saameget imod.

Ludvig. Men er De rasende? har da Alting sammensvoret sig imod mig?

Julie. Fordærv ikke alt med Din Heftighed!

Klam. Ingen Dutten til et ungt Dem aldeles ubekjendt Menneske!

Ludvig (til Winge). Det er Deres fordømte Hemmelighedsfuldhed, vi kan takke for alle disse Ubehageligheder.

Winge (høist forundret). Hvad? min Hemmelighedsfuldhed?

Alle. Ja netop!

Ludvig. Havde De blot givet mig et Vink om min Onkels Ankomst, var det ikke kommet saa vidt.

Julie. Saa havde jeg aldrig givet mit Samtykke til et hemmeligt Giftermaal.

Klam. Havde Han strax sendt mig en Stafet med Efterretning om denne skammelige Plan, kunde den være standset itide.

Fruen. Og min stakkels lille Søsterdatter havde dog maaskee faaet dette vakkre unge Menneske. O, De er ret en afskyelig hemmelighedsfuld Personage!

Winge. Men maa jeg, med Deres Tilladelse —

Alle. Tie stille! (Fruen gaaer bort med Julie i Baggrunden; Klam tager Ludvig under Armen og trækker ham ind i det Værelse, han kom fra.)

Femtende Scene.

Winge (alene). Bien! bien! — bien! Siger jeg Alt, hvad jeg veed, saa er jeg en afskyelig hemmelighedsfuld Personage — taler jeg ikke et Ord, saa er jeg en Sladderhank! — Alle betroe mig deres Hemmeligheder, fordi de veed, at jeg er taus, og Alle vil have at jeg skal røbe Andres Hemmeligheder, fordi de veed

at jeg er snaksom. Min Stilling er difficil — meget difficil, — saa høist difficil, at jeg veed snart ikke selv om jeg har en anden Stilling end den jeg staaer i! (aabner sin Tobaksdaase) Ja ja! — jeg siger kun — jeg siger kun — (tager i sin Ærgrelse en Priis) bien!! (gaaer hurtigt ud i Baggrunden.)

Anden Act.

Første Scene.

Dalberg (kommer og kaster Hat og Handsker paa Bordet).

Glæde! Glæde! min Speculation lykkedes — de ere stegne, stegne over al Forventning — ja til Forbauselse! Heisa! en eneste dristig Idee af mig har paa 14 Dage gjort min Principal 5000 Daler rigere. (kaster sig paa en Stol.) Om en halv Time har jeg Pengene; — thi Penge — rede Penge maa han see, for at min Glæde kan blive fuldkommen, for at han kan gotte sine Øine ved Frugten af mit commercielle Genie! — om en halv Time har jeg dem — og saa — (springer op.) lad ham komme! De 5000 Daler, hvormed jeg har forøget hans Kasse, skal skaffe mig Tilgivelse for de to Koner, hvormed jeg har forøget hans Huus! — Jeg vil da haabe, at min Ven lykkelig er sluppet ind i den store Forening til Menneskeslægtens Udbredelse. Det ærgrer mig, at jeg ikke kunde være tilstede ved hans Optagelse; men jeg vil trøste mig med, at han kan takke mig fordi han ikke er falden igjennem. Der kommer Nogen! — Det er ham, — hør hvor han

iler for at fremstille sig for mig som Ægtemand — Hans første Replik kan jeg udenad: Hun er Min! hvor jeg er lykkelig!

Anden Scene.

Dalberg. Ludvig.

Ludvig (kaster sig paa en Stol idet Dalberg iler ham imøde med aabne Arme). Nei, jeg er dog det ulykkeligste Menneske paa Jorden!

Dalberg (standser forbauset). Hvad for noget? — er det en ung Ægtemands første Hjertesuk?

Ludvig (springer op). Ægtemand! — ak, jeg har aldrig været længere fra at blive det.

Dalberg. Hvad behager? Du er ikke gift?

Ludvig (gaaer hæftig frem og tilbage). Nei, kun prostitueret.

Dalberg. Men er Du da gal?!

Ludvig (bliver ved at gaae). Ikke endnu! ikke endnu! Men min Skjæbne er saa bindegal, at det da nok ikke vil vare længe inden jeg ogsaa bliver det! Tænk Dig, ligesom jeg vil tage i Kirken, kommer Onkel!

Dalberg. Han er her alt? Au for Fanden! Ja, jeg kan begribe, at Dit Giftermaal gjorde ham rasende.

Ludvig (standser). Rasende? — O! halvgal, opbragt, som jeg aldrig har seet ham. Han har ellers intet imod Giftermaalet.

Dalberg. Nei, hvad siger Du? — (omfavner ham) O min Ven! min Ven! hvilken Lykke!

Ludvig. Lykke? — jo en herlig Lykke! den har tilintetgjort alle mine Forhaabninger, alle mine skjønne Drømme om en lykkelig Fremtid, hele min Tilværelse, he—

Dalberg. Hele Din Forstand — Du har saamænd ikke

et Gran af den tilbage! — Men — ah, nu forstaaer jeg Dig. Han har intet imod Giftermaalet, men vil have at Du skal tage en Anden.

Ludvig. Tvertimod! han er alene kommen hertil for at gifte mig med Julie — ak, det er netop min Ulykke.

Dalberg. Da synes mig, at denne Ulykke maa gjøre Dig til det lykkeligste Menneske paa Jorden.

Ludvig. Mig? mig? — Nei, min Ven! Skjæbnen har sin Fryd af at plage mig. Hvad der vilde være en Lykke for Andre, bliver til Ulykke for mig. Viid — min Onkel har svoret paa, at jeg aldrig skal faae hende.

Dalberg. Hvad var det Du sagde?

Ludvig (langsomt). Jeg sagde, at min Onkel er kommen til Byen alene for at gifte mig med Julie; men nu har han svoret paa, at jeg aldrig skal faae hende. Er det tydeligt nok?

Dalberg. Aa jo, Du taler tydeligt nok til at jeg kan indsee, at hvis Du, imod min Formodning, endnu har Forstanden, saa maa Din Onkel have tabt den. For Resten er hans Galskab meget trøstende for mig; thi siden han har svoret paa, at Du ikke skal faae Pigen, blot fordi han vil have, at Du skal tage hende, saa haaber jeg, at han vil tvinge mig til at gifte mig, fordi han har svoret paa, at han aldrig vil tillade det.

Ludvig. Tænk aldrig det! Det er jo netop af Frygt for at Du skal gifte Dig, at han forbyder mig at gjøre det.

Dalberg. Hvad er det for en Snak! Tal dog fornuftigt! Sætter Manden sig imod sin egen Villie? Det er jo en Urimelighed.

Ludvig. Hvad skulde det være for en Urimelighed, som min fordømte Skjæbne ikke skulde kunne gjøre rimelig? For at beskytte mig imod min Onkels Vrede, bildte Du den gamle

Sladderhank ind, at det var Dig, der skulde giftes; — Din Hoimodighed har ruineret os begge. Han gjorde, hvad vi havde ventet: han fortalte min Onkel Alt; og tænk — da jeg nu vil føre Julie til Kirken, paastaaer min Onkel, at det er et Kneb, for at bringe hende i Dine Arme, og sværger, at om jeg nu ogsaa vilde tage Pigen, saa vilde han dog ikke tillade det, for at jeg ikke skulde blive ulykkelig. O, det er ude med os Allesammen! Du veed, hvad han eengang har svoret paa —

Dalberg. Staaer fast — aa, jeg kjender ham; hans Ord er hans Gud!

Ludvig. Du indseer altsaa —

Dalberg. At vore Sager ere i den største Forvirring. Ja, Du har Ret; det er denne Tvedragtens Aand, denne snakkende Abekat, denne — med eet Ord, denne Winge, som tilintetgjør alle vore glimrende Udsigter — o, jeg kunde rolig see ham miste Mælet.

Ludvig. Jeg kunde qvæle ham.

Dalberg. Jeg vil qvæle ham. Lad ham komme mig for Øine —

Tredie Scene.

De Forrige. Winge.

Winge (stikker Hovedet ind af Døren i Baggrunden). Er han her?

Dalberg. Nei, han er her ikke; men de er her, de To, som — Aa, vær saa artig at træde nærmere!

Winge. Jeg takker! (træder ind.) Ak, naar De vidste, hvilken Besippelse jeg er i — jeg har vanket omkring paa Trapperne, paa Loftet, i Gaarden og, kort sagt, i alle Appertinentierne —

bare af Frygt og Angstelse, for at jeg virkelig skal have lagt mig for evig ud med ham — ham, som har min hele Tilværelse i sine Hænder.

Dalberg. De er da saa bange for ham?

Winge. Har jeg kanskee ikke Aarsag dertil? Dersom han støder mig fra sig, hvor skal jeg gamle Skrog saa hen? — og jeg har dog ikke været imod ham, som jeg burde — nei, jeg har ikke. Paa min eensomme Vandring har jeg grebet i min egen Barm og fundet —

Ludvig. Hvad?

Winge. At jeg har været forfalden til min sædvanlige Feil og fortiet for ham, hvad jeg vidste, der var ham af Vigtighed at vide.

Dalberg. Naa, saa det er Deres Taushed, De bebreider Dem selv?

Winge. Naturligviis! Ja, jeg veed nok, at De vil støde Dem over min Anskuelse — De vilde have taget mig det meget ilde op om jeg havde røbet Dem — jeg veed det; men jeg beder Dem, sæt Dem i mit Sted — det vil sige, begrib min hele Situation — og De vil indsee, jeg burde have sagt ham Alt.

Ludvig. Dog ikke førend De fik det at vide?

Winge (som staaer imellem dem begge). Nei, det forstaaer sig!

Ludvig. Hvorlænge er det siden, vi sagde Dem, at jeg skulde giftes?

Winge. Aa, det kan være — et Par Timers Tid.

Dalberg. Og naar fik De at vide, at vi havde taget Dem ved Næsen, og at det var mig?

Winge. He! he! he! det veed De jo selv — strax efter at De, som De gjorde mig den Ære at sige, saae at De kunde stole paa min Taushed.

Dalberg. Endelig — naar vidste den Gamle det?

Winge. Ih, han fortalte mig det jo saa snart han kom.

Dalberg. Og dog var der Ingen, som kjendte Hemmeligheden — uden De!

Winge. Virkelig?

Dalberg. Altsaa —

Winge. Altsaa hvad?

Ludvig. Hvem har sagt ham det?

Dalberg. Hvem er Skyld i vor Ulykke?

Winge (seer snart paa den Ene, snart paa den Anden). Ja, hvem har sagt ham det? — Hvem er Skyld i Deres Ulykke?

Begge (med stærk Stemme). De!

Winge (forbauset). Det er umuligt!

Dalberg. De har sladdret — sladdret — sladdret, Hr. Winge!

Ludvig. Og det uden selv at vide det.

Winge. Skulde det være muligt?

Dalberg. O jo — stol De paa det; det er muligt!

Ludvig. De sladdrer uden at ville det; Sladder er Deres Natur.

Dalberg. Denne Feil er saa indgroet hos Dem, at De ikke veed af den, før Andre fortælle Dem, at De har begaaet den.

Winge (betuttet). Nei, hvad siger De?

Dalberg. Veed De nu, hvortil De har ført os?

Ludvig. Jeg mister den, som i dette Dieblik kunde have været min Kone, og Dalberg er istand til at miste sit Embede.

Dalberg. Og det ene og alene for Deres fordømte Sladders Skyld! Havde De kunnet tie til i Aften, ja kun en Time, indtil Alt havde opklaret sig, saa havde De ikke staaet som paa

Naale og vi havde været lykkelige — ja meget lykkeligere end vi havde ventet.

Ludvig. Men nei! saa havde Hr. Winge ikke kunnet gjøre sig vigtig, ikke havt Noget at pluddre om, ikke været den Første, der havde fortalt en Nyhed — O Deres Opførsel er — jeg gidder ikke sagt det!

Winge (som, ganske sønderknust, bukker uvilkaarlig, snart for den Ene, snart for den Anden). Men — mine Herrer —

Dalberg (med stærk Stemme). Veed De, hvorledes De staaer der i dette Dieblik?

Winge (seer uvilkaarligt paa sig selv). Nei, — jeg — jeg —

Ludvig (med stærk Stemme). Og hvad De er udsat for?

Winge (frygtsom). Nei — jeg — jeg —

Dalberg (opfarende). I Forbittrelse over Deres fordømte Sladderagtighed, kunde jeg —

Winge (med komisk Hæftighed). Ikke mere, Hr. Dalberg! ikke mere! Havde jeg sladdret, saa maatte det være fordi det er min Natur, som De er saa artig at sige, thi Gud veed, jeg vil ikke gjøre noget Menneske paa Jorden noget Ondt — (hæftigere.) Men jeg har ikke sladdret; nei for Gud om jeg har! Har jeg aabnet min Mund og sagt: „Hr. Dalberg vil gifte sig" saa gid jeg blive stum — Gud forlade mig! Jeg veed ikke selv hvorledes det er gaaet til — Samtalen kom saadan — ja saadan paa Kryds og paa Tvers; han sagde Eet, jeg sagde et Andet — han skjændte, jeg loe, og da vi saadan vare filtrede ind i Discussionen, uden at jeg er Menneske for at begribe, hvordan det skete, skriger han paa engang: „Strax siig mig, hvad det er for et hemmeligt Giftermaal, Dalberg vil gjøre?" (naiv) Gud veed hvorledes han havde faaet det at vide?

Dalberg (kan ikke bare sig for at smile). Ja, Gud veed det.

Winge (ivrig). For jeg er næsten overbeviist om, at han ikke vidste et Ord deraf, da han kom.

Ludvig (som Dalberg). Det troer jeg selv. Og her havde han ikke talt med Andre end Dem?

Winge (som for). Ikke med et Menneske!

Dalberg. Han maa have havt en Aabenbaring —

Winge. Man skulde næsten troe det!

Dalberg. Det er forunderligt!

Winge (stirrer ganske trohjertig paa dem). Ikke sandt? — høist forunderligt.

Dalberg (kan ikke bare sig for at lee). Han er prægtig, ha! ha! ha!

Winge (forundret). De leer? i Deres bedrøvelige Situation?

Dalberg. Ingen Situation kan være saa bedrøvelig, at man ikke glemmer den, naar De anvender Deres glimrende Talent til at faae Folk til at lee.

Winge. Da leer jeg saamæn ikke.

Dalberg (leende). Det kommer af, at De ikke har Dem selv at see paa.

Winge (seer forundret op og ned af sig selv). Mig selv at —

Dalberg og Ludvig (briste ud i Skoggerlatter).

Winge (seer snart paa den Ene, snart paa den Anden). Men hvad Fanden gaaer der af Dem? (begynder at gribes af deres Latter). Ja! ha! ha! ha! — jeg veed ikke hvorfor, men — ha! ha! ha! De har Ret! jeg er ogsaa meget moersom! (leer hjerteligt) Ha! ha! ha! (pludselig alvorligt, til Ludvig.) Men hvor er Deres Onkel og hvorledes er De sluppen fra ham?

Ludvig. Reisen og Ærgrelsen have udmattet ham saaledes, at han er falden i Søvn paa Sophaen i mit Værelse.

Dalberg. Men min stakkels lille Kone, hvor har hun været under alt dette Spektakel?

Winge (forundret). Deres Kone? — naa, ja — ja hun maatte smukt gaae med Fruen.

Dalberg. Hvad? Amalia —

Fjerde Scene.

De forrige. Amalia.

Amalia (stikker Hovedet ind af Sidedøren) Nei, jeg er her!

Dalberg (iler hen til hende). Amalia! kjære lille Kone!

Winge (forstenet). Hvad behager?

Dalberg. Malle! Malle! hvorledes er det gaaet Dig i dette Virvar?

Winge. Malle!? — Nye Historier!

Amalia. Ja, hvorledes er det gaaet mig? jammerligt! Jeg stod pyntet, for at tage til Kirken, og vilde just træde ind i dette Værelse for at hente Julie, da jeg paa engang hørte den skrækkeligste Støien. Hvad skulde jeg gjøre? Jeg blev staaende ved Døren for at lytte, og hørte hele den store Scene, som sluttede første Act af en Bryllupsdags Fataliteter.

Dalberg. Arme Malle!

Amalia. Da det endelig blev roligt og jeg kunde slutte mig til at Dækket var gaaet ned for dengang, turde jeg ikke vove mig ud, af Frygt for, at jeg skulde komme ind paa Scenen blot for at begynde anden Act. Jeg lod Vognen kjøre, tog min Pynt af og sad derinde til nu, da jeg hørte, at de Ulykkelige i Stykket begyndte at lee, og jeg altsaa turde haabe, at Katastrophen var indtraadt og endt med et lykkeligt Giftermaal.

Ludvig. Ak, vi have aldrig havt mindre Udsigt dertil end nu.

Winge. Men hvad er dog alt dette? (til Dalberg) Deres Brud, hun, som jeg har seet med mine egne to Dine, som var en Anden end den Dame, der staaer, som De vilde vove Alt for at faae — hun — dette Fruentimmer er i min Presence ført bort af den gamle Frue og nu — nu har De dog en Kone — en ny Kone.

Dalberg. De tager feil. (tager Amalie ved Haanden.) Denne Dame, De her seer, er min gamle Kone.

Amalia (til Winge). Hans virkelige mener han. (til Dalberg.) Min Ven, Du maa virkelig udtrykke Dig med større Delicatesse i Sproget.

Winge. Men altsaa har De jo igjen taget mig ved Næsen?

Dalberg. Kan ikke negtes.

Winge (bovorende). Men for Pokker! saa seer De jo, jeg har dog ikke røbet Deres Hemmelighed — ha! ha! ha! jeg har jo ikke vidst den, Mand! — For Resten, De har skammeligt ladet mig holde Lyset! Først binder De mig Noget paa Ærmet; det siger jeg ikke til en Sjel —

Dalberg. Var her en Sjel, De kunde sige det til?

Winge (fort) Nei — men De mærkede dog godt hvor vidt De kunde stole paa mig — og saa fortalte De mig dog alligevel et nyt Eventyr — var det Ret? Synes De, at det er at behandle mig som en gammel Ven?

Dalberg. Det vil jeg ikke sige; men som en gammel Bekjendt!

Winge (flodt). Bien! det var særdeles bien!

Ludvig. Men hvad gjør vi nu?

Dalberg. Ja hvad gjør vi?

Amalia. Kujoner! — Det bliver nok mig, der kom=

mer til at tage mig af Sagerne. Saa hør da, hvad jeg har at sige. (til Dalberg) Vi ere gifte. Det kan Du ikke gjøre om — og vil det vel ikke heller.

Dalberg (fyrig). Jeg gjorde det engang endnu, hvis det ikke var gjort!

Amalia. Smukt sagt! (til Ludvig) De vil gifte Dem —

Ludvig (ligesom Dalberg). Trods alle Hindringer!

Amalia. Bravo! nu kommer Couragen. Altsaa — hvad have vi at gjøre? — Kun Eet: at gaae Faren dristigt under Øinene og beseire den ved et coup de main. Vi træde alle Tre — paa eengang — det imponerer! — frem for den Gamle og sige med Kjækhed —

Klam (udenfor, noget borte). Ludvig! Ludvig dog!

Amalia (forskrækket). Der er han!

Alle (med dæmpet Stemme). Der er han!

Winge. Jeg vil løbe, for ikke at være i Veien naar De træde frem! (smutter ud i Baggrunden.)

Ludvig (forlegent og hurtigt). Veed De hvad? — Han er opbragt paa mig — min Nærværelse kunde let skade Deres Sag. Tal De først med ham, saa skal jeg nok siden —

Amalia. Men det var netop Dem, han kaldte paa.

Ludvig. Jeg hørte det nok, derfor vil jeg skynde mig bort. (iler ud efter Winge.)

Femte Scene.

Dalberg. Amalia.

Amalia. Han løber ogsaa! — Hør, Gustav! jeg begynder at blive ganske ængstlig.

Dalberg. Du vilde stille Dig i Spidsen, og Du er ængstlig!

Amalie. Ja jeg veed da ikke om en Anfører ikke kan være bekjendt at blive angst naar hans halve Armee løber før den seer Fjenden. — Er den Gamle saa skrækkelig?

Dalberg (skotter til Døren). Han er ligesaa hidsig og opfarende naar han er vred, som god og venlig naar han er mild. Vi vil faae en haard Dyst.

Amalia. Skulde vi da ikke ogsaa retirere?

Dalberg. Jeg vilde gjerne undgaae at træffe sammen med ham endnu en halv Times Tid, indtil jeg kunde formilde ham ved at bringe Frugten af min Speculation.

Amalia (tager ham ved Armen). Saa kom da!

Dalberg. Men naar han nu slet Ingen finder, bliver han endnu mere opbragt, og i sin Hidsighed kan han falde paa — Gud veed hvad.

Amalia (skotter til Døren). Ja, ja da! saa vil vi blive! — O hvad — han kan jo heller ikke sluge os.

Dalberg. Men jage os ud af Huset. — Naar jeg blot kunde faae ham til at høre mig.

Amalia. Jeg troer Du ryster.

Dalberg (gjør sig modig). Jeg? — nei! men dersom Du er bange —

Amalia. Jeg bange? — hvor falder Du paa det? — Du mener fordi jeg dirrer en Smule? — det er kun af spændt Forventning. — Han bliver saa længe borte.

Dalberg. Gaa Du heller ind i Dit Værelse.

Amalia. Jeg skulde forlade Dig i det kritiske Øieblik? nei Gustav! her er min Post! Nu maa det briste eller bære — lad ham komme, han skal altid finde os samlede.

Dalberg (omfavner hende). Det kalder jeg en Kone!

Amalia (modig, idet hun træder hen mod Døren). Men hvor kan han dog blive af? (Klam tager rask i Døren.) Ah, der er han. (trykker sig forskrækket op i Krogen bag Døren.)

Sjette Scene.

De Forrige. Klam.

Klam (med Hat paa og Stok i Haanden, kommer ind af Døren uden at bemærke Amalia). Ludvig! Ludvig! Men hvor kan den Knægt være bleven af? Skulde han være gaaet hen og — (faaer Øie paa Dalberg) Ah, min Hr. Fuldmægtig! saa jeg nyder endelig den Lykke at see Dem? (meget bidsig) Hvor tør Du understaae Dig til at komme for mine Øine, Du — Du — Du — som vil gifte Dig?

Dalberg. Jeg erkjender min Brøde.

Klam. Det gjør Du Ret i!

Dalberg. Men tillad mig blot at sige et Par Ord og De vil tilgive mig.

Klam. Tilgive Dig? jeg? — Aldrig i Evighed! Er det Dine Løfter? er det Din Contract? — Hvorfor har jeg Formue? fordi jeg aldrig har bemænget mig med Kjærlighed eller taget en Kone. Hvad er en Kjøbmands Kone? veed Du det? har Du tænkt paa det? Jeg spørger Dig: hvad er en Kjøbmands Kone?

Dalberg. Jeg haaber —

Klam. Ti stille! — En Kjøbmands Kone er en Kassetyv.

Amalia (uvilkaarligt). Ih Gud bevares!

Klam (der i sin Heftighed har vendt sig bort fra Dalberg, troer, at det er ham som taler). Ja Gud bevares! siig det to Gange! — Gud bevares! Hun er en Kassetyv og den allerværste af alle Kassetyve. Du

gode Gud! hun plyndrer jo Kassen efter Contract, hver Dag, bringer flere Medhjælpere til Verden — og saa kjæler man ovenikjøbet for hende, caresserer hende, driver Tiden hen hos hende, Tiden, hvoraf hvert Minut er Penge for en flink Kjøbmand, o! man fornøier sig ordentlig over at see paa hvorledes man bliver ødelagt.

Amalia (kan ikke undertrykke sin Ærgrelse). O det Uhyre!

Klam (som før). Ja, det er uhyre! — Indseer Du det nu?

Dalberg (stottende til Amalia). De overdriver —

Klam. Overdriver! er det muligt at overdrive, naar man taler om de Ulykker, som Kjærester og Koner har anrettet i Handelen? (hvdig) Aa, kanskee min Allegorie er for plump! Jeg skulde vel tale med større Devotion om disse Sirener? Med Fornøielse! det er et Thema, hvormed jeg er saa fortrolig, at jeg kan variere det paa tusinde Maader. Hvad er en Kjøbmands Kone? en bestandig Præsentant af en a vista-Verel, med Summen in blanco; et Creditbrev, udstedt af en Bedrager og honoreret af en Nar; en ubønhørlig Creditor for en Gjæld, man ikke har seet en Hvid Valuta for, en —

Dalberg. Men maa jeg sige Dem, at endskjøndt jeg elsker —

Klam. Elsker? tvi! Hvòr er det muligt, at man, naar man har lært sine fire Species, Reguladetri og det italienske Bogholderie, kan sige: jeg elsker!?

Dalberg. Man kan mere end sige det og dog anvende sin Arithmetik til sin Principals Fordeel.

Klam. Det er en Fabel! Frugten af disse fordømte Theorier og Systemer. Men jeg er en praktisk Mand og en bestemt Mand ovenikjøbet, derfor — bring mig Bøgerne, lad os faae dem opgjorte og saa — ud af mit Huus! (sætter sig i Forgrunden.)

Dalberg (tænker efter). Hvis han i Bøgerne seer det store Indkjøb af Papirer, som hidtil have staaet saa lavt, før jeg kan faae dem omsatte, bliver han endnu mere rasende; men — desto større bliver Overraskelsen og jeg kan da lettere —

Klam (vender sig om). Bøgerne!

Dalberg. De skal strax være opgjorte og jeg haaber, at De og min Kasse da vil overbevise Dem om, at en Kjøbmand godt kan have en Kone —

Klam (springer op) Kone! Kone! kom mig ikke her med nogen Kone eller jeg vrider Halsen om paa hende.

Amalia (dukker sig forskrækket ned bag Sophaen og bliver siddende i denne Stilling).

Dalberg (skotter til Amalia). Jeg er vis paa, at Erfaringen snart vil tilintetgjøre Deres Fordom.

Klam. Min Fordom er netop grundet paa Erfaring; angaaende det Punct har jeg været og er endnu saadan i det Rene, at alle Dine Fictioner og Insinuationer og hvad de hedder, ere forgjæves.

Dalberg (nærmer sig til Sophaen). Ja, saa maa jeg give slip paa en Velgjører for at beholde en —

Klam (gaaer hen imod Dalberg, saaledes at han kommer imellem ham og Sophaen; med Følelse). Og det kan Du? Husk paa, jeg har været Dig en Fader, en Ven, en Raadgiver fra Din Barndom; jeg vil gjøre Dig til en velhavende Mand, jeg vil overdrage Dig et Firma, som har trodset alle Coursforandringer, alle mercantile Jordskjælv, et Firma, som bestandig kun har høstet Fordeel af det, som var alle Andres Tab — blot fordi det aldrig kjendte til Noget, der lignede Kjærlighed — jeg vil aabne Dig en Vei til Rigdom, Uafhængighed og et berømmeligt Navn paa Børsen, jeg vil —

Dalberg. Tal ikke om, hvad De vil gjøre for mig; det, De allerede har gjort, skal jeg aldrig glemme —

Klam. Og mig vil Du opoffre for en Pige —

Dalberg. Men hun er —

Klam. Som alle de Andre! Jeg tager ikke feil! — Hør, veed Du hvad? Dit Genie, Dine heldige Calculer, Din Driftighed, Dine raske Expeditioner, alt Det har indtaget mig for Dig — mit Hjerte hænger ved Handelen, ikke alene fordi den bringer Penge, thi jeg er ikke gjerrig, det veed Du selv, men fordi den er Handel, Virksomhed, Liv — og nu da jeg er for gammel og svag til selv at speculere, nu har jeg ingen anden Glæde end at see Dig speculere med Held! Hvad vil Du have? jeg vil gjøre Alt hvad Du vil have, naar Du bare vil love mig høit og helligt, at Du aldrig vil gifte Dig.

Dalberg. Eiegode Velgjører! Deres Godhed rører mig dybt og det skal være mig den største Hæder at bevare Deres Agtelse og Kjærlighed, men hvorledes kan jeg love Dem Noget, som det nu er mig umuligt at opfylde?

Klam (hæftig). Hr. Dalberg! der er en Dør.

Dalberg. Hør mig blot!

Klam. Hr. Dalberg! ikke et Ord.

Dalberg (nærmer sig til Sophaen). Velan! jeg gaaer, men De skal see, at jeg ikke endnu har skuffet Deres Tillid. —

Klam (stiller sig foran ham og peger paa Døren i Baggrunden). Hr. Dalberg! De gaaer!

Dalberg (skottende til Amalia). Men jeg kan ikke forlade Dem saaledes —

Klam. Men De forlader mig — (peger paa den midterste Dør). saaledes og det strax, paa Øieblikket.

Dalberg (vil atter hen mod Sophaen; forlegen). Der er Noget, som, som —

Klam. De maaskee vil have med Dem?

Dalberg (hurtigt og forlegent). Ja!

Klam. Saa! og hvad er det? (han seer sig omkring; Amalia, som har reist sig op, for at vinke til Dalberg at han skal gaae, dukker sig hurtigt ned.) Jeg seer Intet, som kan være Dem saa nødvendigt, at De ikke gjerne kunde lade det blive her, indtil De kommer igjen.

Dalberg (utaalmodig). Men hvorledes kan jeg gaae —?

Amalia (vinker atter ængstlig til ham).

Klam (tager ham ved Armen). Det skal jeg vise Dem! (fører ham ud af Døren i Baggrunden.) Saaledes kan De gaae, saaledes Hr. Dalberg! (lukker Døren for Dalberg, som holder Øie med Sophaen saa længe han er inde.)

Syvende Scene.

Amalia. Klam.

Klam (tripper tilbage og sætter sig udmattet paa Stolen i Forgrunden). Puh! det er da et Satans Menneske! Har jeg i mine Dage seet Mage? Er han saa forrykt før Vielsen, aa, hvad vil han da ikke blive efter den? Stakkels unge Menneske! det gjør mig, faae mig Skam, ondt for ham; men han er færdig! — Og mit gamle respectable Huus, skulde det falde med ham? nei! min Plan skal lykkes! Ludvig! Ludvig! (reiser sig) Hvor Pokker er den Krabat bleven af? Lud— (han vender sig om og faaer Øie paa Amalia, som har reist sig, for at liste sig forbi Sophaen ud af Døren i Baggrunden og nu staaer tæt ved den.) Et Fruentimmer! (Han tager Hatten af og dukker.)

Amalia (sagte, idet hun neier). Au, jeg er fangen!

Klam. Hvad mon det er for Een? (dukker igjen.)

Amalia (neier; derpaa sagte). Naar Andet ikke kan være — frisk Mod; men fremfor Alt — Snedighed.

Klam (bukker; hun neier; derpaa sagte). Hun siger, saae mig Skam, ikke et Ord.

Amalia (sagte). Lad ham aabne Attaquen.

Klam (vil begynde Samtalen). Eh — (sagte) Hvad kan man vel egentlig sige til saadant et Fruentimmer? (høit) Eh — De — De — (standser.)

Amalia. De sagde Noget, Hr. —?

Klam. Ja — hvem ønsker De at tale med?

Amalia. Min Søster.

Klam. Deres Søster? — Her i Huset er intet Fruentimmer, som kan være — ah! maaskee den lille Dame, som —

Amalia. Skulde giftes med Hr. Ludvig Klam —

Klam (bidsk). Ludvig! Maa jeg spørge om det er et nyt Fif, for at føre mig bag Lyset? Det duer ikke, Jomfru! De kommer for sildigt! (gaaer hæftig hen imod hende.) Det er Dalberg, min troløse Fuldmægtig, Deres Frøken Søster vil giftes med.

Amalia (ængstlig). Ja, ja! siden De er saa godt underrettet —

Klam. Jo, jeg veed Alting.

Amalia. Det mærker jeg.

Klam. Men det Partie skal aldrig skee med min Villie.

Amalie. Endnu mindre med min.

Klam. Hvad siger De?

Amalia (kjækkere). Hun er ingen Kone for en Kjøbmand.

Klam (fortroligere). Min gode Frøken, der er intet Fruentimmer, som er Kone for en Kjøbmand.

Amalia. Det vil jeg dog ikke sige.

Klam. De kan troe mig. Jeg veed hvad en Kjøbmand er.

Amalia. Men veed De ogsaa hvad Fruentimmer er?

Klam (ivrig). Aa — Skabninger uden mindste Begreb om

Mit og Dit, Formue, Capital, kort sagt, Alt hvad der skal til at forøge eller endogsaa kun vedligeholde Velstanden. Der har De Skilderiet —

Amalia (flødt). Af de Fleste —

Klam (griber sig selv i sin Uartighed). Ja, — ja vist — af de Fleste.

Amalia (i sin forrige Tone). Meget sandt; der kan jo, som De siger, gives Undtagelser.

Klam. De hørte feil, jeg talte ikke om Undtagelser.

Amalia. De sagde jo: de Fleste.

Klam. Ja — naa, ja saa! ja paa den Maade maa der jo være Undtagelser.

Amalia. Som De sagde.

Klam. Som jeg sagde. (sagte) Faae mig Skam om jeg veed hvordan jeg kom til at sige det.

Amalia. Men det giver jeg Dem fuldkommen Ret i: min Søster hører aldeles ikke til Undtagelserne.

Klam. Ikke sandt? Dalberg gjør en dum Streg hvis han tager hende.

Amalia. En dum Streg —? han begaaer en Forbrydelse.

Klam (byder hende gesljæftig en Stol). Vil De ikke sætte Dem? vær saa god! (de sætte sig) Troer De ikke, at det kunde lykkes Dem at overbevise Deres Søster om, at det aldrig gaaer an, at hun tager Dalberg?

Amalia. Det veed hun alt — hun tager ham ikke.

Klam. Nei, hvad siger De? Og for en Times Tid siden var hun saa haardnakket. Hvad kan saa pludseligt have bragt hende paa andre Tanker? (Amalia reiser sig og neier) Er det muligt? (flytter Stolen nærmere, sagte) Det er et meget forstandigt Fruentimmer. (høit) Det er fortræffeligt! Men hvad gjør vi ved Dalberg? —

ak, han er saa forgabet i hende, at alle Bønner, alle Forestillinger ere forgjæves. Hvordan skal vi faae ham til at glemme hende?

Amalia. Det sikkreste var — ja, men det Middel vil De nu ikke synes om.

Klam. Jo vist, jo vist, naar det bare er det sikkreste.

Amalia. Hvad siger De, om vi gjorde ham forelsket i en Anden? (Klam reiser sig; hun holder paa ham) Hvad? De troer, det er mit Alvor?

Klam (sætter sig). Nei, jeg —

Amalia. Jo vist troede De det — det kan jeg see paa Dem — ha! ha! ha! Det var jo kun at changere Daarskabens Gjenstand, Daarskaben selv blev den samme.

Klam. Rigtigt! Det er ligesom man betaler een Gjæld ved at gjøre en anden. Man changerer Creditor, men Gjælden bliver den samme.

Amalia. Hvor vil De hen? den bliver større. Saadanne Omsætninger ere af en fortvivlet Charakteer og næsten altid forbundne med Disconto.

Klam (sieleglad). Fortræffeligt sagt! Omsætninger — Disconto — Hvad det er en Fornøielse at høre saadanne mercantile Udtryk af en Fruentimmermund! (sagte) Det er en meget dannet Dame.

Amalia. Det forstaaer sig, man kan undertiden ved at convertere sin Gjæld —

Klam (gottende sig). Convertere —

Amalia (med Suffisance). Ved at convertere sin Gjæld forbedre sin Status —

Klam (som før). Status!

Amalia. Naar man ved Conversionen kan opnaae en lavere Rentefod.

Klam. Rente, kjæreste Frøken, Rente! (docerende) Seer De, Rentefod er den almindelige Norm for Renten, men her tale vi om en isoleret eller speciel Rentebestemmelse, som ene og alene er afhængig af Contrahenterne og aldeles ikke har noget med Foden at gjøre.

Amalia. Berørte jeg Foden?

Klam. Det veed Gud De gjorde.

Amalia. Saa beder jeg om Forladelse; jeg har ikke tænkt paa nogen Fod.

Klam. Spring den over og bliv ved — bliv ved! O naar De vidste, hvor inderligt det glæder mig at høre Dem. Man kan ved at convertere sin Gjæld —?

Amalia. Forbedre sin Status!

Klam (sieleglad). Status!

Amalia. Naar man kan opnaae en lavere Rente.

Klam. Rente — meget rigtigt.

Amalia.. I dette Tilfælde er der vundet ved at gjøre Gjæld, endskjøndt Gjæld ligefuldt bliver et Onde. Er det ikke sandt?

Klam (ude af sig selv af Glæde). Faae mig Skam er det saa!

Amalia. Og paa den Maade, mener jeg, kunde det ogsaa være til reen Gevinst for Dalberg om man, for at faae ham til at glemme et Fruentimmer, der er som de Fleste, fik ham til at forelske sig (Klam bliver urolig) i en af Undtagelserne.

Klam. Veed De hvad? jeg troer ikke at der er Undtagelser.

Amalia. Det var Dem selv som sagde det.

Klam. Saa har jeg fortalt mig.

Amalia (med Varme). De har ikke fortalt Dem; kun været retfærdig. Der er Flaner, som indbilde sig, at Tilfredsstillelsen

af deres Forfængelighed er det eneste Beviis paa Mandens Kjærlighed, som troe, at den Opsigt, de gjøre, den Omtale, de vække, er det, som især skal give Manden Anseelse, som holde det for en Plet paa et Handelshuus naar Principalens Kone forsømmer en Leilighed til at vise, at hun tør være mere ødsel end alle Andre. Landsted og Jagtpartier om Sommeren; Baller, Kanefarter og Comedier om Vinteren; Moder, Equipager, Dineer, Soupeer og Soireer hele Aaret igjennem, det er det, hvorved Fruen giver Huset Glands. Vil Manden gjøre Indvendinger, — Bønner Taarer, Vrede, ja Trudsler med, naar det kniber; han maa kjøbe Forsoning ved en Anviisning paa Kassen! Crediten begynder at vakle, Manden bliver mismodig, det gaaer skjævt, det gaaer galt, det gaaer stærkt ned ad Bakke — men det hjælper ikke; Fruen kan ikke prostituere Huset ved Indskrænkninger; Herren maa holde ud til Enden — og hvad er Enden?!

Klam (som henrykt har lyttet til, udbryder pludselig). Fallit!

Amalia. (ligesaa ivrig). Dobbelt Fallit! Kassen og Kjærligheden følges ad!

Klam. Faae mig Skam, De har Ret! Det er Billedet —

Amalia. Af de Fleste. Men — der gives andre Fruentimmer, som erkjende, at Mandens Virksomhed er Husets Grundvold og at Velstand er den første Betingelse for den huuslige Lykkes Varighed. Giftermaal med et saadant Fruentimmer er en Kjøbmands heldigste Speculation. Hvad hans Huusholdning koster mere end før, er en udsat Capital, som tildeels er besparet fra Ungkarlens unødvendige Udgifter og bringer Manden en uhyre, uberegnelig Rente. Hendes Glæde og Deeltagelse lønne hans heldige Bestræbelser og opmuntre ham til nye; hendes Omsorg for hans Beqvemmelighed gjør ham Hjemmet behageligt, hendes Munterhed og Lune og den lille Kreds af sande, fordringsløse

Venner, som hendes Venlighed omgiver ham med, gjøre ham Klublivet og Spillepartier til en Vederstyggelighed — Klublivet og Spillepartier, disse frygtelige Forførere for Kjøbmanden som Pebersvend — tænk engang hvad det allerede er for en Gevinst! (Klam nikker sieleglad) Hendes Orden og Oeconomie sætte Huusvæsenet paa en fast Fod; det gaaer sin vante, rolige Gang; han nyder alle dets Beqvemmeligheder, uden at kjende det mindste til dets Bryderier; den kjærlige Kone er en venlig Engel, der forjager og skjuler Alt, hvad der træder imellem ham og hans Kald, hvad der adspreder uden at opmuntre, lokker uden at tilfredsstille; hun læmper sig efter hans Luner, følger hans Ideer, værner om hans Rolighed, smelter sammen med hans Væsen — kort sagt, hun er som den bløde Skal om Frugten, der danner sig efter den og omgiver den, kun for at beskytte og forskjønne den — (reiser sig) Der har De Undtagelserne!

Klam (reiser sig ogsaa, med Begeistring). Ypperligt! Ypperligt! Ak, hvor det er Skade, at jeg aldrig har truffet paa een af dem. Er De forlovet?

Amalia. Forlovet? — nei!

Klam (ivrig). Hør, veed De hvad — (standser) Men der falder mig Noget ind. Eftersom De har faaet Deres Søster overtalt til at slaae sig det Giftermaal af Tankerne, maa De jo have talt med hende siden hun gik herfra, og hvorfor søger De hende da her?

Amalia (forlegen). Gjætter De det ikke?

Klam. For Gud om jeg gjør.

Amalia. Hvad? en saa udmærket Speculant som De — De gjætter det virkelig ikke —? De spøger.

Klam. Nei Skam gjør jeg ikke nei!

Amalia (hemmelighedsfuld). Jeg søgte hende ikke.

Klam. De søgte hende ikke? Men hvem søgte De da?

Amalia. Dalberg.

Klam (mistroisk). Og hvad vilde De ham?

Amalia. Jeg vilde — jeg vilde — (hurtigt) sige ham hvad jeg har sagt Dem, rive Bindet fra hans Øine, overtale ham —

Klam. Hvad siger De? — o De er en fortræffelig Pige! Men det havde været spildt Umag — han bryder sig ikke om hvad De siger.

Amalia. Troer De det?

Klam. De kjender ham ikke.

Amalia. Jo, hvad det angaaer —

Klam. De kjender ham ikke, siger jeg. Han er saa indtaget af Deres Søster — Men der falder mig Noget ind — naar hun er Deres Søster, saa er De jo —

Amalia. Ja —

Klam. Ikke sandt? Den lille Dame, som Frue Dreier —

Amalia. Taler saa vel om; — De har truffet det.

Klam. Men hvor kan det være?

Amalia. Som De nu har lært at kiende mig, saadan er jeg. Hvad min Læbe siger, mener mit Hjerte. Hvorfor skulde jeg skjule Følelser, som ikke vanære mig? hykle Ruelse, naar jeg ikke veed af Brøde? sukke, naar Munterhed er min eneste Lykke? Jeg gjør det ikke, fordi jeg ikke vil det! De kjender min Tante; hvorledes skulde et saadant Gemyt behage hende, der, fra hun aabner Øinene og til hun lukker dem, ikke taler om Andet end Sønderknuselse, Kjødets Skrøbelighed, Kjærlighed i Aanden og Foragt for jordiske Glæder? Naar jeg smilede var jeg letfærdig, naar jeg sang var jeg besat af den onde Aand, naar jeg, ærgerlig over den Uorden, hvori hun, for at sukke og bede, lod Alt ligge, syslede og ryddede op i Huset, forsømte jeg min aandelige

Salighed for verdslig Tant; min Munterhed var Vildskab, min faste Villie Trods, min Oprigtighed Næsviisbed — det var ikke til at holde ud! Skulde jeg, for at tækkes hende, bære en Maske for Gud? skulde jeg fornægte min Charakteer for at have Livets Ophold, som jeg havde Mod til at søge blandt Fremmede? Aldrig! — Jeg forlod hende. — Gjorde jeg Ret?

Klam (ivrig). Bitterdød gjorde De saa! Fanden holde ud hos den gamle Hegle! — O, De er en Engel! Bestemt, forstandig, dannet! De er eñ Kone for en Handelsmand. Faae mig Skam om jeg veed hvordan det gaaer til, men jeg — jeg — Hør, jeg har en Plan, allerkjæreste Pigebarn!

Ottende Scene.

De Forrige. Winge (med Handelsbøgerne).

Winge. Her har jeg —

Klam (hæftig). Hvad vil Han?

Winge. Jeg bringer —

Klam. Ti stille!

Winge (lægger Bøgerne paa Bordet). Jeg tier.

Klam. Jeg sagde, jeg har en Plan, allerkjæreste Pige! — en Plan, som — (seer om til Winge, som staaer høist forbauset ved Bordet.)

Amalia (sagte). Jeg kjender den; han vil gifte mig med Dalberg.

Klam. Det er et Partie —

Amalia (sagte). Rigtigt!

Klam. Der, som jeg haaber, vil blive lige saa behageligt for begge de Personer, der skal indgaae det, som fordeelagtigt for mig, der stifter det.

Amalia. Tillad! saa kjært det end er mig at besidde Deres Tillid i den Grad, at De betroer mig en saa vigtig Plan, maa jeg dog ønske, at De ikke meddeler mig den i dette Dieblik; thi jeg (med Hentydning paa Winge) tør da ikke indestaae for Taushed. (sagte) Den gamle Sladderhank var istand til, med sit sædvanlige Held, at forplumre hele Sagen.

Klam (efter at have kastet et Blik op og ned af Winge). Det er nok muligt! — Men det behøver heller ikke at være nogen Hemmelighed.

Amalia. Jeg beder om Forladelse; men jeg har i dette Dieblik en Pligt at opfylde, og De veed, at Pligten —

Klam. Gaaer for Alt; det er jo netop mit eget Grundprincip. Ingen Undskyldning.

Amalia (sagte). Jeg maa hurtigt opsøge Dalberg. Vi have seiret! vi have seiret!

Klam (byder hende Armen). Maa jeg være saa fri? (fører hende til Døren) Jeg haaber, at jeg snart skal have den Fornøielse at see Dem igjen.

Amalia. Fornøielsen vil være paa min Side, dersom Modtagelsen da bliver ligesaa artig, som Afskeden er nu.

Klam. Kan De tvivle derom, fortræffelige Fruentimmer — skjønne Undtagelse? — (rækker hende Haanden) Farvel!

Amalia (slaaer til). Vi sees igjen! (gaaer ud i Baggrunden.)

Klam (raaber efter hende). Men snart — snart!

Niende Scene.

Klam. Winge.

Klam (i Extase, til Winge, der, som forstenet, staaer ved Bordet). See det er en Undtagelse!

Winge. Fra hvad?

Klam. Fra Fruentimmer.

Winge. Ja saa!

Klam. Munter, livlig, spøgende, og dog — hvilken Forstand, hvilken Indsigt, hvilke Grundsætninger.

Winge. Det har De opdaget saa hurtigt?

Klam. O, hun har en Bestemthed i sine Udtryk, en Ærlighed og Ligefremhed i sit hele Væsen, som gjør, at man paa Øieblikket lærer at kjende hende. O, det er et charmant Fruentimmer!

Winge. Bien! bien! det glæder mig. Saa kan vi jo endnu komme ud af dette Virvar paa en angenem Maade.

Klam. Naturligviis! Vi redde Huset! jeg gjør et Partie med hende.

Winge. De!!

Klam. Ja jeg — just jeg! Hvorfor staaer Han der og stirrer, gamle Abekat?

Winge. Gamle Abekat! Hvad? De vil paa Deres gamle Alder tænke paa at gifte Dem?

Klam. Er han gal? Jeg vil gjøre et Partie mellem hende og min Fuldmægtig.

Winge. Hvad siger De?! (dandser omkring af Glæde) Ha! ha! ha! o det er ypperligt!

Klam. Ikke sandt? det er en herlig Plan. Ha! ha! ha!

Winge. En mageløs herlig Plan — og den vil ikke blive Dem vanskelig at udføre.

Klam. Siig ikke det. Her vil blive Lamentationer paa alle Kanter; men det hjælper ikke! Det er det eneste Middel til at redde Huset, og det skal, Bitterdød, gaae som jeg vil have det.

Winge. Ja, ja! forivre Dem ikke! Naar De bare siger, at De vil have det, saa er det allerede gjort.

Klam. Dalberg har villet holde mig for Nar og Ludvig har været Medvider i denne sorte Intrigue; det er slet, meget slet; men jeg vil ikke være haard eller uforsonlig. Jeg har Connectioner, Forbindelser, og vil sætte Alt i Bevægelse for at skaffe Dalberg en Ansættelse i Toldfaget.

Winge. Hvad var det De sagde?

Klam. Hørte Han det ikke?

Winge. Jo jeg gjorde, og det var just derfor jeg spurgte: Hvad var det De sagde? De vil give Dalberg Afsked?

Klam. Ja gu vil jeg saa! Han duer ikke mere til Handelen.

Winge. Og den, De saa vil gjøre til Fuldmægtig og gifte med det unge Fruentimmer, som nu gik herfra — det er?

Klam. Ludvig naturligviis!

Winge (forstenet). Bien! bien! — jeg siger ikke mere! Jo det er en prægtig Plan.

Klam. Ludvig er en dygtig Jurist; det er ret godt for en Kjøbmand i vore Dage, da der er saa mange, som troe, at den handler bedst, som snyder finest, og de fleste Opgjørelser skee med Fallenter; han længes efter at komme i en Vei, er temmelig bekjendt med Handelen og elsker Orden. Naar jeg nu ovenikjøbet er saa heldig at kunne beskytte ham imod al den Ulykke, Kjærlighed anretter, ved at give ham en Kone, som —

Winge. Tilhører en Anden, ja, saa er han, De og Huset vel hjulpne.

Klam. Hvad er det, Han nu hitter paa?

Winge. Nei, hvad er det, De nu hitter paa, kjæreste, bedste Hr. Principal? Dette Fruentimmer, som her gik ud af Døren —

Klam. Er Julies Søster —

Winge. Og Dalbergs Kone.

Klam. Menneske! — (gaaer ham tæt ind paa Livet.) Maa jeg

spørge, har I allesammen her i Huset sat Jer for at gjøre mig forrykt?

Winge (modfalden). Ak nei, Hr. Principal! det er Dem selv som paatager Dem Uleiligheden.

Klam. Har Han ikke sagt mig, at Dalberg vilde giftes med Julie?

Winge. Jo, Hr. Principal!

Klam. Har ikke Undergraveren sagt det Samme?

Winge. Jo, Hr. Principal!

Klam. Og nu siger Han —?

Winge (med stærk Stemme og Eftertryk paa hvert Ord). Dette Fruentimmer er Dalbergs Kone!

Klam (ligeledes). Hvorfor sagde Han da før, det andet Fruentimmer var Dalbergs Kjæreste?

Winge. De havde jo bildt mig det ind.

Klam. Hvorfor?

Winge (ærgerlig). Hvorfor bilder man Folk Noget ind?

Klam. For at holde dem for Nar.

Winge (som før). Ja!! De maa da sagtens kunne indsee, hvad enhver Dosmer kan indsee.

Klam. Og mere end det. Jeg indseer, at de har bundet Ham en ny Historie paa Ærmet.

Winge. De tager feil; jeg har jo seet, de ere Mand og Kone.

Klam. Og hvoraf har Han seet det?

Winge. Hvoraf? — Ih — af — hvoraf seer man, at et Par Mennesker ere Mand og Kone? De dusedes og han var saadan — saadan — (viser en familiær Holdning.)

Klam. Og hvad troer Han, at Han forestiller med de Faxer?

Winge (bidsk). En Ægtemand.

Klam (ligeledes). En Nar! Saae jeg ikke selv hvorledes Han nu nylig stod her ganske fremmed og taus og gabede paa Damen? Han har jo aldrig før seet det Fruentimmer! Og saa vil Han bilde mig ind, at Han, siden jeg forlod Ham, endogsaa har seet hende i en huuslig, fortrolig Scene? — Aa, jeg gider ikke — Jeg saae jo, da hun kom ind af Døren der.

Winge. Men hvorfor skulde jeg sige det, naar det ikke var sandt?

Klam. Fordi Han er — den Han er. Hvad er det Han nu egentlig har seet og lavet den Historie af?

Winge (tilsyneladende rolig). Ingenting! Det er Noget, jeg har hittet op! — De veed jo, jeg har aldrig før seet dette Fruentimmer.

Klam. Sagde jeg det ikke nok.

Winge. Jo, De gjorde; De sagde det. — Nei det er til at blive gal over!

Klam. Han maa skamme sig! Er det Lønnen for mine Velgjerninger? (opfarende) Hvad vil Han her?

Winge. Dalberg bad mig bringe Dem Bogerne; de ligge der.

Klam (iler hen til Bordet og begynder at gjennemgaae Bøgerne). Naa — lad mig see! — Jeg skjælver og bæver, faae mig Skam, over alle mine Lemmer inden jeg faaer at see — Hvad er det? — Bankactier — de ere gode, meget gode — kjøbte i rette Tid — (glad) Ja, det er Fanden til Karl til at passe sit Snit — Ak, hvorfor skulde han dog forfalde til denne ulyksalige Lidenskab! — Hvad er det? — Det er ikke muligt — aa! aa! det sortner for mine Dine!

Winge (iler meget ombyggelig hen til ham). Hr. Principal! tag Dem iagt, De faaer ondt! gode Hr. Principal! kom til Dem selv! —

Der have vi Opløsningen paa alle vore Viderværdigheder — Manden døer, Huset falder!

Klam (kommer til sig selv og river sig løs). Slip mig — slip mig, siger jeg! (gaaer frem og tilbage med korslagte Arme) Det blev Enden! Alle disponible Fonds omsatte for at opkjøbe spanske Papirer! — 20,000 Rdlr. gjorte i spansk Vind! Han har mistet Forstanden — han er bleven gal! — Der have vi Følgerne af denne formaledidede, nederdrægtige Kjærlighed, (stamper i Gulvet) uh! — jeg kunde — Ja! ja! han skal, Pine haarde Død, faae Kjærligheden at finde! (iler ud i Baggrunden.)

Tiende Scene.

Winge (alene; farer omkring i største Betuttelse). Aa Gud hjælpe os, hvis han træffer ham! — Hvad skal jeg arme Menneske gjøre? — Om jeg løber efter ham —? Nei, han er desperat — han kan slaae! — Ja, ja, ja, det gaaer ikke med denne Kjærlighed for en Kjøbmand; det er dog den, der er Skyld i det hele Filtrerie. De Fruentimmer! de Fruentimmer! jeg er saamæn angst og bange for at komme dem nær — man kan aldrig vide hvad der kan hænde.

Ellevte Scene.

Winge. Julie.

Winge. Saa, der har vi hende, som al vor Ulykke dreier sig om.

Julie (i heftig Bevægelse). Jeg beder Dem, Hr. Winge! skaf mig for Guds Skyld Ludvig itale.

Winge. Viig bort, Fristerinde! vil De gjøre mig ulykkelig?

Julie. Lad mig ikke bede Dem forgjæves; Tiden er kostbar. Efter mange Forestillinger har jeg faaet min Tante overbeviist om, at det var Ludvig, jeg skulde have Bryllup med; men tænk Dem — nu har hun faaet en nye Grille. Hun paastaaer, at det er en Tilskikkelse, en høiere Magt, som har forhindret dette Giftermaal, fordi det vilde blive ulykkeligt. Hun vil endnu i Aften tage hjem, og jeg skal følge med hende. Jeg har benyttet mig af et Dieblik, da hun var fraværende, og er ilet herhen for at søge Beskyttelse. Skaf mig fat paa Ludvig, saa ville vi begge søge at overbevise hans Onkel —

Winge. De vil tale med den Gamle i dette Dieblik? De veed ikke hvad De forlanger! Efter hvad der er passeret siden De gik —

Julie. Hvad er der da skeet?

Winge. Tænk Dem — han har — der har været — han vil — jeg veed hverken hvor jeg skal begynde eller ende. Alt hvad jeg kan sige er: det Hele er en Forvirring, som Fanden selv ikke kan finde ud af.

Julie. Desto nødvendigere er det, at vi strax tale med ham. Hent blot Ludvig.

Winge. Lad mig være fri! Det gaaer aldrig af uden nye Knuder.

Julie. Jeg beder Dem —

Winge. De styrter mig i Ulykke, for Alt gaaer jo ud over mig.

Julie (med megen Varme). Kjære, gode gamle Mand! kan De modstaae mine Bønner?

Winge (bevæget). Nei, jeg kan ikke! — Hvad sagde jeg nylig?

Man kan ikke vide hvad der kan hænde — nu er jeg alt forført. (nikker venlig til hende) Jeg skal strax søge ham op. (idet han gaaer) Nye Anstalter — jeg veed det — men hun er saa nydelig. (gaaer ud i Baggrunden.)

Tolvte Scene.

Julie (alene). Skee hvad der vil — jeg forlader ham ikke. (urolig) Men hvorledes skal vi overtale hans Onkel? han er saa hidsig; det er ikke muligt at faae ham til at høre os med Rolighed. Naar blot Ludvig kommer inden han finder mig her. Men om jeg endogsaa skulde tale alene med ham — jeg maa vove det; thi kommer min Tante inden vi have faaet hans Samtykke, saa sætter hun ham i Harnisk med sine Klager og Skrupler, og da er det ude med os. — Der kommer Nogen — (lytter) Ak, det er ikke Ludvig! (trækker sig tilside.)

Trettende Scene.

Julie. Klam.

Klam (træder ind med en meget mørk Mine og gaaer langsomt ned i Forgrunden). De sige, at han er gaaet ud, — saa er det klart: han er borte — han har taget Flugten! (han bliver staaende og stirrer hen foran sig.)

Julie (nærmer sig angstlig). Min Herre —

Klam (vender sig, seer Julie og farer et Skridt tilbage af Overraskelse). Fruentimmer! (Pause, hvorunder han, uden at kunne finde Ord, stirrer paa Julie, som seer ængstlig paa ham.) Ophavsmand til alle mine Ulykker! hvor tør De komme for mine Øine?

Julie (skjælvende). Jeg — vil overbevise Dem — om vor Uskyldighed.

Klam. Uskyldighed! — Saa! — ei, ei! Jeg saae hellere, De bragte mig de 20,000 Rdlr., Deres glatte Ansigt har skilt mig ved. (bryder ud) Jo, det er deilige Anstalter! Spanske Papirer for 20,000 Rdlr. — en Pakke Maculatur for 20,000 Rdlr.! jo det er en rar Handel! Men det er Snak, Opdigtelse, Løgn — det er paa Dem, paa sin Kjærlighed, paa Fjas og Galskaber han har tilsat Pengene, og nu vil han — ak! mine 20,000 Rdlr.!

Julie. Men jeg forstaaer Dem ikke —

Klam. Ak, mine 20,000 Rdlr.!

Julie. Jeg beder, jeg bønfalder Dem — forklar mig dog —

Klam. Ak, mine 20,000 —

Julie. Tillad — (hun vil gaae.)

Klam (stiller sig imellem Døren og hende). De bliver her! — Jeg vil have en Undersøgelse, og kan jeg ikke faae fat paa ham, saa skal De og Deres Tante — (han gaaer hen imod hende.)

Julie (angst, idet hun trækker sig tilbage). Hr. Klam — Hr. Klam —

Fjortende Scene.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig (kommer hurtigt). Men min Gud!

Julie (som i største Angst har søgt at undflye Klam, iler hen til Ludvig). Ak, kjære Ludvig! beskyt mig —

Ludvig. Kjære Onkel! hvad er det De gjør?

Klam. Ludvig! Ludvig! ak, naar Du vidste hvad dette Fruentimmers smukke Ansigt har kostet mig. (kaster sig paa Stolen) Ak, mine 20,000 Rdlr.!

Ludvig. Men vær blot rolig, Onkel!

Klam. Ja, min Dreng! ja! — Du kan troe, jeg har faaet

et skrækkeligt Knæk. Det er ikke nok med Pengene — det forvandt jeg vel — Tabet slaaer mig ikke ihjel; men Huset — min Stolthed, min Lyksalighed! Der er kun eet Middel til at holde det — jeg har en Plan; den er fordeelagtig for Dig, den kan gjøre Din Lykke, min Dreng! — (næsten grædende) Men Du maa ikke sige nei —

Ludvig (bukker sig ned for at berolige ham). Nei — nei — naar De —

Klam (tager ham om Hovedet). O! Du er en rar Dreng!

Femtende Scene.

De Forrige. Fru Dreier.

Fruen (seer Julie da hun træder ind). Naa, saa tog jeg dog ikke feil!

Julie (iler hen til hende). Kjære Tante! jeg beder Dem, ti stille. Deres Komme er i dette Dieblik --

Fruen (endnu i Baggrunden). Til Uleilighed — det kan jeg begribe! Men jeg har seet Skjæbnens Finger, og jeg vil frelse Dig fra Fordærvelsen.

Klam (som har siddet udmattet og fordybet i sine egne Tanker). Ludvig! hvem er det der snakker om Fordærvelse?

Ludvig. Det er Julies Tante, som —

Klam (springer op). Naa, skal jeg nu ogsaa plages med hendes kjødelige Skrøbeligheder! (gaaer henimod hende) Hvad vil De, Frue? tal, vær saa god; nu er jeg netop i et prægtigt Humeur til at høre Bæv.

Fruen. De er — (lader Stemmen synke) uartig, min Herre!

Klam (rolig). Det veed jeg; men lad os i en Hast høre hvad det er, De nu har faaet at præke over.

Fruen. Julie vil endelig have det unge Menneske.

Klam. Lad hende tage ham; han er hende vel undt!

Julie. Hvad siger De?

Ludvig (paa den anden Side af Klam, paa samme Tid). Kjære, gode Onkel!

Klam (trækker sig tilbage fra Julie). Kom mig ikke nær! (til Ludvig) See, nu kan Du jo være fornøiet; det var jo det I vilde have. Du seer, jeg tvinger Dig ikke.

Ludvig. Det vidste jeg nok, De aldrig vilde; min Lykke er Deres eneste Ønske.

Klam. Det skal Du faae at see, min Dreng! Du skal faae at see, at jeg ene og alene tænker paa Din Lykke.

Fruen. Men efter de Tegn, Skjæbnen har givet mig, maa jeg sætte mig imod dette Giftermaal.

Klam. Værsgod! Sæt Dem imod det, længe nok. Hvad bryder jeg mig om det? Deres anden Sosterdatter har De dog ikke mere nogen Magt over.

Fruen. Nei, Gud bevare mig! Hun har ikke villet høre min Stemme —

Klam. Hun er et fortræffeligt Pigebarn, som hader Hyklen og Heldorerie, som veed hvad en Kone bør være, som forstaaer at regjere et Huus og — aa! det er et Fruentimmer — et Fruentimmer, som slet ikke har Noget tilfælles med alle andre Fruentimmer.

Fruen. Min Gud! hvad er det jeg hører? hvoraf veed De alt det?

Klam. Af at jeg har seet hende, talt med hende, hørt hendes ypperlige Grundsætninger.

Fruen. Men hvor er hun da?

Klam. Det har jeg destoværre i min Glæde glemt at

spørge hende om, men hun kommer nok og saa skal De see — De skal falde i Forundring — O, Gud give hun var her!

Ludvig (hurtigt). Jeg skal strax hente hende.

Klam. Hvad? Du veed, hvor hun er?

Ludvig. Meget godt.

Klam. Du kjender hende?

Ludvig. Jeg har kjendt hende i over et Aar.

Klam. Og, ikke sandt? det er et fortræffeligt Fruentimmer.

Ludvig. O, hun er skabt til at gjøre en Mand lykkelig.

Klam. Heisa! Huset skal igjen komme paa Fode! Løb, løb, min kjæreste, bedste Dreng! hent hende.

Ludvig (iler ud). Hun er her paa Dieblikket.

Sextende Scene.

De Forrige (uden Ludvig).

Klam. Min Plan vil lykkes! Jo, jo! naar jeg tager mig for at arrangere Noget — det gaaer! (til Fruen) Naa, hvad siger De nu?

Fruen. Jeg er forstenet; jeg staaer som Loths Hustru.

Klam. Det bliver værre endnu naar min Plan begynder at udvikle sig. Pas paa, om et Dieblik forandres hele Scenen.

Fruen. Hvad mener De?

Klam. De skal see, Sagen faaer et Udfald, som hverken De eller jeg har tænkt paa.

Fruen. Og det ved Amalia?

Klam. Ved Amalia.

Fruen. Ak, Hr. Grosserer! Hr. Grosserer! hvad har De isinde?

Klam. At sætte mit Huus paa en fast Fod og saa (barmfuld) at forfølge denne Bedrager, denne frække Forræder ved Landets Lov og Ret.

Syttende Scene.

De Forrige. Ludvig. Amalia.

Ludvig (sjeleglad). Her er hun, Onkel!

Klam. Fortræffeligt! (til Fruen) Pas nu paa, Frue Dreier! nu skal De see Løier! (han iler imellem Ludvig og Amalia og tager deres Hænder) Ludvig! fra nu af staaer Du i Spidsen af Huset med uindskrænket Fuldmagt, og der (kaster Amalia i Ludvigs Arme) der har Du en Kone! (triumpherende til Fruen) Hvad siger De til det?

Fruen (synker ned paa Stolen). Ih, Gud bevares!

Klam. Det er kort Proces!

Julie. Men, Hr. Klam —

Klam. Hvad vil De? — tag De nu Hr. Dalberg; han er ganske til Deres Tjeneste og ude af min.

Ludvig (som har staaet forbauset). Men kjære Onkel —

Amalia (paa samme Tid). Hvad? De vil have —?

Klam. Ingen Taksigelser, Børn! hvad jeg har gjort, er skeet af et godt Hjerte. (meget alvorlig, staaende imellem dem) Dette er den eneste Ægtepagt, jeg har sluttet i mine Dage; den blive til Gavn og Glæde for os Alle! værer lykkelige og omfavner Jer anden Fader!

Amalia.
Ludvig. } Det gaaer ikke an.

Klam. Hvad? gaaer det ikke an? og hvad er der da i Veien?

Amalia. Jeg er —
Ludvig. Dalberg —
Klam. Hvad han? hvad Dalberg?

Attende Scene.

De Forrige. Dalberg. Winge.

Winge (holder paa Dalberg i Døren). Lad være, Menneske! han myrder Dem!

Dalberg. Slip mig, siger jeg! (han river sig løs og træder ind.)

Klam (farer imod ham). Hvad? Du understaaer Dig til at sætte Dine Fødder over denne Dørtærskel? Du — Du, Misdæder! Hvor er mine 20,000 Rdlr.? hvor ere de spanske Papirer?

Dalberg. Solgte.

Klam. Solgte? ja saa! og hvor meget er der tabt?

Dalberg. Jeg handler ikke for at tabe, og ventede, at De vilde spørge, hvormeget der er vundet.

Klam. Vundet? Hvad kan det nytte at jeg sporger derom? Hvor Fanden skulde man gaae hen og faae Gevinst paa det Jux?

Dalberg. Derhen, hvorfra jeg kommer med disse 5000 Rigsdaler, som jeg har fortjent paa det Jux paa to Maaneder. (giver ham en Pengepakke.)

Klam (forbauset). Hvad siger Du?

Winge (gnider Hænderne af Glæde). Satan til Speculant!

Klam (mistroisk). Men Capitalen?

Dalberg (rækker ham en anden Pakke). Er her, omsat i Bankactier, hvorpaa jeg haaber at vinde 6 Procent inden en Maaned.

Klam (træder et Skridt tilbage). Men — Menneske — hvordan har Du baaret Dig ad —?

Dalberg. Ganske simpelt! Politiseret, seet Begivenhedernes Gang et Par Maaneder forud, som enhver ægte Kjøbmand bør gjøre, speculeret.

Klam. Politiseret — speculeret og det endskjøndt Du tænkte paa at gifte Dig?

Dalberg. Endskjøndt jeg var gift, Hr. Principal! (tager Amalias Haand) Her er min Kone.

Klam (farer tilbage). Din Kone?

Fruen (reiser sig). Hans Kone!

Klam. Men hvad er det for Koglerie? (trækker Julie frem) Du skulde jo giftes med hende?

Alle (uden Fruen). Nei, De tager feil!

Klam (til Winge). Men har Han ikke sagt det?

Alle (uden Fruen). Jo!

Klam. Og har ikke Undergraveren ogsaa sagt, at Kirken var bestilt af Dalberg?

Alle (uden Fruen). Jo!

Klam. Men hvordan Fanden hænger det da sammen?

Nittende Scene.

De Forrige. Qværkerup.

Klam. Hvad vil De?

Qværkerup (meget but). Om Forladelse, det er ikke med min Villie at jeg igjen betræder dette Huus; men Klokkeren, som havde i Commission at besørge det Hele, sendte en Vogn, og da den maatte kjøre bort uden Brudeparret, er den ikke betalt. Her er Regningen.

Klam (snapper den). Lad mig see! (læser) „Debet, Hr. Dal-

berg. En Karet til Hr. Ludvig Klams ikke stedfundne Vielse." Hvad? det var Dig, som —?

Alle (uden Qværkerup og Fruen). Ja, det have vi jo sagt Dem.

Klam. Men — men — hvordan er jeg da kommen paa den Idee?

Dalberg. Vi havde bildt Winge det ind, fordi vi vidste, at han ikke kunde tie med Hemmeligheden.

Klam. Men paa den Maade —

Amalia. Staae her to lykkelige Par.

Klam. Nei stop; jeg har eengang sagt, at jeg ikke vilde give mit Samtykke til Ludvigs Giftermaal med Julie.

Ludvig. Men De har en andengang sagt: „Lad ham tage hende; hun er ham vel undt."

Klam. Det var Dalberg jeg meente.

Ludvig. Men det var om mig vi talte.

Klam. Det fornøier mig, saa behøver jeg ikke at bryde mit Ord, (ivrig) for det gjør jeg aldrig.

Amalia (nærmer sig bedende). Hr. Grosserer —

Klam. Aa Skjelm — Skjelm! hvor De har taget mig ved Næsen. Naa, hvad er det De vil have til Løn derfor?

Amalia. De maa bryde Deres Ord — for første og sidste Gang.

Klam. Hvordan?

Amalia. Det hjælper ikke, De bliver hidsig — De maa.

Klam. Da gad jeg, saa Skam, see hvordan det skulde gaae til.

Amalia. De har givet min Mand Afsked, men nu, da De har seet, at Hymen og Mercurius komme meget godt ud af det med hinanden, maa De tage ham i Tjeneste igjen.

Klam. Det kan jeg ikke; et Ord er et Ord; men — (smilende)

jeg har sagt, at De skulde giftes med Bestyreren af Huset; det maa jeg holde, og da De nu engang har ham —

Amalia. Saa faae vi at beholde ham begge To.

Klam. For at jeg ikke skal bryde mit Ord — naturligviis!

Alle (uden Fruen og Qværkerup, omringe ham sjeleglade og tale i Munden paa hverandre). Hvor De er god! — kjære Onkel!

Winge (ræffer ham Haanden). Gamle Principal! De tilgiver saa mange Synder, kan De ogsaa tilgive en Dyd? — Er De endnu vred for min Taushed?

Klam (tager hans Haand og ryster den). Gamle Nar! havde Han ikke gjort Sine dumme Streger, var maaskee Oplösningen ikke bleven saa lystig.

Winge (fryder sig). Det tænker jeg med.

Qværkerup (meget venlig). Tör jeg give mig den alleærbødigste Frihed at spörge: Skulde jeg ikke bestille Kareten igjen?

Klam. Jo vist, Hr. Undergraver! Karetter til os Alle.

Fruen. Men jeg har mine Betænkeligheder imod Julies Giftermaal. Det kan aldrig spaae godt med disse mange Fataliteter paa Bryllupsdagen.

Klam. Tvertimod! jeg haaber, at Parret har havt saa mange Fataliteter paa Bryllupsdagen, bare for at der ikke skal være nogen tilovers til Ægteskabet.

Tæppet falder.

Kunstnerliv

eller:

den Ene Arbeidet, den Anden Lønnen.

Vaudeville i een Act.

(1832.)

Personerne.

Kammerraad **Bark**;
Adelaide, hans Broderdatter.
Ludvig Falkenberg, } Malere.
Sebastian Brull, }
Peter Staal, Billedhugger.
Hase, Skrædermester.
Mathies Ballerup, Model.
Flere Malere og Billedhuggere.

Falkenbergs Atelier; paa venstre Side et Vindue, en Dør paa hver Side og een i Baggrunden. Hist og her staae Staffelier, nogle anlagte Malerier, en Gliedermand, Sværd og andre Vaaben, en Hjelm, nogle, tildeels beskadigede, Gipsfigurer og Hoveder, et Par gamle Stole, et rundt Bord, en Tromme og en gammel Comode.

Første Scene.

Falkenberg (alene, sidder og maler; springer derpaa op og betragter Maleriet).

Det er da færdigt; men mat og koldt! Aldrig har jeg talt med hende — og dog elsker jeg hende — jeg elsker hende saa høit, at jeg aldrig kan træffe hendes Billede saaledes, som det svæver for min Sjel. Smedesvenden Qventin Messis blev Maler for at male sin Piges Portrait; men var hans Kjærlighed saa stærk, at den gjorde ham til Kunstner, saa kunde hans Kjærlighed ikke være tilfreds med hans Kunstværk; thi den Elskede har altid Yndigheder, som de meest glødende Farver ikke kunne male. (gaaer hen og seer ud af Vinduet.) Hun er der ikke! O hun ahner ikke, at jeg har søgt at fremlokke de Yndigheder paa Lærredet, som Naturen saa rigeligt har skjænket hende. — Aldrig har jeg mindre naaet mit Maal, og dog er dette Billede mig det dyrebareste jeg eier.

Mel. Blide Haab! Jeg har Dig igjen. Dalayrac.

Dine Træk fremtrylled min Haand,
Men Dit Øie koldt paa mig dvæler,
Thi hvo maler, Elskte! den Aand,
Hvormed det Naturen besjeler?
Og dog kjært dette Billed jeg har;
Det et Minde om Held mig er blevet,
Thi hver Time, som offret det var,
Jeg i Tanken hos Dig har levet!

Men der kommer Nogen; Ingen maa see denne Skat.
(vender Maleriet.)

Anden Scene.

Falkenberg. Adelaide.

Adelaide (bliver undselig staaende indenfor Døren). God Morgen, Hr. Falkenberg!

Falkenberg (forbauset). Hvad? det er Dem? De kommer her! hvad skylder jeg denne Lykke?

Adelaide. De har da ikke faaet min Seddel?

Falkenberg. Nei! — Men er det muligt? De har skrevet mig til?

Adelaide. Jeg har vovet det; men da De ikke har faaet min Seddel, saa vil jeg ligefrem fortælle Dem Aarsagen til at jeg gjør dette besynderlige Skridt. Da De og Deres Ven, Billedhuggeren, for et halvt Aars Tid siden kom til at boe her hos min Onkel, som egentlig vilde bruge Dem til at faae Rariteterne i hans Kunstkabinet restaurerede for Intet, fik jeg just mit Værelse paa den anden Side af Gaarden, saa at jeg kunde see lige ind i dette Værelse. Jeg kastede ogsaa tidt Øinene herover af

Nysgjerrighed efter at see, hvorledes en Malers Atelier seer ud, og ved denne Leilighed lagde jeg tillige Mærke til Deres utrættelige Flid, til den Godhed og Kjærlighed, hvormed alle Deres Venner behandlede Dem; det overbeviste mig om, at De var et godt Menneske —

Falkenberg. O, hvor jeg er lykkelig ved, at De —

Adelaide. Jeg beder, at De ikke vil misforstaae mig. Jeg vilde aldrig være kommen her, hvis jeg ikke igaar ved den lystige Karl, som gaaer hos Dem, havde modtaget Deres Brev —

Falkenberg. Mit Brev? Hvad, jeg skulde have vovet at skrive Dem til?

Adelaide. Hvorledes? skulde jeg have taget feil? var det ikke fra Dem? det var rigtignok uden Underskrift; men — O min Gud! hvilken Uforsigtighed jeg har begaaet!

Falkenberg. Nei, nei! kjæreste, bedste Pige, jeg har — (sagte) hvad skal jeg sige? — (høit) jo vist, jeg har skrevet det.

Adelaide. De erklærede mig deri Deres Kjærlighed; jeg negter ikke, det var mig ikke ukjært; men under andre Omstændigheder vilde jeg have ventet, indtil Skjæbnen havdeført os sammen; nu er jeg derimod tvungen til at tage Tilflugt til Deres Beskyttelse. Min Onkel er gjerrig, han ønsker intet inderligere end at faae mig gift, uden at det koster ham Noget. Et Menneske, som jeg neppe kjender, har vundet 20,000 Rdlr. i Lotteriet, og min Onkel vil endnu i Dag føre mig ud paa Landet, hvor han vil tvinge mig til at tage denne Frier. Jeg gjør det ikke, hvad det endogsaa skal koste — (med Udtryk) jeg kan ikke gjøre det.

Falkenberg. Hvor usigelig lykkelig De gjør mig.

Adelaide. Det er Aarsagen til, at jeg har skrevet et Par Ord til Svar paa Deres Brev.

Falkenberg. Til Svar paa mit Brev? Jeg forstaaer Dem

ikke! Jeg har ikke været saa lykkelig at see en Linie fra Dem. Men hvad har De skrevet? hvad ønsker De? jeg vil opoffre Alt for Dem.

Adelaide. Jeg har en Tante, otte Mile her fra Byen; hun er fattig, men en ypperlig Kone. Jeg vil ganske ligefrem bede Dem, at skaffe mig en Vogn, der kan bringe mig ud til hende, for at jeg der kan være i Sikkerhed, indtil vi saaledes lære at kjende hinanden, at jeg kan overgive min Skjæbne i Deres Hænder. Jeg har ikke en Bekjendt i Kjøbenhavn, til hvem jeg tør betroe mig; De har forsikkret mig om Deres Kjærlighed, De vil sikkert ikke negte mig Deres Venskab.

Falkenberg. Kunde De tvivle derom? Jeg vil gaae i Døden for Dem, men — men (sagte) Jeg som ikke eier fire Skilling.

Adelaide. Jeg har intet Andet at byde Dem til Gjengjæld, end den varmeste Taknemmelighed.

Falkenberg. Min Gud, Jomfru! De gjør mig skamrød! Ja vist vil jeg hjælpe Dem, om det saa skulde koste mig Alt hvad jeg eier.

Adelaide. Jeg tør ikke gaae tilbage; thi dersom min Onkel mødte mig, var han istand til at spærre mig inde. Jeg maa derfor bede Dem, strax at skaffe mig en Vogn.

Falkenberg. Strax? ja paa Dieblikket! (sagte) Naar jeg blot vidste, hvor jeg skulde tage den fra! O, nu føler jeg først, hvor farligt det er at være forelsket uden at eie en Skilling. (høit) Men naar jeg nu gaaer bort herfra?

Adelaide. Jeg er beredt til at vove Alt, og bliver her eller følger Dem.

Falkenberg. Her? Men jeg kan hvert Dieblik vente Staal, som logerer her med mig, og har sit Atelier i Værelset der. (peger paa Døren i Baggrunden.)

Adelaide. Nu vel, saa følger jeg med Dem.

Falkenberg. Ja vist, De følger med mig! (sagte) Men Gud veed hvorhen! Jeg kan dog ikke først føre hende hen til en Pantefjøde — og hvad skal jeg sætte ud?

Adelaide. Maaskee min Bøn sætter Dem i nogen Forlegenhed?

Falkenberg (forvirret). Nei, nei! langtfra — aldeles ikke! (sagte) Jeg har aldrig været i nogen større!

Adelaide (smerteligt). Jeg beder da, at De vil glemme hvad jeg har bedet Dem om, og overlade mig til min Skjæbne.

Falkenberg (med Varme). Aldrig! — jeg vil, jeg skal frelse Dem. O, naar De vidste hvor ømt jeg elsker Dem; hvor tidt mine Tanker have været nær hos Dem, uden at De har ahnet det; hvor mangen lykkelig Time De har skjænket mig! See, og tilgiv, at jeg forsøgte at bevare Deres Træk, uden at kunne skjænke dem Deres Aand. (vender Maleriet.)

Adelaide. Hvad! — mig? — det er mig! og saa smuk — De har smigret mig!

Falkenberg (med Ild).

Mel. Home, sveet home! Bishop.

Med Kjærlighedens Øie
Da Kunstens Værk Du seer;
Thi Gnisten fra det Høie
Gjengav ei Farvens Skjær!
Dog Elskovs Værk, som ikke
Sin Skabers Bifald vandt,
Den Elsktes varme Blikke
Et Guddomsværk tidt fandt!
Kunst, Kunst! af Elskovs Haand
Du skjænkes Liv og Aand!

Adelaide.

Kun Elskov kunde sige
Dig, hvad Du skildret har:
Den Ild, som dulgt Din Pige
I Hjertet for Dig bar!
Ja, disse Blik udtale
Hvad ei min Læbe veed —
Kun Kjærlighed kan male
Saa ildfuldt Kjærlighed!
Mit Billed siger mig,
Jeg elsket er af Dig!

Falkenberg	Adelaide.
Ja, lad det sige Dig,	Ja, det siger mig,
Du elskes ømt af mig!	Jeg elskes ømt af Dig!

(De staae foran Maleriet, hensjunkne i en øm Omfavnelse.)

Falkenberg (farer op). Der kommer Nogen op af Trappen; det er Staal! (vender Maleriet.)

Adelaide. Min Gud! hvor skal jeg hen? jeg forgaaer af Skamfuldhed, hvis han seer mig her! (iler til Døren paa venstre Side.) Kan jeg gaae herind?

Falkenberg. Nei, nei, kjære Pige! det er vort Sovekammer, og det tør vi ikke lade bestue af noget uindviet Øie! Men hvor skal jeg skjule Dem?

Adelaide (i største Forvirring). Hvad skal jeg gjøre?

Falkenberg. Et Øieblik! (aabner Døren i Baggrunden.) Her er en Gang, som gaaer ind til Staals Atelier; det er et Sted, hvor han sjelden kommer. Spring derind!

Adelaide. Men hvis han —

Falkenberg. Vær rolig; jeg bliver her! (hun gaaer ind.)

Tredie Scene.

Falkenberg (alene).

Hvilket besynderligt Eventyr! jeg kan slet ikke begribe, hvorledes det hænger sammen; men befrie hende maa jeg! — hvorledes? det veed jeg ikke! Jeg kjender ikke et Menneske, som vil laane mig Penge, men desto flere der vil kræve mig. Naar der blot ikke kommer nogle af mine Rykkere, som hver Dag beære mig med deres Visit. Hun kan rigtignok ikke godt høre hvad her skeer; men Folk, som have noget tilgode, ere altid forbandet høirøstede, — o, jeg skjælver for at mine Creditorer skal ruinere min Kjærlighed!

Fjerde Scene.

Falkenberg. Staal.

Staal (kaster Slængkappe og Kasket paa en Stoel). Naa Broder! det er færdigt, mit Mesterstykke, det herligste Product, min Meisel har frembragt!

Falkenberg. Hvad? Du har dog vel ikke hugget Din Venus?

Staal. Fanden i Vold med Venus; hun er mig for kostbar; hun maa ende sit Liv i Leer, thi jeg har ikke Raad til at gjøre hende udødelig i Marmor. Nei, jeg har lagt den sidste Haand paa min lille Bachus i Graasteen.

Falkenberg. Og det kalder Du Dit herligste Værk?

Staal. Ja gu gjør jeg saa; thi jeg beregner altid mine Værkers Værdie efter hvad jeg faaer for dem. Du veed, at Viintapperen henne paa Hjørnet vilde pryde sin Dør med en lille Bachus — det er en flink Mand — 70 Rdlr. reent ud for den lille

Viingud i Graasteen; det er mere end jeg har faaet for den største Viindrikker i Marmor.

Falkenberg. Saa kan Du maaskee bringe mig ud af en stor Knibe — jeg skal tjene Dig igjen.

Staal. Det veed jeg, min Broder! det veed jeg! Er det Penge? tal mig til! Jeg er ved Muffen!

Falkenberg. Du veed ikke hvilken uhyre Tjeneste Du gjør mig. Vil Du lade mig faae tyve Rigsdaler?

Staal. Tyve — tyve Rigsdaler siger Du? og det til mig? til en Kunstner! Jeg troede, et Par Daler kunde gjøre det. Paa Kunstnerparole, jeg eier ikke mere end femten Mark; men de ere Dine, hvis Du vil have dem.

Falkenberg. Nei, Broder! dermed kan jeg ikke være tjent.

Staal. Det gjør mig ondt, min Dreng! Jeg havde givet mine Creditorer Prioritet i lille Bachus for hele Honoraret, paa 5 Rdlr. nær; det Halve af dem har jeg her, og det andet Halve har jeg sat i god Gammelviin, hvormed jeg vil gotte Dig og vore brave Kammerater. Men hvor kan Du mangle Penge? Du har jo Dit Spekhøkerskildt!

Falkenberg. Det er mig saa modbydeligt, at jeg aldrig faaer det færdigt! Jeg hader saadant noget trivielt Smøreríe; jeg vil leve for Kunsten!

Staal. Men Du kommer til at døe af Kunsten, hvis Du ikke vil smøre saaledes, at Du kan leve for den. See Dig i Speil paa mig! Alle Kunstkjendere stode i Trompeten for mine Værker; men Ingen kjøber dem. Jeg har mere Berømmelse end jeg bruger til Huusbehov; men der er Ingen, der giver mig en Daler for den, jeg har at være af med.

Mel. Farvel, I smukke Magdalener! Devienne.

Ved Kunsten her man Hæder nyder
Og efter Døden bliver stor;
Men Verden kun os Laurbær byder;
Man Guld for Lidet for os troer!
Ifald man Kunsten vil tilhøre,
Man af et Haandværk leve maa,
Og Kunstens Søn maa Krebsgang gjøre,
Hvis han sit fjerne Maal vil naae!

Naar i min stille Grav jeg hviler
Og alt mit Skraml gaaer til Auction,
At kjøbe det al Verden iler,
Da faaer det Værd ved min Person!
Gid jeg var død paa fjorten Dage,
Mens man til Salg min Armod bød,
Og saa kom frisk og sund tilbage
At leve af min egen Død!

Men det hjælper ikke at sorge over det, der ikke kan være anderledes! Amor og Bachus leve! Nu har jeg faaet en Medicin mod Sorgen — Jeg er bleven forelsket!

Falkenberg. Og det gjør Dig saa sjeleglad! O Du veed ikke, i hvilken Forlegenhed Kjærlighed kan føre et Menneske.

Staal. Ah, Moralist! Du overveier, Du betænker ethvert Skridt! Saadan en kold Philosoph kan aldrig dømme om den Lykke, Kjærlighed skjænker.

Falkenberg. Men destobedre om den Ulykke, den skjænker.

Staal. Snak! den, der elsker, kjender ingen Ulykke! hele Verden hører ham til, han er lige glad enten han har Penge eller ei!

Falkenberg. Da kan Du troe, at Kjærlighed kan ogsaa komme i Pengetrang. Men hvem er det Du elsker?

Staal. Det er en Hemmelighed; men min Glæde, min Lyksalighed skal være publik, og derfor har jeg bedet vore Kammerater herhid, for at drikke min Elskedes Skaal i den Viin, som min lille Bachus har presset af Viintapperen.

Falkenberg. Hvad siger Du? og naar skal de komme?

Staal. Jeg venter dem hvert Dieblik.

Falkenberg (sagte). Og hun kan ikke komme ud! Hvilken Forlegenhed! (høit) Men vilde Du ikke paa Udstillingen?

Staal. Jeg har været der; men jeg maatte flygte skamfuld derfra.

Falkenberg. Maaskee Du traf en Creditor?

Staal. O nei! mit Die faldt paa en langt behageligere Gjenstand: Bissens Blomsterpige — og hvad skulde jeg see, naar jeg havde seet dette Mesterstykke?

Falkenberg (sagte). Jeg havde aldrig troet, at Bissens Kunst skulde hindre mig i at føre en Pige bort.

Femte Scene.

De Forrige. Mathies.

Mathies. God Morgen mit deilige Figurs fortræffelige Copister! Jo, det er en Model, De har! han gjør Deres Lykke! Jeg kommer fra Udstillingen; jeg har givet min Mark for at see mine Værker. O, Herr Falkenberg! Deres Achilles og Hector, efter mig, har det brillanteste Publicum af Verden. — Det gaaer i et væk: „hvilket Mesterstykke! hvilket Udtryk! sikke Figurer!"

Staal. Publicum har Ret, min Broder! Dit Malerie er mesterligt!

Mathies. Hvad mesterligt? Det er guddommeligt — det er — det er sødt! — Men er det et Under? sikken en Figur! (dreier sig om) kan den ikke begeistre? Det er et Mønster til at skære et Mesterstykke til efter. Det creperede mig ellers, at alle løb over af Roes over Maleren og ikke een lod et Ord falde om Modellen. Men hvad gjorde jeg?

Mel. Min fjortende Vaar kun jeg skued. Mehul.

En Mand, som stod lænet op mod Muren,
Sae høit: „Hvad betyder det der?"
Jeg sae: „Malet efter Naturen
Her Achilles og Hector De seer!"
„Hvad Naturen?" — sae han — „De er jo døde
Begge to for to, tre tusind Aar."
„Nei!" — sae jeg —
(i Hectors Stilling.)
„Her De Hector seer bløde,
(i Achilles's Stilling.)
Og her Achilles seirrig for Dem staaer!"
(spanker stolt frem og tilbage.)

He! he! he! he! he!

Staal. Ha! ha! ha! saa kan jeg begribe, at Folk begyndte at løbe over af Beundring over Modellen.

Mathies. Ja, de stimlede sammen om mig, og jeg spadserede, i Spidsen for dem, om paa alle Stuerne, for at sætte Malerierne i deres rigtige Lys. Jeg gjorde Publicum opmærksom paa Stillingerne, Muskelspillet — jo, jeg lærte dem at vurdere Modellernes Fortjenester. Tilsidst havde jeg saadan en Mængde Tilhørere, at ikke een af Academiets Professorer ved en Forelæsning kan trække Halvdelen.

Falkenberg. Han har da altsaa gjort Sig til Nar?

Mathies. Til Nar? hvad behager? Gjør man sig til

Naar ved at indvie Almuen i Kunstens dybere Mysteriummer? Og hvem kan gjøre det bedre end jeg? Det er jo mig der har Musklerne, saa maa jeg da vel ogsaa for Fanden vide hvor de skal sidde. Jeg maa da vel være nærmere til at kjende Anatomien end De, siden det er paa mig De studerer den!

Staal. Ja, deri har Mathies Ret, han er skabt for Anatomien.

Mathies. Tænker jeg med! Er det Takken fordi jeg opoffrer mig for Dem og er privat Model, jeg, som for længe siden har havt Tilbud om at lade mig anatomere i Kongens Tjeneste? Jeg kunde skjænke Academiet min Figur, og jeg lader Dem beholde den! (sagte) I Grunden en Blære!

(Falkenberg sætter sig paa en Stol ved Døren i Baggrunden.)

Staal (sagte til Mathies). Hvorledes gik det med Brevet?

Mathies. Charmant! Snildt, som den bevingede Mercurius, har jeg forrettet mit Ærinde. Hun blev saa forvirret, at hun ikke sagde et Ord; men hvad mener De? hun gav mig denne lille Seddel til Svar!

Staal. Hvad siger Han? et Svar paa mit Brev fra den fortryllende Engel? O lad mig see hvad hun skriver. (læser sagte) „Min Herre! Omstændighederne tvinge mig til at sætte Deres Oprigtighed paa Prøve.“ (ved sig selv) Hvad behager? Det er jo allerkjæreste! (læser) „Min Onkel vil gifte mig med et Menneske, som jeg ikke kan udstaae. Jeg veed ingen anden Frelse, end at flygte ud til min Tante paa Landet; forladt af Alle, nødes jeg til at bede Dem om at skaffe mig en Vogn dertil. I det faste Haab, at De aldrig vil lade mig fortryde dette Skridt, vil jeg i Morgen Formiddag komme til Dem for at modtage dette Venskabsbeviis!“ Victoria! Victoria! (tager Mathies om Hovedet) O Du Perle af en postillon d'amour!

Falkenberg (reiser sig). Men har Du sat Dig for at blive her hele Dagen?

Staal. Ja, Ludvig! nu er jeg fængslet til dette Værelse — kun her — her er min Lykke!

Falkenberg (sagte). Hvad skal jeg nu gjøre? Ingen Penge, og den arme Pige i saadan en Situation! O, Kjærlighed kan sætte et Menneske i større Knibe end alle Creditorer.

Staal (sagte). Jeg maa have ham bort! (høit) Mathies! (sagte, idet han giver ham Penge) Der er alt hvad jeg eier; men skaf mig Falkenberg bort.

Mathies. Lad mig raade! — Det er sandt, Herr Falkenberg! Deres Lykke er gjort; De kan sælge mig til Tydskland og blive en rig Mand.

Falkenberg. Jeg en rig Mand? jeg har aldrig trængt mere til at være det.

Mathies. Der er en fornem Tydsker oppe paa Udstillingen, som strax vil kjøbe Hector og Achilles.

Falkenberg. Er det sandt? (sagte) Saa er jeg lykkelig! hun er frelst!

Mathies. Men Manden skal bort med Dampskibet, De maa skynde Dem, hvis De vil træffe ham.

Falkenberg. Nei, jeg kan ikke gaae herfra.

Staal. Hvad er det for en Snak? vil Du støde Lykken fra Dig? Løb og søg ham op! (patbetiſt) Han har Din Skjæbne i sin Haand, han kan gjøre Dig til en uafhængig Kunstner, sætte Dig istand til at gjøre Andre lykkelige.

Falkenberg (i Kamp med sig selv). Ja, det er sandt!

Mathies. Forsømmer De et Øieblik, saa damper han afsted og Deres Lykke ryger i Lyset.

Staal. Du brænder inde med Hector og Achilles og maa tage fat paa Spekhøkerskildtet.

Falkenberg. Ja vist, jeg vil — jeg bør — Men siig mig, vil Du arbeide medens jeg er borte?

Staal. Arbeide? jo vist! nei, denne Dag vil jeg offre til Betragtninger over min Lyksalighed!

Falkenberg. Saa Du vil blive i dette Værelse til jeg kommer tilbage?

Staal. Ja vist, ja vist! skynd Dig blot inden Fanden tager Tydskeren.

Mathies. De kan aldrig tage Feil af ham — dette Positur, en Kjendermine, Slængkappe, Snurbarter —

Falkenberg. Ja, ja — jeg gaaer, jeg gaaer!

Mel. Tyrolervals.

Jeg for Penge Elskov offre maa,

Staal. Mathies.

Spild Tiden ei!

Falkenberg.

Dersom jeg den Elskede skal faae!

Staal.

Gaae dog Din Vei!

Mathies.

Gaae Deres Vei!

Falkenberg.

Dig, som jeg har kjær,
Jeg maa svigte her,
Eller aldrig meer
Jeg som Min Dig seer!
Jeg er troløs blot af Kjærlighed!

Staal. Mathies.

Skynd { Dig / Dem } afsted!

(Falkenberg gaaer.

Sjette Scene.

Staal. Mathies.

Staal. Han er borte! — Lad hende nu komme, naar hun vil! Jeg er elsket! O hvor jeg er lyksalig! (tager Mathies om Hovedet) Jeg siger, jeg er elsket, Mathies!

Mathies. Ja, det kan jeg baade høre og føle! — Men hvorledes er De kommen saa vidt med den lille Gratie, at De har vovet at skrive hende til?

Staal (pathetisk). Kjender Han Kjærlighedens underfulde Magt, Mathies? kun den kan forklare det Ubegribelige! Jeg havde lagt Mærke til at hun ofte sad ved Vinduet; men jomfruelig Blyhed tillod hende aldrig at hæve Oinene op fra Sytøiet — dog, iforgaars — o fra denne Dag daterer jeg min Lykke — iforgaars stod Falkenberg og gabede ved Vinduet, jeg gik hen og saae ud — den lille Glut kastede et Blik herover, fuldt af den ømmeste Kjærlighed. Han kjender Ludvig, den Jistap kunde det ikke gjælde — det var mig — mig! Jeg tog Mod til mig, jeg skrev hende til, og her — (viser Seddelen) her er Beviset for, at jeg ikke har bedraget mig!

Mathies. Jeg gratulerer!

Staal. Men nu falder det mig først ind; hvor skal jeg skaffe en Vogn? og mine Kammerater, som jeg hvert Dieblik kan vente — o, det er istand til at blive en forbandet sorgelig Glæde.

Mathies. Jeg condolerer.

Staal. Ah, hvorfor det? kommer Tid, kommer Raad! jeg er skabt til at beseire Vanskeligheder! — Men Vinen — den maa jeg ikke glemme — det giver strax Relief, naar hun seer, at vi er Folk, der har et halvt Dusin Flasker opstillede — Viinflasker ere altid en Forziring i et Atelier, som viser, at Kunst-

neren har Noget at bestille! Mathies! løb hen til Viintapperen og hent en Kurv med Viin, (fsøit) som er betalt!

Mathies. Betalt!? — I Dag oplever jeg lutter Underværker!

Staal. Det bliver ikke ved dem. Inden Aften er jeg forlovet med den nydeligste Glut, en Figur, som den medicæiske Venus.

Mathies. Det er ikke at stole paa! Sin Tilkommendes Skal kan man altid tage i Betragtning; men Kjernen — o, man kan blive forbandet narret! Jeg har nu Smag for det Plastiske, for det Idale — jeg gik ind i det Maleriske, da jeg forlovede mig — min Kjæreste var en Hebe, en Juno! Jeg saae mere paa Skjønhed, Dyd og en god Omgang, end paa Penge; thi jeg havde mit rigelige Udkomme; jeg var Plattenslager, og Professionen var endnu ikke forfusket! O, tænkte jeg, Du gifter Dig bestemt med Naturens Mesterstykke. Men hvad skeer?

Mel. Imellem Egnens Piger her. Nicolo.

Strax da vi kom fra Vielsen hjem
En Creditor forstyrred min Gammen!
„Her er en lille Nota til Dem
Paa en gammel Gjæld af Madammen!"
Af den jeg saae, med forbauset Blik:
Kunsten tidt overgaaer Naturen;
Thi fra min Kones Kræmmer jeg fik —
Tænk Dem — en Regning paa hele Figuren!

(løber ud.)

Syvende Scene.

Staal (alene).

Nu er jeg ene! Kom nu min Charite, min Gratie, min Venus Urania, naar Du vil! Men i hvad Stilling skal jeg modtage hende for at give mig noget Imposant? (seer sig om) Det veed Gud, her er ikke Noget, der kan imponere, uden den romantiske Uorden! Gid jeg bare havde sendt Bud efter Flaskerne lidt før; det havde strax givet mig Agtelse, naar hun havde seet Frugterne af mine Studier. Der falder mig Noget ind! Hvad om jeg kunde imponere hende ved mine Værker selv? Jeg vil bringe min lille Amor herind, han skal modtage hende og henrive hende for sin Skaber.

Mel. La biondina in gondoletta.

Skjelmske Gud! den gyldne Krone
Ei beskytter mod Din Piil,
Du har rystet mangen Trone
Ved en yndig Piges Smiil!
Men en Kunstens Søn ei frygter
Naar fra Buen Pilen flygter
Og hans Bryst den saare vil!
Vi kun Elskovs Glæder nyde
Og dens Sorger frygte ei;
Den veed Rosen bedst at bryde,
Som er vant til tornet Vei.
Trallala! trallala!

Amor! først vi ved Din Flamme
Skue Kunstens Herlighed!
Naar os Dine Pile ramme
Synker Taagedækket ned!

Himlen vi paa Jorden skuer,
I vort Bryst Begeistring luer,
Skjønhed svæver om vort Fjed!
Henrykt vi Din Aand afpræge
I vor Sværmens Ideal,
Du til Gjengjæld maa bevæge
Pigens Hjerte ved vor Qval!
Trallala! trallala!

Naa, lille Kjærlighedsgud! nu skal vi see om jeg har truffet Dig! (aabner Døren og seer forbauset Adelaide, som i dette Øieblik staaer tæt ved den.)

Ottende Scene.

Staal. Adelaide.

Staal. Hvad seer jeg? Jeg vilde hente Amor og finder Psyche.

Adelaide. Herr Staal! De seer mig i den største Forlegenhed.

Staal. Bort med den, indtagende Pige! Jeg er her kun for at adlyde Deres Villie og staae Dem bi i at udføre Deres Forsæt.

Adelaide. Hvorledes? De er saa høimodig at skjænke mig Deres Bistand?

Staal. Det er enhver brav Kunstners Pligt at beskytte Uskyldigheden mod Tyrannie.

Adelaide. Men Herr Falkenberg —

Staal. Vær De ganske rolig for ham; et Ærinde af største Vigtighed tvang ham til at gaae, og han kan ikke saasnart komme tilbage.

Adelaide. Og imidlertid vil De? —

Staal. Opoffre alt for at bringe Dem i Sikkerhed.

Adelaide. Min Nærværelse her maa sætte Dem i Forundring.

Staal. Jeg begriber rigtignok ikke ganske hvorledes De er kommen her, men det bryder jeg mig heller ikke om; jeg er saa lyksalig over at De er her, at jeg ikke vil tænke paa Andet end at skaffe Dem bort herfra.

Adelaide. Dette Beviis paa venskabelig Opoffrelse gjør dem Begge lige stor Ære.

Staal (overrasket). Os Begge? tør jeg spørge, hvem De mener?

Adelaide. Dem og Herr Falkenberg.

Staal. Naa, De mener fordi han gik? O, det var aldeles ikke af Venskab; hvis han ikke havde troet, at det gjaldt hans Livs Lykke, saa var han ikke gaaet af Pletten, og hvem veed? dersom han havde vidst, at De var her —

Adelaide. Men det vidste han jo.

Staal. Hvad? det vidste han? — Ah, nu kan jeg begribe, hvorfor jeg maatte bruge saa mange Overtalelser. Han har selv villet være den Høimodige. Stakkels Fyr! han har ønsket at give Dem et Beviis paa sit Venskab, ved at fritage mig for den behagelige Uleilighed, at føre Dem herfra! Men tænk Dem hvilken stor Sjel — det vilde han gjøre uden at eie en Skilling.

Adelaide. Hvad siger De?

Staal. Det ligner ham! — For Venskab er intet Offer ham for stort! — Han vilde gjort Alt, og saa med Glædestaarer kastet sig i mine Arme og sagt: Broder! det er mit Værk!

Adelaide. Han er da meget fattig?

Staal. Han har ikke en Skilling; men det er hans egen

Skyld; han har brillant Arbeide i det Grove, men han forsømmer det for Kunstsværmerie. I disse Dage skulde han levere et deiligt Spekhokerskildt, men et eller andet Ideal har henrevet ham saaledes, at han ikke er kommen længer end til Conturen af en lybsk Polse.

Adelaide. Han er vist en udmærket Kunstner?

Staal. En ypperlig Kunstner og en ærlig Sjel — han var skabt til at gjøre en Pige lykkelig, naar han kun forstod at elske.

Adelaide (burtia). O det forstaaer han nok!

Staal (studser). Hvad behager? hvoraf veed De det?

Adelaide (lidt forvirret). Et Hjerte, som er varmt for Kunsten, kan ikke være koldt for Kjærligheden.

Staal. De har Ret. — Men vi vil ikke tale mere om ham.

Adelaide. Oieblikkene ere kostbare; jeg maa bort herfra.

Staal. Ja vist!

Mel. Med Din Haand Dablerne pluk. Kreutzer.

Jeg, fra Vold og Tyrannie,
Vil Dem til Friheden føre
Og min Lykke søge i
Lykkelig Dem at gjøre.

(sagte.)

Men Gud veed hvor en Vogn jeg taer,
Da jeg ikke en Skilling har!

Adelaide.

Dybt i en erkjendtlig Sjel
Jeg denne Handling vil skrive,
Men derfor i Deres Gjæld
Jeg maaskee evig vil blive.

Staal.

Bedste Pige! ikke saa stor
Gjælden bliver, som De troer!
(sagte.)
Som hver Kunstner med Genie,
Jeg forstaaer at slaae Plade;
Jeg min Øvelse deri
Prøver i næste Gade.
Derved jeg nok en Vogn skal faae,
Hende paa Kridt jeg frelse maa!
Følg De nu ganske rolig med mig.

Adelaide. Jeg frygter kun, at jeg skal paadrage Dem Udgifter.

Staal. Nei, nei! det kan De være ganske rolig for; mine Pengeaffairer ere altid i saadan Stand, at jeg ikke generes af Udgifter. Tillad! (byder hende Armen; der bankes.)

Adelaide og Staal (forbausede). Hvad er det? (de staae ganske stille og lytte.)

Bark (udenfor). Men saa luk dog op!

Adelaide. Gud! min Onkel!

Staal. Hvad vil han her?

Adelaide. Om han har faaet at vide, at jeg er her?

Bark (bliver ved at banke). Jeg veed nok, at De er hjemme!

Staal. Hurtigt herind igjen! vær rolig og stol paa mig. Jeg vil sladdre lidt med ham, for ikke at vække Mistanke.

(Hun iler ind i Værelset; Staal lukker op.)

Niende Scene.

Staal. Bark.

Bark. Naa, er jeg da endelig engang saa lykkelig at kunne komme ind i mine egne Værelser?

Staal. Deres egne? De veed da vel, at Leie gaaer for Eie.

Bark. Men ikke uden den bliver betalt — og det er netop derom jeg kommer. De har nu boet her et halvt Aar i Maanedsviis og i den Tid har jeg ikke seet en Skilling.

Staal. Det er mit Princip ikke at betale Smaaregninger. Det generer mig.

Bark. Det er slemt, for det er mit Princip aldrig at lade Regninger blive store hos Folk, som ikke betale de smaae.

Staal. Saadant Noget betaler jeg kun engang hvert Aar.

Bark. Saa? Men siden De kun betaler eengang hvert Aar og aldrig bliver boende paa eet Sted længere end et Par Maaneder, saa kommer De jo paa den Maade aldrig til at betale.

Staal. Destobedre for os! Men De behøver ikke at være bange; vi skal ikke flytte, saalænge De lader os boe for den Leie, vi hidtil har givet.

Bark. Det troer jeg min Sjel nok! De kunde aldrig komme til at boe billigere. Men De kan hverken blive boende for den Leie, De har givet, eller for den, De skal give. De maa flytte i Morgen.

Staal. Det kan vi ikke.

Bark. Saa? og hvorfor ikke?

Staal. Vi har jo ikke betalt vor Leie, og troer De, at vi ere Bedragere, som vil flytte ud af Deres Huus, før vi betale hvad vi skylder?

Bark. Men hvorfor Fanden gjør De det da ikke?

Staal. Det har jeg jo sagt Dem. Vi betale hvert Aar, og vi har kun logeret her i sex Maaneder.

Bark. Men hvis De nu heller ikke kan betale til Aarets Udgang.

Staal. Saa maae vi, ifølge vore Principer, udsætte Betalingen til Udgangen af det næste; men saa flytte vi heller ikke, det kan De være rolig for.

Bark (utaalmodig). Naar De aldrig betaler Leie, og De vil blive boende til De har betalt den, saa kommer De jo aldrig til at flytte.

Staal. Det giver sund Menneskeforstand!

Bark. Ja saa! Skal jeg ikke ovenikjøbet takke Dem for denne mærkværdige Ærlighed?

Staal (rolig). De skal ikke; men De maa gjerne.

Bark (hæftig). Jeg forstaaer ikke Spøg, min Herre! og jeg vil tage Politiet til Hjælp mod Deres forbandede Ærlighed, hvis De ikke flytter i Morgen.

Staal. De er Kunstkjender -- tag et Arbeide hos mig istedetfor Penge.

Bark. Nei Tak, jeg vil ikke have andre end døde Mestere i min Samling.

Staal. Men hvorfor?

Bark. Ih, fordi jeg vil have lutter Mesterstykker, og det bliver Kunstværker aldrig før Kunstneren er død og borte. Har man desuden engang taget et Arbeide hos en levende Kunstner, saa har man siden hans Overhæng — det maae de Døde lade være! De levende Kunstnere ansee os Kunstkjendere som en Capital for dem; men de døde ere en Capital for os.

Mel. Paa hine elskte Steder. Simmel.

En Kunstner lever skjønnest
Naar først han vel er død;
Hans Krands da blomstrer grønnest
Og skjuler Livets Nød.

Gud veed hvorfor De klager!
Tag Døden til Patron;
Naar han sig af Dem tager,
De har min Protection.

Staal.

Hvis jeg saa stor skal blive,
At De kan være tjent
Med mig Pension at give,
Naar jeg mit Liv har endt,
Lad mig et Forskud nyde;
Thi jeg arbeide maa,
Hvis mig det Liv skal fryde,
Jeg ved min Død skal naae!

Bark. Nei, jeg giver ikke en Skillings Forskud paa Deres Fortjenester efter Døden; men jeg vil have min Leie medens De lever. De skal flytte, thi mit Kunstcabinet skal bringes herop —

Staal. Geneer Dem ikke! Jeg vil med Fornøielse dele Værelse med saa mange store Mestere.

Bark. Nei, nei! min Broderdatters Mand skal have de Værelser, hvori Samlingen nu staaer.

Staal. Er Deres Broderdatter gift? Ha ha ha!

Bark. Nei, hun bliver gift! He he he!

Staal. Det veed jeg nok; men De veed ikke med hvem.

Bark. Det skulde jeg troe, siden jeg har valgt ham.

Staal. Naa, De har forelsket Dem i Een paa hendes Vegne? og hvem er den Lykkelige?

Bark. En peen, forstandig Mand, den lille Extraskriver Stakkelberg.

Staal. Hvad? den Nar!

Mel. En nyfødt Sol i Østen gløder. Auber.

Siig hvorved De Forstand har fundet
Hos den eenfoldige Krabat?

Bark.

Han nylig har en Terne vundet,
Som med to Daler var besat!

Staal.

Hvis derfor hans Forstand De priser,
Det vist er paa Skrømt!

Bark.

Nei, synes De ei at det viser,
Han ei er forsømt,
At han de rette Nummer selv har drømt?

Staal. Jo, det er et sjeldent Beviis paa Forstand! Men jeg har Forretninger, undskyld —

Bark. Hvad? De viser mig ud af min egen Dør. Jeg er i mine Værelser indtil De klarerer Leien, og før gaaer jeg ikke af Stedet! (sætter sig paa Stolen ligeoverfor Staffelien.)

Staal (sagte). Naa, der sidder jeg godt i det! (høit, idet han sætter sig paa den anden Stol) Ja, ja, vil De blive her til jeg betaler — vær saa god! jeg skal nok underholde Dem.

Bark. Altfor artig! De vil ellers faae en Deel at bestille; thi jeg har Tid til i Aften og i Morgen kommer jeg igjen.

Staal (springer op). Plageaand! Harpy! saa tag hvad her er! pant os ud og gaae Fanden i Vold! See her, her er Gipsfigurer, Malerier, her er en Commode, et Mesterstykke paa Stabelen — (vender Maleriet om.)

Bark (springer forfærdet op). Hvad! min Broderdatter!

Staal (forbauset). Ja, paa min Sjel! lyslevende!

Bark. Hvor kommer hun fra? det vil jeg vide.

Staal. O det — det — (sagte) Ja jeg begriber det ikke! (høit) det er — et Ideal, malet af Raphael.

Bark. Og hvorledes skulde Raphael være kommen til at male min Broderdatter?

Staal (svulstig). See heri den store Kunstner! Hans Phantasie svæver hen i det Tilkommende, han skaber det Ufødte og giver sit dybe Ideal et Legeme, der tilhører alle Tider og Stæder, som evig bliver eet i Mangfoldigheden. Forstaaer De det?

Bark (sætter sig igjen). Ikke ganske —

Staal. Ja jeg ikke heller; men Kunsten er en Gaade.

Tiende Scene.

De Forrige. Hase.

Hase. Deres ganske ærbødige Tjener! er Herr Falkenberg hjemme?

Staal (sagte). Vor Skræder! — naa det fattedes! (høit) Nei han er ikke.

Hase (sætter sig). Saa vil jeg have den Fornøielse at vente til han kommer.

Staal (sagte til Hase). Beviis mig den Tjeneste at gaae; der sidder en Mand, som vil kjøbe et Arbeide af mig.

Hase. Det er mig kjært, saa maaskee De af Venskab kan gjøre et Udlæg af 62 Rdlr. 3 Mk. 4 Sk.

Staal. Jeg? nei, jeg har forsvoret at gjøre Udlæg.

Bark. Herr Staal! (sagte til ham). Hvad er det for en Mand?

Staal (sagte). O det er — det er en Velynder af Falkenberg, en Kunstkjender —

Bark. Ja saa! (bukker for Hase). Tjener! det glæder mig at gjøre Deres Bekjendtskab.

Hase (reiser sig og bukker). Iligemaade! iligemaade! (begge sætte sig.)

Staal (sagte). Død og Plage! der falder mig Noget ind, hvorved jeg kan redde mig ud af Kniben! (sagte til Hase.) Pas paa og vær snu, saa skal De strax faae Deres Penge. (høit) Ja, Herr Greve! saa fiin en Kunstdommer, som De, vil strax kjende en Raphael.

Hase. Ja Gud bevares! Jeg kjender Raphael meget nøie; hvis De vil give mig en Anviisning paa ham, saa er jeg fornøiet.

Staal. Paa Øieblikket! (viser ham Maleriet.) Hvad siger De om denne?

Hase. Gud! hvor hun er deilig!

Bark (til Hase). Og De troer det er en Raphael?

Hase. Ja see, — hm! hm!

Staal (sagte til Hase). Band paa det.

Hase (hurtigt). Min Sjel er det Een af Raphaels; jeg kjender Fruentimmeret meget godt.

Staal. Ja, Herr Greve! Stykket er flere Gange stukket i Kobber. Lykken har spillet denne Skat i Hænderne paa min Ven Falkenberg; han vil sælge det for Spotpriis, da han er i Pengetrang; men de 200 Rdlr., De har budet —

Hase. Har jeg —

Staal (sagte). Hold Munden!

Hase. Nei tak! Her er et Vidne, og jeg vil ikke give 2 Rdlr. for et Fruentimmer, som jeg slet ikke kjender.

Staal (sagte). Han byder Dem nok over!

Hase. Det er en anden Sag! — Ja, hun er det Dobbelte værd imellem Brødre.

Bark. Troer De det?

Hase. Som jeg siger! Raphael er en solid Mand; lidt dyr, men Varer af bedste Bonitet —

Bark (seer paa Maleriet med en Kjendermine, smilende). Ja, jeg saae det for Resten strax; men det er en Kunstdommers første Princip at sætte ud paa Alting.

Hase. Det er et overmaade peent Stykke.

Bark. Charmant! charmant!

Vals af Balletten Romeo og Juliette. Schall.

Bark.	Staal (sagte).
Han er en grundig Recensent,	
Det viser strax hans Kritik!	For Originalen at befrie
Hase.	
At han med Faget er bekjendt,	
Det viser noksom hans Blik.	Strax jeg sælger dens Copie!
Bark (sagte).	
Naar han saa meget vil give,	
Jeg ikke narret kan blive	Af hinandens Kjenderblikke
Om jeg vil ogsaa lidt høiere gaae!	De den Slutning drage vel,
Hase (sagte).	
Da han, som vist er en Kjender,	
Saadan for Billedet brænder,	
Noget der vist er at tjene der-paa!	At for dyrt de kjøbe ikke En saa sjelden Raphael!
Bark (paa den ene Side af Staal).	
To hundred ti Rigsbankdaler!	(høit.)
Hase (paa den anden Side af ham).	
To hundred tyve jeg betaler!	Meer endnu, det ei forslaaer!

Bark. Hase.

For Stykkets Herlighed
Er hans Begjærlighed
Den bedste Borgen, jeg kan faae!

Staal (sagte).

Ganske godt Auctionen gaaer!

Bark (sagte).

Gid Fanden havde Herr Greven!
Op han Prisen har dreven;
Men slig en Skat
Jeg maa hae fat,
Hvad den saa koste mig skal!

Hase (sagte).

Ifald han byder mig over
Jeg mig lidt høiere vover;
Der er bestemt
I Stykket gjemt
En grumme stor Capital!

Staal (sagte).

Her man seer, at Raphaels Navn
Har stor Credit i Kjøbenhavn!

Bark.

Ti Daler meer for det Portrait
Endnu jeg give Dem vil!

Staal (høit)

Kammerraaden faaer det ei!

Hase.

Nei, nei! De faaer det ei saa let;
Jeg lægger tyve dertil!

Staal.

Min Herr Greve! nei, nei, nei!

Bark (sagte).

Han byder som al Ulykke;
Det er et mesterligt Stykke!
(høit)
Jeg vil Dem give To hundred og
Treds.

Staal (sagte).

Jeg kan med min Pige flygte —
(høit)
Tænk det uvurdeerligt er!

Hase (sagte, seer paa Bark).

Naar han saa høit det skatterer
Jeg intet Stort risiquerer!

Staal (sagte)

Og ei Rykkerne vi frygte!

(høit)	(høit)
Vil med tre hundred De være tilfreds?	Kammerraaden giør vist meer.
Bark.	
Tre hundred tyve jeg giver!	For en Spotpriis De det faaer!
Hase.	
Ak saa for dyrt det mig bliver!	
Bark.	**Hase.**
Hvor jeg er lykkelig,	Ak, han er lykkelig,
Snart skal det Stykke sig	Han ved det Stykke sig
Befinde i mit Cabinet.	En stor Gevinst kan skaffe let!

Staal (paa samme Tid som Bark og Hase).
Dem, Herr Bark! jeg det tilstaaer.!

Bark. Victoria! Victoria! Raphael hører mig til!

Hase. O jeg arme Mand! at maatte lade saadan en Skat gaae fra mig — Jeg kunde bestemt have fortjent mere paa det Stykke i en halv Time, end ved Naalen i et halvt Aar.

Bark. Ved Naalen?

Staal. Ja, Herr Greven raderer; hans Arbeider med Naalen ere meget kostbare. Jeg ønsker just nogle Raderinger fra hans Haand og derfor vil jeg bede Dem, at De vil have den Godhed at betale —

Bark. Med største Fornøielse — vil De følge med, saa —

Staal. Nei, nei! jeg maa have Penge paa Stedet —

Bark (tager Tegnebogen op). Men jeg har kun tredsindstyve Rigsdaler hos mig.

Hase (vil tage dem). Dem skal jeg have.

Staal (snapper dem). Nei, jeg har dem. Gaa De hjem med Herr Kammerraaden, saa betaler han strax de To og treds, tre og fire!

Bark. O hjertens gjerne! (bukker). Herr Greve! maa jeg have den Ære at geleide Dem?

Hase (ligeledes). Jeg beer! o jeg beer!

Staal. Herr Kammerraad, saasnart jeg kan, henter jeg Pengene! — Herr Greve! De har ladet en stor Skat gaae Dem af Hænderne! (sagte til Hase) Viis ham ikke Regningen, eller fortæl, at De er Skræder! — (høit) Herr Greve! jeg haaber, at det ikke er sidste Gang vi har med hinanden at gjøre — (sagte til ham) Jeg skal snart have en Bryllupsdragt —

Hase (vender sig ivrigt om). Jeg har deiligt sort Klæde, fiint som en Æggehinde — Spotpriis — for hvad Tolden angaaer — De forstaaer mig! Vil man være en ærlig Mand, saa maa man forstaae at gjøre et lille Skjelmstykke engang imellem.

Staal. Rigtig, Herr Greve! De har ægte diplomatiske Principer! (sagte) Jeg faaer den Ene paa Døren ved den Anden, jeg har Penge, og Kjærligheden venter mig — o! min Lykke er fuldkommen.

Ellevte Scene.

De Forrige. Falkenberg.

Falkenberg. Nei, der var ingen Tydsker! O hvor jeg har løbet! Jeg har spildt Tiden og ikke faaet Penge — Skjæbnen har ret sin Fryd af at pine mig!

Staal. Der har jeg igjen en Plageaand.

Falkenberg (seer Skræderen). Hvad? De her? Jeg kan ikke! jeg er i den største Forlegenhed af Verden — hav Taalmodighed —

Hase (bukker mange Gange). Behøves ikke! Herr Kammerraaden betaler.

Falkenberg (iler hen til Bark). Hvad? De, som jeg skylder Huusleie, De er saa stor, saa ædelmodig —

Bark. Jeg er Fanden ikke ædelmodig; men jeg har kjøbt den lille Raphael.

Staal (sagte). Nu skjælver jeg for min Kjærlighed!

Falkenberg. Hvad mener De?

Bark (viser ham Maleriet). Seer De — jeg har givet rene 320 Rdlr. for den.

Falkenberg. Hvad? — dette Stykke — det Dyrebareste jeg eier? Nei ikke for ti tusinde —

Bark (hidsig, holdende paa Maleriet). Hvad behager! Det er gaaet til Auction, jeg har faaet det ved Hammerslag, som Høistbydende — og for Kjøbet skal gaae tilbage, for skal jeg —

Falkenberg (paa samme Tid; vil tage Maleriet). Tag alt hvad De vil; men giv mig mit Malerie og pak Jer allesammen.

Staal (paa samme Tid; holdende paa Falkenberg). Er Du rasende? Vi kan betale vor Gjæld, beholde Penge tilovers, og Du betænker Dig! —

Hase (paa samme Tid, holdende paa Falkenberg paa den anden Side). De vil ikke sælge Stykket? — Vil De da strax gjøre Udvei for mine Penge; thi jeg gaaer ikke af Stedet, før De betaler mig.

Staal (meget høit). Stille! — Hvad er det for et uanstændigt Spektakel? Lad os tale sammen som fornuftige Mennesker! (trækker Falkenberg tilside og vedbliver meget ivrigt, idet han holder ham under Armen.) Er Du gaaet fra Forstanden? Jeg har gjort Dig til en Raphael, jeg har skruet Dig op til en Priis, som Du aldrig mere kommer i her i Verden, jeg faaer disse Folk paa Døren, som ellers ikke viger af Pletten, jeg har gjort to grove Creditorer til dannede Kunstkjendere — (vinker hele Tiden til Bark, at han skal gaae) vi ere blevne

velhavende, og alle disse Underværker kan ikke røre Dig? — (vender sig om til Bark) Men saa gaa dog Fanden i Vold!

Bark. Med største Fornøielse! (han iler ud.)

Hase. Iligemaade! (smutter bagefter.)

Tolvte Scene.

Staal. Falkenberg.

Falkenberg (sliber sig løs). Han gaaer!

Staal (stiller sig for Døren). Ja, gu gaaer han, men Du bliver, Seigneur! her staaer Din Skranke — det vil sige, til han er borte.

Falkenberg (snapper et Sværd). Nei det gaaer for vidt!

Staal (snapper et andet). En lille Aareladning? Parat! Jeg har betalt Dine Creditorer, hævet Dine Værker til Berømmelsens Tinde og Du fordrer mit Blod? Du skal faae det; men saa gaaer Du strax herfra.

Falkenberg. Nei ikke af Stedet!

Staal (kaster Sværdet). Saa er jeg ikke gal at slaaes! (tager ham alvorligt i Haanden) Men jeg veed hvad Du har isinde, min Ven! og netop det vil skaffe mig Din Tilgivelse.

Falkenberg (forbauset). Hvad mener Du?

Staal (tager ham om Skuldrene og seer ham ind i Øinene). Du er en sjelden Ven! Jeg beundrer Din Opoffrelse og Høimodighed!

Falkenberg. Hvad skal alt det sige?

Staal. Du vilde frelse den stakkels Pige uden mit Vidende — jeg vilde gjøre det samme uden Dit.

Falkenberg (forbauset). Hvad? Du veed, at Jomfru Bark —

Staal (ryster hans Haand). Er her — ja vist! Jeg solgte Copien for at frelse Originalen. Ikke sandt, Du tilgiver mig?

Falkenberg (omfavner ham). Om jeg tilgiver Dig? Jeg velsigner, jeg beundrer Dig!

Staal. Men der falder mig Noget ind! hvorfor har Du malet hendes Portrait?

Falkenberg. Og derom kan Du spørge saa koldt? Hende, som jeg elsker, som jeg tilbeder —

Staal. Hvad behager?

Falkenberg. Ja, min Ven! Jeg turde ikke betroe mit Hjertes Følelser til Nogen, ikke engang til Dit Venskab! Jeg var ulykkelig, forladt; jeg søgte Trøst i at fremtrylle hendes Træk paa Lærredet —

Staal. Saa Du er dødelig forelsket i hende? (sagte) Nei det er ypperligt! han vil bortføre hende for mig, fordi han selv er forelsket i hende! Ha ha ha!

Falkenberg. Men nu har vi Penge, lad os lukke hende op og føre hende herfra.

Staal. Nei, nei, et Øieblik! (sagte) Naar han seer hende i mine Arme, saa bliver han rasende, og alting er ude!

Falkenberg. Men hvorfor? vi ere ene —

Staal. Hun vil ikke see Dig før hun stiger i Vognen.

Falkenberg. Det er Din Spøg!

Staal. Langtfra! hun frygter, at Din hæftige Kjærlighed vil fordærve alt —

Falkenberg. Nei, nei! jeg skal være rolig —

Staal. Det er Du jo ikke engang medens Du lover at Du vil være det.

Falkenberg. Jeg vil tale med hende, jeg skal tale med hende — (løber til Døren.)

Staal (vil trænge ham bort). Skal jeg kanskee slaaes med Dig, for at Du ikke skal miste den, Du elsker?

Trettende Scene.

De forrige. Brull.

Brull (klædt i gammeltydsk Dragt, med Baret paa Hovedet og en Prygl i Haanden). Slaaes?! — wer will sich schlagen! — Bin Secundant für alle beyde.

Staal. Naa, det var den værste af alle Plageaander.

Falkenberg (til Staal). Stille! stille! lad ham ingenting mærke.

Brull. Hast'nen Schnapps, Bruder? Hab' mich ganz schön geärgert!

Staal (fort). Hvorover?

Brull. Bin aufm Salon gewesen. Dummes Zeug! hol mich der Henker! (ryster Falkenberg.) Hast nicht wieder Heiden fabricirt, canailiöser Kerl? — Achilles und Hector! — der Kuckuk! sind wir nicht Christen? was haben wir mit den verdammten homerischen Schlingeln zu thun? Na! den Blunck, den muß ich respectiren; ein höllisch religiöser Mensch — hat sich in beiden Testamenten hervorgethan und als Jude und Christ auf einmal producirt — ha! was der alte Ezechiel für ein Donnerwetterkerl sey, — aber den — Fußbewaskung — Schwerenoth! welche Hoheit — welche Tiefe — der Judas, der pale Lümmel, der ist mein Ideal (slaaer Falkenberg paa Skulderen.) Schaffe so was, Herzensbruderchen! und offeriere ikke Din Pensel po diese gemeine Heiden — fuy! (slaaer med Stokken i Bordet.) Bin ein echt christlicher Mahler — ein holsteinisch moralischer Mensch — gebe mir'nen Schnapps!

Staal. Ja, min Perlebroder! Du kommer ubeleiligt —

Brull. Ubeleiligt! — Sebastian Brull kann nimmer ubeleiligt kommen — er ist überall zu Hause.

Mel. Saasnart blot langtfra jeg Dig seer. Dalayrac.

Die Kunst hat selbst kein Vaterland,
Aber Kunstneren, min Kjære!
Im Leben nicht entbehren kann
En Sted, hvor han kan være!
Ich hab kein Haus — bin drum so frey,
Zu Haus' zu sein wo ich nur sey.

Staal.

Men nu Du dog maa gaae Din Vei!

Brull (lægger Baret og Stok fra sig).

Kannst wahre Freundschaft nicht vertreiben —
Geb' was zu trinken —

(sætter sig.)

Ich muß bleiben!

Staal. Falkenberg.	Brull.
Til Flugt jeg ingen Udvei seer,	Zu zeigen meine Freundschaft hier,
Hvis her han tager sit Qvarteer!	Ich nehm' trotz Euren Zorn Qvartier!

Brull.

Ich hab' als echter Musensohn
Kein Heller und kein' Sorge,
Denn jeder Freund ist mein Patron,
Bei dem ich etwas borge.

(hæver Stokken.)

Hier ist mein ganzes Meublement —
Frey bin ich — Künstler ist mein Rang —

Falkenberg. Staal.

Men vil Du dog ei gaae engang?

Brull (strækker sig rolig paa Stolen).

Sollt' ich, wenn man mich skjælder, gehen,
Könnt' ich ja niemals stille stehen!

Falkenberg. Staal.	Brull.
Til Flugt jeg ingen Udvei seer,	Doch Freundschaft muß mir geben hier
Hvis her han tager sit Qvarteer!	Trotz seine Feindschaft ein Qvartier!

Falkenberg (til Staal). Han maa bort, hvad det saa skal koste!

Staal (til Falkenberg). Lad mig om det! (til Brull) Hør, Broder! jeg forbeholder mig mit Værelse og overlader Dig min Pung.

Brull. Hast denn Geld?

Staal. Jeg har gjort en lille Handel og kan jeg tjene Dig med et Par Daler —

Brull. En Par Daler — bist so reich? — bleibe hier! wir sind zusammengeknettet auf acht Tagen! Donnerwetter! lustiges Leben! — Trauben und Mädchen, ein Bett aufm Boden — Hussa!

Staal og Falkenberg. Men —

Brull. Zweiget, Herzenskinder! (sætter sig paa Bordet.) Her er min Standqvartier — Das Geld hervor und in Wein verwandelt — Hurra! bin ein holsteinisch echt verdorbener Mensch — Wein, Wein, Bruder!

Fjortende Scene.

De Forrige. Mathies.

Mathies (med en Kurv). Her er Viin!

Staal. Gid Fanden havde den!

Brull (springer ned og tager Flaskerne ud af Kurven). Wein! — ah süßes Wort! laß sehen die lieben schwarzen Freunde! ah! werde sie liebkosen.

Mathies. Jeg kommer, som en Comet, med en Hale af det halve Academie.

Falkenberg. Hvorledes?

Mathies. O, Viinflasken er en Magnet, der trækker Kunstnerhjerter — inden fem Minuter har De hele den levende Model paa Halsen.

Falkenberg (til Staal). Hvad skal vi gjøre?

Staal. Ja det er et Spørgsmaal.

Falkenberg. De komme op af Trappen! den arme Pige, nu er hun formelig blokeret!

Femtende Scene.

De Forrige. En Flok Malere og Billedhuggere.

De Kommende.

Mel. Wer niemals hat einen Rausch gehabt.

Først til Charlottenborg vi gik
Og Aandsbespiisning fik,
Men nu paa Mavens Vegne her
Hos Dig, min Broer! vi er;
Thi i Frue Musas Tempel fandt
Vi ene Sjeleproviant.

I Kjøbenhavn boer Kunsten godt,
Den har sit eget Slot;
Men ei den af Galanterie
Sin Søn taer i Logis;

Nei for at naae til Høihed vist,
Han maa tae Bolig paa en Qvist!

Men med en Flaske god Margeaux
Hans Qvist er Lykkens Boe,
Ved Druens Kraft seer Kunstens Søn
Den lumpne Verden skjøn!
Træk Proppen rask af Flasken der
Og Paradiset har vi her!

Mathies (trækker en Flaske op). Svup! her aabner jeg da, ligesom Sanct Peder, Paradisets Porte. (skjænker) Kom her, mine Herrer! og pas paa, at De kommer ind i dette; thi det er min Sjel ikke sagt, at De faaer gratis Entree i det andet. Kunstnere tage saa forbandet Forskud paa Himmerige her paa Jorden, at de maae staae udenfor naar De komme i Himmelen.

Falkenberg (til Staal). Vi faae dem ikke af Stedet. Den arme Pige! —

Staal. Du har Ret! (sagte) Jeg kommer til at bruge min Medbeilers Hjælp, for at bortføre min Kjæreste! (til Falkenberg) Hør, min Ven! her er Penge; iil afsted, bestil en Vogn og lad den holde her udenfor, saa sørger jeg for Resten.

Falkenberg. O Du veed ikke hvilken Tjeneste Du gjør mig!

Staal. Du veed endnu langt mindre hvilken Tjeneste Du gjør mig! (sagte) Ha ha ha! det gjør mig ganske ondt for ham.

Falkenberg. Jeg sniger mig bort og er her igjen paa Øieblikket. (iler ud.)

Sextende Scene.

De Forrige uden Falkenberg.

Staal (sagte). I hvilken Pine den stakkels Glut maa være; men snart slaaer Frelsens Time.

Brull. Singe mal! wer singt? — Donnerwetter! was ist Wein ohne Lieder? — Peter! lieber, verdammter Junge! hast einen Schnabel zum Singen! hervor und begeistre uns!

Alle. Ja syng! syng!

Staal. Ja, ja! vær dog bare stille! (sagte) Hvad skal jeg gjøre? Jeg maa holde gode Miner til Vognen kommer og saa — ah, kommer Tid kommer Raad. (høit.) Naa Kammerater! saa ville vi drikke danske Kunstneres tre helligste Skaaler! — Acht gegeben! og falder rask ind med i Chor.

Mel. Herr Oberst, en Skotte bør slaae for sit Land. Weyse.

Der vanker en Kunstner ved Tiberens Bred,
En Guddom omsvæver hans Fjed!
Det iiskolde Marmor hans tryllende Haand
Begaver med Aand!
Europa af Søn gav den Herlige Navn,
Men Danmark dog trykked ham først til sin Favn,
Og stolt han det nævner sin Moder,
Som Dansken sin Broder,
Og dansk er hans ærlige Sjel!
Paa Thorvaldsens Held!
Danmarks Phidias! Du lide vel!

Chor.

Paa Thorvaldsens Held!
Danmarks Phidias! Du lide vel!

Staal.

Gud skjænkede Danmark en Skjald til hvis Qvad
To Broderfolk lyttede glad!
Fast Svea til Dan ved sin Lyra han bandt,
Og Hadet forsvandt.
Ved Donau og Rhin høit hans Toner gjenklang,
Og Danmark vandt Hæder naar Digteren sang;
Hans Krands skal, som Danrigets Ære,
Uvisnelig være,
Thi Gud kaared ham til dets Skjald!
I Hytte og Hal
Evig Oehlenschläger mindes skal!

Chor.

I Hytte og Hal
Evig Oehlenschläger mindes skal.

Staal.

Er Danmark end lille, dets Rigdom er stor,
Thi Glæde og Fred blandt os boer;
Ved Love at lyde, som Kjærlighed skrev,
Lyksalig vi blev.
Ei kjøbte vi Frihed med Borgeres Blod,
Os Fredrik har kaldt til sin Kongestols Fod
Og sagt: kommer Børn! Eders Lykke
Min Aften skal smykke;

Ved Raad I skal lede mit Bud!
O evige Gud!
Bred Du Held om vort Fædreland ud!*)

Chor.

O evige Gud!
Bred Du Held om vort Fædreland ud!

Brull. Es lebe Dänemark! hoch! hoch! und noch einmal hoch!

Alle. Hurra!

Staal (vinker Mathies, som er beskjæftiget med at skjænke, hen i Forgrunden). Mathies! veed Han intet Middel til at skaffe dem bort herfra?

Mathies. Det er umuligt at slaae Academiet paa Flugten saalænge der er en Draabe i Flasken.

Staal. Men det er nødvendigt, at jeg blot i fem Minuter er ene i dette Værelse.

Mathies. I dette Værelse? Hum, det kan skee! dertil veed jeg et ufeilbarligt Middel. Blot et Dieblik — (vil gaae.)

Staal. Nei, nei! det er for tidligt —

Mathies. Saa giv mig et Vink og med et Ord jager jeg hele Flokken ind i Deres Sovegemak.

Staal. Ypperligt! (høit) Lystigt, Kammerater! tag tiltakke; I see Retterne!

---

*) Efter Kong Christian den Ottendes Thronbestigelse bleve de sidste sex Linier sungne saaledes:

Nei, Fredrik os kjærligt dens Tempel oplod,
Og Danrigets Hæder og Lykke
Dets Altar skal smykke
Ved Christian den Ottendes Bud!
O evige Gud!
Bred Du Held om vort Fædreland ud!

Mathies. Husets totale Brødmangel tillader os ikke at byde Dem andet end Viin til Vinen!

Brull (springer op paa Bordet). Brüder! attention! Die Kunst vereinigt uns — der Wein begeistert uns — wir sind christliche Künstler — echt philantrophische Geschöpfe, — das Eins in Allem, das All in Einem! Verstehen, Brüder? Großartig muß sich das Leben gestalten — Tiefe muß sich unser Dasein ankleben — deswegen, ihr teuflische Kerls alle mit einandern! — das Model auf den Tisch gestellt und eine bachanalische Academie gehalten!

Alle (jublende). Ja, et bachanalsk Academie!

Mathies (fjeleglad). Jeg er parat! — det bliver vel ved Drapperiestudier?

Alle. Ja! Drapperie!

Mathies. Paa Dieblikket! — Tillad, min Toga — min antikke Slængkappe — af! den er mere gammel, end antik — men siger intet — probat — (springer op paa Bordet). Hvad befaler, mine Herrer? her seer De alle antikke Helte i min Person! — Brutus? — ah! — her! — Cæsar? — seer De? — Mephistopheles? — hav den Godhed! Regulus? — der har De ham! — Tiberius? — her staaer han!

Nogle. Lad ham staae! han er god!

(Mathies bliver staaende, indhyllet i Togaen, Kunstnerne tage Papir og Blyant frem og gruppere sig rundt omkring ham i forskjellige Stillinger. Nogle trække Skufferne ud af Commoden og sætte sig paa dem, een tager Sæde paa Commoden, en anden i Vinduet, een bemægtiger sig Trommen, to andre Stolene. Brull kaster sig paa Gulvet i Forgrunden; alle have Glas og Flaske hos sig. Det Hele maa være malerisk ordnet.)

Alle (jublende).

Mel. Hvert Minut for Fryd vi lever. Herold.

See i Glasset Druen gløder!
Stik det ud tilbunds, min Ven!

Og Du Fryd paa Jorden møder
Hvor Du Dit Blik kaster hen!

Brull.

Freudiges Leben
Die Musen umschweben!
Bachus der Kunst
Schenkt seine Gunst!

Alle.

Phantasien herligst gloder,
Naar os Bachus svæver nær;
Ved hans Trolddom Øiet møder
Himmelens Engle alt her!

Staal (har hele Tiden urolig lyttet til).
Vognen fremkjører! (vinker til Mathies.)

Mathies (springer ned).

Spektakel jeg hører;
Hvad mon det er?
(til Staal i det han iler ud).
Strax jeg er her!

Alle (springe op og klinke).

See i Glasset Druen gløder! ꝛc.

Mathies (kommer tilbage). Mine Herrer! tør jeg udbede mig et Diebliks Opmærksomhed? — Er der Nogen af Dem, der har Creditorer?

Alle (stimle om ham). Hvad vil det sige?

Mathies. Tro ikke, at jeg har isinde at betale dem; men her er en forbandet grov Karl, som siger, at han har Penge til-

gode hos een af dem, som han har seet gaae herind — jeg veed ikke hvem — og han vil ikke gaae af Stedet, før han har faaet Fingre i ham.

Alle (urolige, ved sig selv). Skulde det være —?

Mathies. Jeg har ikke den Fornøielse at vide hvem af Dem, der er paa Knæene; men jeg vil gjerne være den Fattiges Velgjører, naar det ikke koster mig Noget. (aabner den ene Dør) Her er vort Sovekammer — den, som er i Gjæld, kan skjule sig der, til jeg har kastet Creditoren ned af Trappen!

Alle (løbe til Døren). Tak — tusind Tak!

Mathies. Nei stop! — Ingen behøver at gaae, uden den, der har Gjæld — de andre kan gjerne blive.

Alle (mellem hverandre idet de ile ind i Kammeret). Nei, nei! jeg gaaer! jeg gaaer!

Mathies (seer efter dem). Ikke en eneste uden han absenterer sig! — Ak, Herre Gott! Kunstens Finantser trænge til en betydelig Reparation; den har en nederdrægtig Kassemangel. (til Staal) Seer De, jeg kjender de Vaaben, som kan slaae Kunstnere paa Flugten! Nu er De ene, hvad vil De gjøre?

Syttende Scene.

Staal. Mathies. Falkenberg.

Falkenberg (hurtigt). Vognen er her! — Hvad? vi ere ene; fortræffeligt! (han vil lukke op.)

Staal (sagte). Nu bliver Fanden løs! — (standser ham; høit) Et Øieblik! Hør, min Broder, Du kjender mit Venskab for Dig —

Falkenberg. Det kan vi tale om naar hun er frelst!

Staal (holder ham). Nei, nei! — jeg skylder mig selv at

bede Dig, at hvad Du endogsaa faaer at see, saa maa Du være rolig.

Falkenberg (ivrig). Vi spilde Tiden — jeg lover alt, naar Du blot —

Staal (griber alvorlig hans Haand). Husk Dit Løfte, selv om Du saae hende at ile i mine Arme.

Falkenberg (forbauset). I Dine?

Staal (hurtigt og alvorligt). Min Ven! Kunstnerens Phantasie er levende, hans hæftige Indbildningskraft kan tidt bedrage ham; men han er ogsaa saa vant til at see sine skjønneste Forhaabninger tilintetgjorte, at det ikke bør overraske ham.

Falkenberg (forfærdet). For Guds Skyld! hvad mener Du?

Staal (aabner Døren). Vær Mand og see!

Attende Scene.

De Forrige. Adelaide.

Adelaide (kommer ind og iler hen til Falkenberg). O Gud! — hvilken Angst jeg har været i — saadan en Støi — Min Uro har tvunget mig til at lytte efter! O, naar De vidste hvad denne oprigtige Ven har gjort for Dem!

Mathies (ved Siden af Staal). Kunstnerens Phantasie er levende, hans Indbildningskraft bedrager ham! (synger) Vor Verden her er et Orchester — bum! bum! bum! bum!

Staal (der har staaet som lynslagen). Jeg — ja! — hvad behager?

Falkenberg (kaster sig om hans Hals). O, jeg takker Dig!

Staal. Ingen Aarsag!

Falkenberg. Men nu afsted! Du følger dog med?

Staal. Nei — nei! mine Bestræbelser for at gjøre Din Lykke har saaledes anstrenget mig, at jeg ikke kan dele den.

Adelaide. Jeg skylder Dem meget; den eneste Løn, jeg kan skjænke Dem for alle de Opoffrelser, De har gjort for Deres Ven og mig, er at gjøre ham lykkelig! Vær overbeviist om, at jeg vil gjøre det, og at jeg aldrig glemmer dette Øieblik!

Staal. Det gjør jeg ikke heller, det sværger jeg Dem til.

(Falkenberg gaaer til Døren med Adelaide.)

Nittende Scene.

De Forrige. Bark.

Bark (med Portraitet). Aha! er Jomfruen der? — Hvilken Skandale! hvilken Opførsel! hvilket græsseligt Bedragerie!

Staal (sagte). Ha ha ha! — nu kommer det Værste; det maa han tage selv! O nu vil jeg ret gotte mig. (sætter sig ned.)

Falkenberg. Herr Kammeraad! Pigen elsker mig og jeg —

Bark (bukker meget artigt). Herr Falkenberg! Deres ærbødigste Tjener! jeg er vred, meget vred paa Dem; men jeg er Deres ærbødigste Tjener!

Mathies (ved sig selv). Han har en forbandet artig Maade at være vred paa.

Bark (iler henimod Staal). Denne Herre er det, jeg vil tordne for.

Staal (peger paa Falkenberg). Vær saa god at adressere Deres Torden til ham, han trækker bedre.

Bark (holder Maleriet for ham). Er det en Raphael? Jeg spørger Dem, er det en Raphael?

Falkenberg. Det er Adelaides Portrait, som jeg har malet.

Bark (tager Staal i Skuldrene). Der hører De, han tilstaaer det.

Staal. Lad ham det! hvad Fanden kommer det mig ved?

Bark. Hvad for Noget? De har faaet tredsinstyve Daler, Herr Greven fik —

Tyvende Scene.

De Forrige. Hase.

Hase. Her er Prøver! søg ud — en Mand, som De, der gjør Udvei for en Ven — De har staaende Credit! Bestil hvad De lyster; Kjole, Beenklæder, Vest —

Bark. Hvad? De? Deres Adel?

Mathies. O det er kun Skræderadel!

Hase. Et lille Puds for at faae mine Penge!

Bark (til Staal). De har holdt mig for Nar?

Staal. Trøst Dem med, at Skjæbnen har gjort det samme ved mig! Hav den Godhed at give ham baade Grovhederne og Prøverne, nu bruger jeg ingen af Delene.

Bark. Ikke saa kjæphøiet, gode Herre! Jeg har været hos Professorerne, for at lade dem see min Raphael, og de loe mig ud, endskjøndt de vare henrykte over Portraitet — o, De er skrækkeligt exstimeret, Herr Falkenberg! Deres store Stykke skal være et Mesterstykke — Det fornøier mig at gjøre Deres nærmere Bekjendtskab! (til Staal) Men Dem skal jeg have indkaldt for Gjældskommissionen, og baade De og Skræderen skal betale mig mine Penge.

Staal. Jeg? (peger paa Falkenberg) Men for Fanden! det er jo ham, der har havt Nytte af dem.

Hase (hæftig til Staal). Ja betal De, for jeg giver ikke en Hvid tilbage.

Bark (ligeledes). Jeg skal vise Dem, hvad det betyder at holde en charakteriseret Person for Nar!

Falkenberg (ligeledes). Men saa stil dem dog tilfreds!

Staal. Er De gale? Hjælp dog! hjælp!

En og tyvende Scene.

De Forrige. Brull og de øvrige Kunstnere.

Brull (med Baretten paa og Knippelen i Haanden, træder martialsk imellem dem og seer paa den Ene efter den Anden). Was giebt's? was meliert sich hier? (hæver Knippelen.) Bin ein deutscher Mann! Hier hebe ich meinen Knüppel für Recht und Christensinn und Sittsamkeit; wo ist der Creditor? — will ihn ganz unvernünftig wamsen! (kaster et bistert Blik paa dem alle; da han seer, at de staae ganske forundrede og stirre paa ham, spanker han stolt frem og tilbage.) Sieh mal! Milde macht alles gut!

Bark. Nei gu gjør Milde ikke nei!

Brull (træder brutal hen for ham). Was schwatzt der Philister?

Bark (hæftig). Hvad? kalder De en virkelig Kammerraad for Philister? (Kunstnerne lee, han vender sig opbragt til Staal.) Det er Deres Skyld; De har prostitueret mig og gjort Nar af det hele Academie.

Kunstnerne (stimle om Staal). Hvad? af Academiet?

Staal. Stille! Jeg har maattet trodse alle Ulykker for at gjøre en Andens Lykke, og jeg seer, at jeg maa paatage mig Forsoningen med, hvis Skjæbnen ikke skal lægge mig ud med hele Verden. Jeg har solgt Dem Deres Sosterdatters Portrait for en Raphael; lad Maleren faae det tilbage og giv ham Ori=

ginalen i Tilgift, saa betaler hun de udlagte Penge, for af mig faaer De saagu ingen.

Bark. Det Forslag var ikke saa galt. Og veed De hvad? jeg har rigtignok forsvoret at tage mig af andre end de Døde; men siden alle berømme ham medens han lever —

Staal. Saa resiquerer De ikke Noget ved at ansee ham for død —

Bark. Og kjøbe hans store Malerie — for billig Priis. Lad gaa! Saa tag hende da!

Adelaide. Kjære Farbroder!

Falkenberg. Min Adelaide!

Bark. Ja, det kan I takke ham for.

Adelaide. O, hans Venskab skylde vi alt.

Falkenberg. Ja, Du er en Ven! Hvad har Du ikke lidt i Dag? og det alene for at tjene os.

Brull. Das ist groß.

Alle. Overordentlig stort!

Staal (med et tvunget Smil). O, De gjør mig ganske rød!

Mathies (sagte til Staal). De Complimenter ere forbandet dyre! De er ellers ikke heldig i at oversætte Diensproget.

Slutningssang.

Mel. Nie werd' ich Deine Huld verkennen. Mozart.

1.

Bark.

Boer Kunsten end i Armods Hytte,
Sig Armod indqvarterer der;
Dog Hymen meer paa Moden er,
Han siger op for strax at flytte;
Men lokker Kunsten Rigdom hid,
Har Hymen ingen Flyttetid.

Chor.

Nei, lokker Kunsten Rigdom hid,
Har Hymen ingen Flyttetid.

2.

Falkenberg.

Mig Hymen til min Musa binder —
Jeg Kunstens Laurbær vinde maa!

Adelaide.

Og Rigdom sikkert vi skal faae;
Thi ved Tilfredshed vi den vinder.

Begge.

Kun sjelden Kunst gjør Nogen rig;
Men den gjør stedse lykkelig.

Chor.

Kun sjelden Kunst gjør Nogen rig,
Men den gjør stedse lykkelig!

3.

Hase.

Mod Kunstneren jeg har som Skræder,
At han det Nøgne har for kjært;
Thi derfor er det vist saa svært
At faae Betaling for hans Klæder:
Gid Kunstneren ei meer saa tidt
Maa klæde sig i bar Credit.

Chor.

Gid Kunstneren ei meer saa tidt
Maa klæde sig i bar Credit!

4.

Brull.

Ach' hätt die Welt mich doch gesehen
Drei Seelen eh' ich selbst sie sah!
Jetzt steht die Kunst als Plunder da —
Ein Albrecht Dürer möcht' ich stehen!

Mathies.

O, Albrecht Dürer naaer De snart,
De har jo alt hans Knebelsbart.

Chor.

Ja, Albert Dürer naaer Du snart,
Du har jo alt hans Knebelsbart.

5.

Staal.

Jeg maatte Dagens Byrder bære,
En Anden Lønnen derfor fik;
Det gaaer som i Diplomatik:
Den Enes Flid den Andens Ære!
Dog hvis De af min Modgang leer,
Mit største Held i den jeg seer!

Alle.

Ja, hvis De af hans Modgang leer,
Sit største Held i den han seer!

Da Forfatteren troede, at Indtrykket af Visen i sextende Scene, hvori han har ladet Kunstnerne bringe Danmark, dets udødelige Digter og Europas berømteste Kunstner sin Hylding, vilde svækkes ved oftere Gjentagelse, foretog han følgende Forandring, som dog kun gaves ved een Forestilling, da Publicum forlangte den oprindelige Sang:

(Ah, kommer Tid, kommer Raad) (høit) Velan Kammerater! jeg vil i en lystig Vise give Jer en Recept mod alle Sorger! — Acht gegeben! — og synger med i Chor.

Mel. Jeg holder nok af Spil og Sang. Schall.

Naar sig en Creditor gjør gal
Og siger barsk, for mig at skrække:
„De blier sku sat, derfor betal!“
Hans Ord kun Glæde hos mig vække!
Jeg frit logeres,
Og pensioneres!
At sidde lidt i Slutterie,
Det er jo reen Oeconomie!

Jeg leer, naar stolt en Excellents
Mig ved Laquaien lader sige:
„For Dem er ingen Audients!“
Ved Døden blier han dog min Lige!
I Himlen mangen
Vil savne Rangen,
Maaskee Hans Excellents man seer
Staae bag sin egen Tjener der!

Naar ømt min Glut tilhvidsker mig
Med Glædens Graad og hulde Blikke:

„Til Døden vil jeg elske Dig!"
Saa ønsker jeg, at det skeer ikke;
Thi hvis som Døde
Vi skulde møde
Hinanden troe bag Gravens Rand,
Saa maatte vi jo døe paastand!

Naar ængstlig, i den mørke Nat,
En gjerrig Knark til Himlen sukker:
„Ak! fri fra Tyvehaand min Skat!"
Jeg uden Frygt mit Øie lukker.
Jeg i min Bolig
Kan slumre rolig;
Min Eiendom vist ingen taer,
Da Intet uden Gjæld jeg har!

Brull (klinker med Staal). Gott erhalte Dein Eigenthum, Bruder!

Staal. Tak for Dit kjærlige Ønske, min Broder! Min Gjæld er det eneste, jeg eier, og dersom Nogen tog den fra mig, saa havde jeg ingenting! (vinker af Mathies o. s. v.)

Den Besætning, hvormed de i første Bind indeholdte Stykker ere givne:

Tre Maaneder efter Brylluppet.

Baronen	Hr. Seemann.
Amalia	Md. Andersen, Jfr. Clausen.
Emilie	Jfr. Heger (Mad. Holst),
Graun	Dr. Ryge, Enholm.
Greven	Frydendahl.
Capitainen	Liebe.
Mad. Lindner	Jfr. Nissen.
Johan	Hr. Overskou.
Lise	Jfr. Irgang, Jfr. Abrahamsen (Mad. Kragh).
Caspar	Hr. Foersom.
Peer	„ Rosenkilde.
Lars	„ Lund.
Jens	„ Holm.
En Underofficeer	Poulsen, Hr. Pætges.

En Bryllupsdags Fataliteter.

Klam	DHrr. Foersom, Overskou, Nielsen.
Ludvig	„ Hansen jun., Hultmann.
Dalberg	Hr. Holst.
Amalia	Fru Heiberg.
Julie	Mad. Larcher.
Fru Dreier	Mad. Winslow, Mad. Sebring.
Winge	Hr. Phister.
Qværkerup	„ Kragh.

Kunstnerliv.

Bark	Hr. Foersom.
Adelaide	Jfr. Abrahamsen, Jfr. Ring, Jfr. Kofod (Md. Stage), Jfr. Christensen (Mad. B. Smidth), Jfr. N. Ryge, Jfr. Østerberg.
Falkenberg	Hr. Waltz.
Brull	Winslow jun., Hr. Hvid.
Staal	Hr. Kirchheiner, Pallesen, Hr. Kirchheiner jun.
Hase	Hr. Phister.
Mathies	Stage, Hr. Pætges.

Comedier

af

Th. Overskou.

Andet Bind.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af Eduard Meyer.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1851.

Overskous Comedier.

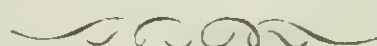
Andet Bind.

Med Portraiter af:

W. C. Holst, Mad. Sødring, C. Kragh, Mad. Nielsen og C. Winsløv.

Indhold.

Pag.

Østergade og Vestergade,

eller

Det er Nytaarsdag i Morgen!

Lystspil i 5 Acter.

(1828.)

Respicere exemplar vitæ morumque jubebo
Doctum imitatorem, et veras hinc ducere voces.
Horat.

Personerne.

Mikkel Stolpe, Silke- og Klædekræmmer;
Isidora, hans anden Kone;
Julie, hans Datter af første Ægteskab;
Jesper Stolpe, Jernkræmmer, hans Broder;
Trine, Jespers Kone;
Ane, deres Datter.
Zacharias Stolpe, Brødrenes Brodersøn.
Ludvig Thostrup, Isidoras Broder og Mikkel Stolpes Svend.
William Faulkland.
Ephraim Golz, Galanterihandler;
Esperance, } hans Børn.
Joseph, }

Forord,

skrevne i 1840.

Det er bekjendt, at nærværende Lystspil, da det første Gang opførtes, 31te Decbr. 1828, modtoges med et ualmindeligt Bifald. Da jeg bevarede den allerstrengeste Anonymitet, kan denne Lykke ikke tilskrives nogen Art af camaraderie, end ikke med de „Herrer i Aandernes Rige", som, medens de begeistrede perorere over Frihed og Lighed, af egen Magtfuldkommenhed og til Reservation af egen ubeskaaren, oftest kun forventet, Berømmelse, decretere: at Ingen i „Aandernes Rige" maa vente en liberal Modtagelse eller Erkjendelse af Talent, med mindre han, ved en academisk Charakteer, og var den end kun et non, kan godtgjøre, at der i det mindste har været givet ham Leilighed til, ad den slagne Landevei, at komme til de Kundskaber, som ere nødvendige til et Talents Udvikling, og som Talentet derfor ogsaa, det være ad hvilken Vei det være vil, maa have vidst at tilegne sig, naar det aabenbarer sig i et kunstmæssigt behandlet Aandsværk, som bestaaer for en paa rigtige æsthetiske Grundsætninger baseret Kritik. Den Lykke dette Lystspil gjorde, maa altsaa, ikke at forglemme den meget kraftige Understøttelse, som gaves det ved en sjelden fuldendt Udførelse, ene skrive sig derfra, at Fablen var godt opfundet og at jeg med Held havde stræbt at efterkomme mit valgte Mottos Forskrift. Det kunde imidlertid ikke feile at Nogle blandt de Mange, der med Avind betragte enhver heldig Virksomhed af Andre, fremtraadte med saakaldte kritiske Bemærkninger

som nærmest gik ud paa, ved Fremstillingen af det Hele som en vilkaarlig sammensat Masse af blot paa Theatret blændende Enkeltheder, at temperere Publicums Varme. Da de fleste af disse Bemærkninger, som især vedrørte Charaktererne, kun, uden Virkning, fremkom som aldeles uhjemlede Paastande og løs Snak, der noksom viste deres Forfatteres Mangel paa Indsigt i den dramatiske Kunst, holdt jeg det ikke for Umagen værdt at modbevise dem, og af de faa Anker, som fremsattes i den i „Maanedskrift for Literatur" optagne, med Indsigt og Smag udarbeidede Kritik, fandt jeg dem, som jeg ikke erkjendte for saa fuldkommen rigtige, at jeg i denne Udgave har taget dem til Følge, saa lidet indgribende i Værkets Væsen, at jeg ikke følte mig foranlediget til en Gjendrivelse. Saaledes har jeg ikke hidtil offentligt gjort mindste Forsøg paa at afvæbne de Indvendinger, som ere blevne fremsatte mod Charakterernes naturlige og conseqvente Skildring; at jeg imidlertid troede mig istand til med Held at gjøre det, vil sees af det her anførte Brev, som jeg anonymt tilskrev en Kunstner, hvem jeg skyldte megen Erkjendtlighed, og som, da Recensenterne vare aldeles uenige med ham om Maaden hvorpaa hans Rolle, den vanskeligste i Stykket, burde spilles, havde afæsket Forfatteren Oplysninger, hvorefter han ved de følgende Forestillinger vilde søge at rette sig. Da det altid er interessant at høre Forfatteren af et Værk, som har gjort Opsigt, yttre sig om de Indvendinger, der ere fremsatte imod det, især naar Tiden har dæmpet den Bevægelse, som Nyheden frembringer, har jeg her ladet aftrykke bemeldte Brev, som berører alle de Anker, der ere fremkomne offentlig. Maaskee vil det ogsaa i en anden Henseende have nogen Værdie. Vor Tid er ikke den lykkeligste for den danske Lystspildigter; at H. Hertzes, især med Hensyn til de mange komiske Situationer og Dialogens sprudlende Lune og Vid, ypperlige „Flyttedagen", og hans fortræffelige, ei i dets fine Satire noksom forstaaede, Charakteermalerie „Emma" ikke, paa vor ved Holberg grundlagte og dog paa originale Lystspil saa fattige Skueplads, mødtes med almeen og levende Interesse, beviser, at om end et enkelt Lystspil, ved Fablens heldige Valg og en

ypperlig Udførelse, kan tilvende sig Opsigt, er Comediens egentlige Væsen og Værd ikke fuldeligen erkjendt af det store Publicum. Ethvert Forsøg paa at lede Almeenheden til en dybere Indsigt i den Comedie, der henter sit Stof ud af Samtidens borgerlige Liv og Sæder, og til en klar, rigtig Opfatning af komiske Charakteerskildringer, maa derfor, naar det opfylder Hensigten, have sit Værd som Middel til at vække Interesse for en Skuespilart, hvis Udførelse altid var vort Theaterpersonales Triumf, ligesom den altid vil blive den komiske Skuepladses Grundsteen, men som desuagtet i en lang Række af Aar ikke har havt en halv Snees heldige Frembringelser at fremvise.

Høistærede Herr Rosenkilde!

Saavel Forventningen af flere Domme over mit Lystspil: Østergade og Vestergade, og dets Udførelse, som ogsaa adskillige trykkende Forretninger ere Aarsag til, at jeg først nu besvarer Deres ærede Skrivelse. — Jeg kan aldeles ikke finde det besynderligt, at en Kunstner, der er sig bevidst, at have stræbt efter rigtigen at opfatte og correct at fremstille en vanskelig Charakteer, kan føle sig krænket over at see sig feilagtigen bedømt; tvertimod finder jeg det høist besynderligt, at Skuespillerne saa taalmodig finde sig deri, og ikke undertiden træde frem for at lægge deres Anskuelser for Publicums Domstol.

Si plausoris eges aulæa manentis et usque
Sessuri, donec cantor, vos plaudite, dicat:
Ætatis cujusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusque decor naturis dandus et annis.

er en Regel, som gjælder ligesaavel for Skuespilleren som for Skuespildigteren; men Menneskets Charakteer er ofte en Gaade, som kun nøie Kundskab til Verden formaaer at løse, hvorfor ogsaa vore kritiske Dilettanter tidt støde paa Udtryk, der synes dem Modsigelser, naar ikke en af dem, de have den Beskedenhed at kalde deres Mestre, i Forveien har oplyst dem om at det ikke er saa; thi da antage de det blindt,

om det saa er ligesaa urimeligt, som Tiecks Paastand, at Lady Macbeth er en god, kjærlig Kone, og at Hamlets Monolog „to be or not to be“ angaaer Spørgsmaalet om hvorvidt det vel er værdt at sætte sit Liv paa Spil for Noget her i Verden. Det var ønskeligt, engang at høre en saadan Kritikers Dom over Hamlet, Romeo eller Falstaff førend han af Schlegel, Tieck, Richardson o. fl. havde sammensat sin kritiske Recept. Nogle dramatiske Digtere have før brugt at sætte en kort Charakteristik af enhver Person foran deres Stykker, ligesom Landkorttegnerne sætte Maalestaven paa Siden af Kortet, for at man derved baade kan prøve dets Rigtighed og veilede sig; Kritikerne have spottet dette; naturligviis, da kunde jo Enhver see hvad Digteren havde **villet gjøre** og hvad Skuespilleren havde at gjøre; Enhver med sund Menneskeforstand kunde, efter at have prøvet Begges Værk efter Maalestaven, sige: Det er rigtigt eller Det er urigtigt! Havde jeg fulgt disse Digteres Exempel, da havde jeg sparet Dem for den Bebreidelse, at De havde forfeilet Charakteren, og mig for den Beskyldning, at jeg blot har tænkt paa at sammenjaske en Ragout af effectfulde Situationer og Halvcharakterer. Jeg er mig bevidst, at jeg ikke blot har tænkt paa Situationerne, men ogsaa med megen Omhu anlagt og tegnet Charaktererne, og da det er mit Ønske at vise en genial Kunstner, som jeg allerede to Gange har havt Aarsag at være takskyldig for den kraftigste Understøttelse, at jeg i det mindste har stræbt — hvor vidt det er lykkedes mig, troer jeg at Skuespillere, næst efter dramatiske Skribenter, bedre kunne bedømme, end nogen Anden — at gjøre mig værdig til et saa udmærket Kunstnersamfunds Understøttelse, vil jeg her tillade mig at give en lille Skizze af de Charakterer, som især have givet Stof til Omtale, hvoraf De ogsaa let vil indsee, at Deres Udførelse af Ludvigs Rolle har min fuldkomneste Tilfredshed.

Mikkel Stolpe, en inconseqvent, men langtfra ikke samvittighedsløs, Kræmmer (han **lyver** ikke engang, naar det ikke angaaer Handel og Vandel, men søger blot at undvige, da Zacharias spørger hvor Ane er) har tilbragt Totrediedelen af sit Liv ved Disken, hvorfor han stedse

udtrykker sig i Fagsproget, selv naar han er alleralvorligst. Det sælle Skrog, der af sin pragtlystne Kone, som han virkelig elsker, er lokket til at leve langt over sin Evne, bliver nu, da han seer Følgerne af sin taabelige Eftergivenhed, som de fleste svage Sjele, ligegyldig for alle de Udgifter, hvis Besparelse ikke kan aldeles frelse ham, derfor tillader han Ballet; men derimod griber han med Fortvivlelse efter alt, hvad der paa engang kan bringe ham ud af Forlegenheden, derfor giver han sit Minde til Konens Operationer, især da han anseer sin Datters Lykke for sikkret ved et Giftermaal med Zacharias. Efter sit mundtlige Løfte til Isidora har han, uden hendes Vidende, udsat en Capital for hendes Sødskende; da disse ere døde paa Ludvig nær, og da denne, som aldeles ikke kan danne sig efter den kjøbenhavnske Skole, ifald Fallit er uundgaaelig, vilde blive hjælpeløs, har han sat denne lille Capital, som ikke kan redde ham, men dog gavne Ludvig, i en Handel for ham, dog uden at lade Isidora, hvis Talent til at øde Penge han kjender, vide det.

Isidora har ikke giftet sig uden for at understøtte sin Familie; men den gamle Kræmmer, som skjuler sin sande Stilling for hende, føier hende i Alt, for at behage hende, derfor holder hun af ham. Hun er flaneagtig og letsindig, men ikke ond; hun vil være overbeviist om at Esperances List ikke har nogen Fare for Ane, og gjorde sig ikke den overordentlige Umag for at faae Partiet bragt istand, hvis hun ikke, ligesaa vel som jeg, havde en ganske anden Idee om Zacharias, end de fleste af mine Recensenter; hun er tvertimod fuldkommen overbeviist om, at Julie **maa** blive lykkelig med ham, thi hun kjender ikke hendes Kjærlighed for Faulkland, førend denne ved sin Haardhed selv har vakt Julies Vrede, og hun har aldrig selv følt Kjærlighed. — Ideen om at dette Giftermaal vil være **Alles** Lykke er saa mægtig hos hende, at hun, selv efter at Mandens Høimodighed har beskæmmet hende, midt i Følelsen af sin Uret og under uhyklede Taarer, i et af de Øieblikke, hvori Mennesket sjeldent berører Noget, hvorfor det maa skamme sig, taler om denne Plan, og hun forfølger den ogsaa siden med største Iver.

Julies Charakteer har, ved hendes Opdragelse hos Landsbypræsten, faaet et Anstrog af Melancholie og stille Fromhed; hun har et stort Begreb om hvad hun skylder sine Forældre, og seer med Smerte hvorledes Sagerne staae. Faulkland, som har frelst hende fra Livsfare og er den Eneste med hvem hun harmonerer i denne, hende aldeles fremmede Verden, vinder hendes Agtelse og Kjærlighed; men i det Dieblik, da hun, ved sin Faders hellige Forsikkring om Faulklands Ubønhørlighed, taber sin Agtelse for ham og seer sig bestormet af sine Forældre, holder hun det for sin Pligt at beseire sit Hjerte og frelse sin Fader mod hans Grumhed; at hun, efter at have frasagt sig sin Kjærlighed, og da hun i sit Giftermaal med Zacharias, hvem hun kjender som et godt Menneske, seer den eneste Udvei til sin Faders Frelse, opfordrer Zacharias til at **frelse hendes Fader** ved at modtage hendes Haand, som han netop har afslaaet, fordi hun føler en Kjærlighed, som hun selv i dette Dieblik troer udslukket, dette er vel neppe saa meget besynderligt eller udelicat hos en Pige, som ikke endnu har faaet den høiere Culturs Fernis, men troer, at hun frit tør sige sit Hjertes Mening for sine Forældre og sin Tilkommende, hvem det er hende om at gjøre at bringe til en hurtig Beslutning. At jeg, ifølge denne Skizze, aldeles ikke kan bifalde, at den elskværdige Fremstillerinde tager Underviisning i Françaiser hos de unge Mosaiter, ja endog blot giver sig af med dem, er tydeligt; de ere aldeles ikke noget Selskab for hende, og hun har langt vigtigere Ting at tænke paa end Dands; at hun efter Scenen med Zacharias gjør det, er en anden Sag, da er hun jo overbeviist om at kunne sikkre sin Fader 10,000 Rdlr.

Zacharias er bleven skrækkelig miskjendt! Han er bleven beskyldt for Gjerrighed, ja endog for Vanvid! Stakkels ulykkelige unge Menneske! Jeg har flere end een Gang taget Pennen for at forsvare ham imod saa haarde Domme, thi han er min Diesteen; jeg veed, han har Feil, men at han er en inderlig god Fyr, som har Aand for baade det Sande og det Gode, naar den blot bliver vakt lidt, det er jeg overbeviist

om; jeg er bleven afholdt derfra af Frygt for at indvikle mig i Kiv med den Klasse af Recensenter, der ere

wie die Weiber, die beständig
Zurück nur kommen auf ihr erstes Wort,

fordi de ikke i en literair Discussion søge Sandhedens Erkjendelse, men først og fremmest have for Øie at bevise, at de, ved at sætte sig paa Dommersædet og stille deres Indsigt over Digterens, ere blevne begavede med en Ufeilbarhed, der sætter dem istand til langt bedre at opfatte Værkets Aand og Sammensætning end den, i hvem det er undfanget og udviklet. Overalt er jeg ikke saa indtaget af mine Arbeider, at jeg vil sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at forsvare dem; mit strenge Incognito kan bedst overbevise Dem derom. Det glæder mig overordentligt at see, at den fornuftige Deel af Publicum, som søger Grunden for sine Domme i sund Forstand og som ikke skammer sig ved at lee af et Lystspil, har fundet Talent for denne Digtart hos mig; jeg skal aldrig bryde min Anonymitet for at nyde nogen personlig Hylding; jeg er over den Alder, da det Bifald, Publicum har skjænket mine Forsøg, kan beruse mig; det opmuntrer mig kun til den alvorligste Flid, og jeg haaber, at jeg, ved den samvittighedsfuldeste Afbenyttelse af enhver fornuftig Kritik, og et utrætteligt Studium af vor Tids Sæder og Mennesker, engang skal blive værdig dertil. Men til Zacharias: Han er et ungt, lystigt og letsindigt uerfarent Menneske; han er fra en gammel knurvorn Onkels Formynderskab kommen ind i en Verden, hvor Fornøielse og Vellevnet smile ham imøde; Gjenstandene er saa mange og saa skjønne, at de saaledes fortumle ham, at han lige til det sidste Øieblik har glemt at efterkomme sin Onkels Villie, og dog er det kun derved, at han kan sikkre sig dette sorgfrie Livs Varighed. Julie er en tækkelig, god Pige; han, som aldrig har følt Kjærlighedens Almagt, troer, at han kan blive meget lykkelig med hende, og da han hører, Forlovelsen er besluttet, bliver han henrykt over at see sig sin indbildte Lyksalighed sikkret, og troer, at han virkelig elsker hende ganske forskrækkeligt; hvor lidet han imidlertid gjør det,

seer man strax deraf, at han, istedetfor at flyve i sin Elskedes Arme, af Overgivenhed og Lyst til at hævne sig, fordi man har anseet ham for dum nok til at lade sig tage ved Næsen, strax løber hen til sin Onkel, for at sætte Svigerforældrene lidt i Skræk. Da han nu her hører at Julie elsker en Anden, da Tiden er for Haanden og han hverken, af ovenanførte Grund, selv vil undvære Pengene eller unde Mikkel, som saa skammeligt har bedraget ham, Trediedelen, frier han ligesaa letsindigen til Ane, som han aldrig har seet; men, vel at mærke, hørt meget berømme. Han iler nu afsted for at træffe Ane, og den vakkre Glut harmonerer saa ganske med ham, at der paa eengang gaaer et Lys op i hans Sjel, og han, der før havde giftet sig med enhver god Pige, for at faae Arven, vil, da hun er borte, opoffre Alt for hende og martres af Tanken om hendes Troløshed — han kunde hævne sig paa hende, ved at frie til Julie; men selv for hende beklager han sig oprigtigt. Hans Fortvivlelse stiger i femte Act til det Høieste; han seer Mikkel triumfere, han veed ikke hvor han skal finde hende; men han svigter ikke sin Kjærlighed: den hele Arv er ham ikke ønskelig uden for at triumfere over Rænkesmedene.

I **Ludvig** har jeg villet fremstille Billedet af et af Naturen godt Menneske, som en indskrænket, eensidig Opdragelse har havt en skadelig Indflydelse paa. Trine i „Aprilsnarrene" er hans Modstykke; hun har Hoved, men hendes Hjertes naturlige Følelser ere blevne qvalte og forskruede ved Opdragelsen; han har Hjerte, men hans Smule Hoved er næsten ganske gaaet til Grunde under hellige Bøgers Læsning; hun har Verdenskundskab og Evner til at sladdre med og brillere i det sociale Liv; for ham er Verden og dens Færd en lukt Bog, og hans fuldkomne Mangel paa Kjendskab dertil isolerer ham aldeles, ja hans ypperlige Hjerte kan ikke engang, just derfor, vinde ham en ellers fornuftig Piges Kjærlighed. Han er opdraget i en Kjøbstad, hvorfra han endnu har det Langsomme i sin Udtale; han har i de lange Vinteraftener, veiledet af sin hellige Principal, flittigen grandsket i Skriften og læst høit for denne, derfra hans syngende Prædiketone, som især

fremtoner, naar han kommer til at anføre Bibelsteder, (at jeg har valgt disse med største Omhu for ikke at berøre de hellige Ord eller Bud, vil De sikkert have bemærket). Han teer sig intet Sted som Hykleren; hans Iver mod Verdens Forfængelighed og hans Kjærlighed til Ane komme fra hans Hjertes Inderste; han taaler endogsaa som et Lam alt hvad Jesper og hans Kone sige til ham, og opbringes først, da de kalde ham en Hykler. Han mangler ikke Mod; han vilde aldrig tage i Betænkning at opoffre sig for Ane eller sin Families Ære; at han ikke vil bares, er kun fordi det er en Slags Duel, som er lovstridig. De vil af denne Skizze see, at De har min fuldkomneste Tilfredshed med Deres Udførelse af Rollen; De har grebet den med ligesaa megen Klogskab som Originalitet. Jeg har kun to smaa Bemærkninger at gjøre: Øieblikkeligt Lune var maaskee Skyld i at De sagde: „jeg vender fyrgterlig tilbage“, og at De gav det Sted, hvor Ludvig faaer Taarerne i Øinene over Mikkels og Isidoras Forsoning, lidt vel stærkt — jeg troer ikke at dette lader sig forene med den dybe Alvorlighed, De saa ypperligt og med saa drastisk Virkning lægger i den hele Rolle.

Hvad **Faulkland** angaaer, da er jeg villig til at underskrive den af Recensenten i „Kjøbenhavnsposten“ gjorte Anke mod hans Scene med Esperance.

Over **Jødefamilien** har man moret sig meget og i den fundet Portraiter, snart af denne, snart af hiin Familie, og dog har man paastaaet, at Charaktererne vare usandsynlige, at hele Familien gjerne kunde være ude af Stykket, ja Flere have endog viist en Slags Uvillie over at den er bragt paa Scenen. Hvad det Første angaaer, da vilde en Udvikling af disse Menneskers Charakteer, hvori de største tilsyneladende Modsigelser herske, her være for vidtløftig; man har sagt mig, at den store Kunstner, som spiller Golz, og som, ved sin Udførelse af denne og mange andre Jøder, paa det umiskjendeligste har beviist sin dybe Kundskab om dette Folks Charakteer og Sæder, har erklæret denne Familie for meget godt skildret. Hvad det Andet angaaer, da indseer jeg ikke, hvorledes Nogen, som med Opmærksomhed har læst

Stykket og fulgt Handlingens Gang, kan fremføre en saa urimelig Paastand. Jeg kan ikke begribe, hvorledes Indvikling og Opløsning, som netop udgaaer fra Jødefamilien, kunde existere uden den, naar Stykket ikke skulde blive et ganske andet. Slige paradoxe, ubeviste Sætninger, som skulle vise, at Forfatteren har jaget det Hele sammen efter et øieblikkeligt Indfald, bevise, at Kritikerne ikke have holdt det Umagen værdt at komme efter hans Hensigt, men efter en flygtig Gjennemlæsning have villet give Publicum en Rettesnor til Værkets Bedømmelse. Hvad endeligen den sidste Post angaaer, da troer jeg ikke at have fortjent denne Uvillie. Den anonyme Forfatter af „Intriguen ved Norskabstheatret" har skildret en Jøde, som bedrager et Fruentimmer for hendes Formue — det er en Skurkestreg; men det har Ingen stødt sig over, forbi det kun var en af de saakaldte Schacherjøder; min Jødefamilie er kun latterlig, den begaaer ikke nogen Nederdrægtighed; den Gamle er en humoristisk, snurrig Person, Sønnen en æsthetisk Corsar og Datteren en affecteret Modedukke, — men den henhører til den Klasse af Mosaiter, der gjerne amalgamerer sig med den store Verden — deri ligger min Brøde.

De har her, Høistærede! et Beviis for, at jeg har tænkt over Charaktererne og tænkt meget; har jeg ikke naaet det Maal, jeg selv har sat mig — nu vel! intet menneskeligt Værk er uden Feil og dette er først mit andet. Heiberg siger høist træffende i sin Afhandling om Vaudevillen: „Et Lystspil, hvis Scene var her i Landet og i nuværende Dieblik, vilde i enhver Situation støde an mod Sandsynligheden og i enhver Charakteer kun altfor meget støde sammen med den; thi ved enhver Situation vilde man sige: „Sligt kunde aldrig passere her", og ved enhver Charakteer: „Hermed er meent Herr A. eller Herr B."" — jeg har givet et Beviis for Sandheden heraf; thi uagtet jeg kan helligt forsikkre, at jeg ikke, hverken i Charakteerskildringerne eller i de satiriske Stænk, der hist og her findes, har havt nogensomhelst Personlighed for Øie eller laant noget Udtryk, har man dog beskyldt mig for at have copieret Mennesker, om hvis Existence jeg ikke engang er vidende.

Man trænger nu engang til at bagvaske sin Næste og kan ikke begribe, at Nogen kan være Lystspildigter, uden tillige at være en ondskabsfuld Caricaturmaler og Pasquillant. Jeg anseer det imidlertid langtfra for en Livssag at gjøre Narre og indbildske Taaber, der i det selskabelige Liv ere baade skadelige og ubehagelige, uden at være en Gjenstand for Lovene, latterlige paa Theatret, hvorvel jeg nok veed, at de, der søge at skaffe sig et Navn ved at være den store Holbergs Trompetere, afskye og bandlyse enhver Personligheds Berørelse paa Theatret, endskjøndt det er afgjort, at neppe Nogen oftere og mere bidende end just han og Molière har bragt Personer paa Scenen. — Ønsket: at vise en Mand med Aand og Kundskab, at jeg mener det alvorligt med min Stræben efter at skrive danske Lystspil, har bragt mig til at tilskrive Dem dette lange Brev; det er for **Dem** og for dem af Deres Kunstbrødre og Venner, der ville beære mine Aandsfostre med Opmærksomhed; finder De imidlertid, at det kan have Interesse for Publicum, og troer De derved at kunne overbevise Recensenterne om, at Deres Anskuelse af Rollen er den rigtige, da har jeg intet imod dets Offentliggjørelse, kun at det meddeles Publicum heelt. Lev vel, brave Kunstner! og trøst Dem med Voltaires Ord, som trøste mig ved enhver **ubillig** eller **ufornuftig** Bedømmelse: Rien n'est plus aisé que de parler d'un ton de mâitre des choses qu'on ne peut executer!

Med Hoiagtelse og Taknemmelighed,
Forfatteren af Lystspillet: Østergade og Vestergade.

P. S. Netop i det Øieblik, jeg har endt dette Brev, finder jeg, i andet Hefte af „Maanedsskrift for Literatur", en med megen Indsigt og Smag skreven Recension over mine tvende Lystspil. Da jeg saa udførligen har meddeelt Dem mine Tanker om Charaktererne, saa giver jeg mig ogsaa den Frihed at meddele Dem et Par smaa Bemærkninger ved denne Kritik, som jeg iøvrigt ikke kan andet end glæde mig over, da den i Meget støder sammen med mine Ideer. — Recensenten har anseet Isidora for taabelig, naar hun fører Ane hjem til sig, hvor

Zacharias jo maa træffe hende; men det er ikke Tilfældet; Isidora veed jo, at Zacharias ufeilbarligen maa træffe Ane hos hendes Forældre, hvorved hele Isidoras Møie bliver spildt; for at forebygge det tager hun derhen og henter hende førend han kommer der; hendes Hensigt er, at holde hende borte — og dermed begynder hun jo ogsaa strax ved at bede Esperance pynte hende — indtil Zacharias atter kommer tilbage, da vil hun tilkjendegive ham, at Partiet er sluttet. Hendes hele Plan vilde jo ogsaa gaae godt, hvis Zacharias ikke imidlertid havde faaet at vide, at Julie elsker en Anden. Handlede hun anderledes og med mindre Aandsnærværelse, da var jo Alt ude med Zachariasses Ankomst hos Jesper. Hvad det angaaer, at Isidora tager sin Svigerinde paa Ballet, da har hun sikkert Routine nok til at tilhvidske sit Selskab, som man ikke har nogen Grund til at antage for særdeles udvalgt, nogle Undskyldninger for at hun bringer denne Caricatur derind, som desuden kan tjene det til en behagelig Forlystelse; men med Grund finder Recensenten det urigtigt, at Trine deeltager i Ballet i et Øieblik, da hendes Barn er bortrøvet.*) Jeg har aldrig meent, at Jesper virkeligt vil give sit Minde til Anes Giftermaal med Golz; hvad han siger er kun for at blive af med ham, han vover jo Intet ved at henvise ham til Ane; **han** vil aldrig kunne behage hende. Angaaende Julie og Zacharias har jeg alt ovenfor erklæret mig. Joseph kan ikke finde Leilighed til at anbringe sin Kjærlighedserklæring førend i femte Act; da bliver det ham ogsaa først vigtigt, fordi han seer at Julie skjænker Zacharias Opmærksomhed. Hvad Golzes Religiøsitet angaaer, da er den langt fra saa stor, at han, da hans Hjerte staaer i Lue, skulde betænke sig meget paa at tage en smuk Christeninde til Kone.

*) Denne Urigtighed er hævet i nærværende Udgave.

Første Act.

(En smukt meubleret Sal hos Mikkel Stolpe; paa den ene Side Isidoras, paa den anden Side Julies Værelse.)

Første Scene.

Mikkel og Isidora (komme fra Baggrunden).

Mikkel. Gaaer ikke an! Hvor skal jeg tage det fra? Foiede jeg Dig ikke og gav Dig Juletræ, og nu, otte Dage efter, vil Du have Bal?

Isidora. Bor man da ikke hoitideligholde den store Time, hvori vi træde fra et Aar over i et andet, som ligger skjult for vort Blik?

Mikkel. Det veed jeg dog ikke; enten vil det bringe mig i Slutteriet eller i Graven, det seer jeg meget tydeligt. Det gaaer tilbage! ja, det gaaer tilbage! saa sandt jeg hedder Mikkel Stolpe!

Isidora. Michael, bedste Mand! opfyld mit eneste Onske, glem den afskyelige Mikkel og kald Dig Michael!

Mikkel. Glemme Mikkel? Veed Du hvad, Dora? nu har

jeg opfyldt saa mange af Dine eneste Ønsker at jeg er bleven et splinternyt Menneske, lad mig dog beholde mit christne Navn; det er jo det eneste, jeg har tilbage af min fordums Tilværelse. Før var jeg en gammeldags solid Lærredskræmmer i Helliggeiststræde, nu er jeg en moderne forarmet Klædekræmmer paa Østergade. Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Julies Giftermaal med Din Brodersøn Zacharias vil snart hæve Din Credit. Tredivetusinde Daler —

Mikkel. Men det kommer dog an paa Mennesket om han tager hende. I Aften er Terminen udløben og endnu har han ikke gjort noget alvorligt Skridt til Forlovelsen. Hvem veed om han ikke har seet Broder Jespers Ane og tager hende, før vi veed et Ord deraf? saa staae vi der.

Isidora. Men hvad i al Verden har ogsaa bevæget Din Broder til at gjøre et saa besynderligt Testament?

Mikkel. Seer Du, Dora, havde Du ikke vidst det for længe siden, hvis Du havde bekymret Dig mere om den Familie, vi har, end om at øde de Penge, vi ikke har? Hvad er til Tjeneste — Salig Didrik, vor yngste Broder, var en slem Dreng i sin Ungdom, hvorfor vi andre, af Christenkjærlighed, fik ham anbragt i Vestindien, som Soldat. Fanden stod i Knægten, han artede sig vel og kom efter ti Aars Forløb tilbage, belæsset baade med Dyder og Penge, item endeel Podagra. Imidlertid vilde han, til Løn for at vi havde gjort hans Lykke, slet ikke omgaaes os, men levede ganske eensomt paa en Gaard, han havde kjøbt paa Landet, indtil vor Broder Peer, som var fattig, døde, saa tog han hans Søn Zacharias til sig, som sin egen. Hvad han meest sørgede over, var, at han ikke i sin Ungdom var bleven gift; han ønskede idelig en at Zacharias skulde gifte sig, og for nu at faae sit Ønske opfyldt, samt paa eengang vise sig retfærdig mod Jesper

og mig og tillige gjøre os Uvenner, testamenterede han Zacharias sin hele Eiendom, imod at han, inden Aarets Udgang, skulde være formelig forlovet med en af sine to Cousiner, ellers skulde Arven gaae i lige Deling imellem ham og Pigebørnene, som skal sættes under en af ham udvalgt Curator.

Isidora. Hans Giftermaal med Ane vilde være et dobbelt Uheld for Familien.

Mikkel. Dobbelt? hvorledes?

Isidora. Min Broder er dødelig forelsket i Ane.

Mikkel. Ludvig? Nei hvad siger Du? kan han elske? prutte kan han ikke! Jeg tog ham herind fra Nestved, fordi Du ønskede han skulde danne sig efter den kjøbenhavnske Skole; men paa det Lag! intet Genie! Det er meget klogt af ham, at han tager til Nestved igjen.

Isidora (lægger venlig Haanden paa hans Skulder). Lille Michael! Føi mig nu blot denne Gang, og betænk, at Du som Klædekræmmer ikke kan leve paa den Fod, som da Du var Lærredshandler.

Mikkel. Du har Ret; jeg staaer ikke heller nær saa godt paa mine Fødder nu, som dengang. Lad gaa! jeg kan ligesaa godt dandse ud af min Herlighed, som krybe ud af den.

Isidora. Jeg har betænkt at bede Din Ven Golz.

Mikkel. Min Ven? gid Fanden havde ham! Men han er rig! Saamæn, lad os bede ham.

Anden Scene.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig. See her, Hr. Svoger, er Avertissementet over de nylig ankomne Varer; jeg har strax sat det i Pennen.

Mikkel. Godt, Svoger! Var De saa snu i at prutte, som De er arbeidsom, saa var De et Mønster for alle Kræmmersvende.

Ludvig (trohjertig). Det gjør mig sandelig ondt, at jeg ikke kan være Dem saa nyttig, som De ønsker. De er en brav Mand, for hvem jeg vil opoffre Alt, uden min Samvittighed.

Mikkel. Hvad har den ved Boutikdisken at bestille?

Ludvig. Da Moses sagde: Du skal ikke lyve, da sagde han ikke tillige: undtagens naar Du staaer ved Disken. Jeg har bevaret min Samvittighed og tager den uplettet med mig, naar jeg i Morgen tager ud af Deres Tjeneste og drager til Næstved, for at aabne min Handel.

Isidora. Men siig mig, Broder, hvor i al Verden har Du faaet Penge fra til at begynde en Handel?

Mikkel. O, det er vel en eller anden brav Mand, som aabner en Handel paa hans Navn — saadanne maskerede Lurendreierier kjender man ligesaa godt paa Landet som i Kjøbenhavn.

Ludvig. Hr. Svoger, han er en Mand, som fortjener min inderligste Taknemmelighed, og det gjør mig ondt, Søster, at han har forbudet mig at sige Dig sit Navn.

Isidora. Men hvad skal der nu blive af Ane?

Mikkel. Ja, apropos, Svoger! det kan jeg lide! lille Ane er kjøn og rig med, det er en god Speculation — hvad er til Tjeneste?

Ludvig. De miskjender mig skrækkeligt! Jeg elsker hende som et moralsk rigtigt Væsen. Hendes Hjerte er det Guld, hvori jeg vil søge min Rigdom. — Jeg er forhaabendes, at hun endnu i Dag skal være min Trolovede; i Eftermiddag vil jeg træde frem for Forældrene og lade dem læse i mit Inderste.

Isidora. Ane er en vakker lille Glut, er Du ogsaa vis paa, at hun elsker Dig?

Ludvig. Jeg har endnu ikke aabenbaret hende min Sjels Londom.

Mikkel. Det første man gjør, naar man elsker en Pige, er at sige hende det.

Ludvig. Det sidste man gjør, er at gjøre hende ulykkelig. Naar hendes Forældre nu sagde: nei! var hun da ikke et Fortvivlelsens Barn?

Mikkel. Men naar hun nu siger: nei! er De da ikke et Ditto ditto.

Ludvig. Men min Samvittighed er reen, og den er en Balsom mod Kummerens Saar.

Mikkel. Ja, den er et Liggendefæ! Men lad os see Avertissementet. De har dog sat Linierne som paa Ligstenene, ud og ind, at det kan falde i Øinene?

Ludvig. Det er ganske efter Deres Mønster.

Mikkel (læser). „Nylig er ankommet et Partie Modevarer, som absolut skal bortsælges og derfor faaes langt under de gangbare Priser!“ Nei; det gaaer ikke an.

Ludvig. Det er rigtig nok en skammelig Usandhed!

Mikkel. Det siger ikke; men denne Faulkland kunde faae det at see, og hvis han ikke kjender vore kjøbenhavnske Kræmmerkniff, maatte han jo troe, jeg studerer paa en profitabel Fallit.

Isidora. Skylder Du Faulkland Regnskab?

Mikkel. Jeg skylder ham Penge.

Isidora. Hvad? ham?

Mikkel. Eller hans Principal. Faulkland er kommen hertil for at slutte af med de Kræmmere, som staae i Forbindelse med Handelshuset Richard Belton i London.

Isidora. Du har jo taget mange Penge ind —

Mikkel. Og Du har givet endnu flere ud, rigtigt! — Den absolute Bortsælgelse kan ikke finde Sted; vi sætte i Stedet derfor: Overordentlig brillante Modevarer til overordentlig billige Priser. Er der et Par Ord i Slutningen, som kan vippe det ind i blandede Bekjendtgjørelser?

Ludvig. Jeg har redeligt og rigtigt, efter Deres Forlangende, sat: Maculatur kjøbes.

Mikkel. Duer ikke! Der bliver man overløbet af Forfattere, Boghandlere og Forlæggere og hvad de hedde. Solgte Forfatteren mig ikke forleden hele Oplaget af Veiledning til en fornuftig Oeconomie med Forlagsret?

Isidora. Det var meget ufornuftigt af ham, at skrive Veiledninger til Oeconomie for et Publicum, som alt er saa oeconomisk, at det ikke kjøber dem.

Mikkel. Nei, lad mig see — De kan sætte: en Hat er forglemt.

Ludvig (smilende). Bevares, Hr. Svoger! hvad skulde det være for et Væsen, som havde Hoved og gik fra Hatten?

Mikkel. Det er ogsaa sandt — ja — see — ah, nu har jeg det: Sammesteds er kommen tilgaaende en Poppegoie med røde Been, som kan snakke. Det var et glimrende Indfald; alle Byens elegante Damer vil komme for at see den og høre hvad den siger, og saa kjøbe de dog Dit eller Dat.

Ludvig. Men naar som vi nu ikke har den?

Mikkel. Saa sige vi, den er hentet.

Ludvig (bryder ud). Ak, vel maa man sukke og raabe: Det er en svar Tid, da den Retfærdige maa leve af Uretfærdighed! Jeg er meget glad over at jeg kan vende Ryggen til Løgnens Rige; thi hvorlunde skal Sivet trodse den Storm, som knuser

Egen? Jeg vil skrive det om efter Deres Villie, ikke efter min; thi Løgnen er min Sjels Vederstyggelighed. Og jeg siger det, jeg siger det: Poppegøien komme over Deres Hoved, ikke over mit. (gaaer.)

Tredie Scene.

Mikkel. Isidora.

Mikkel. Ja, lad den det, saa gaae Damerne ikke forgjæves. Det er et solid Menneske, Din Broder; men han har en Skrue løs.

Isidora. Det er hans besynderlige Opdragelse Skyld i; da jeg ved vor Faders Død kom i Huset hos min Tante, kom han til den gamle Kjøbmand i Næstved, som førte en lille Handel med stor Samvittighed og læste aandelige Bøger fra Morgen til Aften; Ludvig, som er et godmodigt, bøieligt Gemyt, overgik snart sin Lærer og Mester, som han desuden ærede som en Fader.

Mikkel. Jeg seer ham alt gaae omkring som et Fortvivlelsens Barn og balsamere sig med sin rene Samvittighed. Det er jo dog umuligt, at Ane kan elske den Prækeheſt. Imellem os maa jeg tilstaae, hun passer bedre for den lystige Zacharias.

Isidora. Det er Din egen Skyld, at Julie ikke passer ligesaa godt for ham. Hvorfor sendte Du hende fra Kjøbenhavn, hvor hun skulde danne sig?

Mikkel. Fordi Dannelsen i Kjøbenhavn er ligesaa forskruet, som Prisen paa den er opskruet. Den gamle Præst i Jylland var en god Ven af mig, og da han selv ingen Børn havde, tilbød han mig at tage hende i Huset for Intet.

Isidora. Og nu er hun saa bly og landsbyfjollet, at vi

havde alt at befrygte af Jernkræmmerdatteren, hvis jeg ikke havde været saa klog strax at aabne ham vort Huus, og i de otte Dage, han har været her, ved tusinde Adspredelser, holdt ham fra at besøge Din Broder, som jeg desuden har beskrevet ham som en Grobian, der har opdraget sin Datter som en Bondetøs. Endnu have vi alle Fordele paa vor Side; han er indtagen af Fordomme mod Din Broder; han opholder sig i vort Huus, kjender Julie —

Mikkel. Ligesaa godt som han kjender Hesten paa Amalienborg; han har seet hende, det er alt.

Isidora. Hun taler jo ikke med noget Menneske, undtagen denne Mester Faulkland, som, efter hvad jeg troer, ikke har lidt Skyld i hendes Tilbageholdenhed.

Mikkel. Hvorledes?

Isidora. Jeg troer han elsker hende.

Mikkel. Snak! disse engelske Bulbidere elske ikke andet end Penge, Beef og Uafhængighed.

Isidora. Jeg er ganske vis paa, at havde Du paa en hoflig Maade viist ham Døren —

Mikkel. Saa havde han paa en uhoflig Maade bedet mig spadsere foran! Nei, hvad min Handel angaaer, frygter jeg alt af ham; for min Datter er jeg ganske rolig. De søge hinandens Selskab, er det saa besynderligt? han har truffet hende paa hendes Reise herover, reddet hendes Liv ved at standse et Par løbske Heste, og paa den hofligste Maade tilbudet hende og hendes Ledsagerinde sin Vogn —

Fjerde Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias. God Morgen, Hr. Svigerpapa!

Mikkel. Ah, god Morgen, Hr. Brodersen! Tør jeg troe, at jeg hører ret — Svigerpapa?

Zacharias. Ja, er det ikke en afgjort Sag? Har De Noget imod mig? kan Pigen ikke lide mig? Hun maa tage mig, hun maa, min Sjel! ellers gaaer jeg glip af de Tredivetusind, som jeg har den herligste Plan med til at blive en lykkelig Mand.

Isidora. Vil De sætte Capitalen paa Rente?

Zacharias. For lumpne fire Procent? Jo vist! Nei den skal arbeide! Handelsmand! det er den herligste Stand af Verden; man er virksom, man speculerer, man sætter Pengene i Omløb, hjælper sin trængende Næste.

Mikkel. Rigtigt, man hjælper sin trængende Næste. Hør, veed De hvad? De sidder ikke i nogen Næringsvei, det gjør jeg, og jeg har ingen betydelig Capital, det har De. Skal vi slaae os sammen? vil De sætte Deres Capital i min Næringsvei, saa kan vi hjælpe den trængende Næste i Forening; hvad er til Tjeneste?

Zacharias. Top! — Vi skal handle og florere! Vivat Mercurius! Vi sætte alle Pengene i Varer; persiske Shavler skal flagre ud af vore Vinduer og danske Species rulle ind ad vore Døre. Vi lukke Boutiken den anden.

Mikkel. Hvad? lukke vi allerede?

Zacharias. Ja vist, vi lukke den anden og lukke op igjen den tredie. Disk og Hylder lutter Mahogni, blanke som et Speil, om saa hele Snedkerlauget skal arbeide sig i Graven derpaa! Jo, jeg er en Mand for Dem, Svigerpapa!

Mikkel. Ja det veed Gud! De er just den rette Mand!

Zacharias. Og for Deres Datter med, Svigermama! Vil hun have mig?

Isidora. Jeg troer, Deres elskværdige Væsen behager hende.

Zacharias. Det var smukt sagt. Fanden tage mig ønskede jeg ikke at være det elskværdigste Væsen i Verden, for at hun ret kunde elske mig. Hun er smuk som en Engel og forstandig! Jeg har rigtignok ikke talt ti Ord med hende, men jeg veed nok, de der tale lidt, tænke desto mere! Ha! jeg er en snaksom Fyr, men hende kan jeg ikke tale med; hendes alvorlige blaae Dine gjøre mig bly, hvergang jeg aabner Munden. Men nu er der ingen Tid at give bort, det er Nytaarsdag i Morgen!

Isidora. Jeg vil med Fornøielse række Haanden til min Datters Lykke.

Zacharias (inderlig). Troer De, jeg vil gjøre hende lykkelig? Fanden tage mig, om jeg ikke vil læse hendes Ønsker i hendes Dine og løbe til Verdens Ende for at opfylde dem.

Isidora. De elsker hende da saa inderligt?

Zacharias. Nei jeg gjør ikke; endnu ikke; jeg kjender hende jo ikke rigtigt; men jeg vil gjøre hende lykkelig, fordi hun er saa god at tage mig og give mig de Tredivetusind. — Men tal nu med Pigebarnet, beed hende sige et venligt Ja; hun maa endelig tage mig; jeg kan jo dog ikke gifte mig med Ane; jeg vil glimre, søge Selskab, vise min Kone frem for al Verden og være stolt af hende — og Ane er jo en Gaas. Nei, Julie — tal med hende til jeg kommer igjen — frie for mig!

Isidora. Vil De gaae bort? De maa blive her!

Zacharias. Ikke for hele Arven! Skal De faae hende til at tage mig, saa maa De rose mig, og saa vilde jeg blive skamrød.

Isidora. De kommer dog snart tilbage?

Zacharias. Jeg har ikke Ro før jeg faaer min Skjæbne

at vide og dog tor jeg ikke skynde mig; thi hvis hun havde sagt nei —

Isidora. De siger jo, hün har Forstand.

Zacharias. Det er just det, jeg er bange for. Men tal med hende, Svigermama! siig hende, hun skal svømme i Fornøielser, svæve fra Bal til Concert, fra Fryd til Glæde. Og De, Svigerpapa! siig hende, jeg er et godt Menneske, det bedste Menneske af Verden, og jeg skal blive det, for ikke at gjøre Dem til Løgner. (løber til Døren, men vender om igjen) Svigermama! siig hende, det er den første Gang, jeg er forelsket, og det skal ogsaa blive den sidste. Svigerpapa! siig hende, jeg er en Oeconom af første Skuffe, undtagen naar det gjælder om at opfylde min Kones Ønsker, saa er jeg en Ødeland, der lader den sidste Skilling springe. (iler til Døren, men vender atter om) Kjæreste, bedste Svigerforældre! jeg beder Dem, jeg bønfalder Dem, tal med Salvelse! alle mine Planer, vor Handel, Svigerpapa! Stolpe & Compagnie springer i Luften, hvis hun siger nei. Tal min Sag, (kysser den ene efter den anden) tal min Sag, som den var Deres egen, saa holder jeg Bryllup i Morgen og aabner Boutiken i Overmorgen saa glimrende, at alle Østergadens Kræmmere skal briste af Ærgrelse derover. (iler ud.)

Femte Scene.

Mikkel. Isidora.

Mikkel. O det lettede! det er et charmant Menneske! og hvilket Nemme til at gaae ind i Andres Planer! Men nu maae vi tale med Julie, og ved fornuftige Forestillinger faae hende til at indgaae en Forbindelse, som bringer saa store Fordele.

Isidora. Jeg vil hente hende. (gaaer ind i Julies Værelse.)

Sjette Scene.

Mikkel (alene).

Om hun nu siger nei? — Det vil hun ikke; hun er sin salig Moders udtrykte Billede. Men handler jeg faderligt? jeg har sendt hende bort fra mig og aldeles ikke bekymret mig om hendes Opdragelse, og nu kalder jeg hende tilbage, for at hun skal opoffre sig for mig — opoffre? Hm, det er et fortræffeligt Menneske! — har ikke opfundet Krudtet; men en Mand med stor Forstand er sjelden en Kones Lykke — hun vil blive lykkelig, ligesaa lykkelig som hendes Stedmoder.

Syvende Scene.

Mikkel. Isidora. Julie.

Mikkel. Mit kjære Barn, jeg har en vigtig Sag at tale med Dig om, og jeg haaber, Du vil troe, at hvad jeg i den Henseende raader Dig, sigter til Din Lykke.

Julie. Jeg modtager ethvert af Deres Raad med barnlig Taknemmelighed.

Isidora. Gode Julie! Du kjender mig altfor kort til at kunne fatte Tillid og Fortrolighed til mig, jeg er ogsaa for ung til at Du hos mig kan vente at finde en Moders Erfarenhed; men vær vis paa, at Du i mine Arme skal møde den ømmeste Moders Kjærlighed; og er det endogsaa, hvad hverken Din Fader eller jeg vil dølge for Dig, til vor Fordeel, Du gjør det Skridt, vi ville foreslaae Dig, saa vær dog overbeviist om, at vidste vi ikke, det førte til Din Lykke, skulde vi aldrig bede Dig derom.

Julie. Og det Skridt, De ønsker jeg skal gjøre, er —?

Isidora. At gifte Dig med Din Fætter, som ønsker Din Haand.

Julie (urolig). Gifte mig med min Fætter?

Mikkel. Og Forlovelsen maa høitideligholdes endnu i Aften.

Julie. I Sandhed, Deres Befaling overrasker mig.

Mikkel. Vi befale ikke; vi ønske det.

Julie. Jeg troer, min Fætter fortjener min Agtelse —

Isidora. Hvis han allerede har Din Agtelse, vil han snart vinde Din Kjærlighed. Da min Tante døde, stod jeg ene tilbage, omgivet af fattige Paarørende, hvem jeg burde forsørge; Din Fader bød mig sin Haand, og jeg modtog den; thi jeg agtede ham, og ansaae det tillige for en Forbrydelse ikke at virke for min Families Vel, om jeg endog skulde kjøbe det ved egen Opoffrelse. Da følte jeg kun Venskab for ham, vor daglige Omgang forvandlede det til Kjærlighed. Tiderne have sat Din Fader tilbage, og hans Ulykke er vis, naar han ikke faaer et betydeligt Tilskud i sin Handel, og det vil Zacharias gjøre. Din Stilling er nu, som min var da; jeg vil ikke raade, ikke overtale Dig, men kun sige: jeg har aldrig angret, at jeg fulgte Pligtens Stemme. (gaaer ind i sit Værelse.)

Ottende Scene.

Mikkel. Julie.

Mikkel (forlegen). Mit Barn! Du hører hvorledes jeg sidder i det. Denne Faulkland, som har beviist Dig en Artighed, vil

bevise mig en Ditto og forsørge mig i Slutteriet paa sin egen Bekostning.

Julie. Saa uædel kan Faulkland ikke være.

Mikkel. Jo, gu kan han saa, og det kan han godt forsvare; jeg vilde saamæn gjøre det samme for ham, hvis Forholdet var omvendt; for i Handel, mit Barn, er der intet Broderskab. Kjæreste Barn! Du kan aabne mig de skjønneste Udsigter, og Du vil blive lykkelig ovenikjøbet — Du hørte jo nok hvad Din Moder sagde om Venskab og Kjærlighed; men tager Du ham ikke, saa ere alle de skionne Udsigter forsvundne og jeg har ikke en eneste tilbage uden den sørgelige Udsigt til Raad- og Domhuset. Hvad er til Tjeneste? Red Din Fader, Du kan gjøre det med 100 Procents Avance; jeg siger: red Din Fader!

(gaaer efter Isidora.)

Niende Scene.

Julie (staaer et Øieblik nedsjunken i dyb Kummer, derpaa udbryder hun):

Er det den Lykke, jeg ventede at finde i min Faders Huus!

(skjuler sit Ansigt i sine Hænder.)

Tiende Scene.

Julie. Faulkland.

Faulkland. God morrow, smukke Miss! er ikke Deres father here?

Julie. Nei, Hr. Faulkland!

Faulkland I beg pardon! (bukker og træder tilbage; men standser

derpaa og siger forlegen) Smukk Miss Julie! jeg beer Dem excuse; men jeg seer en Taare i Deres blaa eye — har you sorrow?

Julie. En meget smertelig. Er det sandt, De vil fængsle min Fader for Gjæld?

Faulkland. Fængsel? — God a mercy! Vær De rolig, smukk Miss! Mine instructions forbyd mig at sige, hvad jeg skal gjør, naar han ikke kan betale, but jeg assure, jeg vil deal with him as a Mand of honour.

Julie. Jeg takker Dem ret inderligt for denne Forsikkring, den forjager al min Frygt.

Faulkland. Fright? Har Julie Noget at frygte af mig? Mit Hjerte er all love for Dem; frygte De den, so er jeg a wretch, der vil forlad Dem, but never forget Dem.

Julie. Jeg forstaaer Dem ikke.

Faulkland. Amiable Miss! veed De ikk what love er po Danske?

Julie. Nei, Hr. Faulkland.

Faulkland. Jeg kan ogsaa ikk husk det — let me see — no! — men det er det samme. See i mine eyes, and when De ikk der finder the translation, so er min love ikk the very love.

Julie (seer undseelig paa ham).

Faulkland (seer paa hende med Ømhed). What seer De nu?

Julie. Deres Blik er ædelt og — godt.

Faulkland. That is nothing! Love is much more! siger min Øi Dem ikk meer?

Julie (seer atter paa ham og slaaer Øinene ned).

Faulkland. Speak, my lovely one! what are you seeing? I love you — what er the translation?

(kysser hendes Haand med Hæftighed.)

Julie (vender sig bort med nedslagne Øine og siger bly). Jeg troer — jeg el—

Faulkland (henrykt). Jeg elsker! God dam! nu kan jeg det huskt! Har min Die sagt Dem det, my dear? Yes, jeg elsker Dem inderlig! — O det klinger int — I love you tenderly! det kommer fra the heart. My love, siig ogsaa: I love you tenderly?

Julie (skamfuld). Men, Hr. Faulkland —

Faulkland. Siig det, but eengang; jeg længes to hør den english language kling fra de skjønne lips; say but once: I love —

Julie (som før). I love —

Faulkland. You — that's me, my sweet-heart! say you —

Julie (med frembrydende Følelse). You.

Faulkland. Tenderly.

Julie. Tenderly.

Faulkland. O joy! God, hvad min language kling smukt fra de huld lips. Smukk Miss, siig det nu po eengang, siig det but once med the sweetness, som er i Deres smukk eyes.

Julie (bly). Nu vel! I love you tenderly.

Faulkland (sieleglad). Do you so, my little sweet-heart? I love you also! Ja min sød Miss! jeg elsker Dem — no! I love you, love you! (knæler for hende og kysser hendes Haand, som hun, idet Ludvig træder ind, skamfuld river fra ham, hvorpaa hun iler ind i sit Værelse.)

Ellevte Scene.

Faulkland. Ludvig.

Ludvig (med Avertissementet). See her er Avertissementet,

(standser) og her er Fristeren redebon. Tør jeg spørge Dem, Hr. Engelskmand! tager De Afbetaling hos Datteren paa Faderens Gjæld?

Faulkland. What siger you, my lad?

Ludvig. Jeg siger, at jeg, som Pigens Slægtning og som et moralsk Væsen, kan fordre Regnskab —

Faulkland. I do not understand you.

Ludvig. Ja det understaaer jeg mig — justement! De kan tage min Eiendom, min hele Boutik, som jeg staaer i Begreb med at aabne, mit Liv —

Faulkland. What skal jeg med alt det?

Ludvig. Hvad De skal med det? Ih De skal — Forstaa mig ret; jeg siger kun saa: det kan De tage; men De skal lade mig beholde min Ære.

Faulkland. So De vil twing mig til at tag Deres Boutik, enten jeg will or not?

Ludvig. Ih, nei vist ikke — men — hør veed De hvad? jeg finder det meget upassende, at De vil komme her for at ruinere Folk og forføre deres Børn, naar De ikke kan saa meget, som forstaae vort Sprog. Jeg siger, at —

Faulkland. Ruineer Folk and forfør deres Børn! hear, my youth! you are in the wrong box!

Ludvig. Nei, det maa De forlade mig. Baxes gjør jeg slet ikke! Dette Baxerie er et Slags Duel, og jeg overtræder paa ingen Maade Lovene. Herren er over Loven og Loven over os alle.

Faulkland. What love? love? med hvem are you in love?

Ludvig. Saa De kjender ikke engang til Love? Da vogt De Dem for dem, hvis De fremturer paa Forforelsens Vei.

Faulkland (smilende). Jeg har nylig Kjendskab gjort med the love! De har jo seet —

Ludvig. Naa! det kalder De at gjøre Bekjendtskab med Loven? Vil De gjøre Nar af mig?

Faulkland. Jeg veed ikk hvad De sige. Mr. Stolpe —

Ludvig. Mester? Han er ikke Mester, han er Principal og det er jeg ogsaa, jeg er Borger i Næstved og min egen Principal fra i Morgen.

Faulkland. I beg pardon then, om Forladels!

Ludvig. O, Intet at forlade, jeg er ikke stolt og jeg tilgiver Dem det gjerne og meer til, naar De vil love mig —

Faulkland. What? love you? are you forrykt? Jeg love den smukk Julie.

Ludvig (forvirret). Men det er jo det — hm! De forstaaer mig ikke. Jeg siger jo, naar De vil love mig, at De ikke vil love hende —

Faulkland. Det kan jeg ikk. Jeg vil love hende for ever.

Ludvig. Kjæreste, bedste Hr. Engelskmand! jeg kan nok mærke, at jeg slet ikke forstaaer Dem. Men jeg beder Dem: hun er et uerfarent Barn; hav Medlidenhed med Familien — gjør os ulykkelige, tag vor Eiendom, men vanær os ikke ved at besmitte vort Rygte. Seer De, jeg er ikke vred for det De har sagt mig — De maa gjerne sige endnu mere; men drag ud af dette Huus og vend Ryggen til vort Paulun, før Deres Bortgang skal begrædes af en ulykkelig Pige. (gaaer.)

Tolvte Scene.

Faulkland (alene).

An honest fellow! great virtue and a little folly!

Trettende Scene.

Faulkland. Mikkel.

Mikkel. Ærbødigste Tjener, Hr. Faulkland!

Faulkland. Mr. Stolpe, Your servant. Jeg kommer for at spørg, om vi Morgen kan hav the liquidation.

Mikkel. I Morgen? men det er jo Nytaarsdag.

Faulkland. En merchant ought to begin de ny Aar med Orden and Arbeid.

Mikkel. Meget sandt! Jeg vilde ellers bede Dem tage tiltakke hos os til Middag og træde en lille Dands med os i Aften.

Faulkland. Jeg takker Dem; i Aften vil vi dandse and to morrow regne, that we may see, om vi kan dands ligesaa joyfull i den ny Aar, som vi har dands i den gamle.

Mikkel. Men, hvis jeg nu —?

Faulkland. Det til i Morgen, Sir! Nu vil jeg kun tænk paa joy and dance, and to morrow, old friend, to morrow the liquidation. (gaaer.)

Fjortende Scene.

Mikkel (alene).

Ja tænk Du paa Dands, Du koldblodige Satan! jeg behøver ikke at gjøre det; mine Been dandse allerede under mig, bare ved Dit forbandede to morrow the liquidation! Ret ligesom han vilde sige: hop Du kun i Aften, i Morgen skal jeg klippe Dine Vinger. Jeg staaer som paa Naale indtil Forlovelsen er sluttet.

Femtende Scene.

Mikkel. Golz. Esperance. Joseph (i elegant Plaid).

Golz. God Morgen, kjære Ven! her har De mig met mine to smaa Engler! Veet De kanskee vorom vi kommer? Josephche har skreven en Poesie, som han vil læse for Deresses Kone; hun er en Armatrise, siger han. Kom her, mit Genie! kys Din Papa. — Er Papirerne stegne? Har jeg ikke tabt to Percent paa mine engelske Varer? Saa sandt jeg lever, jeg gaaer herunter wenn jeg ingen Krig faaer. Sprangse! giv mig en Stol, jeg har ikke havt Fred hele Natten for Podagra.

Mikkel. Det er mig en særdeles Fornøielse at see Dem og —

Joseph. Tor jeg spørge, befinder Madamen sig vel?

Mikkel. O meget vel!

Golz. Skjelm! speer han immer om de smukke Koner. Har han doch allerede recenseret sin Poesie for to.

Joseph. Reciteret, Papa! reciteret.

Golz. Ei was! Det er det samme! Har Du recenteret den, saa har de vel recenseret den. (sagte) Var det godt, Sprangse? (høit) Det er en skjøn Poesie, saa æsthetisk, saa rørende; men dyr, dyr, som en Ulikke.

Mikkel. Har De da kjøbt den til ham?

Golz. Jh! bewahre! han har den selv gert! Men jeg vil gere ham en Fornaielse, for han er en godt Barn; jeg vil have den ind i et af voreses liberaire Blade, men der er Jngen som vil tage den under ti Daler.

Esperance (sagte). Nu snakker Papa igjen noget dumt Tøi.

Golz (hæftig). Det skulde Du have sagt mig før jeg sagde det; hvad kan det nu hjælpe?

Esperance (sagte). Det var endnu værre!

Golz (sagte). Var det? Har jeg ikke ogsaa bedt Dig, at staae ved Siden af mig og sige mig om det er godt, som jeg vil sige; men Du er ingen god Barn, som sørger for, at Din Fader prostererer sig.

Sextende Scene.

De Forrige. Isidora.

Isidora (iler hen til Esperance). God Morgen, kjæreste Esperance!

Esperance (omfavner hende). Bedste Veninde! hvor jeg længtes efter at see Dem.

Joseph (kysser Isidora paa Haanden).

Naar Vintrens kolde Slud paa frosne Rude slaaer,
Man søger glad det Land, hvor Solen ei nedgaaer!

He he he! det var ex tempore.

Golz. Nei vil man høre, hvor galant han er, den klassiske Mosjø! Ja, jeg forsikkrer Dem, Sprangse har talt forskrækkeligt om Dem, og Joseph, han sværmer nu for Dem, og jeg vil ogsaa gjerne visitere Deres Huus, og saa tog vi herhen.

Isidora. Det er mig en særdeles Fornøielse at see Dem, og den vil være endnu større, hvis vi tør vente samme Lykke i Aften, og at De ved et simpelt Middagsmaaltid hjælper mig at ordne vort lille Bal.

Golz, Esperance, Joseph. Vi takke!

Isidora. Vi ville høitideligholde en lille Familiefest, og vi haabe, De som Venner ville dele vor Glæde.

Esperance. Bedste Veninde, Deres Glæde er vor.

Golz. Tor man sperge, hvad det er for en Families Fest.

Isidora. Det er vor Julie, som bliver forlovet med sin Fætter Zacharias.

Mikkel (sagte). Men det er jo ikke afgjort endnu.

Isidora (ligeledes). Derfor gjor man det bekjendt, saa kan de ikke træde tilbage.

Joseph (forbauset). Julie!! Kan hun sympathisere med det Naturmenneske? hun er et Væsen saa yndigt, saa stille sværmende — det er Göthes Gretchen —

Golz. Ah, was, vær nu ikke romantisk, Josephche; men declemeer Din Poesie.

Joseph. Jeg er virkelig ikke i Humeur til det nu!

Golz. Was Humeur? Hvad Humeur skal Du have for at snakke! Er Du i ondt Humeur, saa kommer Du saameget lettere til Rerelsen. Strax declemeer!

Joseph. Naar Papa vil. Men jeg maa bede Dem om Undskyldning, Madame Stolpe! at jeg har været saa fri at tage min Plaid paa herind, for at drappere mig med ved Declamationen.

Mikkel (føler paa Toiet). Hvor har De kjøbt det Toi?

Joseph. I Hamborg. Digtet er af mig og hedder: Mit Hjerte!

Mikkel. Det er slet!

Joseph. Hvad behager? Mit Hjerte eller mit Digt?

Mikkel. Nei, Toiet, Toiet! Jeg har det meget bedre.

Joseph (sætter sig i Positur).

Jeg af den blide Skjæbne fik et Hjerte —

Mikkel. Med Tilladelse, hvad gav De for Alen?

Joseph (fort). 2 Mark Banco. (bliver ved.)
Som Voxet blodt ved Brødres Nod!

Mikkel. Det er ikke muligt; det er jo saa aabent, at man kan see Sol og Maane igjennem det.

Joseph. Nu har De tilforladelig bragt mig ud af det, Hr. Stolpe! Kan De virkelig troe, at jeg, naar min Sjel er begeistret, kan bryde mig om hvad det Snavs koster?

Mikkel. Det maa De sige; jeg vilde skamme mig ved at have det inden mine Dørre. Nei, nu skal De see mit; hvad er til Tjeneste? (løber ud.)

Isidora. Jeg beder Dem at undskylde min Mand, og at De vil gjøre vor Fornoielse og Deres Triumf fuldstændig, ved at hædre Festen i Aften med Deres Digts Fremsigelse.

Joseph. Deres Onske er min Lov, skjøndt De ikke veed paa hvilken grusom Prøve De sætter mig.

Isidora. Bedste Veninde! jeg har alt bestilt mig en Balkjole, men trænger til Deres Raad angaaende min Hovedpynt; Deres Smag er saa fiin, vil De vise mig det Venskab at træde ind i mit Værelse, og —

Esperance. Med største Fornoielse! Lad os see om De ikke har en Bonnet, som kan forandres efter et Monster a la Catalani, jeg har hjemme, som er himmelsk, o det deiligste De kan tænke Dem!

Isidora (slynger Armen om hende i det de hoppe ind i hendes Værelse). Om Forladelse, vi er her paa Dieblikket!

Syttende Scene.

Golz. Joseph.

Golz. Det er sku galant! Her lader de mig sidde, som

kan købe dem og den hele Kramkiste, som den staaer og gaaer. Og doch er jeg en Lam. Was thut aber die Liebe nicht?

Joseph (som gaaer fortrædelig op og ned ad Gulvet, standser paa eengang foran Faderen). Har Papa mærket mine hemmelige Følelser og kommer her for min Skyld?

Golz. Nei, jeg kommer her for min egen Skild.

Joseph. Saa er min Ulykke grændseløs! Hvorledes! Fader elsker?

Golz. Har Du kukket mig ind i min Hjerte, elegante Mossjø? Ja, jeg elsker!

Joseph. Den yndige Julie?

Golz. Bewahre! die hab ich ja nit gesehn.

Joseph. O, saa straaler Solen atter gjennem Nattens vilde Uveirssky.

Golz. Det var skent, det maa Du skrive ind i Din Hjerte — jeg mener Din Poesie — det var grusomt rerende! Men worum er Du saa schreklich exelteret? worum weinst Du, mit Genie?

Joseph (bevæget). Fader! jeg elsker ogsaa.

Golz. O, ich bin ein geschlagener Mann! (hæftig) Det skal Du lade være! Har jeg ikke kostet nok paa Dig? Har jeg ikke givet Dig Ekkedation! Skal Du nu lægge mig i Graven med Forliebelse? og hvad vil det koste? — Hvad har Du at forliebe Dig paa? Din Æsthetik? Gottes Wunder! Naar de vil have ti Daler for saadan en lumpen Stik som Din Hjerte — ah weh mir! Hvad er det for en Menneske Du sværmer for?

Joseph. Det er Julie!

Golz. Faderen ryger maaskee en af Dagene — er Du gal? der er ikke det torre Brød ved den Handel.

Joseph. Men hvad vil Fader her da?

Golz. Er jeg ikke reert af den Broderdatter, de lille Ane? Jeg har seet hende og seet hende og tænkt, det var en Rebekke for Dig! Det er en niedlich Pige, og en rig Pige! Gud hjælpe mig, hvor jeg er forliebt! Er jeg ikke kommen her for at gere mig fast i Familien?

Joseph. Men Fader har jo nok hørt om Testamentet og Brodersønnen?

Golz. Ja, saa seer Du jo, der er Intet ved at gere! Han tager Julie, saa beholder jeg Ane. Jeg vil besege hende i Dag, jeg vil trigle hende om Elskov po mine Knæer — jeg bliver Renekat, naar hun bare vil tage mig. Jeg maa sukke og spekelere Sværmerie med hende. Hæ Du, fik Du ogsaa den gamle Nar til at rode efter Teier, vi ikke keber? Jeg vil gaae ind og tale sødt for ham; han er doch af Familien; men han skal ikke vide hvorfor; man kan ikke vide, hvad han kan gere! Ah weh! ah weh! siden jeg er bleven forliebt, saa føler jeg saadan en süßer, seeliger Angst. (reiser sig.) De verdammte Podagra! Det er mig saa underligt for Hjertet. Ach Gott! wat de klane Amor doch aus de Mensch machen kann! (gaaer ud efter Stolpe.)

Attende Scene.

Joseph (alene).

Jeg irrer snart et Vrag paa Livets Bølger om!
Min Elskede og min Fader gifte sig. (pathetisk) Hvad er det Værste her? — en ung Stedmoder — hvis hun overlevede ham? — min Elskedes Tab — hvis jeg overlevede det? — Hvad skal jeg gjøre?

Nittende Scene.

Joseph. Zacharias.

Zacharias (stikker Hovedet ind af Døren, sagte). See god Dag, Hr. Golz! er De ene her?

Joseph. Ja vist er jeg. (sagte) Jeg faaer en stor Idee til at slaae den ene Fjende med den anden og selv beholde Marken.

Zacharias. Har De ikke seet Hr. eller Madame Stolpe?

Joseph. De vil nok strax være her. Har den Ære at gratulere.

Zacharias. Hvortil?

Joseph. Til Forlovelsen. Madame Stolpe har declareret den.

Zacharias (dandser sjeleglad omkring). Ha! ha! ha! Jeg faaer hende! Har hun sagt Ja? vil hun have mig? Jeg har hende, jeg har Arven! Er De med i Morgen til Bellevue i Kane? — nei det er sandt, i Morgen vil jeg have Bryllup; men i Overmorgen — det er sandt, saa vil jeg begynde at handle, at speculere, spare — hu, jeg skal leve som en Prinds med min lille Engel!

Joseph. Ja, De er en lykkelig Mand! Det forundrer mig ellers, at De ikke har taget Deres anden Cousine.

Zacharias. Den tossede Bondetøs!

Joseph. Bondetøs? De forbauser mig! De har nok aldrig seet hende?

Zacharias. Nei, min Tante har raadet mig fra det.

Joseph. Fordi det var imod hendes Fordeel. Det er en velopdragen, nydelig Glut, som langtfra ikke er saa tilbageholden som Julie.

Zacharias (meget forundret). Nei, hvad siger De? Det var jo en Kone for mig! Men min Tante har —

Joseph. Taget Dem ved Næsen, for at beholde den rige Svigersøn.

Zacharias. Det var lumpent gjort.

Joseph. Meget lumpent! De bør hævne Dem ved at forskrække hende lidt!

Zacharias. Men paa hvad Maade?

Joseph. Besøg den lille Engel! De hævner Dem, og opfylder Deres Skyldighed; thi De skylder virkelig Deres Cousine et Besøg.

Zacharias. Det vil jeg! det vil jeg! Man har holdt mig for Nar? jeg gaaer paa Øieblikket; det er ikke fordi jeg jo har valgt: Julie eller Ingen! men jeg vil hævne mig. Vil De gjøre mig den Tjeneste at sige, hvor jeg er gaaet hen, saa løber jeg strax. (løber ud og støder paa Golz.)

Tyvende Scene.

De Forrige. Mikkel. Golz.

Golz. Av! was giebts? was giebts? Hat nu de junge Mosjø mig den Been traadt i Stykker.

Zacharias. Jeg beder tusinde Gange om Forladelse, jeg har Hastværk!

Mikkel (holder i ham). Men hvor vil De hen?

Zacharias. Opfylde min Skyldighed, gjøre Besøg —

Mikkel. Hos hvem?

Zacharias. Spørg min Ven, min Pythias; jeg har ingen Tid.

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Isidora. Esperance.

Isidora. Hvor vil De hen, Hr. Brudgom?

Zacharias. Hen at see, om min Tante er ligesaa sanddru, som hun er smuk.

Isidora. Og hvor vil De see det?

Zacharias. I min lille Cousine Anes Øine.

Isidora, Mikkel og Golz. Hvad?!

Zacharias. Vær De ganske rolig! Er hun saa styg, som De har beskrevet mig hende, saa kommer jeg strax igjen og elsker den deilige Julie to Gange saa meget som før. (tager Joseph om Hovedet) Farvel min Ven, min Pythias! De er, min Sjel, en skikkeligere Fyr, end De seer ud til.

To og tyvende Scene.

De Forrige uden Zacharias.

(Alle staae et Øieblik forbausede og forlegne.)

Golz (sagte til Joseph) O, Du raadne Green paa mit Træ! Du æsthetiske Bengel! jeg skal gjøre Dig arveløs. (høit) Kom, min Sprangse, kom og følg Din Fader hjem, min lille Engel! (sagte) Jeg maa strax derhen, saasnart jeg har keert hende hjem. Adies so lang, vi sees i Aften.

Isidora (meget forvirret). Ja jeg haaber det — og beder, at De vil tage — at De ikke bliver for længe borte.

Esperance. O jeg er her paa Øieblikket tilbage med Mønsteret.

Mikkel (bukker i sin Forvirring for hende). O jeg takker, det er mig en stor Ære!

Golz. Adies! Kom, Børn! (til Joseph) Kom Du, min Førstefødte, at jeg kan støtte mig paa Dig.

Joseph. Til Tjeneste, Papa!

Golz (sagte). Gid jeg kunde vrikke Din Hals omkring! (meget venlig) Adies! adies! (gaaer, ledsaget af Esperance og Joseph.)

Tre og tyvende Scene.

Isidora. Mikkel.

Isidora (fattet og hurtigt, saasnart de andre ere ude af Døren). Hvilken Scene!

Mikkel (sønderknust). Hvad skal der blive af! Det er ude med mig!

Isidora (bestemt). Det gjælder at tage en hurtig Beslutning. Jeg tager paa Øieblikket hen til Din Broders; jeg kommer sikkert før Zacharias, som altid løber vild af lutter Hastværk — jeg beder ham og hans Kone herhen og tager strax Ane med mig; i dette Øieblik er hun mindre farlig i Huset, end udenfor.

Mikkel. Men naar min Broder nu kommer? han er saa grov.

Isidora. Inden hans Ankomst maa Forlovelsen være sluttet. Vær rolig, jeg skal selv styre Roret, og naar vi ere vel i Havn, skal Du paa Dine Knæe tilstaae mig: Gav Naturen Mandfolkene Kraft, saa gav den Qvinden List til at tæmme den. (iler ind i sit Værelse, fulgt af Mikkel.)

Anden Act.

En simpel Stue med en stor Bilæggerovn, godt, men gammeldags meubleret. I Baggrunden ligger noget gammelt Jernfang, som Oxer, Grebe, Gryder o. s. v.

Første Scene.

Jesper (sidder, iklædt en farvet Skindvels, Forklæde og rød Hue, med Ryggen mod Kakkelovnen og smøger sin Pibe). Trine (spinder).

Jesper (efter en Pause). Det er da forskrækkeligt, saa tidligt det begynder at blive mørkt.

Trine. Ak ja! man kan snart tænde Lys ved Middagstider.

Jesper. Ja, ja, ja! Vinteren taer, hvad Sommeren gier, Handelen ligger og Pengene gaaer; der er Kronedød ikke Forslag i nogen Ting. (Pause) Jeg synes at den Symadamme holder Ane noget længe. Det er saa kjedeligt; Moer, syng en lille Vise, det muntrer dog; men en som er traurig, dem holder jeg meest af.

Trine (synger).

O Rendsborg! o Rendsborg! Du ædle, gode Stad,
Du haver bedaaret saa mangen brav Soldat!

Jesper. Aa, den staaer jo Landkarlene og braller her udenfor fra Morgen og til Aften.

Trine. Jeg kan ingen andre traurige Viser; disse hersens store Comedieviser, som Ane kan, de er altfor svære i Tonen for mig.

Jesper. Du har jo heller ikke faaet den Opdragelse som hun, Moer!

Trine (græder). Nei vi har opdraget hende, saa vi kan forsvare det baade her og hisset.

Jesper. Skal Du nu flæbe igjen? Det er Kronedød dog besynderligt, at Du aldrig kan tale om noget Glædeligt, uden Du strax skal sørge.

Trine. Jeg synes, det er saa grumme rørende, naar jeg tænker paa, at vi to simple Folk har saadant et Barn, som alle gjør saa meget af. Der var jeg forleden henne med hende til hendes Geburtsdag og kjøbte den Rekkedyle hos den rige Hr. Golz paa Østergade, og var han ikke saa artig og høflig og bød os indenfor, og vi maatte sidde ned, og han sagde: hun var saa nydeligt opdragen —

Jesper. Sagde han det?

Trine. Ja, det sagde han, saa vist som jeg sidder her, og naar jeg tænker derpaa, saa maa jeg græde mine modige Taarer af Glæde. Veed Du hvad, han har et godt Øie til hende. Han har saa tidt snakket artigt og høfligt med hende, og har selv været her to Gange og kjøbt Søm, naar Du har været ude.

Jesper. Det er vor Herredød nogle rare Historier. Er Du gal, Moer? Har Du ikke mere Christendom i Livet, end at Du vil gifte Dit Barn med En af den mosaiske Nation?

Trine. Nei, Faer, nu er han nok af den christelige Nation, for han skal have ladet sig døbe om.

Jesper. Det skikker sig dog ikke for Folkesnaks Skyld, om han saa var saa rig, som den berømte Baron Raaskylde. Nei, jeg syntes det var bedre om Pigen tog min Broders Svoger Ludvig, det er et kjønt, stilfærdigt Menneske.

Trine. Hvad tænker Du paa? den Pimpernilles Broder?

Jesper. Mennesket har jo dog Kronedød ikke selv gjort sig til hendes Broder. Han holder en Klat af Ane, og hvis

hun holder af ham igjen, saa lad hende tage ham! Han har ikke stort; men jeg kunde jo nok sætte ham i Vei.

Anden Scene.

De Forrige. Ane.

Ane. God Dag! jeg er bleven længe borte, men vi har maattet skynde os med en Kjole til Tante, som hun skal have til Bal i Aften.

Trine. Hvor skal det Bal være?

Ane. Ih, hjemme hos Onkel selv.

Trine. Vil Du bare høre, Faer! Jo de kan celberere Nytaarsaften; men vi — Du lader os leve som nogle Hedninger Aar ud og Aar ind.

Jesper. Aa hvad; I kan jo slaae Jeres gamle Potter itu paa Naboernes Døre, det er en riel gammeldags Fornøielse, der ikke koster meget.

Ane. Det er ikke smukt af Tante, at hun aldrig skal unde mig en Smule Fornøielse og bede mig til deres Stads. Jeg skammer mig rigtig ogsaa for de andre Jomfruer, som gaae og sye med mig, at jeg skal sidde og sye paa Tantes Tøi, og naar hun saa kommer, saa tager hun mig under Hagen og siger: Du er flittig, lille Ane! det er smukt! Og altid skal jeg høre af Fremmede, hvad der skeer i min egen Onkels Huus. Der skal nu Fætter Zacharias være der i denne Tid —

Jesper. Lad ham være der længe nok, den Fuchsſvantser! Han har slikket sig ind hos min Broder, det salig Fæ, og Folk fortæller, at han har faaet Alting efter ham.

Tredie Scene.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig. Ærbødige Tjener! jeg kommer —

Jesper. God Dag, god Dag! De seer dog engang imellem til Folk.

Ludvig. Ja jeg gjør saavist! Min Søster kommer her jo rigtignok ikke; men jeg skal give mig den Ære at sige Dem, at siden jeg havde den Fornøielse at være i Deres Selskab ved hendes Bryllup, saa har jeg fundet, at De vare de rette Omgangsmennesker for mig. Tor jeg give mig den ærbødige Dristighed, Jomfru, at forhøre om Deres Befindende?

Ane. Jeg takker, jeg befinder mig ret vel.

Ludvig. Det er mig en hjertelig Fornøielse. De maa ikke tage mig det ilde op; men jeg vilde gjerne være saa fri, at have en Samtale med Deres Forældre under fire Øine.

Jesper. Under sex, Hr. Thostrup! hendes Forældre er to, ha! ha! ha!

Ludvig. Det er ogsaa sandt, under sex! he! he! he!

Ane (leende). Det maa da være en uhyre Hemmelighed, som ligger Dem paa Hjertet. (hopper ud.)

Fjerde Scene.

Jesper. Trine. Ludvig.

Ludvig (forlegen). Seer De, jeg er nu et Menneske, som er traadt ind i mine Manddomsaar, og jeg føler i mit Hjerte, at det er et Sandhedens Ord: Det er ikke godt, at Mennesket er alene.

Trine. Det kan De nok heller ikke klage over; det gaaer jo i een Suus og Duus i Svoger Mikkels Huus.

Ludvig. Jeg forlader det i Morgen.

Jesper. Hvorfor det?

Ludvig. Han har handlet imod mig som en Fader. Svoger, sagde han til mig: da jeg tog min Kone, satte jeg en lille Capital ud for Dem og Deres Sødskende, fordi jeg frygtede for, at Skjæbnen siden skulde hindre mig fra at understøtte Dem. Deres Sødskende ere døde, og Capitalen hører altsaa Dem til; tag den og sæt den i en lille Handel.

Jesper. Det sagde min Broder?

Ludvig. Det sagde han. Ja, der er virkelig mere Godt i den Mand, end han selv veed af. Nu har jeg etableret mig i Nestved ved Siden af min gamle Principal, Kjøbmand Knækkenstrut.

Jesper. Jeg gratulerer!

Ludvig. Jeg har den Ære at takke. Herr Knækkenstrut er nu ogsaa en barmhjertig Samaritan. Han har gjort mig meget Godt, og sagde til mig, da jeg drog fra ham: min Søn! søg Dig en Huustro, men ingen af disse, der leve i Last og Letfærdighed, thi jeg siger med hiin gamle Viismand: mig fortryder at leve for disse Heths Døttres Skyld, og hvis Jacob tog sig en Huustro af Heths Døttre, hvad skulde jeg da længere leve —

(Han standser kort.)

Trine. Det var deiligt sagt! Ak ja! Verden er fuld af Daarskab og Forfængelighed.

Ludvig (ivrig). Det er sandt, storligen sandt, hvad Madammen der siger. Jeg har seet mig om imellem dette Lands Døttre; men hvad er det? Forfængelighed, idel Forfængelighed — Pynt og Fjas samt alskens Flitter! Men De skal see, De skal see, det vil tage en Ende med Forfærdelse; det vil gaae, som skrevet

staaer: Fordi at Zions Døttre ere hofmodige og gaae med oprakte Halse og udsmykkede Ansigter, trine herfrem og svantse og have kostelige Skoe paa deres Fødder, da skal Zions Døttres Hoved gjøres skaldet.

Jesper. Den Ulykke er da ikke saa stor; de gaae jo med forlorent Haar alligevel.

Ludvig. Ja, ja! jeg siger: Straffen er nær! Men nu kom jeg egentlig fra det, jeg kom for. (tager deres Hænder) Jeg har fundet een i hele Sodoma, som haver holdt sig reen fra Fordærvelsen — og det er Ane. Jeg elsker hende af al min Hu; giv mig hende og Deres Velsignelse!

Trine. Ja seer De —

Jesper. Maa jeg nu tale? hvem er hendes Fader, Du eller jeg?

Trine (stødt). Jeg er det ikke.

Jesper. Det skulde jeg heller ikke troe. Seer De, hun er vort eneste Barn og kunde jo nok gjøre et fornemt Partie, thi jeg har jo det, som kan lokke Ravnene til Reden; men hun skal have sin Villie i den Sag, og vil hun have Dem, saa tag hende. —

Ludvig (glædedrukken). Tak, uendelig Tak!

Jesper. Ja, lad os nu høre hvad Tøsen siger. Vil Du kalde hende herind, Moer?

Ludvig. Nei, jeg maa tale ene med hende. Jeg bliver flau, naar De er tilstede.

Jesper. Som De vil; jeg holder saa ikke meget af saadan forliebt Passiar. Jeg vil gaae ud at faae mit Jernkram ind, inden det bliver altfor mørkt. Kom Du med, Moerlille.

Trine. Naa, som Himlen vil da! Jeg havde jo rigtignok

tænkt, at Barnet skulde komme høiere tilveirs; thi vi har handlet imod hende — (græder.)

Jesper (vrænger efter hende). Ah! Ah! Ah! Skal Du nu til at flæbe igjen? Det er da ogsaa et forbandet fugtigt Gemyt Du har. (trækker hende med sig.)

Femte Scene.

Ludvig (gaaer frem og tilbage i største Spænding, paa eengang standser han).

I det næste Minut ligger Spiren til min Fremtids Glæder og Sorger! — Har Du ogsaa randsaget Dit Hjerte, Ludvig Thostrup? er Du saaledes, at Du kan vorde en Kones jordiske Lyksalighed? Hun kommer! jeg kan ikke negte, jeg er hoitideligt stemt!

Sjette Scene.

Ludvig. Ane.

Ane (muntert). Skal jeg nu ogsaa være saa lykkelig at faae den store Hemmelighed at vide?

Ludvig. Det skal De! jeg staaer færdig til at oplukke mit Hjertes Inderste for Dem.

Ane. Ih, denne hoitidelige Tone gjør mig ganske alvorlig tilmode.

Ludvig (gjør flere Forsøg paa at begynde). Jeg er hidkommen for at — Jeg har taget Borgerbrev — Min Tid er knap, jeg skal i Morgen reise til Nestved.

Ane (som med Møie har dæmpet sin Latter; paa eengang alvorlig). Hvad? De vil forlade os?

Ludvig. Nei, jeg vil ikke, aldrig, aldrig! Jeg vil forlade Byen, men aldrig Dem.

Ane. Men jeg forstaaer Dem slet ikke.

Ludvig Tør jeg ikke spørge Dem, Jomfru Stolpe, maa jeg ikke, for at betjene mig af en Handelsterminus, befordre mit Ærinde til Dem uden Emballage?

Ane. Siig De frem, hvad De har paa Hjertet. Hvad De kan sige, tør jeg høre.

Ludvig. Ane! lille gode Ane! vil Du have mig til Mand?

Ane. Det er virkeligt et Spørgsmaal, som overrasker mig.

Ludvig. Jeg veed det! Jeg har jo lagt Dølgsmaal paa min Kjærlighed lige til denne Time. Men tal, vil Du elske mig, eller (bevæget) elsker Du maaskee en anden?

Ane (rørt). Nei, det veed Gud jeg ikke gjør.

Ludvig. Elsker Du da mig?

Ane. Jeg forsikkrer Dem, jeg veed det ikke. Jeg føler Noget for Dem, som jeg aldrig før har følt for Nogen; men om det er Kjærlighed —

Ludvig (ivrig). Randsag Dit Hjerte, kjære Barn! og før os ikke begge i Ulykke. Gjør vel Forskjel paa Kjærlighed og ufornuftig Medlidenhed; den første fører os til et himmelsk Paradiis; naar den anden forsvinder, staae vi midt i et jordisk Helvede.

Ane. Himlen bevare os! De gjør mig ganske forskrækket! Saa maa De virkelig, for at vi ikke skal blive saa ulykkelige, sige mig Kjendetegnene paa den rigtige Kjærlighed.

Ludvig. Det vil være meget vanskeligt —

Ane. Jeg synes De behøver blot at beskrive Deres egen Kjærlighed, hvis det er den rigtige.

Ludvig. Ja, det er den! See — jeg er saa besynderlig

beklemt hvor jeg gaaer og staaer, enten det er i Boutiken eller i den store Natur, og saa er det ligesom De svævede omkring mig, og mangengang siger jeg ordentlig ved mig selv ganske høit —

Syvende Scene.

De Forrige. Isidora. Jesper. Trine.

Isidora (idet hun træder ind). Ja, kjære Svoger, jeg kommer for at hente Ane og tillige bede Dem og Deres Kone tage tiltakke hos os i Aften. Ei, ei, Ludvig! hvad bestiller Du her?

Ludvig (gnaven). Hvad jeg bestiller? Ih, jeg staaer og frier til Ane.

Isidora. Ha! ha! ha! det maa klæde Dig godt.

Ludvig. Hvorfor skulde en fornuftig og reen Kjærlighed ikke klæde mig ligesaa vel som andre Mennesker? Det er meget uanstændigt, at Du vil gjøre Din kjødelige Broder latterlig; Du burde snarere bede om Forladelse, fordi Du har fraskjaalet os et Øieblik, som (suffende) maaskee aldrig vender saa skjønt tilbage.

Isidora. Du kan fortsætte Dine forelskede Angreb paa Ballet, der er Stedet til at vise sig indtagende.

Ludvig (baanlig). Jeg vil ikke vanhellige min Kjærlighed ved at komme med den paa Baller og Maskerader. Jeg vil ikke have en Dandsedukke, men en Kone, som gaaer om med Uld og Hør og arbeider gjerne med sine Hænder, der er ligerviis som et Kjøbmandsskib, der henter sin Næring langt borte, der seer hvorledes det gaaer til i hendes Huus og ikke æder sit Brød med Ladhed.

Ane. Maa Deres tilkommende Kone da slet ikke gaae paa Bal?

Ludvig. Jeg seer det ikke gjerne.

Ane. Men det er dog virkelig urimeligt.

Ludvig. Vær rolig, min Elskede! trofast Kjærlighed og Huusholdningen vil bringe Dig til at glemme alle Baller.

Isidora. Ha! ha! ha! Det vil blive et Hyrdeliv! Den ømme Huustro iler fra Dine Arme til Skorstenen og fra Skorstenen til Dine Arme.

Ane. Jeg har altid hørt, at det første en Elsker gjør, det er at føie sin Kjæreste i alle mulige Ting, og det er vist et sikkrere Tegn paa den rigtige Kjærlighed, end dem, De regnede op, for dem har jeg slet ikke fornummet noget til.

Ludvig. Jeg kan høre, at Forførelsens Engel er virksom ved Din Side! — Søster! Det er ikke Ret, at Du vil træde imellem mig og min Kjærlighed — vil Du være Slangen, som forfører min Eva? Det er ikke pænt, langtfra ikke. Jeg vil gaae indtil Du og Din Spot ere borte. Kjæreste Svigerforældre, jeg vender snart tilbage, for med Dem at arbeide paa min Fremtids Lykke! (rørt) Farvel, Ane! tab ikke Din Sjelero i Dandsens Hvirvel, men træd ind i det næste Aar ligesaa god og ufordærvet, som Du hidtil har vandret i dette! (gaaer.)

Ottende Scene.

De Forrige uden Ludvig.

Isidora. Det gjør mig ondt, min gode Pige! at jeg har forjaget en Elsker fra Dig i Dag, men jeg skal til Gjengjæld skjænke Dig en Brudgom til Nytaarsgave i Morgen, og Du har vist aldrig faaet nogen kjærere Present, dersom Du virkelig elsker ham.

Ane. Jeg troede, at jeg gjorde det, men han meente, at det var ufornuftig Medlidenhed, og jeg skulde næsten selv troe det, thi man kan vist ikke elske en Kjæreste, som ikke engang vil tillade En at dandse.

Isidora. Det kan Kjæresterne sjeldent lide; men naar de blive Mænd, saa hævne vi os ved at tvinge dem selv til at dandse, og det efter vor Pibe. Jeg haaber at Svoger kommer lidt tidligt og morer Dem godt.

Jesper (tager til Huen). Takker, takker! naar Selskabet ikke er for glant, og De kan rangsere en lille tre Skillings Trekort eller Polskpas, saa —

Isidora. Trekort?

Trine. Det er min Mands Spøg! Han spiller saamæn exellent baade Pasience og Kjøgelomber.

Isidora. Naa, min lille elskværdige Niece, Vognen holder for Døren —

Trine. Men Barnet maa dog pynte sig lidt.

Isidora. Hos mig skal hun faae alt, hvad hun behøver. Alle min Mands Baand, Blonder og Kniplinger — den hele Boutik er til hendes Tjeneste.

Ane (sjeleglad). Hvor jeg skal blive nydelig! Hører Du, Moder! hører Du?

Trine (grædende). De er altfor god, kjæreste Svigerinde!

Jesper. (sagte til hende). Det er ogsaa at græde over. Hvad hun faaer for Intet, det sparer jo vi!

Niende Scene.

De Forrige. Golz.

Golz. God Dag, god Dag! (seer Isidora og bliver forlegen.) Eia,

Sie sind auch hier, Madam Stolpe? Eia! Hvad det er koldt, urimelig koldt!

Isidora. Meget urimeligt! Men hvad i al Verden vil De her?

Golz. Hvad jeg vil? handle! købe!

Isidora. Og hvad vil en Galanterichandler kjøbe hos en Jernkræmmer?

Golz (seer sig ganske forlegen om). Ja, hvad vil jeg købe? — en — en (faaer Øie paa en Gryde) en Gride vil jeg købe.

Isidora. Ha! ha! ha! vil De kjøbe Gryder? Ha! ha! ha!

Golz (fatter sig). Ja, en Gridekakkelovn; er det saa besynderligt?

Isidora. Det er langtfra besynderligt, især om Vinteren.

Golz. Jeg skal den have til mit Landsted.

Isidora. Hvor De ligger om Sommeren? det er meget besynderligt.

Jesper. De kan strax faae nogle at see paa.

Golz. Jeg skal have en af den allermindste Demission! (sagte) Køber jeg en Kakkelovn af Kjærlighed, saa vil jeg dog have den mindste jeg kan faae!

Isidora. Vi overlade Dem til Mercurius og følge Terpsichore.

Golz. Wat? wil De schon gaae? und nehmen Sie den niedliche Mamsell mit?

Isidora. Hun viser os i Aften samme Ære som De.

Golz. Charmant, charmant! Maa jeg have den Fornaielse at engagere Dem en Voraus! Aber det maa være en Dands, hvor man ikke altfor meget bruger Benene.

Ane. Af den Slags har jeg virkelig ingen lært.

Isidora. Vær De rolig, Herr Golz! De skal nok faae Leilighed til at glimre med Deres Anstand og skjønne Former; thi hvis Ane ikke vil, saa er jeg vis paa, hendes Moder negter ikke at trippe en Menuet med Dem. Vi anbefale os og vente Dem i Glædens Tempel. (gaaer med Ane.)

Tiende Scene.

Jesper. Trine. Golz.

Golz. Ak, hvor den Kone er enskanteret af sin Datters Likke. Natürlich! hun faaer hende gift med en rig og redlich Mand — und weil wir von en rig og redlich Mann reden —

Trine. Skal Julie da giftes?

Golz. Veet De ikke det? Det er geert af! Hun skal i Aften forloves med de Cousin. Det er en mannesik Partie — und weil wir von Partie reden —

Jesper. Det er Kronedod net! Bede Forældrene til Forlovelsen, naar Brudgommen har bestjaalet Datteren!

Golz. Ja, det er en stur Sandhed! — Der har Deresses Broder spilt Dem en Finte! Han har gaaet om med Dem, som Jacob gik om med Esau, und den Ball, han beder Dem til, er den Ret Lindser — weil wir aber von Jacob und seine Lindser reden —

Trine. Ane faaer ikke en Doit, de tager det altsammen, og saa vil de — (græder.)

Golz. Det er mallisiosk, bestimmt! Denn var det efter Testamentet gaaet, og han havde vælt imellem begge Pigerne, saa havde han taget Deresses Datter — weil wir aber von at tage Deresses Datter —

Jesper. Skulde han vælge imellem begge Pigerne?

Golz. Bevahre! veet De ikke det? Testamentet siger jo precis, dat han skal have den hele Capital, wenn han inden Nytaar er forlovet med een af Pigerne, wenn han det aber ikke er, so skal den parteres po dem alle, und weil wir —

Trine. Men Du Frelsens Engel! hvad hører jeg? Det sortner for mine Dine.

Jesper. Hvad er det De siger, Herr Golz!

Golz. Jeg siger, det skal De slets ikke bride Dem om; jeg skal reparere Dem —

Jesper. Reparere mig?

Golz. Reparere Dem den Tab, siger jeg. Jeg vil komme som Ravnen i Orken. Julie faaer en Mand med 30,000 Rdlr.; Ane skal faae en Mand med 50,000 Rdlr. wenn hun tager mig — seer De, det er min Humeur at komme som Ravnen.

Jesper. Ja det er ravnagtigt nok; men den bragte Brødet og De henter det.

Golz. Lieber Vater, ehrwürdige gamle Mand! bringer jeg ikke ogsaa Brødet? Vat sparer De ikke ved at faae den store Pige ud fra Huset? Brød, Klæder, Fornaielse, alt det skal jeg jo give hende — det bliver sku en dyr Kone! men det brider jeg mig ikke om, jeg har Elskov for hende; hun skal faae det godt hos mig. Gamle ehrwürdige Forældre! lægge de Hænder paa min Hoved og give mig en Segen.

(vil knæle, men Podagraen hindrer ham.)

Jesper. Vi vil ikke tvinge Tosen til Nogen; derfor maa De tale med hende selv.

Golz. Ah! De har mig gjort likkelig! Nu gaaer jeg paa Ballen og gjør hende et Par kjelne Dine, og communicerer hende, vat De har sagt! Gott! wie liebenswürdig werde ich sein! Hun

tager mig, De skal see, hun tager mig! He! he! he! Adies; adies! jeg skal hilse de Lille, he! he! he! und wenn jeg trikker en Kuß paa hendes klane rede Mund — De har ikke noget derimod — jeg er de Svigersøn! Gott! wie bin ich weich gestimt — wie bin ich überselig. (løber ud.)

Ellevte Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias (som ganske aandeløs løber paa Golz). God Dag, god Dag!

Golz. Ah weh! mine Bener! — Er De schon da, unge Herre? jeg er doch før Dem kommen. He! he! he! Amor hat mich hieher gekört in a flüchtige Drosche! Jo de Amor, de Amor, de klane Bindsak kan de Alte den Kopf verdreie und aus den Thieren Menschen machen. (løber ud.)

Tolvte Scene.

Jesper. Trine. Zacharias.

Jesper. Saa, nu render han baade fra Kakkelovn og Velsignelse.

Zacharias (vender sig rask til Jesper). Er De Herr Stolpe?

Jesper (rykker i Huen). Jernkræmmer Stolpe, jo!

Zacharias. Og jeg er Zacharias Stolpe, Deres Brodersøn. Kjender De mig ikke af Rygte? Pu! hvor jeg har løbet for at finde Dem; men Fanden kan ikke hitte Vei i alle de Gader. — Jeg vilde gjerne see Deres Datter.

Trine. Hendes Tante har saamæn hentet hende i dette Dieblik.

Zacharias. Hendes Tante? men jeg sagde jo, at jeg vilde gaae hen og besøge hende. For Fanden! Du har Ret, min Pythias! Du har Ret! jeg seer deres Rænker; de har bedraget mig, holdt mig for Nar og ført mig bag Lyset paa den lumpneste Maade. — Han har Ret; jeg siger Dem, min Pythias har Ret!

Jesper. Jeg troer det gjerne; jeg kjender ham ikke.

Zacharias. Hør, Onkel, man har vugget mig i Søvn med Rænker.

Jesper. Jeg veed det.

Zacharias. Jeg skulde tage en af Pigerne.

Trine. Jeg veed det.

Zacharias. Og med hende hele Arven.

Jesper. Ak, Herregud, jeg veed det!

Zacharias. Men saa snart jeg kom til Byen, fik Deres Broder mig til at tage ind i hans Huus, veed De det?

Jesper. Nei, saamæn gjør jeg ikke.

Zacharias. Ved tusinde Paaskud holdt de mig fra at besøge Dem, veed De det?

Trine. Nei, saaskam veed jeg ikke.

Zacharias. Og for min Skyld blev Julie kaldt herover fra Jylland; siig mig, veed De det?

Jesper. Ak nei, ak nei! det veed jeg ikke.

Zacharias. For ganske at sikkre sig Spillet, sagde de, at De var en Grobian og Deres Datter en Bondetøs.

Trine Min Datter en Bondetøs!

Jesper. Jeg en Grobian!

Begge (til hinanden). Hører Du det?

Zacharias. De skulde see, hvorledes jeg skulde vække mine høistærede Svigerforældre af alle deres søde Drømme, hvis jeg ikke elskede Julie saa forskrækkeligt.

Jesper. Men hvad Fanden vil De da her? Jeg troede, De kom for at frie til Ane.

Zacharias. Nei, langtfra! Jeg vil besøge hende og sige hende tusinde smukke Ting, bare for at hævne mig paa mine Svigerforældre.

Jesper. Reis De til Bloksbjerg med samt Deres smukke Ting! Troer De, at jeg sidder og svarer borgerlige Skatter og Tyngder for at lade mig bruge af enhver Nar, der har Lyst til at hævne sig med mig? Anbring De Deres tusinde smukke Ting hvor De anbringer Deres tredive tusinde blanke Dalere.

Zacharias. Men kjære Herr Farbroder! —

Jesper. Men kjære Herr Brodersøn! min Broder har Ret, jeg er en Grobian, og har han vugget Dem i Søvn paa Østergade saa vogt Dem, Søn! at jeg ikke vækker Dem paa Vestergade — forstaaer De Dansk?

Trettende Scene.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig. Jeg haaber at Forfængelighedens Aand er borte —

Jesper. Og at Egennyttens kan komme! See nu begriber jeg Sagen. Man vil snyde min Datter for Arven og mig for min Datter! Mosjø Ludvig spiller under Dække med sin nydelige Søster! Fy, jeg havde ikke troet at De var saa intressant!

Ludvig. Men, høistærede Hr. Svigerfader —

Jesper. Fanden være Deres Svigerfader!

Ludvig. Det er ikke smukt sagt, Hr. Stolpe! jeg afskyer Fanden og hele hans Væsen; vil De ikke være min Svigerfader, saa forlanger jeg ingen Anviisning.

Zacharias. Det gjør mig ondt, at De er saa vred paa mig, Farbroder! men jeg kan ikke forlade Julie; alle mine Planer blive til Luftkasteller, hvis jeg ikke faaer Arven og hende — desuden elsker jeg hende, ja tilbeder hende —

Ludvig. Tag hende, og De frelser en Sjel fra Fordærvelsen!

Zacharias. Er hun i Fare?

Ludvig (ivrig). Ja sandelig er hun i Fare! Jeg saae i Dag denne Englænder, som gaaer her omkring imellem os som Straffens Engel med det flammende Sværd, jeg siger jeg saae ham paa Knæe for hende, og han lovede hende Noget — hvad det var, veed jeg ikke, thi i det samme saae hun mig og løb bort af Blussel.

Zacharias (tager ham i Kjolen). Saa elsker hun ham da?

Ludvig. Hun er jo et svagt, uerfarent Væsen —

Zacharias (ryster ham). For Fanden! jeg siger: saa elsker hun ham da?

Ludvig (forskrækket). Jeg troer det, jeg troer det!

Zacharias (vender sig om til Jesper). Vil De være min Svigerfader? Vil De? Jeg er en Patriot, jeg vil ikke ægte en Pige, som lægger sig efter udenlandske Varer. Nei, Ane, det maa være en Kone for mig; jeg siger, jeg tager hende!

Ludvig. Jeg siger, jeg har hende! Jeg er hendes Trolovede!

Zacharias. De? Ha! ha! ha! det er ikke muligt! Ha! ha! ha! Vær rolig, lille Ven, vi skal komme ud af den Sag til alle Parters Fornøielse! Er Pigen efter min Smag, saa tager

hun ikke Dem, og passer hun for Dem, saa tager jeg ikke hende. Jeg løber paa Øieblikket afsted for at opsøge hende og erklære hende min Kjærlighed. (hæftig til Ludvig) Har De Deres Liv kjært, min Herre! saa læg ingen Hindringer i Veien for mine Hensigter i Aften; Tiden er knap, og jeg maa, jeg vil beseire alle Hindringer inden Klokken er tolv — det er Nytaarsdag i Morgen!

(løber ud.)

Fjortende Scene.

Jesper. Trine. Ludvig.

Jesper (til Ludvig). Det er rigtig en smuk Opførsel af Dem! Fy for en Ulykke!

Ludvig. Jeg sværger Dem til, jeg er uskyldig i alle min Søsters Rænker! Men nu er det ikke Tid at nøle. Kom med! Faderkjærligheden befaler Dem at beskytte Deres Datter imod denne glubende Løve.

Jesper. Nei gu gjør Faderkjærligheden ikke nei. Den kjender De ikke til endnu. Den befaler, at jeg skal lade min Datter selv vælge.

Ludvig. Men, Svigermoder, siger da ikke sund Menneskeforstand —

Trine. At De ikke er en Mand for min Datter — jo! og det siger jeg med.

Ludvig. Kjæreste, bedste Svigerforældre! kan De ikke indsee, at det er bedst —

Jesper. At vi gaaer hen og beskytter hende mod egennyttige Raadgivere og paatrængende Friere? Det har vi ogsaa isinde; men vi vil give Tid, og lade Zacharias tale med hende først.

Ludvig. Er det da ikke muligt at faae et Ord født ind hos Dem? Jeg siger, at jeg —

Trine. Aa, De er en intrikat Person, en Heldøre, en Hykler —

Ludvig (med Selvfølelse). Nei, Hykler er jeg ikke! Oprigtighed er i mit Hjerte og Sandhed paa min Tunge, det veed jeg, det føler jeg, og den Overbeviisning skal Ingen fratrætte mig. Vil De, som Fader, ikke frelse Pigen, velan — saa vil jeg være hendes Kæmpe, jeg! Han har truet mig paa Livet, men det foragter jeg! Jeg var en Hykler, og min Kjærlighed Sqvalder, hvis jeg frygtede ham! Jeg gaaer derhen, uden andet Vaaben, end en reen Samvittighed, og jeg skal slaae ham og den engelske Forfører, som Israel slog Kongen af Basan. (iler ud.)

Trine. Ak Gud! ak Gud! hvad vil der blive af! — Fatter! hvorledes slog Israel Kongen af Basan?

Jesper. Hvad veed jeg af det! — Farligt har det nok ikke været, thi jeg har altid hørt, at Israel fægter meest med Hælene.

Trine. Ak Himlen være lovet! saa maaskee det dog gaaer af uden Blodbad!

Tredie Act.

(Værelset fra første Act.)

Første Scene.

Esperance (omklædt, siddende paa en Stol).

Meget galant! Jeg flyver herhen med Monsteret, og saa tager hun ud og lader mig sidde her alene, overladt til mine

egne kjedsommelige Betragtninger! Men hvad kan man vente sig af saadanne nybagte Damer, som vil arrangere Baller, og aldrig før har seet et Bal uden igjennem en Sprække paa Døren? Ingen Verden, ingen bon ton! Hun hænger sig ved mig, gjør mig Foræringer, jeg kan ikke trække mig tilbage! Hun troer at glimre ved mig? ha! ha! ha! Hun er min Folie! Hvad har hun, hvorved hun kan fordunkle denne Anstand, denne Gratie?

(spadserer frem og tilbage med Affectation.)

Anden Scene.

Esperance. Julie.

Esperance (flyver Julie om Halsen). Ah, bedste Veninde! er jeg da saa lykkelig engang at see Dem? De har endnu ikke skjænket mig et Dieblikś Samtale. Det er ved Gud grusomt, min lille Veninde! Jeg har den Ære at ønske Dem til Lykke.

Julie. Hvortil, om jeg maa spørge?

Esperance. Charmant! De har alt glemt den Ubetydelighed, at De er forlovet? Det er guddommeligt!

Julie. Hvis jeg var det, vilde jeg ikke let glemme en saa vigtig Ubetydelighed; men jeg veed aldeles Intet deraf.

Esperance. Endnu bedre! De veed det ikke selv? (klapper i Hænderne) Bravo! ret á la mode! De kjender ikke Brudgommen?

Julie. Nei!

Esperance. Deres Fætter — et pænt ungt Menneske; en vakker Erobring for en giftefærdig Pige, hvis Deres Haand ikke ulykkeligviis var den Ønskeqvist, hvormed han skal fremmane sin Rigdom; uden den er han kun 10,000 Rdlr. værd, og hvad er det aarligt? (regner meget levende) Anordnet Rente med Prioritet 400 Rdlr., paa Vexelobligation 500, og underhaanden, paa Gage,

Pension, forventende Arv 5000 Rdlr., men det sidste er saa skrækkeligt usikkert, og man bliver desuden strax udraabt for Aager.

Julie. Jeg kjender lidt til min Fætters Person, men slet ikke til hans Formue.

Esperance. Og netop den bør De kjende, min Dyrebare! Behager Manden os ikke, o — der er tusinde Adspredelser, som kan bringe os til at glemme vor Trældom, naar vi blot have Penge; men uden dem, ah, den elskværdigste Mand bliver den kjedsommeligste, naar man ikke har Andet at see paa end ham.

Julie. Tor jeg sporge, er De forlovet?

Esperance. Ha! ha! ha! fortryllende! bidende! Nei, min Bedste! men jeg taler dog af Erfarenhed; jeg har alt havt den Glæde at gjøre tre Ulykkelige.

Julie. Glæde?

Esperance. Ja, det er den sødeste Glæde at see en fortvivlet Elsker; hvad er mere smigrende? Ak, det er destoværre af saa kort Varighed; Elskernes Fortvivlelse er som Naphta: den er stærk, men saa snart den kommer i Luften dunster den bort.

Tredie Scene.

De Forrige. Isidora. Ane.

Isidora (til Esperance). Tilgiv, bedste Veninde, at jeg har ladet Dem vente; men jeg har været ude at erobre os denne lille elskværdige Glut, Jomfru Stolpe, Julies Cousine.

Esperance (lorgnetterende hende). Ah, den lille Jernkræmmerdatter! Et nysseligt Barn! Min Fader, troer jeg, har talt til mig om hende. De er en farlig Kunde, har han sagt mig.

Ane. Mig med, derfor kjøber jeg ikke mere hos ham.

Isidora (forlegen). Ha! ha! ha! hun er naiv.

Esperance. Ja gruelig! — Apropos! jeg har alt længe ventet Dem med Monsteret.

Isidora (omfavner hende). Hvorledes skal jeg takke Dem for Deres overordentlige Godhed? Jeg skammer mig virkelig ved, at jeg maa udbede mig en ny Opoffrelse af Dem.

Esperance. Tal, min sødeste Veninde, gjør mig lykkelig!

Isidora. Deres Smag er almægtig; beviis mig den Godhed, i min Garderobe at forvandle dette lille Væsen til en Engel.

Esperance. De fordrer Meget! Men jeg vil give Dem et Beviis paa min Kunst og min Høimodighed; jeg vil væbne en Fjende til det Slag, hvori jeg selv ønskede at seire. Hun skal blive saa nydelig, at hvis hendes Forstand ikke forbød det, skulde hun gjøre alle vore Cavalerer forrykte.

Ane. Jeg takker! jeg takker!

Esperance. For Complimenten? Ha! ha! ha! hun er overordentlig naiv! Kom, min lille Billedstøtte, min nydelige Galathea, jeg vil være Deres Pygmaleon! (hopper ud med hende.)

Fjerde Scene.

Isidora. Julie.

Isidora. Har Du taget en Beslutning, Julie? vil Du frelse Din Fader? tal — det haster!

Julie. De forlanger, at jeg uden Betænkning skal tage en Beslutning, som afgjør mit hele Livs Skjæbne?

Isidora. Fordi Din Fader er ødelagt, hvis Zacharias kommer tilbage og erklærer sig for Ane.

Julie. Jeg skulde med utilgivelig Letsindighed knytte et Baand, som Intet siden skulde bringe mig til at løse? De er grusom —

Isidora. Hvad fordrer jeg? Du skal skabe vor Lykke ved at gjøre Din egen. Du er grusom, thi hvad fornuftigt kan Du indvende? Din Fætter er et godt Menneske, rig, og han elsker Dig. Du er ikke bundet ved noget Baand, som det kan smerte Dig at løse —

Julie (sagte og smerteligt). O Faulkland! Faulkland!

Isidora. Din Fader kommer; formodentlig for at høre Din Beslutning.

Femte Scene.

De Forrige. Mikkel.

Julie (iler ham imøde). Er det sandt, Fader, at kun mit Giftermaal med min Fætter kan frelse Dem?

Mikkel. Kun en betydelig Understøttelse kan frelse mig; javist! I kan selv dømme! Jeg har modtaget et betydeligt Varelager i Commission fra Huset Richard Belton i London, fordi mit var hverken stort eller udsøgt nok, da jeg flyttede herind. Betalingsterminen er udløben, og skal jeg nu udrede den hele Sum til denne Sir Faulkland, som er kommen her for at gjøre op eller af med mig, saa beholder jeg ikke hundrede Daler. Ak! Østergade! Østergade! min hele Hosebod ligger i Dig som Jonas i Hvalfiskens Bug — dog nei, ak nei! Du har destoværre fordøiet den!

Julie. Faulkland vil bringe Dem til Bettelstaven? — nei, nei! De bedrager Dem!

Mikkel. Gud give! jeg havde aldrig været bedraget med større Fornøielse. Men han vil ødelægge mig og det med største Glæde.

Julie. Det er ikke muligt!

Mikkel. O det er den meest forbandet koldsindige Mr. Beef-steack, jeg i mine Dage har kjendt. Andre Commissionairer nøies dog med at følge deres Principalers Ordre; men han har ordentlig sin Glæde af at drille mig. Jeg vilde begynde at indlede en lille honorabel Accord med ham, men hvad svarede han? I Aften vil jeg kun tænke paa the Dandse; men i morrow, sagde han og smilede saa den kolde Sveed løb mig ned af Ryggen, i morrow vil jeg have the liquidation — og hermed gik han.

Julie. Hvad siger De?

Mikkel. Ja, det er en Karl, som har Øvelse i at ruinere Folk!

Julie (fast, idet hun griber sin Fader om Armen). Er det Sandhed? Har han paastaaet en fuld og bestemt Udbetaling?

Mikkel. Det er saa sandt, som at jeg er en Prakker, hvis jeg giver ham den.

Julie. Og han har ikke sagt Dem et venligt — et — et — forbindtligt Ord?

Mikkel. Venligt? Nei! Forbindtligt? Kun et eneste! Liquidation! Liquidation! er alt det, jeg hører af ham, og det er virkelig mere forbindtligt, end jeg ønsker det.

Julie. Velan! (med tilkæmpet Styrke) velan! saa vil jeg ægte min Fætter!

Isidora (kysser hende). Fortræffelige Pige!

Mikkel. Du er et godt Barn, Din Moders udtrykte Billede.

Julie. Tak Faulklands Haardhed for, at Deres Datter

har gjenfundet sig selv. (med Ild) Jeg vil ægte ham, jeg vil, og er jeg ikke istand til at forglemme andre Billeder, jeg dannede mig af min Fremtids Held, saa skal den Tanke trøste mig: jeg har grundfæstet min Faders Lykke; (falder ham om Halsen) thi De maa blive lykkelig, meget lykkelig, ellers — (skjuler sine Taarer i sine Hænder.)

Isidora. Stands denne hæftige Bevægelse, mit gode Barn! der kommer Nogen.

Sjette Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias (iilsom, seer sig om). Deres Tjener! Deres Tjener!

Isidora. De kommer som De var kaldet; jeg har antaget mig Deres Sag —

Zacharias. Jeg veed det! De har arbeidet for mig langt over mine Forventninger.

Isidora. Jeg haaber ogsaa, De vil blive lykkelig.

Zacharias. Ja vist, jeg vil gjerne blive lykkelig, hvorfor skulde jeg ikke ville det? Det gjør mig blot ondt, at min Lykke har kostet Dem saa megen Uleilighed.

Isidora. De afbetaler enhver Gjæld til mig ved at være Julie en trofast og kjærlig Mand.

Zacharias. Saa er jeg bange, jeg bliver Deres Debitor min hele Levetid.

Mikkel. Hvorledes?

Isidora. Hvad, min Herre? De afslaaer at ægte en Pige, som De formeligen har friet til? De vil udsætte hende for Verdens Spot —

Zacharias. Naa, naa! hvis De ikke selv har fortalt det, saa veed Verden kun lidt af det.

Isidora. Deres Opforsel er nedrig, en Mand uværdig! De fortjener Tugtelse og skal ikke undgaae den. Min Mand vil kræve Dem til Regnskab —

Mikkel. Ja, det er en meget difficil Casus! Jeg er af Naturen en meget fredelig Mand; men jeg kan ikke taale, at min Datter vanæres, og jeg maa sige Dem — Men, kjæreste Hr. Brodersøn! tænk dog paa Compagnieskabet, husk paa den glimrende Boutik.

Zacharias. Fanden i Vold med det Hele! Desuden har jeg jo Lov til at gifte mig med min anden Cousine, den Bondetøs, De finder styg, og hele Verden elskværdig; derved redder jeg det Hele. Men om jeg ogsaa ikke fik en Skilling af de Tredivetusinde, om De krævede mig til Regnskab med Kaarde eller Alen, saa tog jeg dog ikke Deres Datter siden hun elsker en anden.

Mikkel, Isidora. Hvad?!

Zacharias. Som jeg siger!

Mikkel. Men hvem elsker hun da?

Zacharias. Udenlandske Fabricata! Englænderen! Mr. Faulkland!

Mikkel. Hvad horer jeg? og hvoraf veed De det, min Herre?

Zacharias. Deres Svoger har jo seet ham paa Knæ for hende og hort ham gjore Lofter; og saa vil De have, at jeg skal tage hende? — nei, nei, nei!

Isidora. Du modsiger ham ikke, Julie?

Julie. Jeg tilstaaer, at mit Hjerte har folt mere for Hr. Faulkland, end for nogen Anden; men det er forbi; fra dette

Dieblik af er Erindringen om ham udslettet af mit Hjerte, og jeg beder, Hr. Fætter! at De med Tillid til min Forsikkring, at jeg vil skjænke Dem min fuldkomne Hengivenhed og Agtelse, vil modtage min Haand og frelse min Fader fra Undergang.

Zacharias. Nei, nei! lov ikke Noget, De ikke kan holde. Jeg vil nok have hele Arven; men min Sjel ingen halv Kone! Har De isinde at opoffre Dem for Deres Forældre — det er smukt, roesværdigt; men troer De, jeg vil gjøre det? Deres Forældre har holdt mig for Nar og bagtalt Cousine Ane, derfor vil jeg hævne mig og tage hende til Kone ligefor deres Næse.

Isidora. Deres Opførsel er meget besynderlig.

Zacharias. Men redelig; havde Deres været det sidste, var min ikke blevet det første. Og maa jeg nu spørge, hvor er min Cousine? Her er ikke et Dieblik at spilde; i et Par Timers Tid skal jeg elske, gjøre mig elsket, frie, forloves — o Gud hjælpe mig! det overstiger næsten menneskelige Kræfter! Hvor er hun? hvor er hun?

Isidora (hurtigt). Ikke her i Huset! hun er i dette Dieblik taget hen i en Boutik med Jomfru Golz.

Zacharias (til Mikkel). Er det Sandhed? Paa Deres Ære, er det Sandhed?

Mikkel (forlegen). Hun er med Jomfru Golz, ja paa min Sjel, det er hun!

Zacharias. Men i hvilken Boutik? for skal Damerne i een, saa render de i dem alle. Men troe ikke, at saadan en lumpen Hindring skal tilintetgjøre mine Planer. Jeg flyver fra een Boutik til en anden, kjøber et Tørklæde i een, et Par Handsker i en anden, indtil jeg kommer paa Sporet, og gjør jeg det, saa er min Skjæbne afgjort. Jeg frier til hende paa staaende

Fod, hvor jeg finder hende, om det saa var midt paa Gaden; for Tiden løber, Tiden løber, og det er Nytaarsdag i Morgen.

(iler ud.)

Syvende Scene.

Mikkel. Isidora. Julie.

Mikkel. O jeg arme Mand! Alting er ude! Men, Julie! hvorledes er det muligt —

Isidora Nu er det ikke Tid at spørge hvorledes det er muligt; det gjælder for Øieblikket kun om at gjøre hans Giftermaal med Ane umuligt! Vi maae hindre deres Sammenkomst. De Tredivetusinde frister ham, og seer han, at han ikke kan faae Ane, saa bliver han ligesaa eftergivende som han nu er trodsig, og tager Julie med Glæde. Jeg vil gaae for at holde Øie med hende. (spøgende) Frygt ikke, Julie! det er en Galning, men en forstandig Kone kan let gjøre ham til sine Luners Slave.

(gaaer.)

Mikkel. Ak ja! en forstandig Kone formaaer meget, mit Barn! Jeg vilde ellers ønske for Din tilkommende Mand, at Din Forstand er ikke altfor glimrende; thi desto dunklere bliver hans Udsigter. (ved sig selv) Ak ja! ak ja! før havde jeg en Kone med en lille Forstand, hende beherskede jeg og var en holden Mand, nu har jeg en Kone med stor Forstand og er en Prakker! Himlen give os alle Forstand, men vore Koner kun til Huusbehov.

(gaaer.)

Ottende Scene.

Julie (alene).

Jeg Ulykkelige! jeg er en Bold for Lune og Egennytte.

Den Ene skal tage mig og den Anden vil bortgive mig — blot for Penge! Og Faulkland, den eneste, jeg hængte ved med Kjærlighed, er en Uværdig, som —

Niende Scene.

Julie. Faulkland.

Faulkland. Ah, smukk Miss! er jeg saa lykilig at træf Dem aleen? Endnu i sorrow? har min love ikke kund forjag den black cloud that rests over Deres Die?

Julie. Jeg er Datter, og ikke (med Betydning) ufølsom for dens Lidelser, jeg elsker. Som jeg hører, har De forlangt en fuldstændig Opgjørelse af min Fader i Morgen.

Faulkland. Yes!

Julie. Det er Dem vist ikke ubekjendt, at min Fader —

Faulkland. Har levet paa en stuur Fod med lil Handel; jeg har hørt something so.

Julie. Hvis han nu ikke kan betale? hvad vil De da gjøre?

Faulkland. Vær rolig til i Morgen, and you vil see!

Julie. Jeg opfordrer Dem til paa Ære at sige mig, hvad vil De gjøre?

Faulkland. My duty! Som Commis sørg for min Principals Bedste.

Julie. De vil da have Deres Tilgodehavende, om han endogsaa, for at udrede det, skal gribe til Bettelstaven?

Faulkland. Min Principal vil int tabe!

Julie (med Stolthed). Og De tør sige, at De elsker mig?

Faulkland. Af my very heart!

Julie. Men jeg foragter Dem, kolde, følesløse Menneske! Kjærlighed og Ubarmhjertighed kan ikke boe i eet Hjerte! De vil række Haand til min Faders Ulykke, jeg vil dele den, arbeide for ham, sørge med ham — men Dem — Dem, som — jeg tilstaaer det, for at lade Dem føle hvor dybt jeg nu maa foragte Dem — Dem, som jeg inderlig elskede, Dem vil jeg — nei, ikke hade, men forglemme, (smerteligt) hvis jeg kan! (gaaer.)

Faulkland (alene). A lovely girl! God dam!

Tiende Scene.

Faulkland. Golz.

Golz. Deresses Tjener, min Herre! Tag mig ikke ilde op, har De seet Jomfru Stolpe, Jomfru Ane Stolpe?

Faulkland (sagte). Deuce take it! Mr. Golz!

Golz. Lieber Freund, svar mig! det er min Brut, min Forlovede — jeg maa, jeg skal, jeg — (seer ham i Ansigtet) Gottes Wunder! jeg tager ikke feil — Sir Richard Belton! der reiche Sir Richard Belton, so wahr ich lebe!

Belton. Hush! my name er her Faulkland.

Golz. Men hvorom kommer De her i denne lumpne Land?

Belton. For at see med mine egne Øine — and søge — ah — you cannot guess it, Sir.

Golz. Vil De negeccere en Laan? gjør mig lykkelig, lad mig være Deresses Agent — De har mig for en halv Percent.

Belton. No, Sir! jeg vil hente en Diamant here.

Golz. Jeg er Kjender; maa jeg tjene Dem? gjør mig lykkelig!

Belton (smilende). Jeg troer ikk, De kjender Diamanter af de Slags. But what gjør De her?

Golz. Ak, Hochverehrtester! jeg gaaer og søger om min Brut. Har De hende ikke seet? om Gottes Willen, har De hende ikke seet?

Belton (seer op og ned af ham). Hvad! vil De gift Dem?

Golz. Ja! Bin ich nicht en Mand i mine bedste Aar? Und hvad er doch schöner, als so ein kleines Geschöpf, das uns lieben und carressiren kann und en Himmel aus der Erde machen? Ach Gott! Sie sind ja wohl ogsaa en gifter Mand?

Belton. No, Sir.

Golz. Gifte Dem, Hr Belt — ah, bitte, Hr. Faulkland will ich sagen. De maa accordere Dem en Kone her i Landet, denn die Frauenzimmer's ist doch das einzig Schöne wat de missérable Land hat.

Belton. And when jeg det netop vil, Sir? — But sige ikk hvem jeg er. Svære mig det!

Golz. Gott bewahre! det svær jeg med Fornaielse!

Belton. Mr. Stolpe skal ikk kjend mig. Jeg er her en Commis Faulkland, som skal have liquidation for Richard Belton and vil have something meer — Ha! ha! ha! a little sweet thing — but, Mr. Golz, you cannot guess it — Ha! ha! ha! you cannot guess it! (gaaer).

Ellevte Scene.

Golz (alene).

So? meinen Sie das? Men jeg har en forslaaen Hoved, jeg gjætter det sku! Han er verliebt, bestimmt verliebt in de klane

Julie, han har fulgt hertil. Ha! das Glückskind — Richard Belton, der steinreiche Mann! Hvordan har han sig aber verliebt in de fattige klane Dummkopf? Hat er denn nicht meine Sprangse gesehen? es ist ein niedliches Mädchen! Hum! wenn man — Hum! hun er smuk, hun er spiritues — det var ikke umuligt —

Tolvte Scene.

Golz. Esperance.

Esperance (kaster sig paa en Stol). O Papa! jeg er saa echaufferet, saa udmattet, saa —

Golz. Hvad har Du denn bestilt, mein liebes Kindchen?

Esperance. Det afskyeligste Arbeide af Verden. Jeg har pyntet den lille flaue Jernkræmmertøs.

Golz. Hvad sagde Du der, Barn? Vil Du værsgod at entholde Dig fra solche Expressioner! Hun er slets ikke flau, hun er Din Moder!

Esperance. Hvad, min Moder?

Golz. Som jeg siger, hun er Din Moder; jeg gjør hende dertil.

Esperance. Hvad! De gifter Dem? Det vil De gjøre imod Deres Børn?

Golz. Nei, jeg vil sku gjore det imod mig selv.

Esperance. Ingen uden De selv vil troe, at hun elsker Dem.

Golz. Wenn jeg troer det, er det ogsaa nok.

Esperance. Jeg vil ikke blive i Huset, naar De gifter Dem.

Golz. Vil Du ikke blive i det, saa gaaer Du ud af det. Natürlich!

Esperance. De kan virkelig taale, at Deres eneste Datter forlader Deres Huus?

Golz. Med en steinreicher Mand — ja wohl!

Esperance. Hvad siger De, Papa? Hvad siger De?

Golz. Wenn Du bruger Din Fornuft, saa er Din Lykke gjort. Jeg vil depenere en Hemmelighed hos Dig. Hvem er denne Englænder, denne Faulkland? jeg siger: hvem er han?

Esperance Ja, jeg siger det samme, hvis han ikke er Faulkland.

Golz. Han er en stuur Mand, en reicher Mand, han er Richard Belton, en Mand paa fire Tonder.

Esperance. Hvad siger De, Papa? Og han? saa tal dog, tal, Papa!

Golz. Han kommer for at søge en Kone ud! verstehst Du was? Ha! ha! ha! — en Kone.

Esperance (med nedslagne Øine). De mener, søde Papa! at jeg, at jeg —

Golz. At Du skal fange den Fugl! freylich! Sey aber klug, denn han har schon en Fuß i de klane Julie sin Garn.

Esperance (coquetterende). Ah, hun var da ingen farlig Fjende. (spøgende) Jeg kunde ret have Lyst til at gjøre et Angreb paa hans Hjerte; ikke for at vinde ham — langtfra, men for at more mig ved hans Forlegenhed hos en Dame af Opdragelse.

Golz. Ach, was more? wenn Du ferst har ham og hans fire Tonder, saa kan Du sætte ham i Forlegenhed. Sey klug; denn jeg er bange, at wenn det kommer til det Yderste med denne Mossjø Fætter, dann expirerer Belton sig for Julie, und saa er det Hele forlorent.

Esperance (bly). De veed, jeg elsker Dem, søde Papa! Jeg vil opfylde Deres Ønske, endskjøndt min Undseelse og min —

Golz. Gut! gut! Aber, hvor er min Ane?

Esperance (meget venlig). Ovenpaa, Papa! o hun er saa nydelig som en Engel; jeg har pyntet hende med en Smag —

Golz (kysser hende paa Panden). Tak, min Barn! Du er doch en godt Barn!

Esperance. Stakkels Pige! hendes Tante gjør sig al Umag for at holde hende deroppe, indtil Hr. Fætteren har erklæret sig for Julie.

Golz. Possen! wenn hun først mig har sagt ja, saa tager han nok Julie! Min gode Barn, jeg har den fordømte Podagra, vil Du hente hende herned? jeg maa declerere mig for hende.

Esperance. Med største Fornøielse, kjæreste Papa! Jeg vil sige, De har et Bud fra hendes Forældre. Ha! ha! ha! jeg skal føie Dem, Papa! jeg skal gjøre Belton vanvittig af Kjærlighed. Men, veed De hvad? Jeg kan ved Gud ikke være grusom! De har overtalt mig til det Spøg; det er Deres egen Skyld, sødeste Papa, om jeg af Medlidenhed med ham gjør det til Alvor. (gaaer.)

Trettende Scene.

Golz (alene).

Ein weiches Herz, Gott straf mich! Hun slægter mig paa! Jeg hører Skridt, ach! wenn det var die reizende Schöne? Ich werde von Sehnsucht und Henrikkelse überwältiget.

(sætter sig ned.)

Fjortende Scene.

Golz. Ludvig.

Ludvig. Deres Tjener, Hr. Golz!

Golz (sagte). Ah, der vermaledeytete Schwager!

Ludvig. Tør jeg spørge Dem, har De ikke seet Jomfru Ane Stolpe?

Golz. Freilich har jeg hende seet.

Ludvig. Er hendes Fætter hos hende?

Golz. Nein, lieber Mann! han er ikke kommen endnu, und jeg haaber, at wenn han kommer, saa skal han faae en lang Næse.

Ludvig. Hvorledes, Hr. Golz, vil De ogsaa være med at udrive hende af hans Kloer?

Golz. Det var ogsaa en Sporgsmaal? Troer De, at jeg ruhig kan see paa, at en Anden løber af med min Kjæreste?

Ludvig. Deres Kjæreste?!

Golz. Ja! Jeg har den elterliche Segen, und wenn jeg —

Ludvig. Ak! Israel! Israel! Du skyder idel Løgn med Din Tunge og ingen Sandhed! Jeg er hendes Forlovede, mig har hun skjænket sin Tro.

Golz. Sey er nicht toll, lieber Freund! Pigen er min og jeg vil have hende.

Ludvig. Gamle! Du trænger mere til Hvile i Gravens Favn, end i en ung Piges.

Golz. Hvad har Han med min Grav at bestille, Mosjo? Jeg kan gjøre hende lykkelig.

Ludvig. Det er ikke sandt! Kun min Haand kan lede hende til sand Lykke.

Golz. Ach was — Sie sind ein Romantiker!

Ludvig. De er et Menneske uden Sjel! De kan ikke elske hende.

Golz. Und De er et Menneske uden Penge! De kan ikke forsørge hende.

Femtende Scene.

De Forrige. Ane (pyntet).

Ane (til Golz). Deres Datter siger, at De har Bud fra mine Forældre.

Ludvig. Nei, det er mig der har Budskab —

Golz. Schweigen Sie! Det er sandt, Jomfru Stolpe! det er mig, som har den Segen; vil De være min Brut?

Ludvig. Hun er alt min!

Golz. Lieber Freund! gehen Sie davon und stören Sie meine Liebe nicht.

Ane. Men hvad skal alt dette betyde? De gjør mig ganske angst.

Ludvig. Vær rolig, Ane! ganske rolig! Jeg er Din Vogn-borg, og bør være det; thi jeg er Din Trolovede.

Golz. Das bin ich, und sie kann ja doch nicht zwei Männer auf einmal haben!

Ludvig. Ane! jeg har Dit Løfte —

Golz (tager den anden Haand). Süßes Kind, jeg har den Segen.

Ane (angst). Slip mig, slip mig! er De forrykte?

Ludvig. De seer, at Pigen ikke elsker Dem, hav derfor den Godhed at gaae.

Golz. De seer, hun hader Dem, laufen Sie darum zum Teufel!

Ludvig. Jeg gaaer ikke af Stedet.

Golz. Ich auch nicht!

Ludvig. Jeg er Anes Brudgom!

Golz. Jeg siger, det er mig der er Anes Brudgom!

Sextende Scene.

De forrige. Zacharias.

Zacharias (hastigt). Men jeg siger, at det er mig, der er Anes Brudgom!

Golz. Ach weh! der Fætter!

Ludvig. Vogt Dig, Ane! han dyrker Mammon —

Ane. Men hvad er dog alt dette?

Zacharias. Saa har jeg da fundet Dem! Bryd Dem ikke om de Narre! Jeg er Deres Fætter og brænder af Længsel efter at sige Dem, hvor hoit jeg elsker Dem.

Ane. Men vi har jo aldrig før seet hinanden, Hr. Fætter!

Zacharias. Just derfor maae vi hurtigt indhente det Forsomte! Hav den Godhed at lade os være ene, mine Herrer!

Ludvig. Det gaaer for vidt! De viser Brudgommen Doren for at gjøre Cour til Bruden! Er det Humanitet, sporger jeg.

Golz. Behüte! det er den argste Grosseretet von der Welt, und vi vil ikke taale det! (træder hen imod Zacharias) Wenn De ikke fortrækker, min Herre! saa gjør jeg det, jeg ellers lod være!

Zacharias (bæftig). Og det er? det er, min Herre?

Golz (spag). Jeg gaaer min Vei.

Ludvig. See saaledes er det at Du elskes, Ane! Nei hos mig kun skal Du finde Troskab til Doden. Jeg gaaer ogsaa —

men for at vende tilbage og revse Dem efter Fortjeneste, min Herre! De har erklæret Dem for Julie og nu vil De — Deres Moralitet er virkelig af en meget slet Bonitet! Jeg henter min Svoger, for at han kan vise Dem ud af et Huus, hvor De, til Løn for Gjæstfrihed, udbreder Forargelse og Letfærdighed. Jeg gaaer — men jeg vender frygtelig tilbage. (gaaer.)

Golz. Empfehle mich gleichfalls! (sagte) Jeg maa dog see hvad han vil gere. Ach, hvor die Liebe doch er en malereuse Leidenschaft! (gaaer.)

Syttende Scene.

Ane. Zacharias.

Ane (neier). Om Forladelse, at jeg følger efter de Andre, Hr. Fætter! men da jeg ikke har den Ære at kjende Dem —

Zacharias. Saa maa De blive for at faae den. Tiden er knap; jeg vil strax gaae til Sagen. Seer De, — jeg skal — vi skal — det er saadan en forbandet loierlig Historie, at jeg ikke veed, hvorledes jeg skal begynde paa den; men De er smuk og seer saa god ud, at jeg ikke kan Andet end begynde med Enden. Tag mig ikke ilde op, at jeg spørger Dem: vil De have mig til Mand?

Ane. Hvad for noget! Jeg har jo aldrig for seet Dem for mine Øine, og —

Zacharias. Saa see mig da nu; men i en Hast, thi inden vi veed et Ord deraf, har vi hele Familien paa Halsen. (gaaer omkring foran hende) Mit Udvortes vil De altsaa behage at tage i Øiesyn; hvad det Indvortes angaaer, saa kan jeg fremvise de bedste Skudsmaal.

Ane. Den unge Herre, som gik saa vred herfra, har tilbudt mig sin Haand.

Zacharias. Det forundrer mig ikke; De er nok saa smuk, at De kan gjøre en Qvæker forrykt; men det veed jeg, De kan aldrig skjænke ham Deres Hjerte. De er munter, livlig — en lille Skjelm.

Ane. Hvoraf veed De det?

Zacharias. Deres Dine sige det. Tag Dem iagt, det er nogle smaa Sladderhanke! Pas paa, saasnart De begynder at holde den mindste Smule af mig, saa tjene de mig i strax at fortælle mig det.

Ane (skalkagtig). Vogt Dem! Dientjenere ere artigst, naar de ville bedrage.

Zacharias. Lad dem gaae i Skole hos Deres Hjerte, og de blive Oprigtigheden selv.

Ane. Saa kjender De alt mit Hjerte? hvor har De gjort det Bekjendtskab?

Zacharias. Alle kappes jo om at rose Dem, og i dette Dieblik har jeg havt det meest glimrende Beviis paa, at De er uimodstaaelig.

Ane. Hvorledes det?

Zacharias. Fandt jeg ikke her to Rivaler, som vare færdige at dræbe hinanden af Kjærlighed til Dem og dog elsker De ingen af dem.

Ane. Hvoraf veed De det saa bestemt?

Zacharias. Deres Dine, Cousine! Deres Dine! De frygtede jo mere for Dem selv, end for Deres Elskere, og sand Kjærlighed gjør omvendt.

Ane. Det veed De af Erfarenhed?

Zacharias. Endnu ikke, men jeg haaber, at jeg ved Deres

Hjælp snart skal faae det at vide. Ikke sandt, De vil bønhøre mig, lille Cousine?

Ane. Men saadan en Hast —

Zacharias. Man skal haste til Lykken ellers naaer man den aldrig. Vi maae være forlovede endnu i Aften, saa have vi titusinde Daler mere at sætte Bo med. Nu er der ikke Tid til at fortælle Dem Sammenhængen; men (giver hende et Papir) her har jeg selv taget en Udskrift af Testamentet, læs den, saasnart De faaer Leilighed dertil; men bønhør mig nu —

Ane. Et saadant Skridt — mine Forældre —

Zacharias. De ønsker det ligesaa ivrigt som jeg; jeg har talt med dem —

Ane. Allerede? Jeg kan virkelig ikke begribe Deres besynderlige Opførsel. De har aldrig seet mig og begjærer mig dog af mine Forældre, De styrter her ind i et fremmed Huus og vil have, jeg strax skal blive Deres Kone — De er en Gaade.

Zacharias. Som De bedst kan løse ved at binde den, smukke Cousine!

Ane. Som jeg ikke skjøtter om at løse ved at binde mig, muntre Cousin!

Zacharias. Deres Øine, vogt Dem for Deres Øine!

Ane. Vogt De Dem selv for Deres; nu begynder jeg ogsaa at forstaae Øiensproget.

Zacharias. Saa begynder De bestemt ogsaa at elske. Men hvad læser De i mine Øine?

Ane. At De er indbildsk.

Zacharias. Det er Sandhed! Vilde De være mere tilfreds med mig om jeg var mindre indbildsk af den Opmærksomhed, De viser mig?

Ane. Opmærksomhed! Om et Par Minutter siger De vel reent ud, jeg er dødelig forelsket i Dem?

Zacharias. Jeg vil sige det strax, naar De vil være saa artig ikke at sige mig imod. Død og Plage, de komme! Kjæreste, bedste Cousine! siig mig i største Hast, elsker Du mig? Tal, tal — Død og al Ulykke — der har vi dem alt —

Attende Scene.

De Forrige. Mikkel. Isidora. Golz. Ludvig.

paa eengang { Ludvig. Jeg beder Dem, Hr. Svoger!
Golz. Jeg er den Brutgom —

Mikkel. Tillad at jeg taler med ham! Min Herre, De handler her paa en Maade —

Zacharias. Som De ikke ynder? det indrømmer jeg Dem med Fornøielse. Men tillad, at jeg udbeder mig min Cousines Erklæring i Deres Nærværelse.

Isidora (afbryder levende). Det gjør mig ondt, min Herre, at vi aldeles ikke kan tillade hende nogen Erklæring af dette Slags her. Disse to Herrer paastaae at have hellige Rettigheder, som vi ikke vil taale fornærmede i vort Huus.

Zacharias (tager Ane ved Haanden). Saa vil jeg fornærme dem udenfor Deres Huus.

Isidora. Jeg tillader ikke, at den unge Pige forlader det! Jeg har bragt hende herhid, og det er min Pligt at staae hendes Forældre til Regnskab.

Zacharias. Men for Djævelen! hendes Forældre —

Isidora. Ingen Hæftighed, bedste Ven! de komme snart, og vil vist afgjøre Sagen til alle Parters Fornøielse. Imidlertid,

der er serveret, mine Herrer! til Bords! til Bords! Glæden vinker! (sagte til Mikkel) Vi maae holde dem borte fra hinanden! (til Zacharias) Hr. Stolpe! De er min Cavaleer. Michael! vor lille Veninde venter Din Arm. (sagte til ham) Endnu er Intet tabt; jeg skal seire trods alle Vanskeligheder! (høit) Ha! ha! ha! alle Ansigter forstemte? Glæden leve! Hr. Golz! lad Bachus forjage den mørke Melancholie fra Deres Pande. Ludvig! har Du ikke en lille didactisk Hjertestyrkning? Husk paa Din balsamisk rene Samvittighed! Til Bords, mine Venner! til Bords, I Elskovs trælbundne Sønner! (De gaae.)

Fjerde Act.

(Samme Værelse.)

Første Scene.

Mikkel. Isidora.

Mikkel. Der har vi det! Han reiser sig lige fra Bordet og løber efter Contracten! Og naar nu Forældrene komme — O! jeg er en ruineret Mand! — Hvad er til Tjeneste? Hvad er nu Frugten af Din Klogskab?

Isidora. At han gifter sig med Julie.

Mikkel. Hvad behager?!

Isidora. Jeg kan ikke begribe, hvorfor Jomfru Golz saa inderligt ønsker Julie gift med Zacharias; men hun gjør det, det er vist, og hun har sagt mig, at hun har en Plan til at

faae Ane hjem i sine Forældres Huus i det afgjørende Dieblik — Du har seet, hvor ivrig han stræber efter at faae Arven — Du kan altsaa slutte Dig til Følgen.

Mikkel. O Qvinder! Qvinder! Fyrsterne burde bruge Jer som Diplomater, hvis Jeres Troloshed ikke endnu langt overgik Jer List! — Men, Dora! kan vi ogsaa gjøre alt dette med en god Samvittighed?

Isidora. Jeg haaber, at vi derved grundfæste den hele Familiens Lykke. Ane passer sig dog langt bedre for min Broder, end for Zacharias, og han trænger til en Kone, hvis Alvor kan mildne hans Letsind; kan han da finde en bedre, end Julie?

Mikkel. Charmant, vi forene vor egen Interesse med de andres Lykke! Kjæreste Kone! jeg beundrer Din Forstand, endskjøndt jeg snarere burde beklage mig over den.

Isidora. Beklage? og hvorfor?

Mikkel. Har Du ikke ved den gjort mig til Din Slave? Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Du tillægger mig der et Herredømme over Dig, som jeg langt fra ikke har. Hvor mange Ønsker har jeg ikke havt, som Du aldrig har opfyldt, uagtet de ikke kostede Dig Noget? Jeg behøvede blot at nævne eet for at bringe Dig til at rødme.

Mikkel. Nei, jeg rødmer slet ikke! Jeg veed meget godt, hvad det er for et Ønske; men jeg rødmer dog ikke. Du vil være Frue — det er Dit Ønske! Du vil, jeg skal gaae ind i Borgerskabet for at blive Lieutenant — det er det; men jeg kan lade Dig vide, jeg har Brystsyge.

Isidora. Hvad? har Du Brystsyge?

Mikkel. Ja, den har kostet mig rene 25 Daler, og endda havde jeg ondt ved at faae den. Og om saa ikke var, Dora, har Du da ikke bedre Forstand paa Forfremmelse og Afgang?

Skulde jeg graahærdede Mand gaae hen og blive Underofficeer? jo, det vilde klæde mig net! og naar vilde Du saa blive Frue? Nei, kjære Barn! jeg veed nok, Du vilde gjerne have mig til at rødme, især hvad Kjolen angaaer; men det gjør jeg ikke!

Isidora. Du bebreider mig altid Egennytte. Jeg ønsker blot, at Du ikke skal staae tilbage for Dine andre Laugsbrødre, som have en Rang. Det er Grunden til mit Ønske, som Du ogsaa paa en anden Maade kan opfylde. Ogsaa for Fredens Ven gives der Vei til Hæder.

Mikkel. Aa, nu er det Agenten, som staaer Dig for Hovedet. Jeg har for længe siden begyndt at agentere og commissionairere. Jeg er mere Agent, end jeg forlanger at være; men det er sku Noget, som ikke hædrer mig, og endnu mindre giver mig Credit. Og har jeg ikke Udgifter nok? skaffer Du mig ikke daglig flere? skal jeg nu ovenikjøbet formere dem ved Rangskat? Hvad er til Tjeneste? Har jeg ikke alt gjort nok for Din Skyld?

Isidora. Og dog mindre, end Du lovede mig ved vor Forlovelse! Forsikkrede Du mig ikke helligt, at Du vilde sørge for min Familie, og har Du gjort det? Mine andre Sødskende ere døde, kun min Broders Skjæbne ligger mig paa Hjertet. Han tager i Morgen herfra, for at søge sin Lykke: har Du bidraget dertil? Det har smertet mig dybt, at den skal være et Værk af en Fremmed, og at Dine Omstændigheder, tvertimod mine Forventninger, ikke ere saaledes, at han kan takke Dig for den.

Mikkel. Og hvem er Skyld deri? Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Ikke jeg! Smigrede Du mig ikke ved vort Giftermaal med Rigdom? Har Du nogensinde, før nu, underrettet mig om Din sande Stilling? I Sandhed! jeg har mere at bebreide Dig, end Du mig.

Mikkel. Du har Ret, og det gjør mig mere ondt, end om Du havde Uret!

Anden Scene.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig. Jeg kommer for at sige Dem Farvel.

Isidora. Hvor vil Du hen?

Ludvig. Begrave mig og min Kummer i Nestved. Jeg kan ikke holde ud at være her længer, thi jeg seer, at ogsaa Ane vender mig Ryggen. Var hun bleven tvungen, jeg skulde have befriet hende med mit Livs Fortabelse; men nu, ak — med Drøvelse maa jeg tilstaae, jeg fandt ikke een Retfærdig i Sodoma. Men før jeg gaaer, er det min Pligt at bringe Dem min inderligste Taksigelse, ædle Mand!

Mikkel. Ah, hvad! De har Intet at takke for —

Ludvig. De har, trods alle mine Bønner, ikke selv villet høste, hvad De har saaet for mig; — vel! jeg vil bruge det, saa vi begge skulle have Velsignelse deraf; men min Søster skal erkjende Deres Høimodighed.

Isidora (urolig). Hvilket? Hvad vil Du sige dermed?

Mikkel. Ah, Snik Snak!

Ludvig. Dermed vil jeg sige —

Mikkel. At De er en Nar!

Ludvig. Nei, at De er en Hædersmand. Det er Din Mand, Søster! som uden vort Vidende har sat mig i Vei med en Capital, som han havde bestemt til Dine Sødskendes Understøttelse.

Isidora (bestæmmet). Hvorledes?

Ludvig. Han har forbudet mig at sige det, men sand Taknemmelighed er ikke stum.

Isidora (falder Mikkel om Halsen). Mand! ædle, fortræffelige Mand! hvor dybt beskæmmer Du mig ikke? I dette Dieblik, da en eneste skuffet Forhaabning kan bringe Dig i den piinligste Stilling, sørger Du, ved egen Opoffrelse, for min Familie, og jeg skulde ikke ære Dig? o, hvad siger jeg? elske, elske Dig inderligt? Kan Du tilgive og forglemme?

Mikkel. Naa, naa, Dora! troer Du, at jeg ikke har bestemte Løfter, fordi jeg ikke har bestemte Priser?

Isidora. Men hvorfor har Du skjult denne ædle Handling for mig?

Mikkel. Fordi jeg frygtede, at Du vilde miskjende min Ordholdenhed paa en Tid, da vi selv trængte.

Isidora. Og Du beklagede Dig aldrig over mine Bebreidelser? Velan! jeg vil søge at gjengjælde Din Høimodighed! Skulde vore Kaar blive trange, da vil jeg lindre dem ved trofast Deeltagelse og Virksomhed; skulde vor Plan lykkes, blive de glimrende, da vil jeg gjøre dem varige ved Huuslighed.

Mikkel. Dora! min Modgang har skjænket mig et af de skjønneste Dieblikke i mit Liv.

Isidora. Og ingen Modgang skal igjen frarøve Dig det. Hidtil bandtes jeg kun til Dig ved Venskab og fælles Interesse, dette Dieblik har erhvervet Dig mere, end alle Dine Opoffrelser: min inderlige Kjærlighed. (vil gaae.)

Mikkel. Og dog vil Du forlade mig?

Isidora. For at give mit Hjerte Luft i Taarer og tænke paa at gjøre vor Lykke varig! (gaaer.)

Mikkel. Hvilken Kone! (tager Ludvig om Skuldrene) Hvilken Kone, kjære Svoger! Prima Sort! superfiin fiin! De finder, min Sjel,

ikke en Kone af det Monster i Kjøbenhavn, og ægte — nu er hun prøvet — jeg staaer inde for, hun falmer ikke! Hvad er til Tjeneste? (følger efter hende.)

Tredie Scene.

Ludvig (alene).

Saa tager jeg dog een Glæde med mig fra dette Huus! Troer jeg ikke at Vandet kommer mig i Øinene? Ak! Qvinde! Qvinde! Du er en Svale, der sværmer vidt fra Din Rede; men truer Ilden den, da vender Du tilbage for trofast at døe i Lu-erne. Ane! Ane! hvis Du kjendte min Smerte, maaskee ogsaa Du —

Fjerde Scene.

Ludvig. Esperance.

Esperance. Ah, Tjenerinde, Hr. Thostrup! De søger Eensomheden? Ha! ha! ha! De er jo ogsaa en Elsker.

Ludvig. Af hvad, med Tilladelse?

Esperance. De er beskeden, De søger at skjule Deres Seir, men forgjæves! Pigens smægtende Øine have forkyndt den.

Ludvig. Jeg veed virkelig ikke hvor De vil hen med Deres smægtende Øine. Det er en mork Tale, men jeg er et Fornuftvæsen, og jeg skal i Kjærlighed saavelsom i Handel udbede mig en reel Behandling.

Esperance. Og Ane er et fornuftigt Væsen, som har mere Verdenskundskab, end De.

Ludvig. Ane? Men forklar Dem.

Esperance. Hun vil ikke skære over, hvad hun kan løse. Hun vil vise sig eftergivende mod sine Forældre, for at de ikke ved Tvang skal holde hende fra at udføre sit Forsæt.

Ludvig. Og det er, Jomfru Golz? tal!

Esperance. Har De fortjent det? Deres Naivetet før nærmede sig virkelig noget til Spot.

Ludvig. Men bedste Jomfru! tænk paa, at et elskende Hjerte —

Esperance. Velan! Hun har besluttet at blive Dem tro, og endnu i Aften hemmeligen at tage fra Byen med Dem.

Ludvig. Hvad siger De? Hun elsker mig altsaa?

Esperance. Rasende!

Ludvig. Men tage hemmeligen bort! — Det forstaaer sig, hendes Forældre har eengang sagt, at hun skulde have sin egen Villie, og fordi de nu skifter Tanker —

Esperance. Saa kan De ikke skifte Kjerlighed.

Ludvig. Nei, det kan jeg paa ingen Maade! Men hvorledes har hun kunnet betroe sit Hjertes hemmeligste Følelser til Dem, som en Fremmed?

Esperance. Hun mødte Deeltagelse hos mig og Fjendskab hos sine Egne. Hendes og min Interesse er desuden een. En ung Stedmoder er mig altfor farlig til at jeg ikke af alle Kræfter skulde understøtte hendes Planer.

Ludvig. Men jeg kan dog ikke —

Esperance. Jeg hører min Broder komme; lad os være alene og kom tilbage om et Øieblik for at modtage et overtydende Beviis paa hendes Kjærlighed og min Oprigtighed.

Ludvig. Ak, Deres Ord ere mit Hjertes Manna.

(gaaer.)

Femte Scene.

Esperance. Joseph.

Esperance. Ha! ha! ha! hvad Du seer elegisk ud, Joseph! Ha! ha! ha! nu gik en ulykkelig Elsker sjeleglad, og her kommer en lykkelig nedsjunken i Tungsind!

Joseph. Er jeg da lykkelig?

Forsvunden er mit Haab, min Fred, min Ro!
Alt Skjæbnen strækker ud sin skarpe Klo —

Esperance. Ah, hold dog op med Dine Jeremiader. Din Elskede er jo nu fri —

Joseph. Men fattig, og Papa tillader aldrig —

Esperance. Hvis min Plan faaer et lykkeligt Udfald, eier hun titusinde Rigsdaler.

Joseph. Du skjænker mig ved Gud Livet! Men hvad er Din Plan? —

Esperance. At hindre Fætteren i at gifte sig til den bestemte Tid, og Papa i at tage Prindsessen paa Vestergade.

Joseph. En glimrende Idee paa min Ære; men hvorledes vil Du udføre den?

Esperance. Bryd Dig ikke om det, tænk blot paa Følgerne: Papa bliver ved at være Enkemand, den hellige Hosekræmmer faaer Ane, Julie faaer titusinde Rigsdaler, Du faaer hende, og jeg snapper Mr. Faulkland fra hende og tager ham selv.

Joseph. Fra hende? og tager ham selv? Hvad vil det sige?

Esperance. Ha! ha! ha! Blinde, blinde Mandfolk! I see aldrig Graven forend I ligge i den! Har Du ikke lagt Mærke til Faulklands og Julies gjensidige Kjærlighed?

Joseph. Jeg har aldrig ahnet den med den mindste Tanke! Men siig mig dog, kjæreste, gode Søster, hvad vil Du gjøre?

Esperance. Dele Parret imellem os! Denne Faulkland har Egenskaber — o! glimrende Egenskaber i egentligste Forstand.

Joseph. Ha! ha! ha! Du er genial! Ha! ha! ha! Det er vi begge! Men Du brillerer ved Forstand og jeg ved Phantasie! Du er en Minerva, og jeg — en Apollo — Ha! ha! ha! Hør veed Du hvad? jeg vil gaae op i Salen og passe paa det gunstige Øieblik til at erklære mig, og saa vil jeg studere paa en original Maade at foredrage mine Følelser. Det Nye er et Element af Skjønheden, siger den nyere franske Skole. — I Vers — nei, det er for maniereret! Ah, jeg har det! Hun skal læse i mit Øie! Mine Følelser skal overvælde mig, min Kjærlighed skal ikke finde Ord. He! he! he! Hvad synes Du? Originalt? He! he! he! Det er en Tanke af Göthe:

Laß diesen Blick,
Laß diesen Händedruck Dir sagen
Was unaussprechlich ist.

Ikke sandt, lille Søster, jeg er et Originalgenie? Ha! ha! ha!
(gaaer.)

Sjette Scene.

Esperance.

Ah ha! her har vi det lille Tvistens Æble!

Syvende Scene.

Esperance. Ane.

Ane (seer sig om og vil gaae). Jeg beder om Forladelse!

Esperance. Saa bliv dog, min sødeste Veninde! De søger sikkert Een, som jeg kan give Dem Underretning om. Arme Glut! man søger at holde Dem borte fra ham.

Ane. Hvem vil holde mig borte fra min Fætter? hvem?

Esperance. Naa jeg traf det dog! Jh hvem uden Deres Tante? Hun vil sikkre sin Datter den hele Arv, og berøve Dem Deres Fætters Kjærlighed.

Ane. Jh! Gud bevares! hvad siger De?

Esperance. Sandhed! Har De ikke seet med hvilken Snedighed hun har holdt Dem borte fra ham, og derimod søgt at lægge ham i Datterens Lænker, og hvem veed — Deres Fætter er letsindig, — maaskee vil det ogsaa lykkes hende.

Ane. Det er meget slet af min Tante. Hvorfor ogsaa mine Forældre blive borte; de kunde dog see paa min Fordeel.

Esperance. Hvem veed, om hun ikke ved List har hindret det! Det gjør mig ved Gud overordentlig ondt for Dem, min søde Pige! Jeg vil gjøre alt hvad der staaer i min Magt for at hjælpe Dem. Der falder mig noget ind: skriv en lille Seddel til Deres Fætter, hvori De beder ham at befrie Dem; jeg vil med Fornøielse give ham den og modtage hans Svar.

Ane. Men skrive til et Mandfolk —

Esperance. Som er Deres Fætter — jo det er vist en stor Ulykke! Følg mit Raad og skriv: „Man lægger Hindringer i Veien for mit fri Valg, er jeg Dem virkelig kjær, da vil De frelse mig!" Hvad ondt er deri?

Ane. Det er sandt nok, men —

Esperance. Om en Time er det maaskee for sildigt.

Ane. Velan, jeg vil følge Deres Raad; thi ikke sandt, De vil ikke bedrage mig? (iler til Bordet og skriver) Og nu Udskriften —

Esperance. Holdt! De maa være forsigtig! En Udskrift

af Deres Haand kunde let røbe os. Forsegl det, saa skal jeg skrive den.

Ane. Men —

Esperance. Der kommer Nogen; skynd Dem, at man ikke skal fatte Mistanke.

Ane. Jeg gaaer, jeg gaaer. (iler ud.)

Ottende Scene.

Esperance, (derpaa) Golz.

Esperance. Hurtigt en Adresse til den kjælne hellige Hyrde! (skriver) Til S. T. Hr. Thostrup! Ha! ha! ha! det er vist det første Kjærlighedsbrev, der er skrevet til ham. (vil gaae ud.)

Golz (kommer). Sprangse! har Du ikke seet min lille Elskovsrose? hun har sig listet bort. Hvad er det Du der har?

Esperance (stikker Brevet til sig). Ah, en lille Damehemmelighed, som Papa ikke maa see.

Golz. Damehemmelighed! ah, laß mich doch mal sehen! Jeg holder meget af Damehemmeligheder! (vil tage Brevet) Laß sehen!

Esperance. Fy skamme Dem, Papa! De faaer det, ved Gud, ikke; jeg har givet mit Æresord paa det.

Golz. Ah was Æresord! Jeg har ogsaa givet min Æresord paa ikke at røbe Hr. Belton, men har jeg ikke geert mig til en Verbrecher aus Vaterliebe, hvorom kan Du da ikke ogsaa gjøre det? — her mit den Geheimniß.

Esperance. Men, Papa! jeg forsikkrer Dem til, jeg hviner —

Golz. Wenn Du vil compormetere Dig — meinetwegen, jeg

vil aber see den Geheimniß. (river Brevet fra hende) Aha, hvat seer jeg? Til Hr. Thostrup! Hvat har Du mit den Firlefanz at skaffe? (læser det) Gottes Wunder! von der klane Ane! — Sprangse! Sprangse! har jeg det om Dig fortjent? Du conskriberer imod Din egen Fader!

Esperance. Deres Vrede var retfærdig, søde Papa, naar jeg ikke var overbeviist om, at den sjottede Tøs aldrig kan blive en Kone for Dem.

Golz. Aber doch skal den sjottede Tøs blive Moder for Dig obendrein, und Du, wenn Du gjør mig en saadan Spilop noch en mal, skal Du komme til at sørge ved min Død.

Esperance. Men sødeste, bedste Papa, det vil jeg gjøre alligevel.

Golz. Ah, Schmeicheley! Wenn Du aber gjør hvad jeg befaler, so skal Du blive fornaiet med mig.

Esperance. Jeg vil sandelig gjøre alt for at vinde Deres Kjærlighed baade her og hisset.

Golz. Charmant gesprochen! See her, jeg skriver en lille Seddel, hvori jeg beder hende om at være om lidt paa Hjørnet af Læderstræde og Amagertorv; der møder jeg hende og fører hende hjem; jeg skal nok snakke godt for hende, saa hun sig skal stille tilfreds. (skriver) Aber den Name —

Esperance. O et Par Linier uden Navn er meer end nok.

Golz. Na, see her! Nu skynder jeg mig da og venter paa hende. Det er koldt, nederdrægtigt koldt; die Liebe soll mir aber Feuer geben. Sey troe, Sprangse, oder Du faaer ikke en Skilling efter mig — sey troe, mein liebes, süßes Kindchen!

(gaaer.)

Niende Scene.

Esperance (alene).

Nei, nei, Papa, vel kan jeg ikke lide den lille Fjante; men jeg har Samvittighed, og jeg vil ikke gjøre hende ulykkelig. Hvad Deres Trudsler angaaer — mine Kjærtegn skal gjøre dem magtesløse. (gaaer mod Døren.)

Tiende Scene.

Esperance. Ludvig.

Esperance. Ah, Hr. Thostrup! jeg vilde just søge Dem. Jeg gratulerer; Jomfru Stolpe vil følge Dem til Verdens Ende.

Ludvig. Er det sandt? er det virkeligt sandt? O! De er Duen, som kommer med et Olieblad i sit Næb.

Esperance. Hun beder, at De om lidt vil vente hende ved Hesten paa Kongens Nytorv.

Ludvig. Med Glæde, o med den inderligste Glæde! Ak, nu har jeg Snese Gange gaaet forbi den Hest, men aldrig har jeg ahnet, at den skulde forene mig med min Sjels Elskede.

Esperance. De maa strax være færdig til at forlade Byen med hende.

Ludvig. Jeg er færdig! Jeg havde allerede før i min Fortvivlelse bestilt en Vogn paa Rullen, ak, paa den skal jeg nu rulle afsted med mit hele Livs Lyksalighed.

Esperance. Jeg hører hende komme — afsted! man maa ikke see dem samlede.

Ludvig. Jeg flyver! jeg vil blot skrive et Brev til hendes Forældre, og som en redelig Mand underrette dem om Alt. Ak,

de tvinge selv vor uskyldige Kjærlighed til at bruge en List, som jeg afskyer i mit Hjerte. (gaaer.)

Esperance. Maaskee skaber jeg dog to Lykkelige; thi han passer dog langt bedre for hende, end Fætteren.

Ellevte Scene.

Esperance. Ane.

Ane. Har De seet ham? Har De talt med ham? Hvad sagde han om Brevet?

Esperance. O! han blev rasende henrykt, og han vil strax bringe Dem i Sikkerhed mod alle Planer, naar De har Mod til at møde ham ved Hesten paa Kongens Nytorv, hvor han alt venter Dem.

Ane. Hvad? jeg skulde løbe ene paa Gaden efter et Mandfolk? Hvad tænker De paa?

Esperance. Deres Lykke. Gjør hvad De vil; men benytter De Dem ikke af Øieblikket, da vent ikke at Deres Fætter bliver Deres Mand. De kjender alt hans Utaalmodighed; lader De ham vente for længe, kommer han snart tilbage, opbragt over Deres Ligegyldighed, og jeg vædder Hundrede mod Ti, saa er han Julies Forlovede inden en halv Time.

Ane. Jeg vil det! jeg vil det! — Men er det ogsaa vist, at han vil møde mig?

Esperance. Vil De have det utvetydigste Beviis? Denne Seddel har han skrevet Dem til.

Ane. O lad mig see! Men deri staaer jo, at han vil være paa Hjørnet af —

Esperance (afbrydende). Men han betænkte siden, at der var saa mange Folk, og bad mig sige Dem dette mundtligt.

Ane. Men jeg synes at denne Haand —

Esperance. Min Bedste! det er ved Gud slet ikke artigt, at De, til Løn for at jeg bedrager min egen Fader, mistroer ethvert af mine Ord.

Ane. Nei, nei! jeg vil gaae! Men denne Dragt og alene —

Esperance. Lad mig see! — Det er et ypperligt Indfald! Min Broders Plaid og Kasket hænger i Forværelset. — (iler ud.)

Ane. O, jeg skjælver af Angst! Om hun bedrog mig! (seer paa Seddelen) Denne Haand ligner slet ikke Fætters Afskrift af Testamentet. (tager Afskriften frem) Nei, jeg vil give mit Liv paa, at det er en anden. Gud! hvad har man for med mig? Der er hun alt! forsigtig!

Esperance (med Josephs Plaid og Kasket). See her, min lille Engel! Dette vil beskytte Dem imod uforskammede Spradebasser —

Ane. Men —

Esperance (giver hende Plaid og Kasket paa). De er en lille Gaas, som fordærver Alt ved Deres Frygtsomhed! En elskværdig lille Cavaleer! (kysser hende) nydelig, guddommelig deilig. Og nu afsted, afsted, min Glut!

Ane (med Bestemthed og Betydning). Godt, jeg gaaer! Farvel! og Himlen lønne Deres Opførsel imod mig! Farvel! (gaaer.)

Esperance (følger hende til Døren). Adieu, min lille søde Veninde! — Jeg har vundet Spillet! Ha! ha! ha! hvor hun vil blive forbauset, hvor hun vil skjænde, og snart som en lykkelig Kone velsigne mig! Den frygtelige Fjende er der ikke; nu vil jeg opsøge min undseelige Englænder og gjøre et afgjorende Angreb paa hans Hjerte. Jeg vil lade alle Miner springe og tvinge ham til at capitulere inden en Time! (gaaer.)

Tolvte Scene.

Ane (sniger sig forsigtigt ind).

Jeg gaaer ikke ud af Huset. Jeg er vis paa at hun vil bedrage mig, og at denne Seddel er fra et slet Menneske! (kaster den paa Gulvet) Fy! jeg vil ikke røre ved den; jeg skammer mig ordentlig ved, at Nogen tør tænke paa, at jeg er et Fruentimmer, som løber efter Mandfolk! fy! — Men hvor skal jeg hen? Mine Forældre er ikke komne! Hvem skal jeg betroe mig til? Der kommer Nogen! (lytter) Det er min Cousine! Hun seer saa god ud — men hun er min Medbeilerinde — Hvad skal jeg gjøre?

Trettende Scene.

Ane. Julie.

Ane (iler hende imøde). For Guds Skyld, gode Cousine! hjælp mig, red mig!

Julie. Men hvad skal dette betyde? hvorledes kommer De i denne Dragt?

Ane. Jomfru Golz har givet mig den paa, for at jeg skulde møde Fætter Zacharias ved Hesten, og han vilde frelse mig ud af det Fangenskab, man her vil holde mig i.

Julie. Men, for Himlens Skyld, hvad er alt det, De siger?

Ane. O, man har sikkert intet Godt isinde med nogen af os! Kjære Cousine! vil De ikke skjule mig hos Dem, til mine Forældre komme?

Julie. Men, gode Pige, jeg kan ikke indsee —

Ane. O jeg seer nok, at De holder ogsaa af ham og vil have mig bort og — o jeg arme ulykkelige Pige!

Julie. Jeg vil gjøre alt, for at overbevise Dem om, at De dømmer urigtigt om mig.

Ane (kysser hende). Du er dog en god Pige, min egen lille Cousine! Det er ikke for Pengene jeg holder af ham — langtfra! Og for at vise Dig det, vil jeg ikke lade mig see af ham førend efter Klokken tolv, naar Du bare vil love mig, at Du ikke vil tage ham.

Julie. Nei, det lover jeg Dig!

Ane. Saa lov mig ogsaa helligt, at Du vil skjule mig hos Dig, og ikke røbe hvor jeg er, førend Klokken er slaaet tolv; saa faaer Du Din Part af Arven, og vi have nok alligevel.

Julie. Denne Opoffrelse —

Ane. Kjære Cousine! troer Du da jeg vil være rig, naar saadan en god Pige skulde være fattig? Nei, nu vil jeg have det saaledes — derved sætter jeg baade Fætters Troskab paa Prøve og gjør Dig lykkelig. Lov mig det, lov mig det, hvis Du holder noget af mig.

Julie. Nu vel da, ja!

Ane (kysser hende). O Du rare Pige! Nu er jeg glad, nu veed jeg, Du vil ikke græde over min Lykke. Der kommer Nogen — jeg løber og tænker paa Zacharias og den lykkelige Nytaarsdag, der rinder op for os i Morgen.

(hun smutter ind i Julies Værelse, som denne lukker efter hende.)

Fjortende Scene

Julie. Faulkland.

Faulkland (som kommer i samme Øieblik, forbauset, ved sig selv). God dam! what have we here!

Julie (lukker Døren og tager Nøglen til sig). Ah, Hr. Faulkland —
(neier for ham og vil gaae.)

Faulkland (spodig). Jeg komme til Uleilighed!

Julie. Aldeles ikke; jeg stod just i Begreb med at søge mine Forældre, og De vil tilgive, at jeg udfører mit Forsæt.
(gaaer.)

Femtende Scene.

Faulkland, (strax efter) Esperance.

Faulkland. Death and life! what's that!

Esperance (fra Isidoras Værelse). Saa alene, Hr. Faulkland? Man burde dog holde en saa interessant Fremmed med Selskab.

Faulkland (med et Blik til Døren). Jeg har Selskab — very interessant Selskab, god dam!

Esperance (coquetterende). Ah, De behager at smigre! (sagte) Han kommer mig alt imøde! (høit) Jeg beklager meget, at jeg ikke kan tale Deres Modersmaal.

Faulkland (som før). Saa kan De tale Deres Fattersmaal!

Esperance. Jeg lykønsker mig til at De forstaaer det. Har De lært det i England?

Faulkland (sagte). The devil take your rattle!

Esperance (sagte). Bliv Du, jeg skal nok tæmme Dig. (coquetterende). Jeg vilde ret finde Glæde i Deres Underholdning; England har saa meget Interressant.

Faulkland (ærgerlig). Yes yes! Smook and pickpockets, Porter and Beef, all very interessant! (sagte) I will have an explication.

Esperance. Og alle Englænderes Selskab er mig meget behageligt.

Faulkland (opfarende). But! — but — (sagte) I will go and have an explication or revenge! (høit) I kiss your hand, smuk Miss! (gaaer.)

Sextende Scene.

Esperance (alene).

Hvilken Impertinence! Men jeg skal hævne mig! Kan jeg ikke erobre Deres Hjerte, saa skal jeg frarøve Dem Jomfru Julies, min belevne Mester God dam! (gaaer.)

Syttende Scene.

Esperance. Isidora.

Isidora (meget hurtigt). Bedste Veninde! jeg hører min Svoger og hans Kone komme op ad Trappen. Det afgjørende Øieblik nærmer sig — Hvor er Ane?

Esperance. Paa Veien hjem til sine Forældre.

Isidora. Hvad om De har mødt hende —

Esperance. Frygt ikke; de hverken har mødt eller vil møde hende.

Isidora. Jeg forstaaer Dem ikke. De har dog erindret vor Aftale, at De ikke maatte udsætte hende for mindste Ubehagelighed?

Esperance. Vær De ganske rolig. Men jeg hører Jernkræmmeren! Jeg iler til Balsalen. (gaaer.)

Attende Scene.

Isidora. Jesper. Trine. Mikkel.

Mikkel. Vær saa god, at trine herind!

Jesper. God Aften i Stuen! See her har De mig og Moer, Madam Svigerinde!

Trine (neier dybt). Tjenerinde, Svigerinde! tag ikke ilde op at vi er saa dristige!

Mikkel. O, det er os overmaade kiært og —

Isidora. Velkommen, Hr. Svoger, velkommen, kjære Svigerinde! (sagte) Hvorledes vil det ende?

Jesper. Naa, hvad siger Ane for godt?

Trine. Fætter Zacharias har dog talt med hende?

Isidora. Ja naturligviis — jo han har talt med hende.

Nittende Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias. Her er Contracten! der mangler ikke andet, end Pigens Underskrift, saa er hun og Pengene mine! God Aften, Svigerpapa! Jeg har talt med Glutten! hun er en Engel, vi ere enige! Er jeg ikke en fix Fyr, som kan blive forelsket og elsket i en Ruf? Hvor er min lille Cousine? hun maa strax underskrive Contracten.

Jesper. Hvis Madam Svigerinde vilde være saa god, at lade hende trine herned.

Zacharias. Behoves ikke! jeg selv vil have den Glæde at hente hende. Jeg er her strax igjen for at knytte et Baand, som

(med et Blik til Mikkel og Isidora) vist vil være alle Tilstedeværende yderst behageligt! (iler ud.)

Tyvende Scene.

Isidora. Jesper. Trine. Mikkel.

Trine. Naa, saa er da endelig Tiden kommen, da vi skal see Frugten af alt det, vi har kostet paa den velsignede Glut!

Jesper. Da er det dog ikke at græde over, veed jeg.

Trine. Du har ret et Jernkræmmerhjerte! der er ikke faderlig Folelse i Dig for en Pibe Tobak!

Mikkel (sagte til sin Kone). Ak, jeg arme Mand, nu er Comedien til Ende!

Isidora (sagte). Men Tragedien begynder! Hun er her ikke i Huset.

Mikkel (sagte). Virkelig?

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias. Død og al Ulykke! Hun er borte! hun er borte!

Alle. Borte?

Zacharias (til Mikkel og Isidora). Og det er Deres Værk, fordi De vil have Fingre i Arven! Hvor er hun? tal!

Isidora. Troer De, at vi har bortført hende? Vi staae ligesaa forundrede, som De.

Jesper. Veed Du hvad, Broder! hvis de Finter er af Dit Fabrik, saa er Du Kronedød, hoflig talt, en Asel!

Mikkel. Du er nærgaaende Broder. Hvad er til Tjeneste?

Jesper. Jeg er Pigens Fader, og hvis Du byder Din Familie til Dine Baller og Assemblixer for at stjæle Deres Børn —

Trine. Ak, mit arme Barn! mit arme Barn!

Jesper. Ja nu har Du faaet Noget at tude for.

Zacharias (gaaer hæftig frem og tilbage). Hvor skal vi finde hende? Hvor skal vi komme paa Spor? (seer Brevet) Hvad er det? Ho! ho! Lys i Mørket maaskee! Det er til hende, saa sandt jeg lever. (læser) Kjærlighed og Frihed venter Dem paa Hjørnet af Læderstræde og Amagertorv! — Herlige Historier! fortræffelige Intriguer! Hvem er denne Mossjø Kjærlighed og Frihed? Kjender Nogen hans Haand?

Mikkel (seer paa Brevet). Hvad for Noget! Det er Hr. Golz's!

Alle. Hvad?

Jesper (til sin Kone). Der har vi Fordelen af hans Næring, Madam! hvad synes Du?

Zacharias. Jeg flyver strax hen til ham, og hvis han ikke udleverer mig min Brud — saa strangulerer jeg ham!

To og tyvende Scene.

De forrige. Julie.

Julie (til Jesper). Hr. Onkel! i dette Øieblik bragte en Dreng denne Billet til Dem.

Jesper. Til mig? Aa, vil De ikke være saa god at læse den, Hr. Zacharias! jeg kan ikke godt læse anden Skrift, end min egen.

Zacharias (læser). „Ane har kastet sig i mine Arme, for

ikke at blive forhandlet til sin Fætter. Hun har skjænket mig sin Kjærlighed, jeg vil ikke negte hende min Beskyttelse. Deres lydige Søn, Ludvig Thostrup."

Alle. Hvad for Noget?

Jesper. Det er jo nye Historier! Der greb jeg Dig, Broerlille! Du vil berige Din Svoger med mine Penge og Dig med Din Brodersøns; men det skal jeg Kronedød sætte en Pind for!

Mikkel. Jeg kan ikke begribe et Ord af den hele Sag!

Isidora (sagte). Det maa være en List af Esperance for at berøve Zacharias alt Haab.

Jesper. Jeg kan lade Dig vide, min gode Mikkel! at jeg skal søge Fyren op, og —

Mikkel (stærk). Men jeg siger —

Jesper (stærkere). Og jeg siger, Du er en Nar, som, for at føie Din Kone, har kastet Dine egne Penge ud af Vinduet, og nu vil Du plyndre Andre for deres; men jeg skal lære Dig —

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Esperance. Joseph.

Joseph. Mine Herrer og Damer, Ballet begynder! Tør jeg, som Balinspecteur, invitere Dem til en Française?

Mikkel. Men siig mig, Deres Hr. Fader har skrevet —

Esperance. O lad ham skrive, Hr. Stolpe, og tænk paa at Gjæsterne vente Dem med Utaalmodighed.

Mikkel (byder sin Kone Armen). Naa saa kom, Dora! og lad os dandse Française. (sagte) Ak Gott! ak Gott! jeg har langt større Anlæg til Kehrausen.

Isidora. Mine Herrer og Damer, jeg haaber De følger os! Hr. Svoger, slaae Dem til Rolighed! Det Hele maa være en Misforstaaelse, som vi ligesaa meget ønskede opklaret, som De; men vor længere Udeblivelse vilde give Anledning til Formodninger, som maaskee vare værre end Virkeligheden.

Jesper. Vær saa god og dands man væk! Jeg gaaer for at søge Jomfrutyven op.

Trine. Men hvor skal jeg gaae hen, jeg arme Kone?

Jesper. Bliv Du hvor Du er og hop og spring, saa flæber Du dog ikke saalænge; jeg skal nok finde Krabaten alene. (gaaer.)

Isidora (sagte til Julie). Viis os nu, at Du vil holde Dit Løfte. (sagte til sin Mand) Nu vil alt sikkert faae det heldigste Udfald. (høit) Vær munter, kjæreste Svigerinde, jeg giver Dem mit Ord paa, De har Intet at frygte.

Trine. Ja, ja! jeg stoler paa Dem, endskjøndt jeg slet ikke kan begribe — men De siger jo, det har ingen Fare! ak, vor Herre holde sin Haand over min stakkels Glut! —

(gaaer ud med Isidora, Mikkel, Esperance og Joseph.)

Fire og tyvende Scene.

Zacharias. Julie.

Julie. Det gjør mig ondt, Hr. Fætter, at jeg er den uskyldige Aarsag til, at De taber noget af Arven.

Zacharias. Aa hvad Arven! nu tænker jeg kun paa Anes Troløshed. O den Slange, hvor hun har ført mig bag Lyset!

Julie. Hun er rigtig nok Skyld i, at De istedet for 30,000 Rdlr. kun faaer 10,000 Rdlr.

Zacharias. O Pokker i Vold med de 30,000 og de 10,000 med! Hvad skal jeg nu gjøre med dem? gifte mig gjør jeg dog ikke — nei, aldrig, aldrig; thi kunde Uskyldighedens udtrykte Billede bedrage, hvor skal jeg da finde Oprigtighed? O, jeg elskede hende saa inderligt!

Julie. Er det virkelig Deres Alvor?

Zacharias. Mit ramme Alvor, saasandt jeg er ærlig. Nu føler jeg først hvor kjær hun var mig, og at jeg aldrig kan glemme vort korte Bekjendtskab.

Julie. Saa trøst Dem; hun er fuldkommen fri, De vil see hende i Morgen og finde hende Deres Kjærlighed værdig.

Zacharias (glædedrukken). Hvad siger De, Cousine? Hvor er hun? hvor skal jeg finde hende?

Julie. Jeg tør ikke sige mere end hvad jeg alt har sagt; men jeg sværger Dem til, at det er Sandhed.

Zacharias (som før). Victoria! Victoria! Fanden i Vold med Arven, naar De blot skaffer mig Pigen! Allerbedste Cousine! hvorledes skal jeg takke Dem — hvorledes — (man hører Musik langt borte). Ha! ha! ha! hører De Françaisen? Glæden kalder! Kom, min lille elskværdige Cousine! nu vil jeg dandse alle Sorger bort med det gamle Aar — og fra i Morgen kun leve for Kjærlighed, Venskab og Glæde! O hvilken Nytaarsdag der venter mig!

(slynger Armen om hende og iler ud.)

Femte Act.

(Samme Værelse.)

Første Scene.

Mikkel og Isidora (komme ind).

Isidora. Har jeg seiret, min Hr. Gemal?

Mikkel. Det synes saaledes!

Isidora. Synes? Det er! Han har dandset med hende, hvisket til hende, ikke beskjæftiget sig med nogen Anden, og det synes kun? Det er vist, siger jeg.

Mikkel. Gid Du sagde sandt? det var dog en Trøst midt i al min Urolighed.

Isidora. Og hvad har Du nu at være urolig for?

Mikkel. Naar min Broder kommer tilbage — Du kjender ikke den Jernkræmmersjel! Han er istand til at prostituere mig for alle mine Gjæster. Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Kan Du negte, at Konerne beherske Mændene?

Mikkel. Gid jeg kunde!

Isidora. O Du Daare! Du ønsker Din egen Ulykke. Jeg har overvældet hans Kone med Opmærksomhed; jeg har fortryllet hende, og hun vil fortrylle ham.

Mikkel. Jo vist! Du slutter fra Østergade til Vestergade; men Du tager feil; Fortryllelsen har ingen Magt over et Jernkræmmerhjerte. Dette Aar vil ende med en svær Orkan.

Isidora. Det næstes Medbor vil holde Dig skadesløs! Men man maa ikke savne os; vi maae gaae ind i Balsalen, for ikke at vække Gjæsternes Opmærksomhed.

Mikkel. Gid Fanden havde baade Balsal og Gjæster, og jeg Pengene! Hvad er til Tjeneste? (de gaae.)

Anden Scene.

Julie (lister sig forsigtigt ind).

Min stakkels Cousine! Tiden falder hende vist lang. O, hvor det smerter mig, at jeg skal benytte mig af hendes troskyldige Godhed og modtage et saa stort Offer; men jeg maa for at frelse min arme Fader! (hun har stukket Nøglen i Døren.)

Tredie Scene.

Julie. Joseph.

Joseph (som sagte har listet sig bag efter hende, griber i dette Øieblik hendes Haand og knæler for hende). Jordiske Engel!

Julie. Gud! hvad vil De her?

Joseph. Uskylds fortryllende Ideal! skue igjennem mit Øie mit Hjertes stille Længsler og brændende Ønsker! (seer smægtende paa hende.)

Julie. Min Herre, Deres Spøg er meget utidig!

Joseph. Spøg? Grusomme! De kalder de helligste Følelsers stumme Sprog for Spøg?

Julie. Mit Ubekjendtskab med stumme Sprog maa undskylde mig. Jeg beder Dem, forlad mig!

Joseph. Nei, Du hulde Gestalt! jeg forlader Dig ikke; jeg vil ligge bunden for Dine Fødder, indtil et sødt Ja af Dine Læber skjænker mig Livet og Din Kjærlighed.

Julie. Deres helligste Følelser ere meget uforskammede. Jeg befaler Dem at forlade mig.

Joseph. Befal mig at døe for Dig, Du Lysets Aand i jordisk Draperie; men lad mig segne for Dit Aasyn.

Julie. Er De vanvittig?

Joseph. Er det Vanvid at elske Dig? Bønhør mig, himmelske Væsen —

Julie (vil gaae). Mine Forældre skal beskytte mig imod Deres Uartighed.

Joseph (holder paa hende). Vend ikke Dit Øie bort i Vrede —

Julie. Saa slip mig dog! (river sin Haand løs og iler ud).

Fjerde Scene.

Joseph. Zacharias.

Zacharias (støder paa Joseph, som vil følge hende). Hvorhen? hvorhen, Hoistærede?

Joseph. Tilgiv, tilgiv, bedste Herre! jeg er strax tilbage til Deres Tjeneste. (vil gaae.)

Zacharias. Et Øieblik! Jeg kommer for at søge om min Cousine, og møder hende flygtende for Dem. Hvad skal det betyde, om jeg maa spørge?

Joseph. Det maa jeg selv spørge! (spydig) Formodentlig sætter hun mere Priis paa en rig, end paa en oprigtig Elsker.

Zacharias. Elsker? Saa De er en Elsker? Ha! ha! ha! og en oprigtig Elsker? ha! ha! ha!

Joseph (haanligt). Det er mere end De er, min lattermilde Herre!

Zacharias. Og hvad Beviis har De for det, min smægtende Herre?

Joseph. Deres Cousine Ane — Behøver jeg at sige mere?

Zacharias. Min Cousine Ane? Ha! ha! ha!

Joseph. De elskede hende, vilde gifte Dem med hende, og nu, da man ved List har skaffet hende tilside, nu elsker De Julie, nu vil De gifte Dem med Julie — jo det er en charmant Oprigtighed! fy!

Zacharias. Skaffet tilside? Hvad mener De med det?

Joseph. Ah, vil man see hvor eenfoldig! De ahner det ikke —? Ei, ei.

Zacharias. Nei for en Ulykke! jeg ahner ikke det mindste. Julie har sagt, at jeg kan være ganske rolig.

Joseph. Julie? Ha! ha! ha! De er paa min Ære naiv! — Julie? Ha! ha! ha! — det er jo hendes egen Fordeel, at — Ha! ha! ha! hvor man vil lee Dem ud i Morgen, naar De enten har taget Julie eller skjænket hende titusinde Rigsdaler — Ha! ha! ha!

Zacharias. De er en uforskammet Grinebider, min Ven!

Joseph. En Grinebider? det siger De, min Ven?

Zacharias. Ja, det siger jeg, min Ven! og jeg skal tugte Dem og Enhver, som vover at lee mig ud.

Joseph. Fortræffelige unge Mand, ikke saa hidsig! Sælg Deres martialske Mod og kjøb Klogskab, ellers kommer De, paa min Ære, til at udfordre den hele By i Morgen! Ha! ha! ha! O sancta simplicitas! Ha! ha! ha! (gaaer.)

Femte Scene.

Zacharias (alene).

Hvis han skulde have Ret! Hvis det var en anlagt Plan,

for at narre mig fra Brud og Arv — saa havde jeg smukt holdt Lyset. Men det er ikke muligt. Julie er Uskyldigheden selv, hun kan ikke være nedrig — nei! nei! det er umuligt!

Sjette Scene.

Zacharias. Belton.

Belton. Sir, jeg kommer for at begjær en explication, en Forklaring.

Zacharias. Hvorover, Sir?

Belton. De har Dem engang erklæret for Miss Ane, and jeg seer nu that you pay your respect til Miss Julie — hvad skal det betyde?

Zacharias. Jeg troer, det er nok, naar jeg selv veed, hvad det skal betyde.

Belton. Jeg vil ogsaa vide, hvad det skal betyde.

Zacharias. Vil? Hvis De bilder Dem ind, at et engelsk Vil er kraftigere, end et dansk, saa tager De feil, Sir!

Belton. (opfarende). Sir! (rolig) De dandser med Julie, De har secrets med hende and everybody troer, at De vil forlov Dem med hende i Aften.

Zacharias. Jeg dandser med Julie, jeg har secrets med hende; men everybody skal see, at jeg i Morgen forlover mig med Ane.

Belton (med undertrykt Harme). De er meget lystig, Sir! Ha! ha! ha!

Zacharias. Hvis De ikke har Noget derimod, Sir! Ha! ha! ha!

Belton. God dam! you are a fool with a witness, Sir!

Zacharias. Hvad behager! Tal saa jeg kan forstaa Dem, Sir! og jeg vil kræve Dem til Regnskab for hvert Bogstav!

Belton. See paa den Dør, Sir!

Zacharias. Og hvad skal jeg see paa den, Sir?

Belton. Ikke saa fremmed! Jeg kom ud af den Dør, da De kom ind af den.

Zacharias. Hvad vil De sige med det?

Belton. At jeg veed, De elsker Miss Julie!

Zacharias. De tager feil! Jeg har aldrig traadt ind af den Dør, og jeg elsker Ane.

Belton. So? And dog lader De hende blive i Mester Golz sin Huus?

Zacharias. Hvad for Noget? hvem har sagt, at hun er der? hvoraf veed De det?

Belton. Han har mig selv sagt, hun var hans Brud, and —

Zacharias (gaaer hæftig frem og tilbage). For Fanden! skulde jeg virkelig være narret? Brevet — den unge Lapses Spot — Skulde hun være der?

Belton. Hun er der! hun er der! But say nu ogsaa: var det ikk Dem som gik ind?

Zacharias. Nei! nei! i Djævels Skind og Been!

Belton. Zounds! saa var det en Anden! and hvem? I will see — (gaaer mod Døren) No! I am an Englishman! I will take leave and — O, women! women! I shall grow mad! (gaaer.)

Syvende Scene.

Zacharias (alene).

Jeg begynder at fatte Mistanke — Tante er listig nok til

at forføre Uskyldigheden selv; han er forsvunden af Balsalen; Ingen veed hvor han er — O jeg Daare! Men, jeg skal hævne mig! (seer paa Uhret) Klokken er over halv tolv! Jeg iler strax hjem til den gamle Synder, jeg tvinger ham til at udlevere Pigen, og vender tilbage med hende i Triumf for at ønske det hele Complot et glædeligt Nytaar og fornøie mig over deres lange Ansigter. (gaaer, men støder paa Ludvig, som kommer i Reisebragt).

Ottende Scene.

Zacharias. Ludvig.

Zacharias. Ei! ei! vor Ven i Reiseklæder? Maaskee er det alligevel Dem, som har gjort den smukke Streg! Tal, hvor har De min Cousine?

Ludvig (rystende af Kulde). Det maa De selv bedst vide, gode Herre! det er uden Tvivl Dem, som har faaet denne mosaiske Sminke-krukke til at lokke mig til at spadsere ved Hesten i den klingrende Frost, til Spot og Skam for Vægter og Skildvagt og alle for-nuftige Folk; men De kan troe —

Zacharias. Jomfru Golz? — Det er klart; Golz og ingen Anden har ført hende bort; men han skal give slip paa hende eller Livet inden ti Minutter! (gaaer.)

Niende Scene.

Ludvig (alene).

Hu! hu! hu! det er en glubende Kulde! Er der Noget, som kan fordrive Kjærlighed, saa maa det være haard Vinter! Jeg er

reent forvandlet! Jeg er tilmode som Een, der har irret om efter en Lygtemand, og paa eengang bliver siddende i en Vandpos! Men skulde Golz have faaet Kløer i den arme Pige? Ak, Israel, Israel! skulde Du have ranet mit Liggendefæ? Der kommer Nogen op ad Trappen, og jeg staaer her i den skrækkeligste Situation! — (bliver staaende i en Krog.)

Tiende Scene.

Ludvig. Golz.

Golz (i Pelskrave). Ach weh mir! weh mir! Jch bin ganz Eis, durch und durch! Ne, det er doch gar zu kalt til Elskovseventir! Og saa har jeg ventet forgjæves! Ah, den slette Datter jeg har! hun har hende dog spillet i Hænderne paa den unge Mossjø! (vender sig om) Aber der staaer han jo als han lever! Jeg maa ham dog mal utspienere. Schön guten Abend, lieber Freund!

Ludvig. Guten Abend! (sagte) Han vil gjøre mig troskyldig med Snak; ja kom Du kun!

Golz. Det er en garstig Kulde i Aften.

Ludvig. Nei, det er ikke! Naturen er aldrig garstig; den følger Love; men der gives mange garstige Mennesker, som overtræde dem; maa jeg sige Dem det, Hr. Golz?

Golz. Ja wohl, det maa De nok sige mig; hvorom nicht? Aperpos! De har bestimmt været ude at kigge Stjerner med en lille Pige! Ho! ho! ho!

Ludvig. Jeg frabeder mig ethvert Udtryk, som kan kaste en Skygge paa min Moralitet.

Golz. Ei bewahre! De vil sige alle Ting til mig, og jeg maa slets ikke sige Noget til Dem!

Ludvig. For at skjule Deres Skalkhed, kommer De som en Ulv i Faareklæder; men vogt Dig, Israel! Dine Synders Maal er fuldt.

Golz. Hvad har De med mine Synder at bestille, unge Herre? De skal slets ikke bryde Dem om min Eiendom. Jeg seer nok, hvad De har im Sinne; De vil gjøre Spektakel, for at jeg ikke skal troe, De har Pigen; men jeg veed, De staaer i Forstaaelse med min slette Datter.

Ludvig (hæftig). Hvad? De vover at berøre min Ære?

Golz. Bewahre, lieber Freund! jeg vil ikke røre ved Deresses Ære!

Ludvig. Jeg taaler meget; men min Ære er min eneste Rigdom, og den, som frastjæler mig den, er —

Golz. En Æretyv, forstaaer sig, en Schlingel, en Wicht, alles was Sie nur selbst wollen.

Jesper (udenfor). Lad min Kone komme ned, og det strax!

Golz. Ak, Gott! der er den Vater. Jeg vil ikke træde ham for Oinene — aber hvor skal jeg gaae hen? Ah, der er den Dør offen! Lieber Freund! sagen Sie nichts, Sagen Sie gar nichts und ich werde Ihnen vergelten. (gaaer ind i Isidoras Værelse.)

Ellevte Scene.

Ludvig. Jesper.

Jesper (idet han kommer). Jomfrutyven er ikke at finde; men jeg skal sætte hele Politiet paa Benene, og — (seer Ludvig og griber ham i Brystet). Ah ha! her har vi jo, Kronedød, Manden! Hvor er min Datter?

Ludvig. Bedste Hr. Svigerfader! jeg har —

Jesper. Fort hende bort; men jeg skal ryste Dem Sjelen ud af Livet, dersom De ikke paa Øieblikket giver hende tilbage.

Ludvig. Av, av! hun kom jo ikke.

Jesper. Traf jeg Dem der, Mossjø Heldøre? Saa De har dog ventet hende? Nu ingen Udflugter; hun er borte, hun er kommen, De har hende, derfor paa Øieblikket bekjend: hvor er hun?

Ludvig. Det veed jeg ikke.

Tolvte Scene.

De Forrige. Trine.

Trine. Naa Fatter, fik Du Glutten?

Jesper. Nei; men jeg har Tyven. Hvor er hun, siger jeg?

Ludvig. Jeg sværger Dem til, jeg veed det ikke.

Jesper. De vil ikke sige det? Godt! det skal ikke gaae saaledes af! Dersom De troer, at Politiet taaler, De stjæler honette Folks Børn, saa tager De feil.

Ludvig. Men jeg kan sige Dem —

Jesper. Hvad kan De sige? at De er en Nar, en Heldøre, en Jomfrutyv, som jeg ikke vil spilde et Ord paa! Nei, Politiet — det skal snakke med Dem.

Ludvig. Men jeg siger jo, at jeg veed —

Trine. Mit arme Barn! jo, De skal komme til at blæse i Bøssen.

Ludvig. Men hvorfor hører De ikke, hvad jeg siger? jeg er uskyldig; men jeg veed —

Jesper. Ti stille! Jeg gider ikke hørt et Ord mere!

Kom her, Moer! jeg vil gaae op og sige min Broder i al Mindelighed, at han er en Slyngel.

Trine. Men tænk paa Selskabet; det skal nu strax til Bords.

Jesper. Jeg giver Selskabet en god Dag; jeg staaer ikke i Labeet til Nogen af dem. (Trine og Jesper gaae.)

Trettende Scene.

Ludvig (alene).

Faderkjærlighed har bestemt gjort ham forrykt! Han er istand til at prostituere mig for hele Selskabet! Ak, ulykkelige Kjærlighed, hvorhen har Duført mig! Gid jeg var vel ude af Huset. Men om han møder mig paa Trappen? Hvor skal jeg flye hen for Tvedragten? — Holdt! jeg har det! Jeg vil skjule mig i en Krog i Julies Værelse til Stormen har lagt sig, og saa vandre til Ørkenen for at begræde min haabløse Kjærlighed.

(gaaer ind i Julies Værelse.)

Fjortende Scene.

Ane. Ludvig.

Ane (springer ud af Kabinettet og lukker Døren, hvorved hun taber Kassetten udenfor den). Hvad skal jeg gjøre? Hvem var det?

Ludvig (indenfor). Hvem var det?

Ane. Ludvig! — Jeg tør ikke gaae tilbage; han vilde bringe hele Huset i Opror. Der kommer Nogen! Hvor skal jeg hen, — og i denne Narredragt? bort med den; den nytter mig ikke mere! (kaster Plaiden hen mod Isidoras Dør, og faaer derved Øie paa den) Hurtigt! jeg

vil springe herind, og sidde saa stille som en Muus til Klokken er slagen tolv. (gaaer ind.)

Femtende Scene.

Esperance, (strax efter) Golz.

Esperance (kommer). Mon min Hr. Papas Elskovsflamme ikke skulde være blæst ud endnu af denne Vinteraftens Slud? Han er intetsteds at see.

Golz (med halv Stemme). Sprangse! Sprangse!

Esperance. Papa?! Men hvad bestiller De her?

Golz. Jeg er forskrækket, forskrækkelig forskrækket! Ah, hvad har Du gjort, Du slemme Barn?

Esperance. Er det Takken fordi jeg har føiet Dem, gode lille Papa?

Golz. Feiet mig? ja vist har Du feiet mig — ladet mig staae som et Postement paa Amagertorv og fryse — o, hvor jeg er frossen!

Esperance. Men hvorledes kommer De ud af dette Værelse?

Golz. Wundersam, ach! wundersam! Jeg var krebet derind, und saa kommer der En for at skjule sig og — (seer sig om og faaer Øie paa Plaiden) Ach, meinem Leben! det er Joseph!

Esperance (afsides). Josephs Plaid kan det ikke være; men hvis da? Skulde Madame Stolpe —? ha! ha! ha! nei, det er dog alt for galt.

Golz. O weh! o weh! jeg troer der kommer Nogen igjen.

Esperance. Ha! ha! ha! Det maa jeg vide! Herfra kan jeg

høre alt, uden at blive seet. Ha! ha! ha! den dydige Madam Stolpe! (springer ind i Julies Værelse.)

Sextende Scene.

Golz (alene).

Sprangse! lad mig komme ind med! — Hun har lukket Døren! Sprangse! liebes Kind! jeg gjør Dig arveløs, wenn Du ikke lukker op! (løber til den anden Dør) Han har ogsaa lukket. Joseph! mach auf, min Førstefødte! Din Papa beer Dig. — Ak, Gott! ak, Gott! jeg staaer her als der König Lear paa Theatren, mine to Børn vil ikke laane mig Huus! Ak jeg arme forladte Fader! (midt paa Gulvet) Luk op, een af Jer, eller jeg forbander Jer begge to! Nu er der En ved Døren!

Syttende Scene.

Golz. Jacharias.

Zacharias. Det er vel, jeg træffer Dem. Jeg har været hjemme hos Dem.

Golz (forlegen). Ei! Ei! Megen Ære! Und hvad har De at befale?

Zacharias. At De strax udleverer min Cousine.

Golz. Udlevere? hvorfra skal jeg hende udlevere?

Zacharias. Fra det Sted, De har skjult hende.

Golz. Um aller Welt, lieber, guter, süßer Freund!

Zacharias. Ingen Smigrerier! Det er snart Nytaar — Pigen, Pigen, eller —

Golz. De seer jo nok, jeg har ingen Pige hos mig.

Zacharias. Hos Dem eller ikke hos Dem, De følger mig strax hen til det Sted, hvor hun er.

Golz. Aber jeg veed jo ikke hvor hun er.

Zacharias. Gjør mig ikke rasende, siger jeg Dem.

Golz. Und jeg siger, gjør mig ingen Fortred! — Jeg skriger wahrhaftig om Hjælp —

Zacharias (griber ham i Brystet). En Lyd og Du er Dødsens!

Golz (med dæmpet Stemme). Ak rare unge Herre! lad Dem rere, gjør mig ingen Fortred.

Zacharias. Saa tal, tal!

Golz. Hvad skal jeg tale? Jeg vil tale alt hvad De vil have, befal, befal!

Zacharias (stærkt). De skal sige, hvor hun er.

Golz (knæler). So wahr ich ein sterblicher Mensch bin, jeg veed det ikke!

Zacharias (støder ham fra sig). Slyngel!

Golz Hjælp en overfalden Mand! Hjælp! Hjælp!

Attende Scene.

De Forrige. Mikkel. Jesper. Trine.

Mikkel. Hvad er der? Hvilket Spektakel! hvilken Skandal! hvad er der?

Golz (tager fat i Mikkel). Jeg bliver overfaldet i Deresses Huus! Den unge Herre har lagt Haand paa mig, og sagt mig Ubeqvemmelighedsord —

Zacharias (paa samme Tid, tager fat paa Jesper). Deres Broder har

af Egennytte spillet Deres Datter i Hænderne paa ham, og han vil ikke sige hvor hun er.

Jesper. De tager feil! Ludvig har selv tilstaaet for mig, at han har ventet paa hende.

Trine. Ja, min Mand har dundret for hans Øren

Zacharias. Men Pigen? her er Contracten — men Pigen, Pigen, hvor har De hende?

Jesper. Ja, det veed jeg ikke.

Zacharias. Saa maa jeg tale med Julie; hun alene kan redde mig ud af denne Forlegenhed. (seer paa Uhret) Død og Plage! den mangler kun ti Minutter. (vil ud.)

Jesper (holder paa ham). Saa nu sadler De om? De er rigtig en suffisant Fyr.

Zacharias (river sig løs). Slip mig, siger jeg; jeg maa strax tale med hende. (gaaer.)

Jesper. Vil Du see, Moer! nu faaer de dog deres Krig frem! O min stakkels Datter! Men jeg skal ogsaa fortælle det hele Selskab hvad han er for en Kegle —

Trine. Ak Fatter! Fatter! lad os gaae ud og søge om hende, og ikke gjøre mere Spektakel denne Gang.

Jesper. Jeg vil først vise dem, at en Jernkræmmer fra Vestergade tør see alle Luskushandlere paa Østergade under Øine. (gaaer med Konen.)

Golz. Hvad vil der blive af! Jeg vil værenevig salvere mig! Jeg vil hente mine Børn, og see til, at jeg slipper ud af Huset. — Ak, weh! ak, weh, wenn man skal sin Liv sætte til, for at faae en Kone, hvad Fernaielse skal man saa have, naar man har hende? (gaaer.)

Nittende Scene.

Mikkel (alene).

O, jeg arme Mand! jeg har bedt Selskab, for at faae Vidner til min Prostitution! Hvad er til Tjeneste? Saa, der har jeg igjen en Plageaand paa Halsen.

Tyvende Scene.

Mikkel. Belton.

Belton. Sir! jeg kommer for at gjøre af med Dem —

Mikkel. Kjæreste Herre! De er meget begjærlig efter at komme til at gjøre af med mig. De vil dog vel ikke midt om Natten —

Belton. Jo, Sir! jeg vil ikke blive her en Øieblik længer —

Mikkel. Men hav dog Medlidenhed med mig! Hvad vil Folk sige, naar det kommer ud, at jeg har lukket midt om Natten?

Belton. En Ord, Sir! Veed De hvem jeg er?

Mikkel. Ja, hvad andet end en fortræffelig, medlidende Sjel, som er nødt til at udføre denne hjerteløse Gniers, denne Richard Beltons Befaling.

Belton. No Sir! jeg er Richard Belton selv.

Mikkel. Aa Gud naade mig! Ak, naadigste, høivelbaarne Herre! jeg beder tusinde Gange om Forladelse —

Belton. And veed De, hvad jeg vil her?

Mikkel. Altfor godt, altfor godt, Deres Høivelbaarenhed! Har jeg ogsaa taget feil af Deres Person, saa kan jeg destoværre ikke tage feil af Deres Ærinde. De vil ruinere mig, tage min —

Belton. Tage Deres Datter vilde jeg.

Mikkel. Hvad? Har jeg hørt ret, velbaarne Herre? De skal faae hende.

Belton. Jeg vil hende ikke have.

Mikkel. Men, høivelbaarne Herr! De sagde jo selv —

Belton. Hun elsker en anden.

Mikkel. De tager feil. Hun elsker slet ikke Zacharias; hun vil blot tage ham, for at skaffe mig Credit.

Belton. I say you, hun elske ham. Det var my sheme at skjul min Navn, for at see hvad hun vilde gjøre for at frels sin father; for kun a good daughter kan blive a good wife! But what have I seet?

Mikkel. De gjør mig ganske bange! Hvad har De seet?

Belton. Denne Dør —

Mikkel. Er det saa forskrækkeligt?

Belton. Jeg siger, denne Dør her — (gaaer hen imod den og seer Kasketten, som han tager op). What's that! What seer De her, Sir? what seer De, old father?

Mikkel. En Kasket —

Belton. And det udenfor hendes Værelse. Hvorledes er den kommen der?

Mikkel. Veed jeg det, Deres —

Belton. But jeg veed det! Jeg har selv seet, hun har en Mandfolk lukt derind.

Mikkel. Hvad?! Det er umuligt, Sir!

Belton. But her seer De jo Beviis.

Mikkel. Kan en Mandfolke-Kasket udenfor en Piges Værelse bevise, at hun har skjult Mandfolk i det? Ha! ha! ha! Nei, Sir! det er — (vender sig om og seer Plaiten) Hvad er det! Saasandt jeg lever, Hr. Golzes Plaid — og ved min Kones Værelse! Hvad er til Tjeneste?

Belton. Hvordan skal den Kasket kom der, naar —

Mikkel. Og hvorledes skulde den fordømte Plaid — jo det er hans — det samme forbandede hamborgske Sækketøi.

Belton. O, women! women!

Mikkel. Skjændige Qvinder!

Belton. Jeg er alvorlig, han er munter —

Mikkel. Jeg er gammel, han er ung, deri stikker det!

Belton. And hun sagde dog: I love you, with a sweetness —

Mikkel. Efter den deilige Scene, jeg før havde med hende.

Belton. Sir, you are father, gaae ind and tage revenge!

Mikkel. Det vil jeg! (gaaer til Isidoras Værelse.)

Belton (høit). Nei, these way, Sir!

Mikkel (høiere). Nei, denne Vei vil jeg!

Belton (som før). But I say you, det er her.

Mikkel (river sig løs og gaaer hen imod Værelset). Og jeg siger, det er her!

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Isidora. Julie. Zacharias. Jesper. Trine. Golz, og Joseph (De komme lidt efter lidt ind).

Isidora (iilfærdig til sin Mand). Det er det afgjørende Dieblik. Han har begjært en Samtale her med Julie — han vil erklære sig.

Mikkel. Og jeg vil ogsaa erklære mig, troløse Kone!

Isidora. Hvad vil det sige?

Zacharias (med Julie ved Haanden). Jeg beder Dem, to Minuter! De og ingen Anden kan ende denne Forvirring.

Jesper (med sin Kone). Er det Deres forskrækkelige Kjærlighed? Er det Deres Løfter?

Trine. De maa skamme Dem! Istedetfor at sukke med hendes fortvivlede Forældre —

Zacharias. Saa ti dog stille! — Cousine, jeg beder Dem, jeg besværger Dem, vil De sige —

Golz (med Joseph). Hvor er min Sprangske? er hun ogsaa kommen bort?

Joseph (til Zacharias). Tager De Julie? tager De hende virkelig?

Mikkel (til Joseph). Men hvorledes kommer De her, min Herre? eller har jeg taget feil, er det en Anden?

Zacharias (høit). Saa ti dog stille! — Cousine, jeg gifter mig ikke med Dem; jeg vil have Ane eller Ingen; De veed hvor hun er; tal!

Jesper. See det kan jeg lide! Det var rielt! Tal, Jomfru! hvor er min Datter?

Julie. Jeg kan, jeg tør ikke —

Zacharias. Saa har jeg virkelig miskjendt Dem? Jeg ansaae Dem for en god, fortræffelig Pige, og De nedværdiger Dem til et usselt Bedragerie af Gjerrighed. Jeg foragter Pengene, men Deres List er saa nedrig, at jeg vilde anvende alt for at berøve Dem Frugten deraf.

Julie (krænket). Det er for meget! Det er ifølge min Cousines eget Ønske, jeg har skjult hendes Opholdssted; men denne Krænkelse kan jeg ikke bære. Gud vil sørge for mine Forældre! Her — (aabner Døren til sit Værelse.) her har De Ane og Arven — Hvad seer jeg?!

To og tyvende Scene

De Forrige. Esperance. Ludvig.

Alle. Hvad er det?

Ludvig (trækker Esperance ud). Saa er det Dig, Ane — (seer paa hende) Alle gode og onde Aander! driver den Slemme her sit Spil?

Golz. Min Sprangse! aller Welt! hvor kommer Du der?

Esperance (ganske skamfuld). Ih, husker De ikke nok selv for, søde ste Papa?

Joseph. Oh, det er Dem, der har været i dette Cabinet med min Søster? Det er Dem?

Ludvig. Ja vist er det mig. Vil De have den Godhed at tage Deres Briller af, saa skal De see, det er meget rigtigt mig; men at det var hende, der kom ind, vidste jeg ikke et Ord af.

Zacharias. Men min Kjæreste?

Julie. Naar hun ikke er der, kan jeg ingen Oplysninger give Dem.

Belton (kysser hendes Haand). Jeg ønsker mig til Lykke til at jeg har tage feil af Dem!

Isidora. I Sandhed, det er ikke smukt at give Stævnemøder i min Steddatters Værelse.

Mikkel (suser ud). Og endnu mindre smukt at give dem i min Kones!

Isidora. Hvad vil Du sige dermed?

Mikkel. Vil Du kanskee see det? Vil Du, at jeg i alle Menneskers Nærværelse —

Isidora. Skal bevise, hvad Du i alle Menneskers Nærværelse synes at beskylde mig for — det paastaaer jeg.

Mikkel. Nu vel, Madam! Jeg har elsket Dem, jeg har føiet ethvert af Deres Luner, ødelagt mig for Deres Skyld, og her (lukker op) her er Lønnen! Hvad Djævlen, Ane!?

Tre og tyvende Scene

De Forrige. Ane (træder ud af Værelset).

Alle. Ane?!

Zacharias (flyver hende imøde). Min Ane! min Kjæreste! min Brud!

Jesper. Min Datter!

Trine. Saa har jeg Dig da igjen.

Zacharias. Kom, min Glut! Klokken er paa Slaget tolv; skriv under!

Ane. Nei!

Zacharias, Jesper, Trine. Hvad!

Ane. Jeg berøver min Cousine en fortræffelig Mand, jeg vil ikke tillige berøve hende den Trøst at redde sin Fader.

Belton. Han er reddet, naar den smuk Miss Julie vil skjænke mig sin Haand.

Julie. Aldrig, hjerteløse Mand!

Belton. Jeg har tage feil af Dem, and De har tage feil af mig ogsaa. Det er ikke Faulkland, som her bede om Deres Haand, but Richard Belton, som har Dem villet sæt paa en Prøve.

Julie, Isidora. Richard Belton?!

Belton. Som er meget rig og den lykkeligste Mand i Verden, naar De igjen vil sige: I love you!

Julie (rækket ham Haanden). Behøver jeg at sige det?

Belton (trykker hende til sit Bryst). My dear! — Ha! ha! ha! Mr. Stolpe! naar skal vi have the liquidation?

Mikkel. To morrow, Sir! Ha! ha! ha!

Jesper. Naa, Ane, vil Du skrive under?

Ane (skriver under). Med den inderligste Glæde.

Zacharias. Ha! ha! ha! saa blev jeg dog forlovet i det gamle Aar.

Ludvig. Ane, seer Du min Græmmelse?

Ane. Kjære Ludvig! Du sagde jo selv, jeg maatte ikke gjøre os begge ulykkelige ved ufornuftig Medlidenhed.

Ludvig. Saa Du følte ingen Kjærlighed for mig? Ja! ja! jeg vilde gjerne være vred paa Dig, for at trøste mig; men jeg kan ikke! Farvel! vær lykkelig og tænk stundom paa mig; jeg skal aldrig glemme Dig. Farvel! nu bestiger jeg ene og forladt den forspændte Postvogn, og iler til Nestved! (gaaer.)

Golz. Hvad det er for en stur Charreteer! Det er en David! Na! jeg vil heller ikke være en Saul — Gid det gaae Dem likkeligt, und wenn De behøver 'was til Brilluppet: jeg er vel assorteret; billige Priser og reel Behandling forsikkres! — Nun, nicht so zerknickt, min Genie!

Joseph. Min Kjærligheds Brand slukkes ikke saa let!

Golz. Gaa Du hen, hvor jeg kom fra, saa skal Du see, den er ude inden en Qvarteer.

Esperance. Søde Papa! nu gifter De Dem da aldrig?

Golz. Nein, liebes Kindchen! jeg vil gaae for Dig med en smuk Exempel: jeg vil døe som Enkemand.

Esperance. Det er dog en Trøst!

Isidora. Men hvad tænke vore Gjæster? I Morgen maae vi atter give et Bal, som kan bringe dette i Forglemmelse.

Mikkel. Det er et Ord! denne Gang er jeg enig med

Dig; jeg haaber min høistærede Hr. Svigersøn og Creditor ikke gjør Indvendinger!

Zacharias (lytter). Hører De? Hører De? (Klokken slaaer tolv) Det gamle Aar ligger bagved os med al dets Forvirring og Plage; det nye lover os Tilfredshed og Glæde. Ingen har tabt, alle have vundet. Og jeg — o hvor jeg er lykkelig! Gid Alle i dette Dieblik vare saa tilfredse og glade som jeg! Glædeligt Nytaar, kjære Venner!

Alle. Glædeligt Nytaar!

Misforstaaelse paa Misforstaaelse.

Lystspil i een Act.

(1828.)

Personerne.

Stork, Kjøbmand fra Jydland;
Charlotte, hans Broderdatter og Myndling.
Carl Selman, Lieutenant i Søetaten.
Muller, Eier af Værtshuset: Diamanten.
Frederik, Lieutenantens Opvarter.
David, Opvarter i Værtshuset.

Første Act.

(Skuepladsen forestiller en smuk, meubleret Sal med to Dørre tilhøire, nummererede 1 — 2, to Dørre tilvenstre nummererede 3 — 4, og en i Baggrunden; paa Bordet staae tændte Lys.)

Første Scene.

Helman (alene, sidder ved Bordet med Haanden under Kinden; efter et Øieblik's Forløb springer han op og gaaer hæftig frem og tilbage.)

Fanden tage alle egensindige og egennyttige Formyndere! — Min arme Charlotte! hvorledes skal jeg frelse Dig? — ja, frelse Dig; thi Berger er ikke alene min Medbeiler; men hans Fader er en Kjeltring, der vil gifte sin Søn med Dig, for at frelse sig fra Fallit ved Dine Penge. (seer paa et Brev, der ligger paa Bordet) Jeg troer, jeg kan dette Brev udenad, og dog læser jeg det igjen; det forekommer mig altid, som om jeg havde oversprunget et Ord, der kunde give mig Haab. (læser Brevet) „Kjæreste Carl! den skrækkeligste Fremtid venter mig; min Onkel har kaldt mig hjem fra min Tante i Fyen, han vil føre mig til Kjøbenhavn, for at gifte mig med en Søn af sin gamle Handelsven, Commerceraad Berger, en Mand, som han aldrig har seet; men som destoværre

maa have hørt noget Godt om mig. Min stakkels Tante, der kjender Dig og Din Kjærlighed til mig, har søgt at stemme min Onkel til Din Fordeel, men forgjæves; han er saa indtaget af Bergers Forslag, at han vil, at jeg strax skal gifte mig med Sønnen, naar vi komme til Kjøbenhavn, som desværre vil skee den 16de." — For Satan! for skal jeg knække Halsen baade paa Frier og Formynder!

Anden Scene.

Selman. Frederik.

Frederik. Hr. Lieutenant! han kommer! han kommer!

Selman. Hvem?

Frederik. Den gamle Drage med Skatten.

Selman. Hvad siger Du?

Frederik. Han kaster Anker her inden ti Minutter.

Selman. Her? Hvorledes?

Frederik. Som De befalede, laae jeg paa Udkig udenfor Vesterport. Jeg havde krydset saadan et halvt Glas eller noget mere, saa seer jeg et gammelt Skrog af en Chaise komme rullende! Holla! tænkte jeg, der har vi Personen. Jeg lagde mig klods paa Fartøiet, og da vi fore forbi en Lygte, saae jeg en gammel Papa, der sad indpakket i et Par Kavaier, med Nathue ned over Ørene og Hat ovenpaa. Ved Siden af ham saae jeg Kjendingerne af et net lille Pigebarn. Fanden fare i mig er det ikke dem, sagde jeg til mig selv, satte alle Klude til og kom til Ravelinen lige saa snart som Æsken. Den Gamle begyndte strax at mukke og skjendes med Portbetjenterne, og jeg gav mig i Snak

med Kudsken — en gammel Kammerat, der har ploiet Søen, før han begyndte at jevne Landeveien.

Selman. Skynd Dig, skynd Dig!

Frederik. Kammerat, sagde jeg, der er en Femdalerslap! Din Passageer er ikke befaren i Byen; Du skal ankre hos Commerceraad Berger, men los ham i Diamanten. Kammeraten vilde til at parlementere. Du skal faae en til, naar Du holder min Cours, hvidskede jeg i en Hast, for den Gamle havde næsten klaret sig fra Visiteuren — det slog ham, han nikkede, og jeg styrede herhid.

Selman. Fortræffeligt! Men naar han nu kommer efter, at han er varpet ind i en fjendtlig Havn?

Frederik. De maa i en Snup gjøre Aftale med Værten — og skulde han endogsaa lugte Lunten, saa er De jo en flink dansk Sømand, der forstaaer at attaquere en Glut! De giver Dem i Snak med Pigebarnet, aftaler en lille Plan —

Selman. Rigtig, gamle Mercurius!

Frederik. Jeg hører Værten tralle nede paa Trappen, jeg vil bede ham komme herop til Dem.

Selman. Gjør det, min Gut! jeg skal belønne Dig for Din Iver.

Frederik. Vil De nu bare aldrig tale om Løn, Hr. Lieutenant! Troer De, at jeg er en Svabergast, der ikke flytter en Fod uden han seer Skillingen? Jeg tager den Gamle ved Næsen for min Fornøielse; og troer De ogsaa, at jeg, som en brav Sømand, kan taale at see en ung Glut splidses til saadan en Steensliber? — Nei! gid den — det er sandt, jeg har forsvoret Banden og vil lægge mig efter fiin Levemaade — men det er nu nok sagt, har vi først den Gamle herinde med Glutten, saa

gid jeg skee baade det Ene og det Andet, om han saa let skal komme ud med hende igjen. (løber ud.)

Tredie Scene.

Selman (alene).

Naar jeg nu blot kan faae Værten paa min Side. Det er en Abekat, og hvad der er endnu værre, han holder af Flasken; han er istand til at røbe mig, og saa er alting forbi.

Fjerde Scene.

Selman. Muller.

Muller (med en lille Perial, trallende). Piger og Viin og Dands og Sang, o, det er Sjelen i al min Glæde! — Hvad befaler, Hr. Lieutenant! Fanden i Vold med Sorgen! — Vivat! Bacchus og Glæden leve! -- Ikke henne at høre Catalani? seer alvorlig ud? — Hvad befaler, Hr. Lieutenant? Hvad er til Tjeneste? jeg er til Tjeneste!

Selman (sagte). Saa for en Ulykke, han er perialiseret! (høit) Vil De virkelig bevise mig en vigtig Tjeneste?

Muller. Ti for een, Hr. Lieutenant! He! he! he! Ti for een!

Selman. De kan gjøre Regning paa min Erkjendtlighed.

Muller. Tillad mig heller at sætte Deres Erkjendtlighed paa Regningen, det er mageligere for Dem og sikkrere for mig. Men tal, befal. De er en rig Mands Søn, De ligger her for at hæve Papas Termin. Det er jo min Pligt at lette Dem —

Selman. De tager feil, min Fader er ikke den Mand, der overlader mig sine Pengesager —

Muller (folder). Ikke det? ja saa! ei, ei!

Selman. Jeg er taget herover fra Fyen af en ganske anden Grund. Det er Skjelmen Amor, der har styret mig herhid.

Muller. Amor? Hvad? vil De, som en flink Somand, lade Dem styre af den blinde Hvalp? — Vær fornuftig, Hr. Lieutenant! kast Knægten overbord og staae selv til Roers; thi han sætter Dem min Sjel paa et Skjær inden De ved et Ord deraf.

Selman. Har ingen Fare, jeg har allerede Havn i Sigte; men jeg behover Lods, og den maa De være.

Muller (fornærmet). Hvad behager? Jeg er en Mand af Ære og —

Selman. Naa, naa, hor mig! den Tjeneste, jeg vil bede Dem om, skal ikke skamfile Deres Ære. Jeg vil betroe Dem hele Sagen. I Fyen saae jeg en deilig Pige hos hendes Tante. Med min Faders Tilladelse skrev jeg til hendes Onkel i Jydland, for at udbede mig hans Samtykke, men hvad synes De? han svarede, at hans Niece aldrig med hans Villie skulde ægte en Soofficeer.

Muller. Hvilken Æsel! at kaste Vrag paa det fineste Guld! — Jeg forsikkrer Dem, det skær mig i mit Hjerte for Dem og Deres hoistærede Kjæreste. Jeg har et medlidende Hjerte for ulykkelig Kjærlighed; jeg skal have den Ære at sige Dem, jeg inclinerer for Kjonnet — jeg tilbeder det. — Min Son derimod, det er en Steen, det er efter hans salig Moder! — Men hvad Sagen iovrigt angaaer, saa maa jeg sige Dem, at naar Forældres Velsignelse ikke er Medgivten, saa duer Æg=

teskabet ikke for en Pibe Tobak og — jeg vil ikke hjælpe til Deres Ulykke og bringe Forbandelse over mit Huus.

Selman. Vær dog fornuftig —

Muller. Hvad behager? fornuftig — ?

Femte Scene.

De forrige. David.

David. Herre! Herre! der kjører en Postchaise ind i Gaarden med en gammel Herre og en ung Dame.

Selman (sagte). Død og Plage! der har vi dem.

Muller. En gammel Herre? No. 2! luk strax op i No. 2.

David. Og en ung Dame.

Muller. No. 3, hvis det ikke er hans Kone.

David. Nei, det er hans Datter; thi han sagde strax: Nei, vil Du see, Barn, hvilken Bygning? jo, det er en Mand, som veed at leve.

Muller. He! he! he! den galante Vært i Diamanten kommer i Ry! He! he! he! Er Damen smuk?

David. Hun er deilig — overmaade deilig, efter mit Hoved.

Muller. Ja, Dit Hoved er et snavs Hoved, David! — Men jeg maa tage imod hende; jeg maa byde hende velkommen — gamle Papa skal ikke have loiet. — Gaa ned og siig til Hans, at han skal bringe de Fremmedes Toi op ad Bagtrappen. No. 3 til den deilige Dame.

David. Jeg løber! (gaaer.)

Sjette Scene.

Selman. Muller.

Muller. De seer, Hr. Lieutenant! jeg maa gjøre den unge Dame min Opvartning. De er Cavaleer, De seer og De undskylder.

Selman. Men den unge Dame —

Muller. Er deilig — meget deilig! — og jeg maa gjøre en Smule Toilette.

Selman. Men lad mig dog sige Dem —

Muller. Ti Minuter, Hr. Lieutenant; ti Minuter, og jeg er Deres ærbødigste Slave.

Selman. Saa er det for sildigt!

Muller. De spøger; ti Minuters Opsættelse kan aldrig skade en Kjærlighed, der duer noget.

Selman. Jeg frabeder mig Deres Anmærkninger og udbeder mig Deres Hjælp.

Muller (hitsig). Og jeg frabeder mig Deres Uartighed, naar De trænger til min Hjælp. Jeg maa gjøre den unge Dame min Opvartning —

Selman. Hun bryder sig Fanden ikke om Deres Opvartning!

Muller. Hvad behager? — Jeg maa sige Dem, at jeg er —

Selman (utaalmodig). En Nar!

Muller (hæftig). Nei jeg er ikke; jeg er Mand i mit Huus er jeg, og fordi De er en rig Mands Søn maa De ikke være uforskammet og sige — Jeg er ingen Nar! — Troer De, at jeg er gal, min Herre? troer De, at jeg vil hjælpe Folk, der kalde mig en Nar?

Selman. Nu vel, jeg beder om Forladelse; De er ingen Nar.

Muller (bæftigere). Jo, jeg er, min Herre! jeg har Lov til at være en Nar, naar jeg selv vil — Ingen kan forbyde mig at være hvad mig behager i mit eget Huus — og nu vil jeg, nu vil jeg være alt hvad De siger, jeg ikke er — bare til Trods. De har Deres Værelse, mine Folk er til Deres Opvartning; men for Resten ingen Grovheder — dem kan man ikke gaae til Forligelsescommissionen med; ja var det endda verbale Injurier — dem er der dog Taxt for; men De, som en fornuftig Mand, bør ikke forlange andet i et Værtshuus end hvad der kan betales.

Selman. Men saa for en Ulykke! skriv da ogsaa Narren paa Regningen.

Muller. Paa Regningen? Maa jeg sætte ham der? De er en Prinds, en Mand, der kjender til Verden —

Selman. Men saa skal De ogsaa høre mig.

Muller. Til Tjeneste, til Tjeneste! jeg er Deres aller — Død og Plage! de komme op ad Trapperne — og jeg seer ud som — om Forladelse, min Herre! — saa slip mig dog — saa slip mig, siger jeg! Vil De bruge Vold imod mig i mit eget Huus?

Selman. Men for Satan —

Muller. Slip mig! siger jeg — slip! (river sig løs og løber ud.)

Syvende Scene.

Selman (alene).

O det forbandede Menneske, han er splittergal! — Hvad skal jeg gjøre? hvad skal der blive af? — Der ere de! jeg tør ikke lade mig see! (løber ind i No. 1.)

Ottende Scene.

Stork (og) Charlotte (reiseklædte).

Stork (idet han kommer ind). Hvad sagde jeg? — det er Herren annamme mig en af de brillanteste Familier i Byen. Saae Du bare de deilige Heste nede i Stalden? — Du bliver en lykkelig Kone, som faaer saadan en Mand, og det kan Du takke mig for. Men det er besynderligt, Din tilkommende Svigerfader er hverken at høre eller see!

Charlotte. Jeg var tilfreds han vilde blive usynlig for evig.

Stork. Fy, Du er et utaknemmeligt Barn! Du skjønner slet ikke paa alt, hvad jeg gjør for Dig. Er jeg ikke reist herover med Dig i Extrapost, og jeg kunde dog gjerne have ladet Dig afgaae alene med Pakkeposten?

Charlotte. Det er mig aldeles ligegyldigt enten De har forsendt mig med Extrapost eller Pakkepost; jeg havde heller blevet hos min gode Tante i Fyen.

Stork. Og taget denne hersens Soofficeer; ja, jeg veed det nok; men det skal aldrig skee.

Charlotte. Men af hvad Grund sætter De Dem imod min Kjærlighed? Er Hr. Berger rig, da er Selman ikke mindre rig, og da De gifter mig bort for Deres Fordeels Skyld —

Stork. Bevares, hvor Du miskjender mig! Din Fader har lagt Din Skjæbne i mine Hænder, og min eneste Attraa er at gjøre Dig lykkelig. Men denne Soofficeer skal Du aldrig faae, om han saa var nok saa rig. — Hu!

Charlotte. Det er dog en Stand, som har Fædrelandets Agtelse.

Stork. Men ikke min! Var det ikke en Soofficeer, der

tog min unge rige Brud bort for min Næse, just ligesom hendes Fader vilde tvinge hende til at tage mig? og saa vilde han ovenikjøbet skydes med mig! Hu, det glemmer jeg aldrig i mine Dage! Skydes? jeg, som hader Krig! — Jeg havde for længe siden gaaet ind under Borgerskabet der hjemme og tjent mit Fædreland, naar jeg bare havde været vis paa, at vi ikke havde faaet Krig. — Som jeg siger, ingen Søofficeer! Søvæsenet duer ikke, nei — læg Du Dig efter Landvæsenet og tag den unge Berger; det er en pæn, solid Mand.

Charlotte. Men De kjender ham jo ikke.

Stork. Det veed jeg nok; men jeg har hans Faders Forsikkring om, at han er en Mand af første Qvalitet. Jeg har i mange Aar staaet i Handelsforbindelse med den Gamle, og han har altid behandlet mig reelt, aldrig expederet mig bedærvede eller forlagte Varer. Vil Du nu bare sige mig, hvorfor han skulde narre mig denne Gang? Nei vær Du ganske rolig — jeg sørger mere for Dig — Stille! der har vi bestemt Papa!

Niende Scene.

De Forrige. Muller (pyntet).

Muller. Ah, velkomne, Høistærede! tusinde Gange velkomne!

Stork. Ikke sandt, det er vor Hr. Vært, vi —

Muller. Til Tjeneste! (bukker mange Gange for Charlotte) Jeg haaber, at De vil finde Dem tilfreds i mit Huus.

Stork. Det er det jeg siger! Reent ud sagt, hun gjorde Indvendinger, min Sjel gjorde hun saa — men jeg kjender Verden bedre. Det er et respectabelt Huus, sagde jeg.

Muller. Jeg troer ikke, at det staaer tilbage for noget her i Byen. De behøver blot at befale, og alt er til Deres Tjeneste. Men vil De ikke stille Dem ved Reisetøiet?

Stork. Jeg takker! Med største Fornøielse! — Lotte, vil Du hjælpe mig Kavaien af?

Muller. Ih, bevares! — det tilkommer mig —

(vil hjælpe ham.)

Stork. Min Sjel maa De ikke nei! Tøsen er vant til at hjælpe mig, og —

Muller. Men det er kun min Skyldighed —

Stork. Vil De nu bare lade hende hjælpe mig, som jeg siger. (Charlotte hjælper ham Kavaien af) Troer De, at jeg ikke har mere Forstand, end at jeg skulde lade Dem hjælpe mig af Klæderne? nei —

Muller. Her er Deres Værelser. No. 2 er for Dem, min Herre! og No. 3 for Deres hoistærede —

Stork. Men det er en besynderlig Skik at lade sine Værelser saaledes numerere.

Muller. Naar man er saa lykkelig at Eens Huus bliver meget besøgt, saa er det beqvemt baade for Gjæsterne og Værten.

Stork. He! he! he! saa De har altid saa fuldt op af Fremmede?

Muller. Jeg takker Gud, jeg har altid Huset fuldt!

Stork (sagte). Han takker Gud fordi han har Huset fuldt af Fremmede, naa han maa have Grunker.

Muller. Tør jeg imidlertid udbede mig Deres Passer, de skal sendes paa Comptioret for Reisende.

Stork. Strax, min Herre! Jeg har Dem her i min Tegnebog. (gaaer hen og tager sin Tegnebog i Kavaien.)

Muller. De er meget alvorlig, høistærede Jomfru! skulde jeg være saa ulykkelig, at mit Huus mishager Dem?

Charlotte. Aldeles ikke; Deres Huus kan ikke andet end behage mig.

Stork. Vil man nu bare see, nu er hun alt af andre Tanker; ja, bi Du kun, det bliver endnu bedre, naar Du faaer den unge Herre at see! Men hvor er ogsaa Deres Søn henne? Lotte længes saa meget efter at see ham.

Muller (forundret). At see min Søn?!

Charlotte. Min Herre, jeg forsikkrer Dem, at jeg af alle Ting længes mindst efter det.

Stork. Hvorfor vil Du nu være saa pæn? — Har Du gjort andet end talt om ham den hele Vei?

Charlotte. Deres Spøg er virkelig meget udelicat.

Stork. Aa Hvishvas! Hvor er den unge Herre henne?

Muller. Hvor den halve By er, henne at høre Madam Catalani.

Stork. Madam Catalani? og hvad siger hun?

Muller. Hvad? Kjender De ikke Madam Catalani?

Stork. Nei, vor Herredød om jeg gjør. Hvad bestiller hun?

Muller. Ih, hun synger!

Stork. Ikke andet? det kan jeg selv; er det Noget at løbe efter?

Muller (sagte). Men hvad er dog det for Mennesker? Datteren længes efter at see min Søn, og Faderen har aldrig hørt tale om Catalani. (høit) Det var Deres Passer.

Stork. Naa, ja her er de.

Muller (seer flygtig i dem; ved sig selv). Kjøbmand Stork — ah!

ja saa! (høit til Charlotte) Hvis Jomfru Stork ønsker at blive af med sin Reisedragt, saa er Deres Værelse færdigt.

Charlotte. Jeg takker! Jeg trænger virkelig til Rolighed — (sagte) og til at give min Smerte Luft i Taarer.

Tiende Scene.

Stork. Muller.

Stork. He, he! he! De seer, hun er lidt bly endnu; men det gaaer over. Det er ellers en lille Vildkat.

Muller. Saa!

Stork. Som jeg siger! Men paa nogen Tid har hun været ligesom lidt tungsindig; thi — jeg vil sige Dem det reent ud, De er en erfaren Mand, der veed, at saadanne Romanstreger nok glemmes, naar Præsten har sagt Amen — hun er sku forliebt.

Muller. Ei, ei! (sagte) Min Gjæst har nok taget en Taar over Torsten.

Stork. Hun er forliebt, som jeg siger, men det skal De ikke bryde Dem om.

Muller. Det gjør jeg da egentlig heller ikke.

Stork. Det kan jeg lide, og det takker jeg Dem for.

Muller. Ikke at takke for.

Stork. Seer De, jeg vilde heller selv sige Dem det, end at Andre siden skulde komme og fortælle Dem det.

Muller. Høist forbunden! Men, min Herre! maa jeg være saa fri at spørge, hvad det ellers kommer mig ved?

Stork. Jeg synes, at da Deres Huses Ære maa ligge Dem paa Hjertet, saa —

Muller. Men hvad kan det hindre mit Huses Ære at Jomfru Stork er forliebt?

Stork (sagte). Gud bevares, hvor Sæderne i Kjøbenhavn er fordærvede! han bryder sig ikke om, at hans Svigerdatter er forliebt udenom. (høit). Ja, naar det er Deres Mening, saa gratulerer jeg hende.

Muller (spøgende). Hvis De bryder Dem om min Mening, saa forsikkrer jeg, at for mig maatte hun gjerne være forliebt i hele Verden, saa vidste jeg dog, at hun elskede mig med.

Stork. Dem med? — (sagte). Ih bevares! nei, Kjøbenhavn er jo et reent Sodoma! Han vil have, at hans egen Svigerdatter skal forelske sig i ham. — Aa! (høit) Nu ja, naar De synes om det, saa vil jeg ogsaa synes om det; der er jo egentlig heller ikke noget Ondt i; Du skal elske Din Næste som Dig selv, staaer der jo. — Men nu maa De ikke tage det ilde op, at jeg er taget saadan lige ind til Dem.

Muller. Ih, Herr Stork! jeg havde snarere taget ilde op, om De var taget ind til en Anden.

Stork. Men al den Uleilighed —

Muller. Ikke andet? Jeg holder meest af de Gjæster, som fortære brav og gjør mig dygtig Uleilighed.

Stork. Det er mig kjært; thi saa vil De komme til at holde forskrækkeligt af mig! jeg skal spise og drikke for to og gjøre Dem Uleilighed for fire.

Muller. Jeg beder, at De aldeles ikke generer Dem; befal hvad De vil, og det skal strax være til Tjeneste.

Stork. De er altfor artig; men kom an! Har De en Flaske Rhinskviin, som er god?

Muller. Paa Øieblikket. (ringer; en Opvarter kommer) En Flaske gammel Rhinskviin!

Stork (sagte). Det er en loierlig Mand; men det er det samme; seer jeg, at han beværter saadan hver Dag, saa vil jeg gjøre ham lykkelig; jeg tager i Huset hos ham som gratis Kostgænger; hvad Fortæring og Uleilighed angaaer, skal jeg sprække af Mad og doe af Commanderen. (Opvarteren bringer Viin og et Glas.)

Muller. Vær saa god!

Stork. Men De gjør mig dog vel Selskab, Hoistærede?

Muller. Altfor megen Ære. (ringer; Opvarteren kommer) Et Glas endnu! (Opvarteren gaaer og kommer strax efter med et Glas.)

Stork (sætter sig med Muller). De er ret en Mand efter mit Hoved, og det glæder mig ret, at vi er blevne bekjendte med hinanden — Skaal Svoger!

Muller. Svoger?!

Stork. Ja jeg kjender ikke til de kjobenhavnske Moder og Anstalter — jeg siger Svoger, og jeg haaber, at Svoger ogsaa siger Svoger til mig.

Muller. Men jeg veed ikke —

Stork. Naar jeg nu beder Svoger?

Muller (sagte). Det er en Original! (høit) Naar De endelig vil — Svoger!

Stork (giver ham Haanden). Svoger! — De skal see, jeg er en lystig Broer. — Jeg var bange, at Svoger var saadan en alvorlig, fornem Knurpotte; men nu seer jeg, De er en munter Fætter, ligesom jeg selv.

Muller (lystig). Fanden i Vold med Alvorlighed! — Glæden leve! (synger) For ret os paa Jorden at fryde —

Stork. He! he! he! Glæden leve! — Men hør, Svoger, hvorfor skal vi To sige De til hinanden? det binder Tungen — skal vi drikke Dus?

Muller. Men saamegen Ære —

Stork. Ah hvad Sladder! vi er to ligestemte Hjerter; vi sempletere med hinanden, og vi maae være Dus.

Muller. De har at befale her.

Stork. Aa hvad befale! — Bliver Deres Hjerte ikke blødt, røres De ikke indvendig ved denne Overeensstemmelse i vore Gemytter? Befale? ah, — vore Hjerter — de befale, og vi maae vor Herredød være Dus!

Muller. Nu vel, som De behager. (de drikke Dus med sammenslyngte Arme) Du!

Stork. Du! — Saa, nu er vi bundne til hinanden baade ved Venskabs og Slægtskabs Baand.

Muller. Slægtskabs? — He! he! he! vort Slægtskabs Baand er da ikke stærkere end en Spindelvæv!

Stork. Ikke nu; men med Tiden! — Ha! ha! ha! Nu vil jeg ind og ordne nogle Papirer, som angaaer Lottes Eiendom, og saa er jeg hos Dig igjen paa Øieblikket.

Muller. Vil Du spise paa Dit Værelse?

Stork. Nei, Du, jeg spiser med Dig, Du! — He! he! he! Du? — jeg kan ikke bare mig for at lee hver Gang jeg siger Du til Dig — He! he! he!

Muller. Jeg min Sjel heller ikke, naar jeg siger Du til Dig! He! he! he!

Stork (giver ham Haanden). Farvel saa længe Du! He! he! he!

Muller (slaaer til). Tak, Du! ha! ha! ha!

(Stork gaaer ind i No. 2.)

Ellevte Scene.

Muller (alene).

Ha! ha! ha! det er den naragtigste Kegle jeg i mine Dage

har kjendt! — Svoger og Du! Ha! ha! ha! Jeg kan slet ikke blive klog paa hans Snak! Jeg troer, han maa have en Skrue løs! Men det er det samme; han fortærer brav og hans Datter er en nydelig Glut — for Fanden! jeg gad heller være hans Svigersøn end hans Svoger. Han sagde, det var en lille Vildkat; maaskee hun ikke tog nogle Artigheder ilde op! Hun er smuk, og han sagde, hun havde Eiendom — det var en Kone for mig! Hu! mit Hjerte staaer allerede i lys Lue!

Tolvte Scene.

Muller. Charlotte.

Charlotte (træder forsigtigt ud af Døren). Han er alene! jeg vil vove det, jeg vil ganske betroe mig til ham; han vil vist ikke være saa grusom, som min Onkel. (nærmer sig undselig) Min Herre!

Muller. Ah, høistærede Jomfru! har De Noget at befale?

Charlotte. Jeg kommer kun for at bønfalde. Jeg beder Dem, at De ikke vil møde min Tillid med Haardhed —

Muller. Ih! — Jeg er en Mand, som veed at sætte Priis paa smukke Damers Tillid.

Charlotte. Jeg seer Dem i Dag for første Gang, og dog maa jeg tilstaae Dem, at jeg — at jeg —

Muller. Skal jeg spare Dem Ordet? at De er forelsket.

Charlotte. Han har sagt Dem det? — Nu vel, min Herre, De seer ud til at være en munter, venlig Mand, — ikke sandt, De vil ikke tage det ilde op?

Muller. Tage det ilde op? (sagte) Jeg troer, at Papa har smittet den nydelige Glut! (høit) Nei langtfra, jeg kan godt

lide, at de unge Piger elske, især hvis jeg var saa lykkelig at være Gjenstanden for Deres Kjærlighed.

Charlotte. De spøger, min Herre!

Muller. For en Ulykke, nei, Jomfru Stork! Jeg kan nok begribe, det er en Adonis, som har fængslet Deres Hjerte; men det duer ikke, det duer, min Sjel, ikke. Det smukkeste Ansigt faaer Rynker, og dem skye Amorinerne. Nei, see De paa mig! Jeg er et godt Gemyt, lystig, fyrig — en Diamant — jeg mener i Henseende til Uforanderlighed — mit Lune og mit Gemyt taber aldrig Couleur saalænge jeg har en Draabe i min Kjælder, mit Haar bliver aldrig graat, det er bruunt forlorent, min Mave svinder aldrig ind saalænge min Doctor ikke bliver saa samvittighedsfuld, at han vil fortjene de Penge, jeg aarlig giver ham — kort sagt, jeg er en Diamant — jeg frygter Intet uden Ilden, og finder jeg en Pige, saa smuk og god som De, der vil slukke den, der nu har begyndt at rase i mit Bryst, saa trodser jeg baade Død og Doctor.

Charlotte. De gjør mig høist forundret; Deres Søn —

Muller. Min Søn —? Hvad han?

Charlotte. Skal have min Haand —

Muller. Hvad? Er det ham De er slaaet i? Naa, nu veed jeg Besked — Svoger! ha! ha! ha! og Du, he! he! he! Nei, hør nu, min sødeste Glut! De er smuk; men De har ingen Smag; det er en døsig Klodrian, han duer ikke til Ægtemand. Tag ham ikke, De bliver min Sjel narret!

Charlotte. Men jeg vil jo heller ikke have ham.

Muller. Det gjør De klogt i; giv ham en lang Næse, og tag De mig.

Charlotte. Hvorledes? Vil De bedrage Deres egen Søn?

Muller. Hvorfor ikke, min Prindsesse? jeg vil være Kong

Philip, han er Don Carlos, og De skal være Dronning Lisbeth, min Guddommelige! — Jeg vil sætte Dem paa Tronen i Diamanten.

Charlotte. Saa er jeg jo ligesaa ulykkelig.

Muller. Ulykkelig? Det Ord maa De ikke nævne inden mine Dørre, Fortryllende! Her er Lykkens Tempel! — Viin og Kjærlighed! — Bryd Dem ikke om mit falske Haar; mit Hjerte er ægte, og mine Kinders Rødme er, Fanden tage mig! ogsaa ægte; men det er ikke Blyhed, det er Glæden, det er Bacchus, det er Amors gnistrende Fakkel, der brænder paa dem, det er mit Hjertes Luer, der slaae ud igjennem Taget. — Ulykke? Fanden i Vold med Ulykke! Jeg er lykkelig, og De skal ogsaa være lykkelig! (vil omfavne hende.)

Charlotte (med ædel Uvillie). Min Herre, da jeg henvendte mig til Dem, troede jeg, at De fortjente min Tillid; jeg seer, at De er lav nok til at misbruge den, ja endogsaa til at haane mig, fordi De veed, at min Skjæbne hviler i Deres Haand! Vogt Dem! Deres Haan kunde maaskee blive Dem dyrt betalt; thi om ogsaa alle Andre forlade mig, saa er der dog Een, der elsker, beklager og hævner mig.

Muller (forbloffet). Hoistærede — ædle Jomfru Stork! Deres Skjæbne i min Haand — og min Søn — og Deres Vrede — (sagte) Jeg forstaaer ikke et Ord af det altsammen; jeg er ganske confus i Hovedet. (høit) Ja, som De vil; vil De ikke have mig, saa tag ham; men De siger jo, at De vil ikke have ham — og — jeg kan hverken finde ind eller ud af det. — Tag ham, eller tag ham ikke; men det er en Klodrian, en Tosse, en — det er min Søn, jeg siger ikke mere! De staaer selv Deres Lykke i Veien! Ingen uden Bacchus skulde lokke mig fra Deres Side; men han — tænk bare paa, han veed, at De kommer og saa

render han bort for at høre Catalani — aa! aa! — Som sagt, De kommer til at fortryde det, hvis De tager ham. (løber ud.)

Trettende Scene.

Charlotte (alene).

Jeg arme, ulykkelige Pige! hvor skal jeg finde Hjælp og Trøst? — Den Ene er grusom, den Anden vanvittig! ja, Commerceraaden maa være gaaet fra Forstanden; han lader mig komme herover for at gifte mig med sin Søn; og da jeg kommer, raader han mig derfra og frier selv til mig. O Gud! Carl! Carl! vidste Du blot, hvor ulykkelig jeg er!

Fjortende Scene.

Charlotte. Selman.

Selman. (som har lyttet i Døren, lister sig frem og slynger sin Arm om hende). Jeg veed det, Charlotte, og tænker kun paa, hvorledes jeg kan frelse Dig.

Charlotte. Hvad? Carl! Hvorledes kommer Du her?

Selman. Paa den naturligste Maade af Verden; jeg er taget herover for at frelse Dig, og logerer her.

Charlotte. Hos Commerceraaden?

Selman. Du tager feil! Du er ikke hos nogen Commerceraad, men i Gjæstgiverstedet Diamanten.

Charlotte. Hvad?! — Hvorledes gaaer det til?!

Selman. Jeg har bestukket Postkarlen og han har seilet Din Onkel herind.

Charlotte. Men denne Mand, som vi have anseet for Commerceraad —

Selman. Er Værten Muller, en naragtig Person, som jeg vilde havt paa vort Partie for at narre Din Onkel; men han var saa hidsig, at —

Charlotte. Saa veed han heller ikke at min Onkel troer, han er i et andet Huus.

Selman. Havde han ellers talt saaledes til Dig?

Charlotte. Det veed Du?

Selman. Jeg har hørt det altsammen; men jeg turde ikke træde frem, for ikke at fordærve hvad Hændelsen har været saa artig at gjøre for os.

Charlotte. Hvad er Din Hensigt?

Selman. At kapre Dig fra den Gamle og gjøre Dig til min Kone.

Charlotte. O Gud! Jeg hører min Onkel, skynd Dig herfra!

Selman. Vær rolig, han kjender mig jo ikke, og Du skal see, at jeg ikke alene kan slaaes og elske, men ogsaa spille Comedie.

Femtende Scene.

De Forrige. Stork.

Stork. See her har jeg nu alle Papirerne — Men hvad er det for en ung Herre, der staaer og passiarer med Lotte?

Selman (lader som han ikke seer ham og siger med paatagen smægtende Stemme). Jeg forsikkrer Dem til, det er overordentligt — saadan en Stemme — og saadan en Fyldighed — og saadanne Triller — lad nogen

af Vore gjøre det -- jo, de bare sig nok! Det er umaadeligt mageløst!

Charlotte (som ikke fatter hans Idee). Saa? Ja det er ganske vist! Hvem er det ellers De mener?

Selman. Ih, Hende, den Store, den Eneste, den — Catalani.

Charlotte. Ah, ja saa!

Selman. Jeg havde før læst meget deiligt om hendes Sang; men det tilstaaer jeg, det er endnu smukkere at høre den. Ellers er det mig kjært, at De ogsaa holder af Musik; det vil give et harmonisk Ægteskab — o, jeg er Deres Onkel uendelig forbunden, fordi han skjænker mig Deres Haand og Hjerte.

Charlotte. Deres Opforsel er saa artig og Deres Underholdning saa aandrig, at jeg kunde faae Lyst til selv at skjænke Dem begge Dele?

Stork (træder frem). Det kan jeg lide, Lotte! (Begge lade som de blive overraskede og stotte til hinanden med nedslagne Öine). Naa, naa! I skal ikke blive saa blye, Børnlille! Det er jo en anstændig og forsvarlig Kjærlighed. Hvad sagde jeg, Lotte? sagde jeg ikke altid, at naar Du bare først saae den unge Herre, saa vilde Du snart glemme Loitnanten?

Charlotte. Forlad mig, siden jeg saae den unge Herre, staaer Lieutenantens Billed præget i mit Hjerte med uudslettelige Træk.

Stork. Ih! det var net, det!

Selman. Men hvad er det for en Lieutenant? —

Stork. Aa, det er et Slags Menneske, som ikke fortjener Deres Opmærksomhed. (sagte til hende). Men er Du gal?

Charlotte. De behøver ikke at hviske, Onkel! jeg siger det høit, og min tilkommende Mand maa gjerne høre det.

Stork. Naa, det maa han? — ja hvis han vil, for mig gjerne.

Charlotte. Han ligner ham paa et Haar, og De kunde aldrig gjøre mig lykkeligere end ved at forene mig med denne Mand, naar De forbyder mig at tage den anden.

Stork. Det var jo en Lykke.

Selman. De smigrer mig uendeligt, Jomfru.

Stork. Gu gjør hun ikke nei! De er en smuk Mand, og jeg kan godt lide Dem.

Selman. Gid De altid vilde sige det.

Stork. Det vil jeg altid sige; hvorfor skulde jeg ikke det? Men nu vil jeg gaae ind og see, at jeg kan faae fat paa Deres Fader. Vi har alt drukket Svogerskab — vi er Dus! Det er en galant Mand! Jeg vil nu afgjøre alting med ham angaaende Medgiften, saa kan I holde Jaord endnu i Aften; det er Synd at Tiden skal gaae tilspilde.

Selman (sagte). Hvad skal jeg gjøre? kommer han til at tale med Værten førend jeg, saa bliver alting røbet. (høit) De har Ret, høistærede Hr. Svigerfader! man bør aldrig opsætte Noget; det kan volde Ubehageligheder og — siden vi tale om Ubehageligheder, — har De seet om Deres Kufferter er i Orden?

Stork. Nei jeg har ikke.

Selman (som om han søgte at dølge en Urolighed). Saa?

Stork. Men hvad har Ubehageligheder og Deres Saa med mine Kufferter at bestille? — De gjør mig ganske forskrækket.

Selman. Jeg vil sige Dem reent ud, at uagtet al den Omsorg min Fader bærer for sine Gjæster, blev der dog i forrige Uge brudt en Kuffert op her i Gaarden.

Stork. Hvad for noget?! Aa Gud hjælpe mig arme Mand!

Det er slet ikke smukt af Svoger, at han ikke passer bedre paa Folks Toi.

Selman. Han er undertiden en Smule forvirret hen ad Aften.

Stork. Syntes jeg det ikke nok! Men fordi hans Hoved er kommet i Forvirring, kan jeg ikke være tjent med at mine Kufferter komme i Forvirring. Jeg maa strax ned og —

Selman. Jeg skal gaae ned; maaskee jeg seer bedre end De.

Stork. Nei, naar det angaaer mine Eiendele, saa seer jeg bedre end alle Andre. Jeg skjælver over mit hele Legeme. Ja, er der Noget borte, saa skal Svoger erstatte mig det til Skilling og Hvid! Jeg vil ikke miste en Traad af hvad der er mit, enten det saa er hos Slægt eller Venner! (løber ud i Baggrunden.)

Sextende Scene.

Charlotte. Selman.

Selman. Det var vor Lykke, at jeg fik ham til at styre ned i Gaarden. Jeg vil nu see til at faae fat paa Værten og tale ham til med Fornuft, for at faae ham paa vor Side.

Charlotte. Og hvad har Du saa isinde?

Selman. Først og fremmest at gjøre Dig til min Prise. Jeg vil bede Værten, at han vil lade Din Onkel blive i den Tanke, at han er Commerceraaden; thi hvorvel Hændelsen hidtil har frelst os fra at blive røbede, saa er jeg dog bange for, at det vil skee, naar han viser Værten Documenterne. Lykken kjender ikke til Passatvinde.

Charlotte. Opdager han det Puds, Du har spillet ham, bliver han endnu mere fjendsk paa Dig.

Selman. Vær Du rolig; hvis han blot i en Time anseer mig for Commerceraadens Søn, saa tænker jeg, at vi nok skal komme ham lykkelig ud af Sigte. Siig mig, min flinke Glut! har Du Mod til at flygte med en ærlig Sømand?

Charlotte. O, om det var til Verdens Ende! Er der Valg imellem Frihed og evigt Fængsel?

Selman. Saa vær klar, naar jeg giver Dig Signal. Nu kan det ikke nytte at vi tage Flugten, han kunde snart opdage det og sætte efter os; vi maae blive til der bliver lidt mere roligt i Huset; desuden maa jeg først hen til min Faders Commissionair, for at ransonere os til Reisen. Jeg skal give Dig Signal, naar det er Tid. Jeg har da en forspændt Vogn henne i næste Gade, vi sætte os i den og rulle ud til en Præst ikke langt herfra, en gammel Skolekammerat, som vil laane os Huus, indtil jeg har bragt alt i Orden og kan gjøre Dig til Min for evig. (kysser hendes Haand.)

Syttende Scene.

De Forrige. Frederik.

Frederik (ilende). Varsko ved Roret, Hr. Lieut — Jeg beder Herskabet mangfoldig om Forladelse hvis jeg kommer til Uleilighed; men der begynder at gaae huul Sø!

Selman. Hvorledes?

Frederik. Jeg laae paa Udkig nede i Gaarden, just som den gamle Stork kommer flyvende og raaber paa sine Kufferter. Den tossede David, som stod dernede, sagde, de vare bragte op. Det er Løgn, Knægt! raabte den Gamle, de ere ikke bragte op! Jeg vil see dem, jeg vil have dem! Hvor er Commerceraaden?

— Hvilken Commerceraad? — Ih, Commerceraad Berger! — Ja, Gud hjælpe ham, sagde David. Hvorfor det? raabte den Gamle. Jo ham seer det nok galt ud med: de sige i Byen, at han nok gaaer i Morgen! — Hvor gaaer han da hen? — Ih, han gaaer i Slutteriet! — I Slutteriet! raabte den Gamle og slog Hænderne sammen. — I Slutteriet! og mine Kufferter? — Dem skal jeg vise Dem, sagde David, og travede op ad Bagtrappen med den Gamle, der gik ligesom i Taaget af bare Forbauselse. See, dette har jeg den Ære at rapportere, Hr. Lieutenant!

Selman. Det er virkelig sandt, hvad David har sagt, og jeg haaber, at det er en Grund mere til at vente hans Tilgivelse for vor Flugt. Frederik, gaa ned igjen og hold klar til at lette!

Frederik. Jeg er klar, Hr. Lieutenant! Jeg venter bare paa Signal til at sætte Seil til og styre afsted med det nysselige lille Pigebarn. — Bitterdød! det er en Kone for en Orlogsmand; smuk som en Nat under Linien, og — jeg har et skarpt Syn maa De troe, skjøn Jomfru! — men det siger jeg og det skal jeg vedstaae: De har et Par Luger, hvorigjennem man kan see lige ned i Lasten! Men min Lieutenant, det er ogsaa en Perle —

Selman. Aa, Sladder! skynd Dig bare.

Frederik. Jeg gaaer, jeg gaaer! Men jeg siger det, at stod det mig an at bande i skjøn Jomfrus Presence, saa vilde jeg sige: min Lieutenant er Fanden annamme mig det bedste Menneske under Solen, og lidt til!

Attende Scene.

Charlotte. Selman.

Charlotte. Den ærlige Karl! — Men jeg frygter, at min Onkel nu strax farer i Værten og fordærver vor Plan.

Selman. Jeg maa søge at hindre det. Stille, han kommer!

Nittende Scene.

De Forrige. Stork.

Selman (i sin forrige Tone). Naa, Hr. Svigerfader! Deres Kufferter ere dog vel i Sikkerhed?

Stork (koldt). Ja, mine Kufferter, men ikke jeg!

Selman. De gjør mig ganske forskrækket! Er der tilstødt Dem Noget?

Stork. Nei, men jeg hører, at Deres Fader har faaet et slemt Stød.

Selman. Hvad? er min Fader faldet?

Stork. Ja forbandet — i mine Tanker. Jeg havde troet, at hans Huus aldrig kunde vakle —

Selman. Men jeg skjælver af Skræk. Vakler Huset?

Stork. Ja gu vakler det! og efter hvad Rygtet siger, saa falder det nok i Morgen.

Selman. Men saa lad os ikke blive her et Dieblik længer. (tager Charlotte ved Haanden og lader som han vil gaae.)

Stork. Nei, nei! ikke saa! Jeg seer nok, at De tager Tingen som Spøg; men jeg er alvorlig, det er jeg, og jeg maa bede Dem, at De, indtil jeg har talt med Deres Fader, ikke mere omgaaes min Myndling.

Selman. Men hvorfor?

Stork. Fordi det er usommeligt, at saadanne unge Mennesker omgaaes hinanden uden deres Foresattes Samtykke.

Selman. Vil De gjøre mig ulykkelig? jeg bærer den inderligste Kjærlighed til hende.

Stork. Det er bravt; men det er Noget, man ikke skal rutte med; gjem den til I bliver gifte. Hvorfor er der saa mange ulykkelige Ægteskaber? — Fordi de har ødslet med Kjærligheden i Frierdagene, saa de ikke har nogen tilbage i Ægteskabet. Naar man tager og tager af en Capital, saa bliver der tilsidst Intet tilovers, om den saa var saa stor som den engelske Bank, det er en Ting, som jeg forstaaer mig paa. Men siden vi taler om Capitaler — Lotte! gaa Du paa Dit Værelse.

Charlotte. Men, kjære Onkel!

Stork. Som jeg siger, paa Dit Værelse.

Selman. Hr. Stork! jeg seer, hvad De har isinde; De vil berøve mig min Kjæreste for at gifte hende med min Medbeiler.

Stork. Med Officeren? Aldrig, min Herre! aldrig! før skal jeg søge Dispensation og gifte mig selv med hende.

Selman. De søger blot at føre mig bag Lyset! — De veed, han er rig.

Stork. Han faaer hende ikke, siger jeg. Men gaa nu paa Dit Værelse, Lotte!

Charlotte (til Selman). De seer, hvor haard min Onkel er imod mig. Hvis De virkelig elsker mig, saa bortryd snart Hindringerne for vort Giftermaal og befri mig fra mit Fangenskab.

(gaaer ind i No. 3.)

Tyvende Scene.

Selman. Stork.

Selman (siger idet hun gaaer). Vær rolig! inden Klokken 12 skal De sikkert være i mine Arme.

Stork. Det skal være mig kjært.

Selman. Er De vis paa det?

Stork. Ja saa mæn er jeg vis paa det! Hvis Deres Hr. Fader af sine Bøger kan bevise, at Rygtet har løiet, saa ønsker jeg Ingen heller til Svigerson end Dem.

Selman. Jeg takker for de gode Tanker, De har om mig.

Stork. Ah, der har vi Deres Fader; nu kan vi strax afgjøre Sagen.

Selman (sagte). Naa, det bliver en smuk Scene!

En og tyvende Scene.

De Forrige. Muller.

Muller. Naa, Svoger! Bordet er dækket! Naar Du behager! — Du skal faae en Duepostei — ah! — den er dyr, men det bryder Du Dig vel ikke om?

Stork. Nei, jo dyrere jo bedre — (sagte) siden jeg ikke skal betale den. (høit) Men førend jeg gaaer til Bords er der en Ting, jeg vil spørge Dig om.

Muller. Spørg, Hr. Svoger! spørg!

Selman. Men hvad er det nu værdt —

Stork. Tør jeg bede Dem, unge Herre! det er en Ting, som De ikke har Forstand paa. — Du maa love mig, at Du ikke vil tage det ilde op, men Enhver er sig jo selv nærmest.

Muller. Rigtig, det er ogsaa mit Valgsprog.

Stork. Jeg har nu talt med Din Søn —

Muller. Saa?

Stork. Og han siger, han elsker Lotte.

Muller. Det har han ikke talt et Ord til mig om.

Stork (til Selman). Har De ikke sagt det, unge Herre?

Selman. Jo!

Stork. Der kan Du selv høre.

Muller. Men hvad Fanden —

Selman (sagte til Muller). Tal ham efter Munden, han er forrykt.

Muller. Tænkte jeg det ikke nok! — Nu ja, elsker han hende — lad gaae! jeg har Intet derimod.

Stork. Men jeg har Meget derimod.

Muller. Saa lad ham da lade være at elske hende.

Stork. Ja, den Snak er god nok; men jeg er ikke taget herover og har sat store Penge til for at lade mig fixere — det forstaaer sig, Lotte skal faae Lov at betale hver Skilling; men jeg bør jo see paa hendes Tarv.

Muller. Naa, og saa?

Stork. Saa troer jeg, at jeg har Ret til at spørge Dig: er det sandt, at Du er nærved at gaae Fallit?

Muller. Hvad behager? — Det gaaer for vidt, og enten Du er gal eller klog, saa siger jeg, at Du taler som en Æreskjænder, som en Slyngel, en Nar, en —

Stork. Men Gud bevares, Hr. Commerceraad —

Muller. Commerceraad? — Hvad vil De sige med det, Hr. Stork? Jeg er en Mand, der betaler Enhver Sit, og jeg taaler ikke at Nogen i mit eget Huus læderer min Ære —

Stork. Men kjæreste Hr. Commerceraad —

Muller. Men kjæreste Hr. Stork! jeg hverken er eller vil være Commerceraad.

Stork. Jo gu er Du Commerceraad, nu sver jeg!

Muller. Men hvad skal alt dette betyde? Her kommer et Menneske, som jeg ikke kjender det mindste til —

Stork. Kjender Du mig ikke, Svoger? — Jo, min Sjel, kjender Du mig.

Muller. Nei, min Sjel, kjender jeg Dig ikke, nei! Jeg maa jo dog vide, hvem jeg kjender og hvem jeg ikke kjender.

Stork. Maa jeg da ikke ogsaa vide, hvem jeg kjender? Vi har staaet i Forbindelse med hinanden i mange Aar. —

Muller. Vi? — Du maa have staaet i Forbindelse med Fanden, men ikke med mig; jeg har aldrig havt Omgang med Daarekistelemmer.

Stork. Daarekistelemmer? — Du er grov, Svoger! Jeg kommer til Dig paa den hofligste Maade af Verden, jeg vil spise, jeg vil drikke, jeg vil gjøre Dig Uleilighed af alle Kræfter, bare for at Du skal holde af mig, og saa overfuser Du mig paa den uanstændigste Maade. Jeg vil sporge Din Son —

Muller. Min Son, min Son, hvad vil Du sige med Din Sonnesnak?

Stork. Ih, jeg siger, jeg vil sporge Din Son, som her staaer.

Muller. Er det min Son? Du er jo gal! Det er ikke min Son!

Stork (forbauset, ved sig selv). Nu kjender han ikke sin egen Son! Ulykken har skilt ham ved Forstanden. (høit) Men kjæreste Svoger! lad Dig dog sige — det er jo Din kjodelige Son.

Muller. Hvad, Du gamle uforskammede Tolper! hvor tør Du understaae Dig, at sige, at —

Stork (iler til Selman). Hør, min Herre!

Muller (ligeledes). Hør, min Herre!

Stork. Er De ikke hans Son?

Muller. Er De min Son?

Selman. Tillad et Dieblik, saa skal jeg strax oplyse Dem

om det Hele. (trækker Stork til Side). Jeg seer, jeg kan ikke dølge min Faders Skam; derfor vil jeg tilstaae, at han paa den senere Tid har slaaet sig til Flasken, saa at han om Aftenen ikke veed, hvad han selv siger.

Stork. Ih bevares! Saa maa jo jeg, som en fornuftig Mand, snakke ham efter Munden.

Selman. Rigtig! For Resten er han saa vred, fordi Rygtet virkelig er usandt; han er en hovedrig Mand.

Stork. Saa maa man finde sig i hans Griller.

Selman. Jeg skal paa Dieblikket stille ham tilfreds. (tager Muller tilside) Jeg kjender denne Original; det er en rig Mand fra Jylland, som har den fixe Idee, at hans Datter aldrig kan blive gift; han vil derfor tvinge hende paa alle de Mandfolk, han træffer paa; han har næsten gjort den stakkels Pige forrykt med.

Muller. Ih! det arme Pigebarn.

Selman. Gjør mig den Tjeneste, at tale ham efter Munden, for Pigens Skyld; og vil De gjøre en god Gjerning, saa slut ham inde og send ham over til hans Familie.

Muller. Ja, det vil jeg med Fornøielse. Men jeg er bange for, at han, siden han er saa forrykt i Hovedet, ikke husker paa, hvad han har begjært her i Huset.

Selman. Det er nok muligt.

Muller. Da er det ilde; thi endskjøndt han kun har været her et Par Timers Tid, saa har han fortæret forskrækkeligt; det er en reen Fraadser.

Selman. Naar De blot sender ham tilbage til Familien, saa betaler den gjerne det og mere til.

Muller. Saa skal han tilbage. Men nu skal De see hvor fiint jeg skal bære mig ad! (nærmer sig til Stork) Hoistærede Hr. Svoger!

Stork. Kjæreste Hr. Svoger!

Muller. Jeg har fornærmet Dig! Du har Ret og jeg har Uret. — Kan Du tilgive?

Stork. Af mit ganske Hjerte. Men veed Du hvad, jeg vilde talt med Dig om Medgiften —

Muller. Som Du vil give Din Datter.

Stork. Min Datter? Nei, min Broderdatter.

Muller. Naa, saa nu er Din Datter Din Broderdatter? (sagte til Selman) Han er jo bindegal! Han kjender ikke mere sit eget Barn.

Stork. Er min Datter min Broderdatter?! (sagte til Selman) Men hvad er det for Vaas? Det er jo skrækkeligt som han drikker.

Muller. Det er vel bedst, at vi blive til i Morgen med at tale om Medgiften.

Stork. Det mener jeg med. Det er ikke altid, man er oplagt til saadant Noget om Aftenen. (byder ham en Priis) Behager Svoger?

Muller. Takker! Svoger spiser vel ogsaa helst paa sit Værelse i Aften for at komme lidt tidlig til Ro?

Stork. Du har gjættet mine Tanker! (sagte) Jeg gidder ikke siddet til Bords med den Drukkenbolt.

Muller (sagte). Han var istand til at antaste alle mine Gjæster ved Bordet.

Stork. Naa saa siger jeg god Nat, Svoger! (sagte) Nu vil jeg gåae ind og drikke min Flaske i Ro.

Muller. God Nat, Svoger! (sagte) Jeg vil strax gjøre Anmeldelse til Frederiks Hospital, at Hospitalsdragerne kan komme og befrie mig fra det halvgale Menneske.

Begge (falde hinanden om Halsen). God Nat, Svoger, og sov vel!
(Muller gaaer ud i Baggrunden, Stork ind i No. 2.)

To og tyvende Scene.

Helman (alene).

Ha! ha! ha! Den Ene troer, at den Anden er gal! Jeg har vundet Spillet; jeg maa paa Dieblikket hen at faae nogle Penge; thi det duer ikke at flygte med tomme Lommer. Jeg maa først sige Lotte Besked. — (iler til hendes Dør; men standser pludseligt) Nei, Kjærlighed er snaksom; det kunde sinke mig og røbe os.

Tre og tyvende Scene.

Helman. Frederik.

Frederik. Med Forlov, Hr. Lieutenant! hvad skal det betyde? Da Værten kom ud, sagde han til David, Du skal strax gaae ud paa Frederiks Hospital for mig; jeg vil ikke have det Daarekistelem under mit Tag nogen Nat.

Selman. Fortræffeligt! saa faae vi Tid til at sætte os i Sikkerhed. Jeg maa paa Dieblikket sørge for, at vi komme afsted. Frederik! den Gamle kjender Dig ikke; tag denne Seddel — (han skriver nogle Linier paa et Stykke Papir) Bank paa No. 3 og giv min Kjæreste det. Derpaa gaaer Du ned og bliver i Porten; jeg er her strax igjen. (iler ud.)

Fire og tyvende Scene.

Frederik (alene).

See, nu er jeg da bleven Kjærligheds-Coureer paa mine

gamle Dage! Rygtet siger, det skal være et indbringende Embed. Jeg vil see om Rygtet siger Sandhed. (banker paa Døren No. 3.)

Fem og tyvende Scene.

Frederik. Charlotte.

Charlotte. Ah, gamle Frederik? Hvad vil Han, min Ven?

Frederik. Deres Ven? Ja, det er jeg Jomfru, og Deres Kjærestes tro Drabant ligelunde.

Charlotte. Men hvad vil Han?

Frederik. Kan De ikke see det paa mig, skjøn Jomfru? saa skal jeg sige Dem det. Jeg er et Slags Signalfartøi, der skal varsko Dem om at lette.

Charlotte. Jeg forstaaer Ham ikke.

Frederik. Gjør De ikke det? Saa forstaaer Jomfruen kanskee Dette destobedre! (giver hende Sedlen.)

Charlotte. Ah, fra Carl! (læser) „Om et Qvarteer er jeg hos Dig; vær færdig og følg dristigt — jeg fører Dig til Kjærlighed og Frihed. Din Carl."

Sex og tyvende Scene.

De Forrige. Stork.

Stork. Men det er dog uforsigtigt af mig ikke at tage Nøglen til mig; hun er istand til — Hvad er det?! Har hun allerede gjort Bekjendtskab med Matroser? — saa er Lieutenanten nok i Farvandet. Her maa lures!

Charlotte (som endnu engang har gjennemlæst Seddelen). Siig ham

at jeg venter ham, siig ham, at jeg med Glæde — (stardser unkselig) har modtaget hans Seddel.

Frederik. Det skal min Sjel jeg, skjøn Jomfru!

Charlotte (giver ham Penge). Og der — tag dette for Sin Umag.

Frederik. Min Sjel har Rygtet Ret. Nei, jeg synes det er en Skam.

Charlotte. Tag det kun, det er ingen Skam at tage hvad der bydes af et godt Hjerte.

Frederik. Er det ikke? ja! ja! naar Jomfruen siger det, saa vil jeg troe det, for det er vist Ting, De forstaaer Dem bedre paa end jeg gamle Kameel! (gaaer.)

Syv og tyvende Scene.

Charlotte. Stork.

Charlotte. Hvor jeg er sjeleglad. Min Onkel er en gjerrig, haardhjertet Mand, han vil opoffre mig for sit Lune; kan Nogen da bebreide mig, at jeg søger Beskyttelse hos den, jeg elsker? — Min Onkel vil nok ogsaa tilgive mig dette Skridt, naar det først er gjort, — og det skal gjøres, jeg har Mod dertil; thi alt spaaer et heldigt Udfald. Vor List vil lykkes, maa lykkes.

Stork (har listet sig frem og griber pludselig hendes Haand, hvori hun har Seddelen). Listen vil ikke lykkes, skal ikke lykkes. —Jo, Du er en net Dame! — Herhid med Papiret!

Charlotte. Men, kjære Onkel! —

Stork. Hid med Papiret, siger jeg! (tager det) Hvad seer

jeg? fra Soofficeren! — O Du trædske Slange! Du Bedragerske! Stod Du ikke for og sagde det vakkre unge Menneske den ene Compliment efter den anden? og saa har Du ikke meent et Ord dermed.

Charlotte. Jeg forsikkrer Dem, Onkel, jeg meente det Altsammen.

Stork. Det er ikke sandt! Du sagde, Du elskede ham.

Charlotte. Det gjør jeg ogsaa!

Stork. Det er en skammelig Løgn! Du hader ham, bedrager ham!

Charlotte. Jeg forsikkrer Dem, at af alle Mennesker i Verden vil jeg mindst bedrage ham.

Stork. Nei, er det dog ikke forskrækkeligt! Kalder det ikke Hævn ned fra Himmelen? — at sige mig det lige i mine Dine — jeg, som selv har seet, —

Charlotte. De tager feil, Onkel!

Stork. Jeg tager ikke feil! Det er skammeligt! Fy! saadant et vakkert Menneske, som jeg agter og elsker, som det kunde være mit eget Barn —

Charlotte. Det er ikke sandt, De hader ham.

Stork. Hvad siger —! — Nei, nu har jeg aldrig hørt Mage til Uforskammethed! Men De skal komme til at undgjælde, Jomfru Næsviis! Strax herind i mit Værelse! (hun tøver). Vil Du strax ind, siger jeg! (støder hende ind og lukker Døren af.)

Charlotte (idet hun gaaer ind). O jeg arme ulykkelige Pige!

Stork. Ja, hyl nu, nu er det Tid! Jeg skal vise Dig, at jeg er fiffigere end baade Du og Din kjælne Hyrde! — Jeg hører Nogen! Jeg vil slukke Lysene og lure her i Krogen saa stille som en Muus. (slukker Lyset og gaaer hen i en Krog.)

Otte og tyvende Scene.

Stork (skjult). Selman (indhyllet i en stor Kappe).

Selman (ilende). Amor har Vinger! her er jeg alt igjen! Her er mørkt og stille! — Desto bedre! Døren er aaben, Alt spaaer mig Held! (gaaer ind i No. 3.)

Stork (iler hen og lukker Døren.) Men falder ud til Uheld! (høit) He! he! he! God Aften, Hr. Lieutenant! Jeg beder, at De for i Nat tager tiltakke med Leiligheden! Min Broderdatter kan, formedelst indtrufne Omstændigheder, ikke løbe bort med Dem, saa gjerne hun vilde; derimod overlader hun Dem sit Værelse til behagelig Afbenyttelse; det er virkelig saa galant, som De kan forlange.

Selman (banker paa). For Satan!

Stork. Band ikke, Hr. Lieutenant! for det er uchristeligt, og støi ikke, for det er uartigt, og jeg kunde let protestere Dem.

Selman. Gjør mig ikke rasende; jeg har Midler til at hævne mig.

Stork. Aa Gud bevares! om han har Pistoler hos sig! han er istand til at smelde en af mod Døren. (gaaer langt bort). Jeg beder Dem, jeg beder Dem, Hr. Officeer! find Dem i Billighed og —

Selman. Ti og luk op, ellers —

Stork. Aa, jeg arme Mand!

Ni og tyvende Scene.

De Forrige. Muller (med Lys).

Muller (kommer løbende). Hvad er her paafærde? Hvad er

det for en Skrigen? — Ih, det er jo min gale Svoger! Han er nok bange for sin egen Skygge, siden han har slukket Lyset.

Stork. Aa — det er — (sagte) Jeg kan dog ikke gjøre min egen Broderdatter til Skamme, og sige, Lieutenanten er der inde, saa tager Sønnen hende kanskee ikke. (høit) Aa, det er — jeg fik saadan en skrækkelig Kolik. (Han gaaer, jamrende sig, omkring i Værelset) Uh!

Muller (sagte). Jeg vilde ønske, at Hospitalets Folk vare her og kunde skille mig af med det gale Menneske. (høit) Men vil Du ikke gaae paa Dit Værelse, Svoger, og slaae Dig til Rolighed?

Stork. Nei, det kan jeg ikke! Jeg vil have, at de unge Mennesker skal holde Jaord endnu i Aften.

Muller. Hvilke unge Mennesker?

Stork. Det var ogsaa et Spørgsmaal. Ih! Din Søn og min Broderdatter!

Muller. Men, kjære Svoger, slaae Dig til Rolighed; Du snakker over Dig.

Stork. Hvad for Noget? vil Du gjøre mig gal?

Muller. Det behøves ikke.

Stork. Men hør, Menneskebarn! har Du ikke en Søn?

Muller. Jo.

Stork. Og for ham har Du friet til min Broderdatter?

Muller. Nei.

(Stork bliver forbauset og giver sig til at gaae frem og tilbage syngende.)

Muller. See bare hvilke Fagter han gjør, det bliver galere og galere!

Stork. Jeg har jo Dit egenhændige Brev.

Muller (beroligende ham). Du tager feil; jeg har aldrig skrevet saa meget som en Toddel til Dig.

Stork. Hør, Svoger, jeg vil ikke tale mere med Dig i Aften; thi jeg seer, at Du ikke er saa rigtig.

Muller. Hvad vil Du sige med det? Troer Du, jeg feiler Noget?

Stork. Nei, Du har altfor Meget.

Muller (kjærligt lokkende). Hør nu, Svoger, vær fornuftig, gaa op paa Dit Værelse, saa skal de strax komme og hente Dig.

Stork. Hvem skal hente mig?

Muller. Aa, det er nogle gode Venner —

Stork. Fanden i Vold med Venner! Jeg har ingen Venner. Jeg troede, at jeg skulde komme hertil og finde en Svoger, en Ven, en — ah, jeg gidder ikke tale med Folk, som have Noget i Hovedet.

Muller. Og jeg gidder ikke tale med Folk, som Intet have i Hovedet.

Stork (træder imod ham). Har jeg Intet i Hovedet?

Muller (ligeledes). Har jeg Noget i Hovedet?

Stork. Dril mig ikke, siger jeg Dig; thi jeg har ondt af det! Jeg kan vise Dig Dit Brev —

Muller. Lad mig see det; hvor er det?

Stork (rager i sin Brevtaske). See her er Din egen Haand.

Muller. Er det min Haand?

Stork. Vil Du nu gaae fra Din Haand?

Muller. Det er jo fra Commerceraad Berger.

Stork. Ja, og Du er Commerceraad Berger.

Muller. Jeg? — Fanden i Vold med den udpressede Citron! Han er jo fallit! — Nei, Værten i Diamanten, den galante Muller, min Faer!

Stork. Fallit!! — Saa er det dog sandt! — Gud bevares! han har reent mistet Forstanden af Sorg over sin Skjæbne. Han veed ikke selv hvem han er! — Men, kjæreste Hr. Commerceraad, vær Mand! Fordi Du er kommen paa Knæene, saa

kan der jo være Haab endnu, og kan vi ikke blive Svogre, saa kan vi jo blive Venner, og kan vi ikke —

Muller (opbragt). Hor, viig fra mig, Du Vanvids sorte Aand!

Stork. Det gaaer for vidt! — Din Søn skal aldrig faae min Broderdattter.

Muller. Jeg vilde vride Halsen om paa ham, hvis han tog hende.

Stork. Gjøres ikke nødigt! Jeg skal før give hende til min værste Fjende. — Stop! der falder mig Noget ind — ja, men jeg har svoret — ah hvad, forsvoren Ting gaaer snarest for sig. — Du skal see! Du skal see og forundre Dig! (gaaer hen til No. 2) Kom herud, Lotte!

Tredivte Scene.

De Forrige. Charlotte.

Stork. Seer Du, Lotte, denne Mand? Det skulde være Din Svigerfader; men det bliver der Intet af; hans egen Søn har sagt, at han drikker, og han har selv tilstaaet, at han er fallit.

Muller. Det er usandt, det er usandt!

Stork. Det er sandt, siger jeg, og jeg er ædru! (gaaer til No. 3) Kom herud, Hr. Lieutenant! (Selman træder ud med Kappen op for Ansigtet) En af Deres Krigskammerater tog min Kjæreste fra mig, og siden den Tid har jeg ikke kunnet taale at see en blaa Kjole; men nu — Deres Fader er en rig Mand, og Commerceraaden er en fattig Mand og en grov Mand — og — jeg giver Dem min Broderdatter.

Charlotte. Hvad siger De, kjæreste Onkel?

Stork. Jeg siger, jeg giver ham Dig, ja mæn gjør jeg saa!

Selman (lader Kappen synke). Og jeg takker Dem af mit Hjerte.

Stork (forfærdet). Men hvad er det? det er jo Din Søn, Commerceraad!

Muller. Bliv mig fra Livet, siger jeg, eller —

Stork. Men har De taget mig ved Næsen allesammen?

Selman. Vi har gjort det; men vi gjør det ikke mere; thi jeg er virkelig Lieutenant Selman.

Stork. Men Commerceraaden sagde jo selv før —

Selman. Denne Herre er ligesaa lidet Commerceraad, som jeg er hans Søn.

Stork. Hvad for Noget?!

Selman. Det er Hr. Muller, Værten i Diamanten.

Stork. Værten i Diamanten? Men hvad er det for Koglerie —

Selman. Alt er gaaet meget naturligt til. Min Opvarter havde underkjøbt Deres Kudsk til at kjøre Dem herhen.

Stork. Den Spidsbub!

Selman. Det var ellers Deres Lykke, at De ikke kom til Commerceraaden; thi Deres Ven havde virkelig kun til Hensigt at frie sig fra Fallit ved sin Søns Giftermaal med Charlotte.

Stork. Den Kjeltring af en Ven!

Muller. Ah, nu erindrer jeg mig Deres Anmodning om min Hjælp, Hr. Lieutenant! Nu kan jeg begribe det Altsammen.

Stork. Jeg ogsaa, jeg ogsaa! Men der falder mig Noget ind; jeg har altsaa ligget og sat Penge til paa et Værtshuus.

Selman. Jeg betaler Alt, hvad De har fortæret og vil fortære.

Stork. De er en prægtig Mand, De forsoner mig igjen med Sovæsenet. — Hvor Dueposteien nu skal smage mig! Aa, vil Du ikke sorge for, Svo — men det er sandt; paa den Maade er De jo et Menneske, som jeg slet ikke kjender?

Muller. Hoistærede Herre, det har jeg jo sagt Dem hele Tiden.

Stork. Men hvorfor skal jeg saa være Dus og Svoger med Dem? — Det er nok det bedste, at vi drikke Dis igjen.

Muller. Som De befaler.

En og tredivte Scene.

De Forrige. David.

David. Nu er jeg her med Dragerne fra Hospitalet for at hente den Gale.

Muller. Vil Du holde mig Din Mund og gaae!

David. Men De vil have ham med.

Muller. Saa lad dem tage Dig, saa gaaer de ikke forgjæves.

David. Jeg synes det var bedre, om Herren gik ned til dem. (gaaer.)

To og tredivte Scene.

De Forrige (uden David).

Stork. Hvad er det for en Gal, De har her i Huset?

Muller. Det er En, som nu er bleven klog igjen. — Jeg vil sige Dem reent ud, at Lieutenanten slog paa, at De var gal, og jeg var selv nærved at troe det.

Stork. Ih Kors bevares!

Tre og tredivte Scene.

De Forrige. Frederik.

Frederik. Men Hr. Lieutenant, hvor længe — Ei, ei, her er De nok i fuld Bataille.

Selman. Nei, gamle Frederik! Du kommer som Du var kaldet, for at være nærværende ved Fredens Underskrift og hilse paa min Brud.

Frederik. Nei, fik han Dem paa Slæbetouget, lille Jomfru! Naa, det glæder mig den — naa! der havde jeg, Fanden komme i det, nær sat en Trumf paa; men saadan gaaer det mig immer: naar jeg er glad, saa glemmer jeg altid den fine Levemaade — jeg vil tjene Hende, skjøn Jomfru! og sige Hende hvoraf det kommer; det kommer, gid jeg skee en Ulykke, af det, at Glæden er et Glar, som Hjertet skinner igjennem med alle dets Lyder og Dyder. Jeg gratulerer Herskabet samtlig, og ønsker god Vind og smult Vande!

Stork. He! he! he! Det er en lystig Fyr — og hør, Børn, nu vil vi alle være lystige Fyre! Hr. Svog — Hr. Vært vilde jeg sige! vi vil have en brillant Aftensmad og Champagner, der — svup! kan sprøite op til Loftet; det er Lieutenanten, som betaler. — Ha! ha! ha! Min Hr. Ven, Commerceraaden, den Slyngel, han vil gjøre et langt Ansigt, naar han hører dette! — Ja, det var da ogsaa Misforstaaelse paa Misforstaaelse — men det er det samme; jeg haaber, at alle disse Misforstaaelser ville tilveiebringe os en ganske overordentlig god Forstaaelse. Hvad mener I, Børnlille?

Alle. Der er ingen Tvivl om!

Hvilken er den Rette?

Vaudeville i 1 Act.

(1829.)

Personerne.

Frøken **Steen**;
Frederikke, hendes Broderdatter.
Boghandler **Lærke**;
Gustav, hans Brodersøn.
Mikkel, Frøkenens Tjener.

(Et Værelse hos Frøken Steen.)

Første Scene.

Frøkenen (i Begreb med at læse et Manuscript). **Mikkel** (staaer foran hende, halv forvende, med foldede Hænder).

Frøkenen. Men hvad er dog det, der staaer? Mine Ideers Strøm har i Slutningen opslugt mine Udtryks Klarhed — Ah, nu har jeg det! (læser) „Clelia, den yndige Liniedandser, stirrede, hensmeltet i ubeskrivelig Henrykkelse, paa sin elskede Daphne, som med ubeskrivelig himmelsk Salighed rakte ham sin silkebløde Liliehaand og sagde med en huld Fløitestemme: „Hvad er Cherubers Salighed mod Din Elskedes? — Din høie Kunst —" Læg Mærke til denne Fiinhed, Mikkel! Helten er Liniedandser — „Din høie Kunst henrev mig; nu skal jeg hensmægte Livet ved Din elskovsglødende Barm — o, jeg er ubeskrivelig lykkelig! Ende!" (lægger Manuscriptet og raaber triumferende) Naa, hvad siger Han? Er min Roman ikke fortryllende?

Mikkel (farer op). Aa, det er en ubeskrivelig, forskrækkelig pæn Roman!

Frøkenen. Har Han lagt Mærke til, hvorledes alle bittre Følelser i Slutningen ligesom hendaane i en sød Slum?

Mikkel. I Slutningen? Frøkenen er saamæn altfor beskeden; jeg mærkede allerede et Slags sød Bedøvelse forend De kom til Midten.

Frøkenen. Virkelig? Han har Smag, Mikkel! Han har Receptivitet for det Skjønne. Han er Tjener, men — Han burde være noget Andet. Jeg fortryder ikke, at jeg har nedladt mig til at forelæse Ham min Roman: Han er her den Eneste der forstaaer og fatter mig!

Mikkel. O jeg beder! Frøkenen gjør mig ganske rød! Om jeg har en Smule Dannelse, saa er det jo intet Under. Jeg har fra min Ungdom havt stadig Øvelse i æsthetiske Forretninger. I mit trettende Aar blev jeg allerede dimitteret ud af Sinkelexien, fordi jeg, istedetfor amare, conjugerede plangere in facto paa mine Kammeraters Pandebrask; siden den Tid har jeg dyrket de fleste boglige Kunster: Bogbinderie, Bogtrykkerie, Boghandlerie &c., og da jeg kom i Frøkenens Tjeneste havde jeg tilbragt et halvt Aar paa Regentsen, saa jeg stedse har staaet i en meget fortrolig Berørelse med Literaturen

Frøkenen. Saa Han har været paa Regentsen?

Mikkel. Ja, jeg havde oprettet et Slags Conservatorium for Støvler; men det vandt ikke noget særdeles Bifald; jeg forsikrer Frøkenen, at for ret at conservere Støvlerne tog jeg mig af dem, som det kunde være mine egne, men jeg kunde aldrig faae Saalerne til at holde Overlæderet ud.

Frøkenen. Siden Han har været paa Regentsen, saa kjender Han vel denne Mossjø Lærke, som var saa impertinent mod min stakkels Skovtyv?

Mikkel. Frøkenens stakkels Skovtyv?

Frøkenen. Ja, min sidste Roman.

Mikkel. Naa! Jo, den Lærke kjender jeg meget godt og hans umenneskelige Behandling af Deres herlige Skovtyv med; jeg har selv havt Fingre i Recensionen.

Frøkenen. Hvad? i den skjændige Pasquil?

Mikkel. Ja, jeg bragte den i Trykkeriet.

Frøkenen. Det tilgive Himlen Ham, Mikkel! jeg kan ikke.

Mikkel. Aa jo, gjør det, naadige Frøken! Lad ikke Deres Forbandelse ligge og betynge mig. Posito, jeg sætter ogsaa, at jeg havde været saa lykkelig dengang at kjende Frøkenen, saa vidste jeg jo dog ikke, at det var Deres Skovtyv; paa Titelbladet hed jo Forfatterinden Heloise Smaragd.

Frøkenen. Vidste ikke hele Verden at jeg — jeg var denne Smaragd?

Mikkel. Saa sandt jeg staaer en Synder her for Frøkenens naadige Øine, jeg vidste ikke, at De var denne kostelige Steen, og Hr. Lærke ikke heller.

Frøkenen. Ti, Mikkel! undskyld ham ikke, jeg kjender hans sorte Sjel! — Seer Han: da min Niece var inde i Kjøbenhavn for et Aarstid siden, gjorde han Bekjendtskab med hende paa et Bal. Hendes salig Fader, min afdøde Broder, har efterladt hende en betydelig Formue, og, efter mine indstændige Bønner og af Agtelse for min Forstand, gjort hendes Giftermaal ganske afhængigt af mig. Pengene fristede den unge Herre, og han skrev mig til for at faae mit Samtykke. Jeg har nu altid havt et Slags Aversion for disse Herrer i Aandernes Rige; de blæse sig op af deres Lærdom og see os Genier over Skulderene — jeg gav ham derfor et Afslag, hvorover han blev rasende opbragt. Men det var ikke nok. Jeg havde længe søgt en

Forlægger til min Skovtyv, men der var ikke een af alle de Boghandlere, jeg henvendte mig til, der følte og vurderede mit Genie — paa eengang faaer jeg et Brev fra Hr. Studentens Onkel, som han staaer paa en meget spændt Fod med, og han tilbyder sig at være min Forlægger. For nu baade at hævne sig paa Forfatterinde og Forlægger var det, at han mishandlede min Phantasies hulde Skabning saa skrækkeligt, at — o, jeg tør ikke tænke derpaa; jeg døer af Harme!

Mikkel. O, bedste naadige Frøken! und ham ikke den Fornøielse ovenikjøbet; saa har han jo baade Deres Niece og Pengene.

Frøkenen. Han skal aldrig faae hende, aldrig! Hans Onkel, denne herlige aandfulde Mand, har ved en af vore fælles Venner bedet mig om hendes Haand, og jeg venter, at han kommer her i Dag, for at modtage den tilligemed min ny Roman.

Mikkel. Død og Plage, naadige Frøken! De er spendabel. De giver Deres Forlægger et langt brillantere Honorar, end Walter Scott faaer af sin. Men er De ellers ikke bange, at De, ved at skjænke Deres Romaner en Forlægger og Deres Broderdatter en Mand, igjen udsætter Dem for at blive indstævnet for Kritikens hemmelige Ret; De kjender den jo nok?

Frøkenen. Om jeg kjender den? alt for godt, lille Mikkel!

Mel. D'ici voyez ce beau domaine.
(Den hvide Dame.)

Der existerer for Skribenter
Et mægtigt Rædselstribunal,
Hvor anonyme Recensenter
Er Assessores uden Tal;
Thi for hvert Mærke, Een sig ta'er,
En ny Assessor Retten har;

Man med Mærker
Sig forstærker
Og mangfoldiggjør mod Værker,
Som fordømt før Fødslen var!

Det fra sin Vraa, i et Orakel,
Hver indbildsk Autor tordner ned,
Og gjør et skrækkeligt Spektakel,
Naar Publicum vil tale med;
Men hvis det ydmygt Veien gaaer,
Som Tribunalets gode Faar,
Det mod Fare
At bevare,
Kritikens hellige Engleskare
Omkring dets Smag en Skandse slaaer.

Mikkel. Meget rigtigt! Om jeg ellers ikke tager feil, har Frøkenen nok laant den sidste glimrende Idee af en ældre Digter.

Frøkenen. Jeg siger Ham, Mikkel! jeg kjender den hele kritiske Corporation til Grunden; den har forfulgt mig, den har villet fravriste mig mine Laurbær — men har den været istand dertil? Nei! min Skovtyv har vundet Publicums Agtelse; min elskende Liniedandser skal henrive det til Beundring og Forbauselse! (lytter) Tys! jeg hører en Vogn komme! det er ham — ja det er sikkert ham! Jeg iler afsted, for at rette lidt paa min Paaklædning og hente min Niece; anviis ham imidlertid det for ham bestemte Værelse. O, jeg aner, at min Niece vil blive indtaget af hans dybe, store Aand — jeg har aldrig seet ham, men han elsker jo min Muse, han deler mine søde Sværmerier — o, det er en aandelig Apollo! (gaaer.)

Anden Scene.

Mikkel.

Men en legemlig Vulcanus! Hvor Brodersønnen vil blive rasende, naar han faaer det at høre. Stakkels Fyr! det gjør mig ondt for ham; han er en Fusentast, men godmodig, og han elsker Pigen.

Tredie Scene.

Mikkel. Gustav (kommer forklædt som gammel Mand).

Gustav. God Morgen, god Morgen, lille Ven! kan jeg ikke —

Mikkel (vender sig om). Jeg skal strax —

Begge (forbausede). Hvad seer jeg?

Mikkel. De her, unge Herre! og i Maskeradedragt? Hahaha!

Gustav. Du her, Spidsbub! og i Livree? Hahaha!

Begge. Et besynderligt Møde, hahaha!

Gustav. Ti dog stille, Krabat! og røb mig ikke! — Hvad bestiller Du her?

Mikkel. Jeg opvarter Frøkenen og hører paa hendes Romaner — jeg er den første kritiske Sigte, hvorigjennem de passere. Men De, Hr. Studiosus! hvorledes tør De komme i et Huus, hvor Deres blotte Navn er Contrabande?

Gustav. Det er ikke mig; Du seer her min agtbare Hr. Onkel.

Mikkel. Hvad for Noget? Deres Onkel!

Gustav. Er mig! — Han har ikke givet mig en Skillings

Understøttelse, det taalte jeg; han har ikke villet betale mine Creditorer —

Mikkel. Det taalte de — jeg mener Creditorerne, — hvilke høimodige Sjele!

Gustav. Men nu vil han fravove mig min Kjæreste —

Mikkel. Og det taaler hverken De eller Deres Creditorer, det er høist naturligt; hendes Rigdom kan stoppe Munden paa dem alle.

Gustav. O, hvad bryder jeg mig om hendes Rigdom! kun hende, hende ønsker jeg at eie.

Mikkel. Men da De nu ikke kan faae hende, uden ogsaa at tage Pengene, som Deres Onkel brænder af Begjærlighed efter at faae Fingre i —

Gustav. Saa finder jeg mig i min Skjæbne og tager begge Dele i hans Navn. Han veed, at han ved at gifte sig, berøver mig alt Haab om at arve ham, og for nu ret at vise mig, at det er hans Hensigt, sendte han mig, i et lille kjærligt Brev, Frøkenens Skrivelse til ham, hvori hun giver ham Løfte paa Frederikke, som han er langtfra at formode jeg kjender, end sige elsker. Men den ædle Mand har selv givet mig Vaaben i Hænderne. Jeg stak Frøkenens Brev til mig, kjøbte denne Garderobe hos en Marchandiser, og ilede afsted for at komme forend han og bemægtige mig det skjønne Bytte.

Mikkel. Som mægtigt vil ophjælpe Deres slette Omstændigheder.

Gustav. Ih! mine Omstændigheder ere glimrende! Veed Du det ikke? Jeg er bleven Byskriver paa Bornholm.

Mikkel. De er Fanden heller?

Gustav. Som jeg siger Dig! Saa snart jeg har erobret min Elskede, hvortil jeg haaber Du hjælper mig, durchdrevne

Krabat! saa exilerer jeg mig frivillig med hende til Østersøens Sanct Helena. Har Du Lyst, saa kan Du, til Løn for Din tro Tjeneste, følge med som min Privatsecretair!

Mel. Les adieux de Bertrand.

Farvel jeg Herthas Bøgelunde siger,
Justitia til Klippen vinker mig,
Og — skjønne Lod! — blandt Sjællands vakkre Piger
Med mig den vakkreste forviser sig!
Min Sancho Pansa, Livets Taager dale,
I Øst vor Soel fremstiger purpurrød!
Du med mig sukked i Regentsens Sale,
Nu paa Bronholm vi glemme vil vor Nød!

Mikkel.

I Kjøbenhavn jeg, for at suge Saften
Af Livsens Frugt, har meget resiqueert,
Derfor jeg gaaer, at nyde Livets Aften
Paa Havets Klippe, kjæk og resigneert!
Men at jeg ei skal falde reent i Dvale,
I Memoirs jeg maler, før min Død,
Mit Adjutantskab i Regentsens Sale,
Og hvad jeg leed af Skjæbnens haarde Stød!

Gustav. Skynd Dig nu at skaffe mig min elskede Frederikke itale.

Mikkel. Hendes Tante er alt gaaet for at føre hende i Deres Arme.

Gustav. O, saa er hun maaskee for evig revet ud af dem; thi hvis hun begaaer den mindste Uforsigtighed — hvis hun — o forbandede, fordømte Recension!

Mikkel. Ja, der seer De, hvad der kommer ud af at ville danne Publicum.

Gustav. Ah, hvad Publicum! Hvad tænkte jeg paa Publicum? Jeg sad paa Grund; jeg vilde aabne et Laan hos min Onkel, men han var ubevægelig for mine Bønner, og istedetfor Penge sendte han mig et Exemplar af den ulykkelige Skovtyv og lovede mig fem Rdlr., hvis jeg vilde skrive en Berømmelse over den; i min Harme over min Hr. Onkels Grovhed, greb jeg Pennen og foretog den skrækkeligste Execution paa den arme Kjeltring, uden at tænke paa, at det var Frøkenen, der havde bragt ham til Verden.

Mikkel. Stille! jeg hører dem komme! Vil De ikke gaae lidt ind i dette Værelse for at lægge Reisetøiet og sætte Dem ind i Deres Rolle?

Gustav. Fortræffeligt! Jeg vil skynde mig at sætte mig ind i min Onkels Aand. Penge har han aldrig villet laane mig; nu skal jeg tvinge ham til at laane mig sin hele ærværdige Person, for at slaae ham selv totaliter af Marken. (iler ud.)

Mikkel (følger). Jeg vil imidlertid staae paa Luur, for at beskytte Dem mod pludseligt Overfald.

Fjerde Scene.

Frøkenen. Frederikke.

Frederikke. Men kjæreste Tante, hvor kan De være saa ubarmhjertig?

Frøkenen. Ti stille, Barn! Din Fader har lagt Din Lykke i mine Hænder —

Frederikke. Jeg kan aldrig blive lykkelig uden med Gustav. Ham elsker jeg og vil aldrig elske nogen Anden.

Frokenen. Elsker? O, mit Barn, Du kjender ikke denne søde opløftende Følelse, Du veed ikke hvad Elskov, denne Ahnelse af Aandeverdenen, af — O, jeg kjendte den engang — og var salig — som jeg aldrig meer bliver! Men Du, lille prosaiske Steenhjerte! veed Du hvad Elskov er?

Frederikke.

Mel. Med Din Haant Dadlerne pluk rc.
(Paul og Virginie.)

For min Sjel hans Billed staaer
Selv i min sødeste Slummer;
Mit Hjerte uroligt slaaer,
Salighed er i dets Kummer —
Tante, er det Elskov ei,
Kjender jeg ei dens Almagt — nei!

Jeg i Lundens stille Ly
Glad mig fordyber i Tanker;
Naar alle til Hvile tye,
Der med hans Skygge jeg vanker —
Tante, er det Elskov ei,
Kjender jeg ei dens Almagt — nei!

Tidt mig Nattergalens Qvad
Fylder med veemodig Længsel,
Jeg ønsker, jeg veed ei hvad —
Jorden mig synes et Fængsel!
Tante, er det Elskov ei,
Kjender jeg ei dens Almagt — nei!

Frokenen (falder hende om Halsen). Pige! Engel! ja Du har afmalet de samme Følelser, som — ak, ogsaa engang henrev mig!

Men det er umuligt, at det slette Menneske kan have vakt dem i Din Sjel! — O, jeg seer det — det er mine Værker, der have opfyldt Dig med disse himmelske Ahnelser; deri har Du lært at kjende Kjærligheden theoretisk, og troer nu at kjende den praktisk — o mit Barn! bedrag Dig ikke; i hans Barm ville disse henrivende Sværmerier aldrig finde Gjenklang.

Mel. Du falder aldrig hen i Tanker.
(Tante Aurora.)

Han er en indbildsk Spradebasse,
En Nar, som spotter mit Genie;
Hvor kan en saadan Laps vel passe
For denne hulde Phantasie?
Naar Du svæver i Aandernes Sphære,
Han taler om Whist og Baset —
Nei, for ei Dig reent at blamere,
Jeg tør ei troe Din Smag saa slet!
Nei, min Niece, Du elsker ei;
Nei! nei! nei! nei! nei!

Sig Aand med Aand maa smelte sammen,
Hvor Elskovs Ild skal brænde smukt,
Naar Sympathien nærer Flammen,
Den bliver ei af Tiden slukt.
Men her mangler den søde Forening,
Det sjeleforbindende Baand —
Derfor siger jeg reent ud min Mening:
Du kjender ei Kjærligheds Aand!
Nei, min Niece, Du elsker ei;
Nei! nei! nei! nei! nei!

Frederikke. Men hvad Ondt kan De da sige om den arme Gustav andet, end at han meget bidende, men ikke mindre vittigt, recenserede en Roman, som han ikke vidste var af Dem, og hvad Godt kan De sige om hans Onkel andet, end at han har forlagt den, for derved at bane sig Veien til Besiddelsen af min Haand og Formue?

Frøkenen. Du primer, Barn! det var fordi mit Genie henrev ham, det veed jeg bedre. O, Du skal see, naar han kommer da vil Du først mægtigen føle alt det, Du nu indbilder Dig at føle. — Det er sikkert en yderst indtagende Mand.

Frederikke. Han er jo saa gammel, at han gjerne kunde være min Bedstefader.

Frøkenen (smægtende). O, min Glut! hvor Aand og Følelse hersker, der glemmes Aar og Rynker.

Frederikke. Saa var han et langt bedre Partie for Dem, Tante.

Frøkenen (bly). Du spøger, Barn! Jeg vil ikke være imod Din Lykke; han har valgt Dig.

Frederikke. O, det skal De ikke bryde Dem om; jeg vil med Glæde overdrage Dem mine Rettigheder, naar De vil tillade, at Gustav —

Frøkenen. Gustav og Gustav! Nævn mig ikke dette Menneske — jeg hader, jeg afskyer ham — ah! jeg kan ikke tænke paa ham uden jeg bliver — (vender sig om og seer Gustav, som imidlertid er kommen sagte ind, staaende for sig; neier dybt) Deres ærbødigste Tjenerinde!

Femte Scene.

De Forrige. Gustav.

Gustav.

Mel. Det var Ridder Herr Aage. Weyse.

Jeg er Boghandler Lærke;
Jeg reed mig under O,
For, som jeg maa bemærke,
At fæste den vxne Mo,
Samt den Roman at hente,
Som Frøknen færdig har.
Jeg haaber, jeg tør forvente
Et prompt og gunstigt Svar!

Frøkenen.

Ak, hvor min Sjel henrykkes
Ved Dem at hilse her,
Strax Romanen kan trykkes,
Og her Deres Kjærest' er

Frederikke.

Aldrig Haanden jeg giver
Den, jeg ei elske kan;
Jeg haaber derfor, det bliver
Ved Tantes nye Roman!

Frøkenen.

Knægten hun ei kan glemme,
Som recensered' mig;
Men lad Dem ikke skræmme,
Hun nok betænker sig;

Læs først min Liniedandser,
Og tal saa i hans Aand —:
Da taber hun Sind og Sandser,
Og skjænker Dem sin Haand!

Gustav. Aa, jeg forsikkrer Dem til, at naar Jomfruen først lærer at kjende mig nøiere —

Frederikke. Gjør ingen Forsikkringer, min Herre! jeg kjender Dem altfor nøie.

Gustav. Nei, høistærede Jomfru! Deres Ord i Ære; men De kjender mig slet ikke.

Frederikke. Jeg kjender Deres uværdige Opførsel imod Deres Brodersøn, hvis Hoved og Hjerte har vundet ham alle Fornuftiges Agtelse, og, jeg tilstaaer det — min Kjærlighed.

Gustav (som staaer tæt ved hende, kysser hende paa Haanden og siger hemmeligt) O, Frederikke! hvor lykkelig Du gjør mig!

Frederikke (overrasket). Hvorledes?

Gustav (hurtigt). Ei, ei! jeg beder om Forladelse, lille Jomfru! men jeg troede dog, at et Kys paa Haanden i Tugt og Ære —

Frøkenen. Hvad for Noget, Mamsell! tør Hun understaae Sig til at forbyde en Mand, som jeg kalder min Ven, min bedste Ven —?

Frederikke (forlegen). Langtfra — det var ikke min Mening — jeg vilde blot —

Frøkenen. Nu befaler jeg Dig, at tillade Hr. Lærke et Kys paa Munden.

Gustav. Tillad, høistærede Jomfru! at jeg er saa fri —

Frederikke. Som min Tante befaler — (Gustav kysser hende.)

Frøkenen. Saa, det var smukt, det kan jeg lide! Bliv saaledes ved at vise Dig føielig imod denne fortræffelige Mand.

Gustav. Det vil hun ogsaa, jeg sværger Dem til, det vil hun! Inden en halv Time skal vi være de bedste Venner af Verden, det skal De see — dog nei, De skal ikke see det.

Frøkenen. Og hvorfor ikke?

Gustav (blid). Hehehehe! nei, det vil genere os! (sagte til Frøkenen) Lad os være nogle Dieblikke alene, og jeg lover Dem en Overraskelse, naar De kommer tilbage, — en Overraskelse —

Frøkenen. O, det vil fornøie mig!

Gustav. Hehehe! det troer jeg ogsaa!

Frøkenen. Nu vil jeg hente min ny Roman, Høistærede! Jeg haaber, at De vil behandle den ligesaa kjærligt som den første.

Gustav. Ih bevares! hvis min Dom over den første har vundet Deres Tilfredshed —

Frøkenen. Min fuldkomneste Tilfredshed. Min Herre! De var trængt ind i min Aand. O, jeg takker Dem ret inderligt derfor.

Gustav. Ikke at takke for.

Frøkenen. O, De er ret et charmant Menneske! Veed De hvad jeg troer? De kunde selv skrive en Roman.

Gustav. Det troer jeg dog ikke; men give Dem Stof til en — og det et Stof, som vil overraske Dem, det kan jeg — og det skal jeg ogsaa.

Frøkenen. O, saa vil De gjøre mig usigelig lykkelig, fortræffelige Mand! Deres Tjenerinde — Deres allerhengivneste Tjenerinde! (neier dybt og gaaer.)

Sjette Scene.

Gustav. Frederikke.

Gustav (iler i Frederikkes Arme). Kjære Frederikke! jeg har Dig da igjen, jeg trykker Dig til mit Bryst, jeg —

Frederikke. Min Gustav, hvorledes kommer Du her, og i disse Klæder?

Gustav (tager et Brev frem). Dette Brev fra min dyrebare Onkel kan besvare Alt! Hor, hvad hans Kjærlighed til mig har dicteret ham. (læser) „Min kjære Broderson! Jeg vil lade Dig „vide Noget, Slyngel! som jeg haaber nok vil ærgre Dig en „Svindsot paa Halsen. Du troede at hævne Dig slemt paa mig „ved den skammelige Recension over min Forlagsartikel Skov„tyven, men jeg kan lade Dig vide, at den har banet mig Veien „til et rigt Giftermaal. Forfatterinden var Frøken Steen, der „har en rig Broderdatter, som jeg ved en Ven har friet til. I „Morgen reiser jeg ud og faaer hende og Frøkenens ny Roman: „den elskende Liniedandser.' For at Du, til Din Ærgrelse, kan „see, at det er den rene, skære Sandhed, har jeg vedlagt Frøke„nens Brev, hvorover jeg vil haabe at Du græmmer Dig ihjel, „thi nu kan Du da Gud skee Lov ikke vente en Skilling efter Din „kjærlige Onkel, Jeremias Lærke." Min kjærlige Onkel har imidlertid forregnet sig. Jeg tog Frøkenens Brev til mig, forvandlede min unge overgivne Person til en adstadig Spidsborger og floi afsted, for at flygte med Dig inden hans Ankomst.

Frederikke. Flygte?

Gustav. Vi har intet andet Middel, kjæreste Pige! Frygt ikke! jeg har faaet et Embede, hvorved jeg kan sikkre Dig en sorgfri Fremtid; men om jeg ogsaa eiede Millioner, vilde Din Tante aldrig give sit Samtykke til vor Forening; hun hader mig altfor meget.

Frederikke. Det er sandt, og min Fader har af Svaghed givet efter for hendes idelige Bønner og gjort min Lykke afhængig af hende; men — flygte — hvad vil Verden sige?

Gustav. Vil Du opoffre Din Kjærlighed for Verdens Dom?

Frederikke. Jeg frygter ikke alene dens Dom, men ogsaa Din, kjære Gustav! Har Du ikke selv gjort en ung Piges Flugt i min Tantes Roman latterlig?

Gustav. Ja dengang; da tænkte jeg jo ikke — o den fordømte Recension! Kjæreste Frederikke, min Ubesindighed har paadraget mig Din Tantes Had, lad den ikke ogsaa frarøve mig Din Kjærlighed! Min Onkel er her maaskee inden en Time, og jeg er robet; Din Tante bliver mere opbragt paa mig, end nogensinde — Alt — selv Haabet er forbi! Kjæreste Pige, følg mig, min Hensigt er kun vor fælleds Lykke!

Frederikke. O Gustav! Gustav! hvor kan jeg modstaae Dig?

Mel. In Savoyen bin ich geboren.
(Fanchon).

Ud paa Livets brusende Bølger,
Mellem Farers skjulte Skjær,
Dristig, Elskede! Dig jeg følger,
Hvorhen end Skjæbnens Snekke bær!
Og naar Hjemmets elskte Kyst
For mit Blik i Fjernet svinder,
Jeg mig trykker til Dit Bryst,
I Dine Arme jeg en Havn mod Livets Storme finder.

Gustav.

Til vor Lods vi Amor vil tage;
Med sin Fakkel til vor Grav,
Vil den venlige Gud ledsage
Os trofast paa det falske Hav!
Fjernt fra Hjemmets elskte Kyst
Overalt jeg den gjenfinder,
Naar jeg hviler ved Dit Bryst —
Der er min Arne, der mit Hjem, der vaagne Barndomsminder!

Begge.

Ja, min Elskte! ved Dit Bryst —
Der er min Arne, der mit Hjem, der vaagne Barndomsminder!
(han omslynger hende og iler til Udgangen.)

Syvende Scene.

De Forrige. Mikkel.

Mikkel (træder dem imøde, pathetisk). Standser, Ulyksalige!

Gustav. Hvad skal det betyde?

Frederikke (paa samme Tid). Vi ere røbede!

Mikkel. Deres Onkel kommer op ad Trappen.

Gustav. Hvad? Er han her allerede?

Mikkel. Medens jeg har staaet paa Udkig nede ved Indkjørselen, er han gaaet igjennem Haven. Han har befalet mig at melde sig.

Gustav. Hvad skal vi gjøre? hvad skal vi gribe til?

Frederikke. O Himmel! jeg hører min Tante komme!

Gustav. Hun med, nu er Alting ude!

Mikkel. Ja, Fjenden har omgaaet begge Deres Fløie. Men fat Dem; hør nøie efter alt, hvad jeg siger, og gaae ind i min Plan; maaskee min List kan bringe Dem ud af Kniben.

Ottende Scene.

De Forrige. Frøkenen.

Frøkenen. Naa, Hr. Ven! hvorledes gaaer det med Overraskelsen?

Gustav. O, den kommer af sig selv, længe forend jeg havde ventet det.

Frøkenen. Ih! det er jo ganske fortræffeligt!

Mikkel (gaaer hastigt frem og tilbage). Nei, saadan en Frækhed er uden Mage; men det ligner ham —

Frøkenen. Hvad er det? Hvorledes er det Han tager afsted, Mikkel?

Mikel (som før). O, Haarene reise sig paa mit Hoved, naar jeg tænker derpaa! (sagte til Gustav) De med! De med!

Gustav (ligesom Mikkel). Ja, Haarene reise sig paa mit Hoved, naar jeg tænker derpaa.

Frøkenen. Men hvad tænker De da paa?

Gustav (forlegen). Ih, paa det, denne ærlige Karl tænker.

Mikkel. Ja, det er forskrækkeligt!

Gustav. Det er uhørt!

Mikkel. At ansee den naadige Frøken for saa enfoldig!

Gustav. At holde Dem for saa gal!

Frøkenen (hæftig til Gustav). Hvad? Hvem er det, der anseer mig for gal?

Gustav. Aa, lad Mikkel sige det, jeg kan virkelig ikke.

Mikkel. Man vil spille Dem et Puds, Frøken! men jeg har opdaget det. Hvad synes De, den unge Hr. Lærke er her forklædt som sin Onkel?

Frøkenen. Hvad for Noget!

Gustav (paa eengang ganske forknyt, sagte til Mikkel). Er Du gal, Menneske? Husk dog —

Mikkel. Ja det kan ikke nytte, at De vil forføre mig til at skjule Noget for min naadige Frøken. Hun skal vide Alt, for at saadan en mageløs Frækhed kan blive straffet efter Fortjeneste; posito, jeg sætter, at De troer jeg vil række Haanden til saa=

danne Spidsbubestreger — saa tager De feil — nei, jeg prostituerer Mossjøen lige i det Øieblik, da han troer, at han har vundet Spillet — og derfor siger jeg Dem reent ud, Frøken! at han staaer her —

Frøkenen. Her? hvad for Noget?
Gustav (sagte). Fordømte Slyngel!
Frederikke (sagte). Han røber os!

Mikkel. Ja, som jeg siger Dem, Frøken! han staaer her — udenfor Døren.

Frøkenen. Udenfor Døren?
Gustav (sagte). O, jeg aander igjen!
Frederikke (sagte). Han vilde kun gjøre os angst!

Mikkel. Han har bedet mig at melde ham; men vil De ikke have den Naade, gode Frøken, at tillade mig at kaste ham ned af Trapperne?

Frøkenen. Ja, gaa strax, lille Mikkel! og — (Mikkel iler til Døren) Nei, bliv! jeg vil dog more mig med ham.

Gustav. Men, kjæreste Veninde —

Frøkenen. Jeg vil selv beskæmme den Laps —

Mikkel. Jeg beder Frøkenen, vær naadig imod ham, og lad mig kaste ham ned af Trapperne.

Frederikke. Tante! husk dog paa hvad jeg føler for ham; skaan ham for Beskæmmelse, og opfyld Mikkels Bøn.

Frøkenen. Nei, siger jeg. Jeg søger at studere Mennesket i alle Situationer, og her er en —

Gustav. Som rigtignok er forbandet piquant, det har De Ret i.

Frøkenen (aabner en Sidedør). Frederikke! gaa Du herind.

(aabner en anden Sidedør) Og De, min Herre! behag at træde herind; i det afgjørende Øieblik vil jeg forestille Dem for ham.

Gustav. Gjør aldrig det, Frøken! jeg forgriber mig pa ham.

Frøkenen. Destobedre, min Herre! Nu, adlyd, Jomfru!

Frederikke (sagte til Gustav idet hun gaaer ind). O, Gustav! hvorledes vil det ende?

Gustav (sagte til Frederikke, som han følger til Døren). Stille, kjæreste Pige, kun List kan frelse os! (høit) Min naadige Frøken! jeg er bange, at hans Ankomst vil have en slem Indflydelse paa min Kjærlighed.

Frøkenen. Frygt ikke; han skal selv komme til at underskrive Deres Ægteskabscontract. Skynd Dem, skynd Dem blot! (han gaaer ind og hun lukker Døren efter ham) Lad Hr. Boghandler Lærke træde ind.

Mikkel (aabner Døren). Hvis De behager, Hr. Boghandler Lærke. (gaaer.)

Niende Scene.

Frøkenen. Lærke.

Lærke. Saa har jeg da den Lykke at hilse det danske Parnasses store Ubekjendte?

Frøkenen. O, De smigrer altfor meget, min Herre!

Lærke. Nei, min kjære Frøken! det maa De ikke sige; jeg er en Mand, som har mit Hjerte paa Tungen — i min Alder, seer De —

Frøkenen (smilende). Deres Alder? De er altfor ung endnu til at tale om Alder.

Lærke. Er jeg ung? Maa jeg give mig den Frihed at bede Dem, ikke at smigre mig i det Capitel; jeg er ikke en Nar, som gjør mig yngre end jeg er.

Frøkenen. Nei, jeg veed det, De gjør Dem ældre end De er!

Lærke. O, hvad gjør Aarene til Sagen, naar jeg blot kan behage Deres høistærede Jomfru Broderdatter —

Frøkenen. O, det har De alt, det veed De nok!

Lærke. Nei saa min Sandten om jeg veed! Men hør nu, min naadige Frøken, jeg beder, at De ikke vil tilregne mig det Onde, som min Brodersøn, den Gavstrik —

Frøkenen. O, De skal ikke, for at behage mig, skjelde et Menneske ud, som jeg meget godt veed er Deres fortroligste Ven. De og han er eet Liv, een Sjæl!

Lærke. Gud hjælpe da mit eget Liv, saa troer jeg, jeg selv tog Livet af det. Nei, Frøken, man har narret Dem. Jeg kan ikke udstaae ham, jeg hader ham, jeg — o, jeg gidder ikke tale om den Knægt! Men siig mig engang, hvorved har jeg været saa lykkelig at behage Deres Broderdatter?

Frøkenen. Ved den overordentlige Lighed med Deres Brodersøn.

Lærke. Hvad for Noget! Ligner jeg den Spyttegjøg? De har jo seet ham?

Frøkenen. Aldrig førend i dette Øieblik.

Lærke. Men hvor seer De ham da i dette Øieblik?

Frøkenen. I Dem. Ligheden er virkelig overordentlig stor.

Lærke. Men, kjæreste, bedste Frøken! naar De aldrig har seet ham, hvor kan De da —

Frøkenen. Men jeg siger Dem jo, han staaer for mig.

Lærke. Ei Du mein Lieber — Hør nu engang! Lad os tale med hinanden, som to fornuftige, adstadige Mennesker. Seer De: man kan jo ikke sammenligne to Ting uden man har seet dem begge — har jeg Ret eller har jeg Uret?

Frøkenen. De har Ret.

Lærke. Ikke sandt? Og seer De: da De nu siger, at De aldrig har seet ham, saa kan jeg ikke begribe, hvorledes De kan sige, at jeg ligner ham.

Frøkenen. Men jeg siger jo ikke, at jeg aldrig har seet ham. Jeg siger blot, at jeg ikke har seet ham førend nu, da han staaer for mig.

Lærke. Staaer for Dem? (vender sig om) Men her er jo ikke en Sjel uden vi to?

Frøkenen. Hvem skulde der ellers være?

Lærke. Ih, han — Mennesket — De siger jo, at han — (sagte) Hm! der har jeg det! Romangrillerne har gjort hende forrykt! (høit) Ja vist — ganske vist, det har De Ret i, vi ligne hinanden som to Draaber Vand; han er fem og tyve Aar og jeg er treds, men vi see ud som vi var Tvillinger.

Frøkenen. Naa, saa det tilstaaer De dog?

Lærke. Ja, har De ikke Noget imod at troe det, jeg har saamæn ikke Noget imod at tilstaae det. Men for nu at komme til noget Andet, hvor er min kjære Tilkommende?

Frøkenen. Hvorledes? Saa De er altsaa endnu Boghandler Lærke?

Lærke. Om jeg endnu er Boghandler Lærke? Med Deres gunstige Tilladelse, hvad skulde jeg da være, naar jeg ikke var mig selv?

Frøkenen. Netop! jeg synes, nu skulde De rigtig være Dem selv.

Lærke. Men er jeg ikke mig selv? og naar jeg er mig selv, saa siger jo dog alle logiske Slutninger og sund Forstand, at jeg er ingen Anden end mig selv — see det er jo klart! Men for at komme tilbage til min Kjæreste —

Frøkenen. Nu vel, De skal faae hende at see.

Lærke. Ja, hehehe! det bliver vel nødvendigt, naar jeg skal giftes med hende.

Frøkenen. Ja, det er en Sag, som er tvivlsom —

Lærke. Men De sagde jo, at hun havde Intet imod mig.

Frøkenen. Hun? O nei! jeg troer nok, at hun gjerne løb bort med Dem; men jeg er bange, at Deres Onkel vil lægge Hindringer i Veien.

Lærke. Jeg har ingen Onkel. De mener nok min Brodersøn? Hahaha! jeg troer paa min Sandten, at De, uden at kjende ham, finder Ligheden saa stor imellem os, at De tager den ene for den anden.

Frøkenen (med Betydning). Nei, jeg tager Dem for den De er, det forsikkrer jeg Dem.

Lærke. Naa, det er mig kjært! Men det var min Kjæreste —

Frøkenen. Vogt Dem, Deres unge Hjertes Flammer røber Dem. Nu vel, her er hun. (aabner Døren.)

Tiende Scene.

De Forrige. Frederikke.

Frederikke (iler ind og løber som hun vil kaste sig om Lærkes Hals). O, saa seer jeg da — (standser og neier). Hr. Boghandler Lærke! Deres Tjenerinde!

Lærke. Ak min bedste Jomfru! De er i overordentlig Be-

vægelse — o, hvis jeg var saa lykkelig, at jeg var Aarsag dertil —

Frederikke (hvisker til ham saa høit, at Tanten kan høre det) Jeg vil kaste mig i Dine Arme; men skaan min Blufærdighed i min Tantes Nærværelse.

Lærke (forbauset). Hvad for Noget! (sagte) Død og Plage, hvor hun blusser! jeg maa have Yndigheder, hvis Almagt jeg ikke kjender.

Frøkenen. Nu, Hr. Lærke! finder De ikke i denne Modtagelse det umiskjendeligste Beviis paa hendes Kjærlighed?

Lærke. Det lader til at hun blev ganske rørt ved Synet af mig —

Frøkenen.. Der seer De hvad jeg siger; den overordentlige Lighed —

Lærke. Lighed? Kjæreste Frøken, maae vi nu være frie for den Lighed! — Min skjønneste Jomfru! Deres Agtelse, Deres Venskab og Kjærlighed skal være det bestandige Formaal for mine ivrigste Bestræbelser.

Frederikke (som om hun var yderst forvirret). Min Herre! det er sandt — jeg elsker Dig — jeg elskede Deres Brodersøn, vil jeg sige; men min Tantes Befalinger gjør mig det til en hellig Pligt at give Dig — at give Dem min Haand —

Lærke (til Frøkenen). Hendes Følelser gjør hende ganske forvirret. Jeg vil benytte mig af Dieblikket og gjøre det sidste Angreb paa hendes Hjerte.

Mel. Skue i Lilien, Fyrstinde!
(Salomons Dom.)

Sku Din Slave, min Fyrstinde,
Irre om i Elskovs Qval;
Rist og Ro jeg ei kan finde
Siden Du mit Hjerte stjal!

Jeg i mørk Melankolie
Vandrer hen ad Livets Sti!

Jeg ved Bækkens stille Vover
Laller mangt et Elskovsnyn,
Er jeg vaagen eller sover,
Staaer Du for mit indre Syn!
Skjænk mig med Din Kjærlighed
Atter min forlorne Fred!

Frederikke (som om hun glemte sig selv, iler ham imøde).

O, min Gustav! (standser) Ha! hvad gjør jeg!

Frøkenen (sagte).

Hun sig ei at skjule veed!

Lærke.

Min charmante Jomfru! tør jeg
Her pligtskyldigt knæle ned? (knæler.)

Frederikke.

Deres Aand mit Hjerte vandt!

Lærke.

Ih, nei De er for galant!
(han vil kysse hen es Haand.)

Frøkenen. (trækker Frederikke tilside). Det er nok! denne Spøg maa ikke drives videre.

Lærke. Spøg?

Frøkenen. Ja, Spøg, unge Herre!

Lærke. Hvad behager? unge Herre!

Frøkenen. O, forstil Dem kun ikke! De veed meget godt, at jeg veed hvem De er.

Lærke. Men hvem er jeg da, for al Ulykke?

Frøkenen. Spørger De mig om det?

Lærke. Ja, det er jeg nok nødt til; De bilder Dem jo ind, at De veed det bedre end jeg selv.

Frøkenen. Jeg siger Dem, Deres Forstillelse er Dem ikke til nogen Nytte, og jeg befaler Dem at forlade mit Huus.

Lærke. Det var galant! Men De tager feil, dersom De troer, at jeg gjør det! Pigen elsker mig og jeg elsker Pigen og vil have hende — Tal, min Elskede, viis Deres Tante, at De har ligesaa megen Villie som hun! Er det ikke sandt, elsker De mig ikke?

Frederikke (omfavner ham heftigt). Ja, Gustav! og jeg vil aldrig ophøre at elske Dig! Kjæreste Gustav! jeg beder Dig, jeg besværger Dig, staa mig bi imod Din haardhjertede Onkel, og anvend Alt for at føre mig ud af et Huus, hvori vor rene Kjærlighed trues.

Lærke (river sig forskrækket løs). Men hvad er dog alt dette?

Frøkenen. Hvad, Mamsell! De vover at trodse mig? Det skal De komme til at fortryde! Herind med Dem!

(aabner Døren, hvoraf hun kom ind.)

Frederikke (i det hun gaaer). O, Gustav! Gustav! see Din Frederikkes Taarer og frels hende!

Ellevte Scene.

Frøkenen. Lærke.

Frøkenen. Og De, min Herre! som ikke alene bagvasker agtværdige Personer paa den uanstændigste Maade, men endogsaa

vil stifte Mytterie og Opstand i Familier — De forlader mit Huus paa Dieblikket.

Lærke. Men jeg forstaaer ikke et Ord af alt dette! De har selv givet mig Haab om Deres Broderdatters Haand.

Frøkenen. Jeg? Dem? Et Menneske, som jeg hader?

Lærke. Men Herregud! hvorfor hader De mig, som med egen Opoffrelse og Pengespilde har søgt at tjene Dem?

Frøkenen (næsten grædende). Og det understaaer De, som paa den skammeligste Maade har persifleret, spottet og prostitueret mig, Dem at sige? Nei, unge Herre —

Lærke. Unge Herre, unge Herre! jeg er ingen ung Herre!

Frøkenen (hæftig). Jo vist er De; det veed jeg bedre!

Lærke. End jeg? Det var da som Pokkeren! da kjender dog hele Kjøbenhavn Boghandler Lærke som en Mand paa sine —

Frøkenen. Jeg siger jo, De er ikke Boghandler Lærke.

Lærke (forbauset). Er jeg ikke! Jo min Sjel er jeg saa!

Mel. Det hedder en Acquisition.
(Skatten.)

Mit Navn er vidt og bredt bekjendt,
Til Leipzig Messe har jeg sendt
Af mine Forlagsværker!
Familien meget udbredt er,
Men her, jeg sværger Dem, De seer
Den ældste iblandt Lærker!

De troer, jeg ikke har Forstand,
Fordi jeg modtog Der' Roman —
Men, Frøken, De skal mærke:
Jeg gjerde, som en huul Krabat,
Min Regning paa en god Rabat —
Jeg er Boghandler Lærke!

Jeg for min Elsktes Haand og Arv,
Til mit og til min Handels Tarv,
Vil slaae som en Berserke!
Og hvis De bryder Deres Ord,
Jeg skal Dem vise hvad der boer
I Jeremias Lærke.

Seer De, det er mit Ultimatum!

Frøkenen. For at vise Dem, hvor lidt De skrækker mig, vil jeg have den Ære at forestille Dem Deres Onkel.

(aabner Døren og Gustav træder rask ind.)

Tolvte Scene.

De Forrige. Gustav.

Lærke. Hvad Pokker er det?

Gustav. Det er mig, som nu længe nok har hørt paa Dine Optøier. Skammer Du Dig ikke, Din uforskammede Knægt!

Lærke. Hvad? er jeg en Knægt? Vover Du at tale saaledes til mig?

Gustav. Tak Du Din gode Engel for, at jeg ikke taler til Dig i en anden Tone! Hvis jeg gjorde Dig Din Ret, lod jeg Dig kaste ned af Trapperne.

Lærke. Hvad for Noget? Vil Du kaste Din kjødelige Onkel ned af Trapperne?

Frøkenen (leer). Naa, det er fortræffeligt, nu vil han give Dem ud for sig selv.

Gustav. Ja, hvad synes De?

Lærke. Men jeg sværger Dem til, det er min ugudelige Brodersøn.

Gustav. Ti stille, Vanartede! med et eneste Ord kan jeg beskæmme Dig!

Lærke. Det Ord gad jeg saa Skam dog høre.

Gustav (til Frøkenen). De har jo skrevet Boghandler Lærke et Brev til, min naadige Frøken? — Her er det; kan Du vise Magen dertil?

Frøkenen. Ja, det er mit Brev.

Lærke. De har skrevet det til mig; jeg har sendt ham det, for at han skulde ærgre sig en Svindsot paa Halsen derover, og saa har han — (ganske forknyt). O, jeg arme forladte Mand!

Frøkenen. Fy, unge Menneske! De staaer der beskæmmet midt i alle Deres Rænker. Nu er jeg hævnet! Nu har Deres skammelige Recension faaet dens velfortjente Løn.

Lærke (næsten grædende). Men, lille naadige Frøken! det er ham, der har skrevet den, ham —

Frøkenen. De bliver ved? Fy! De fortjener ingen Skaansel! (til Gustav) Hr. Lærke, jeg forlader Dem, og overlader til Dem, for at undgaae Opsigt, at skaffe dette Menneske ud af Huset. (sagte) Jeg vil lytte til Deres Samtale i Sideværelset.

Lærke (iler efter hende). Men saa hør mig dog, hør mig —

Frøkenen (vender sig om; med største Alvor). Unge uerfarne Menneske! see her, hvor vidt Deres Letsindighed har ført Dem! Jeg kan kun beklage og — tilgive Dem! (gaaer.)

Trettende Scene.

Gustav. Lærke.

Gustav (sagte). Hun staaer sikkert paa Luur — her maa man være forsigtig!

Lærke. Naa, nu er vi da alene —

Gustav. Ja, nu er vi alene — og jeg haaber derfor, at Du lægger Masken.

Lærke. Masken? hvilken Maske?

Gustav. Fy, Gustav! jeg tilstaaer, at jeg har behandlet Dig haardt, skammeligt haardt, men alligevel —

Lærke. Men vil Du ikke holde op at tale i den Tone, Du halsstarrige Knægt?

Gustav (klapper ham paa Skulderen) Hør, min Dreng, nu er vi jo alene; paatag Dig nu ikke dette gamle, sure Ansigt.

Lærke (støder ham fra sig). O Du Basilisk! vil Du ikke holde op at plage mig?

Gustav (streng). Her er ingen Grund til Forstillelse. Jeg er Din Onkel, det veed Du, og jeg fordrer, at Du skal behandle mig som Onkel og sige De til mig.

Lærke. Skal jeg sige De til Dig?

Gustav. Ja!

Lærke. Nei!

(Frøkenen lader sig see ved Døren.)

Mel. Dépêchons, travaillons. (Muurmesteren.)

Begge.

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær,
Din Onkel jeg dog er!
Vil Du ei
Gaae Din Vei?

Strax fortræk!
Pak Dig væk!

(Frøkenen gaaer bort.)

Lærke (venligt og halv sagte).
Hvis Du herfra spadserer —

Gustav (ligeledes).
Man en Nar kaldte mig.

Lærke.
Jeg, min Knøs, Dig forærer —

Gustav.
O, min Brud er jo rig!

Lærke.
Hu! mit Sind —

Gustav.
Er uroligt?

Lærke.
Du skal ei —

Gustav.
Faae en Hvid?

Lærke.
Naar jeg døer!

Gustav.
Meget troligt!

Lærke (vil opbragt fare løs paa ham).
Hu, jeg skal strax —

Gustav (sætter sig i Forsvarsstand).
Giv Dem Tid!

(Frøkenen lader sig atter see, Gustav bemærker hende).

Begge.

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær,
Din Onkel jeg dog er!
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

(Frøkenen gaaer atter bort; Gustav, som seer det, nærmer sig Lærke.)

Gustav (halv sagte).

De har haardt mig behandlet —

Lærke (med Ruelse).

Nu kreperer det mig —

Gustav.

Men til Dem jeg forvandlet —

Lærke.

Du galant viser Dig?

Gustav.

Og høimodig tillader —

Lærke (kysser ham paa Haanden).

Min charmante Neveu!

Gustav.

At De Huset forlader —

Lærke.

Med den yndige Mø?

Gustav.

Nei, langtfra!

Lærke.

Hvordan da?

Gustav.

At De taus —

Lærke.

Gaaer min Vei?

Gustav.

Ja netop!

Lærke.

Ei, ei, ei!

Gustav.

Vil De det?

Lærke.

Nei for Pokker, nei!

(Gustav seer Frøkenen, som nu kommer til Døren).

Begge.

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær,
Din Onkel jeg dog er!
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

(Frøkenen gaaer.)

Lærke.

Jeg viger ei af Pletten —

Gustav.

Jeg flytter ei en Fod —

Lærke.

Men jeg søger Dig for Retten.

Gustav.

Hr. Onkel, vær saa god.

Lærke (høit, hæver Stokken).
Hvis Du mig driller mere,
Saa bli'er jeg desperat!

Gustav (ligeledes).
Jeg Respect Dig skal lære,
Du vindige Krabat.

Begge (meget høit).
Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær,
Din Onkel jeg dog er!
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

Fjortende Scene.

De Forrige. Frøkenen. Mikkel.

Frøkenen (til Lærke). Min Herre! jeg seer, til min Forundring, at De, selv naar jeg er fraværende, spiller den samme Rolle; men jeg skal vise Dem, at Deres Haardnakkethed aldeles ikke kan nytte Dem, og at De alt var røbet førend De kom. (stiller Mikkel foran ham). See paa dette Menneske.

Lærke. Hvad skal jeg see paa det Spidsbubefjæs?

Mikkel. Fy, Hr. Lærke! er det Lønnen for de mange Tjenester, jeg har beviist Dem?

Lærke. Har Han beviist mig Tjenester?

Mikkel. See der, Frøken! hvis De vil behage at lægge Mærke, der seer De et grangiveligt Beviis paa Verdens sorteste Utaknemmelighed! Han har glemt Alt, hvad jeg har gaaet igjennem

med ham, at jeg har deelt Sorger og Glæder, Medgang og Modgang med ham, som en Broder. Saa har De vel ogsaa glemt de to Rigsdaler, De blev mig skyldig for Virvox?

Lærke. Er Han gal, Menneske?

Mikkel. Nei, Hr. Lærke.

Lærke. Skylder jeg Ham Penge for Virvox?

Mikkel. Ja, Hr. Lærke.

Lærke. Hvordan har Han faaet dem tilgode?

Mikkel. Ved at slide paa Deres Støvler.

Lærke. Hvem er Han?

Mikkel. Deres Tjener.

Lærke (vender sig om til Frøkenen). Vil De gjøre mig gal her i Huset?

Frøkenen. Nei, jeg vil beskæmme Dem, min Herre! Jeg seer, at Ingenting kan bringe Dem til at tilstaae, hvem De er — nu vel! jeg skjænker Dem Tilstaaelsen. (neier for Gustav) Min Herre!

Gustav (kysser hende paa Haanden). Min naadigste Frøken!

Frøkenen. Følg mig, ærværdige Mand! vi vil gaae, for at sætte Ægteskabscontracten op; maaskee Deres Hr. Neveu ikke vil gaae, forend han har underskrevet den som Vitterlighedsmand. — Unge Herre! De kan blive eller gaae, som De selv behager; men det siger jeg Dem, opfør Dem anstændigt, fornuftigt og eftergivende; hvis ikke — jeg kjender min Ret i mit eget Huus — det kunde komme til at angre Dem skrækkeligt! — (gaaer med Gustav.)

Femtende Scene.

Lærke. Mikkel.

Lærke. Nei, jeg bliver ganske fortumlet! Jeg veed snart ikke mere selv, hvem jeg er.

Mikkel. Da skal jeg sige Dem det; De er Boghandler Lærke.

Lærke. Naa, er jeg det? Saa nu veed Han det?

Mikkel. Bevares! det har jeg længe vidst; hvem skulde De ellers være? Kjender De Dem ikke selv?

Lærke. Jeg troer det rigtignok; men Frokenen siger jo —

Mikkel. Ja, hvad vil De bryde Dem om hvad Frokenen siger? hun har jo aldrig seet Dem før; men naar Deres Brodersøn først har faaet Jomfru Frederikke, saa skal jeg nok sige hende det.

Lærke. Men ikke før? Saa her er da et ordentligt Complot imod mig for at narre mig?

Mikkel. Ja, det vil jeg aldrig fragaae. Een Ting vil jeg ellers sige Dem til Deres Trøst — men det bliver da imellem os — Deres Brodersøn bliver endnu værre narret end De.

Lærke. Hvordan! hvordan, lille Ven?

Mikkel. Ja, see det er nu —

Lærke. Hør, Søn! nu kan jeg huske, at det havde sin Rigtighed med det Vixvox, Han talte om, og hvis Han ikke vil forsmaae — (giver ham Penge.)

Mikkel. O, det kunde ellers gjerne staae til det blev noget mere! — Jeg røres ellers ved Deres Høimodighed, og jeg vil sige Dem det. Det Brev, som De har sendt Deres Brodersøn, har bragt ham paa den Idee at give sig ud for Dem og snappe den rige Brud bort for Deres Næse — forstaaer De mig?

Lærke. Altfor godt, altfor godt! Men derved bliver han just ikke narret.

Mikkel. Jo vist gjør han, siger jeg. Vil De bare lade mig tale ud? Den lille Glut er en Smule forvirret i Hovedet —

Lærke. Nei, hvad siger Han? Syntes jeg ikke nok, at det raplede for hende og at hun var saa familiær?

Mikkel. Nei, har De mærket det? Ja, hun er skrækkelig fri imod Mandfolk, og derfor vilde Frøkenen gjerne have hende gift med saadan en adstadig Mand, som De er.

Lærke. Da maatte Fanden have saadan en Kone.

Mikkel. Meget rigtigt! De faaer den bedste Hævn over Deres Neveu ved at lade ham beholde hende.

Lærke. Men de mange Penge — de mange Penge!

Mikkel. Nu, De kunde vel ogsaa gjøre et Partie med mange Penge! thi, posito, jeg sætter —

Lærke. Nu, hvad sætter Han posito? hvad sætter Han?

Mikkel. At De tog Frøkenen.

Lærke. Aa, hun er fattig — hun havde jo ikke Raad til at forlægge sin Roman.

Mikkel. Naar hun kunde faae Dem til at forlægge den, hvorfor skulde hun da gjøre det selv? Hun er hovedrig, og endnu mere: hun er smuk.

Lærke. Nei, Kjære, styg er hun, som al Ulykke.

Mikkel. Hun er, som De jo selv bedst veed, ganske romangal; det er af Høimodighed, at hun har dækket sin Skjønhed med malede Rynker; hun vilde ikke være sin Broderdatters Rivalinde ved Deres Ankomst. Hun er rigtignok ved de Fyrre; men ret hvad man kalder en moden Skjønhed.

Lærke. Og Han troer, det kunde lade sig gjøre, at jeg friede til hende?

Mikkel. Det Eneste er, at De er saa gammel; hun vil have en ung, munter Mand. Naar Deres Brodersøn ikke havde skrevet den fatale Recension — det var just en Mand for hende.

Lærke. Ja, saa er der Intet for mig at gjøre.

Mikkel. Veed De hvad? Jeg faaer et Indfald. Man har holdt Dem for Nar her i Huset; saa vil De vel heller ikke tage i Betænkning at holde Andre for Nar igjen, naar De kan have Nytte deraf?

Lærke. Nei langtfra, det gjør jeg med Fornøielse.

Mikkel. Hun troer, at De er Deres Brodersøn; lad hende blive i Troen, beed hende om Forladelse og frie til hende. Jeg er hendes Factotum, og jeg skal nok sørge for at indrette Ægteskabscontracten saaledes, at hun ikke opdager Bedrageriet, før den er underskrevet.

Lærke (falder ham om Halsen). Mand! det er en stor, en sublim Idee! det vil jeg, det vil jeg!

Mikkel. Men saa maa De paatage Dem en ung elskværdig Spradebasses Manerer.

Lærke. Det vil falde vanskeligt; men Kjærlighed overvinder Alt!

Mikkel. Saa vil jeg gaae ind til hende og bede hende komme herud.

Lærke. Gjør det, sjeldne Menneske! gjør det mens jeg er i Fyr! O, hvorledes skal jeg belønne Ham!

Mikkel. Brave Mand! mit Hjertes skjønneste Løn er at see Dem i min Frøkens Arme. (bevæget) De kan troe, det var bittert for mig at lyve Dem lige op i Dinene, men jeg var jo en Slyngel, om jeg ikke havde gjort det, thi Deres Brodersøn havde betalt mig raisonabelt. Men see nu har jeg gjort min Synd imod Dem god igjen, og nu har jeg ogsaa den Trøst, at jeg i Deres ærværdige, patriarkalske Aasyn læser: Tilgivelse og Forglemmelse! (kysser ham paa Haanden og gaaer.)

Sextende Scene.

Lærke (alene).

Der kan man dog see hvad et ærværdigt og moralsk Udseende formaaer — jeg har omvendt en Synder! — Stakkels Karl, han var ganske rørt! Hahaha! min Hr. Neveu, behold Han kun det spædlemmede viltre Noer, som er saa fri imod alle Mandfolk — jeg tager den modne Skjønhed, der staaer i Flor! — Hu! det vil ellers blive et haardt Pust at indtage det romantiske Menneske — men frisk Mod; jeg skal gribe mig an og gjennemgaae alle Kjærlighedens Grader, som den meest udlærte Forfører! Jeg er en Don Juan, naar jeg først ret begynder.

Mel. Marilisbeth kun spotter og leer.
(Flugten fra Klosteret.)

Min Attaque begynder jeg kjæk
Med et kjælent og smægtende Blik,
Gjennem disse ærværdige Træk
Jeg laer skimte en sværmende Strik?
O, jeg er en Strik, en kjælen Strik!
Jeg undselig Haanden taer fat
Og fremstammer: min yndige Skat!

Hendes Smil nu opflammer mit Mod;
Men dermed er der ikke sagt: Stop!
Jeg bl'ier liggende for hendes Fod
Til hun venlig mig siger: staa op!
O! staa dog op! saa staa dog op!
Da jeg flyver til hendes Bryst
Og forgaaer af Lyksaligheds Lyst!

Men det Hele er intet bevendt,
Naar jeg ei obtinerer et Kys;
Dog — af Kjærligheds Flamme betændt,
Jeg ei bryder mig om hendes: Tys!
Hun siger Tys! Jeg taer et Kys!
Nu af Seiren jeg lapser mig ret
Og af Glæde gjør en Perevet!

Syttende Scene.

Lærke. Frøkenen.

Frøkenen (med Foragt). Nu, min Herre! De har ønsket at tale med mig?

Lærke (med paataget Sprædebasseвæsen). Min Naadige! De seer her en angergiven, sønderknust Synder! Jeg seer, at Intet kan skjules for Deres dybe Skarpsindighed; velan! jeg tilstaaer hvem jeg er og venter min Straf.

Frøkenen (med Storhed). Deres Straf er min Foragt!

Lærke. Hvad var det De sagde der? — Foragt! — Sønderslider mig, I Hadets Furier! men opirrer ikke dette store Hjerte imod mig. O, Frøken! hvis De kunde læse i min Sjel, hvis De kunde see mine Tænders Gnidsel, De vilde forbarme Dem. (sagte) Det er skrækkeligt fatigant for en Onkel, at være sin egen Neveu.

Frøkenen. Min Herre! dette Sprog —

Lærke. Er Hjertets, min charmante, indtagende Frøken! det er de helligste Følelsers Sprog — og, hvis De ikke forstaaer det, da vee mig — syvfold vee mig Ulyksalige! Dog — De maa forstaae det — De er jo Digterinde!

Frøkenen (tvivlende?) Det Skudsmaal har De givet mig paa Prent, min Herre!

Lærke. Aa, glem en ulyksalig Letsindighed; tænk ikke paa hvad saadan en ung Vindbeutel gjør af Overilelse. Hm! Hm! Da kjendte jeg endnu ikke Deres Aand, Deres mageløse Kjendskab til Mennesket —

Frøkenen (med et stolt, straffende Blik). Og dog vilde De frarive mig min suurt fortjente Laurbærkrands?

Lærke. Befal, min Naadige! og jeg skal skrive en Lovtale over Deres Skovtyv, saa hans Roes skal dundre over hele Riget; glem blot min Ubesindighed. Dengang var jeg henrevet af Skinnet; jeg troede rigtig, at Deres Broderdatter var en Engel; men Tiden og det skrækkelige Indtryk, Deres Tale for gjorde paa mig, lærte mig noget Andet; nei, det er kun den modne Skjønhed, der varigen fængsler vort Hjerte — dengang foragtede jeg det Dybe, det Høie, det Excellente — nu, da Taagen er forsvunden fra mit Øie — see nu beundrer jeg det — nu — ak — elsker jeg det.

Frøkenen (med nedslagne Øine). Min Herre —

Lærke. O, Frøken, vend ikke Deres hulde Blik bort fra mig — lad min Smerte røre Dem, lad mit Øie læse Forsoning i Deres! (hun bliver ved at see ned til Jorden). De vil ikke, ja! ja! det skader mig ikke! Jeg kom her jo ogsaa for at bedrage Dem; det var Deres Klogskab, Deres Elskværdighed, som afvæbnede mig! Det skader mig ikke — forstød mig — had mig — jeg har fortjent det og mere til; men dog — alligevel vil jeg elske og tilbede Dem.

Frøkenen (farer tilbage). Ih, hvad siger De, min Herre?

Lærke (farer til den anden Side). O, hvad har jeg sagt?!

Mel. O Gud! jeg skjælver, men hvorfor?
(Azemia)

Ih ja! jeg skjælver, men hvorfor?
De min Hjertefred mig fraraned'!

Frøkenen.

Ih ja! jeg skjælver, men hvorfor?
Nu jeg føler, hvad før jeg ahned'!

Lærke.

O, skot til mig!

Frøkenen. (bly).

Jeg!

Lærke.

De!

Frøkenen.

Hvem jeg?

Lærke.

Ja De!

Frøkenen.

Jeg tør ei!
Men kom kun hid!

Lærke.

Jeg?

Frøkenen.

De!

Lærke.

Hvad jeg?

Frøkenen.

Ja De!

Lærke.

Jeg tør ei!
Men skot lidt kjælent hen til mig!

Frøkenen (skotter hen til ham).
Saa læs i mine Blikke.

Lærke.
Hvad da?

Frøkenen (smægtende).
Salig jeg føler mig!

Lærke (ligeledes).
Saa gaaer det ogsaa mig!
Men kom og frygt kun ikke!

Frøkenen (farer bly tilbage).
Nei! nei! det gjør jeg ikke!

Begge (sagte).
O vee! det er mig saa geneert!
I slig Stilling jeg aldrig har været!
Jeg, hvis det ikke var forkeert,
Uden Omsvøb mig havde erklæret!
Men da at være bly, dog klæ'er saa net,
Saa er jeg det.

Frøkenen (halv høit).
De elsker mig?

Lærke.
Af ganske Hjerte!
De mig igjen?

Frøkenen (som for).
De mig det lærte!

Begge.
Jeg henrykt seer
Han / Hun } har mig kjær,
Af Elskovs Ild han / hun } gløder!

Frøkenen (smilende skjelmsk).
Hurtigt sig Bladet vendte!
Begge.
Hadet med Elskov endte!
Lærke.
Men kom nu smukt herhen.
Frøkenen.
Naar min Ven —
Sin Pige møder!
Begge (idet de nærme sig hinanden).
Nu snart min — Skat — jeg nær — Dem staaer,
Min Frygt forgaaer!
Lærke (trykker hende til sit Bryst).
Min Glut! vi drømme dog vel ei?
Frøkenen (sieleglad).
Mig min Fjende med Elskov favner!
Ak — skjult er Skjæbnens dunkle Vei!
Lærke.
Vi i Elskovs Tempel havner!
Begge.
Hvor jeg er glad!
Jeg til den Elsktes Barm kan mig trykke!
Jeg veed ei hvad
Jeg sammenligne skal med min Lykke,
Naar, Kjønnets Smykke,
Dig jeg faaer!

Lærke. Nei, nu er jeg ogsaa altfor usigelig lykkelig!

Frøkenen. Jeg ogsaa, jeg ogsaa! Men hør nu, min søde Ven! kast nu denne afskylige Maske og Forklædning.

Lærke. Afskylige Maske?

Frøkenen. Ja, smuk er De ikke med den; uh! den gjør Dem saa styg som Arvesynden — kom, min Elskede! lad mig udslette disse kunstige Rynker.

Lærke. Kunstige Rynker! (forlegen) Ja, seer De, det Slags Rynker ere lettere at faae, end at blive af med, og det vil tage nogen Tid, inden jeg faaer dem rigtigt bort.

Frøkenen. Men saa snart muligt, sødeste Ben! for de klæder Dem slet ikke.

Lærke. Da er det ilde!

Frøkenen. Og hvorfor det?

Lærke. Jo — for — for, saa maa jeg nu see afskylig ud i Deres Øine.

Frøkenen (smiler kjærlent). Jeg veed jo, der boer en Adonis under dette Eddikebryggeransigt.

Lærke. Ja, det var et sandt Ord — hehehe! det er godt, at De saaledes kan trøste Dem med Ideer — det vil blive Dem en stor Lykke for det reelle Liv. Men, min lille Engel! jeg synes, at De nu ogsaa skulde foretage den lille Subtraction i Deres Alders Hovedbog, som jeg veed —

Frøkenen (stødt). Min Ben —

Lærke. Min Elskede! lad ikke et Ord støde Dem —

Frøkenen. Jeg vil kun vinde en Mands Kjærlighed ved min Aand, min Forstand.

Lærke. Jeg veed det, jeg veed det, og det er derfor De har sat Deres Ansigt tilbage i Middelalderen.

Frøkenen. Hvad, Middelalderen? Mit Ansigt i Middelalderen? De glemmer min Aand for mit Ansigt — gaa! De har aldrig elsket mig! (vender ham Ryggen.)

Lærke (paa Knæ). Tilgiv! tilgiv! min Sjels Veninde! (sagte) For Pokker! Jeg er istand til hverken at faae Niecen, Tanten

eller Penge! (blødt) Tilgiv og siig, hvad jeg skal gjøre for at overbevise Dem om min ufalmede Kjærlighed.

Frøkenen (grædende). O, Mandfolk! Mandfolk! Det er Jer Fryd at sønderrive det svage Qvindehjerte —

Lærke. Men, søde lille Glut! jeg vil bede Dig om Forladelse, offentlig, jeg vil —

Frøkenen. Vil De ogsaa i min Nieces Nærværelse sige, hvad De har sagt mig? først da tør jeg troe Dem.

Lærke. Med største Fornøielse, mit Barn!

Frøkenen (iler hen og aabner Døren). Kom herind, Frederikke!

Attende Scene.

De Forrige. Frederikke.

Frøkenen (affecteret). Det gjør mig ondt, lille Rikke, men jeg maa sige Dig, at — at — tal, min Ven!

Lærke. Ja, seer De, Frøkenen vil have, at jeg skal sige Dem, at jeg ikke vil have Dem.

Frederikke. Saa De har fortalt hende, hvem De virkelig er?

Frøkenen. Ja, den unge Mand har tilstaaet mig, at han engang følte et Slags Interesse for Dig; men at min Aand og mine Talenter har fængslet ham varigere.

Frederikke. Saa De er da nu overbeviist om, at han virkelig er Gustav Lærke?

Frøkenen. Ja vist er jeg, Jomfru!

Frederikke. Og dog kunde De, Tante — ? (lader som om hun brast i Graad) O, jeg arme Pige! — Og De, min Herre! De, som saaledes kan glemme alle Deres Eder — De er et slet Menneske!

Frøkenen. Vil Du paa Øieblikket tie stille!

Frederikke. Nei, Ingen skal hindre mig i at beklage mig over hans Troløshed — dog nei, — nei! Det vil jeg ikke, jeg vil trodse ham — Jeg har aldrig elsket Dem, min Herre, aldrig!

Lærke. Jeg troer det gjerne.

Frederikke. Og for at vise Dem det — saa tager jeg Deres Onkel.

Frøkenen (sieleglad). Det vil Du, mit Barn?

Frederikke. Det vil jeg, og det strax!

(Frøkenen iler hen og ringer.)

Nittende Scene.

De Forrige. Mikkel. (strax efter) Gustav.

Frøkenen. Hent strax Hr. Boghandler Lærke og den Ægteskabscontract, der ligger paa mit Natbord. (Mikkel gaaer; til Lærke) Hvad synes De, er Deres Onkel ikke et fordeelagtigt Partie for hende?

Lærke. Overmaade fordeelagtigt!

Frøkenen. Han er rig!

Lærke. Ja, det er nu som man tager det; paa een Maade er Boghandler Lærke jo rigtignok rig, men paa een Maade er han — jeg mener min Onkel, som De sendte Bud efter, jo rigtignok ogsaa ikke rig.

Frøkenen. Hvorledes kan det gaae til?

Lærke. Han har Capitaler udestaaende.

Frøkenen. Saa bringe de jo Renter —

Lærke. Ja, jeg troer ogsaa at der er nogle, han forrenter.

Frøkenen. Ja, for naar man laaner Penge ud —

Lærke. Rigtigt, saa tager man Renter; ja, men han laaner sjeldent Noget ud; jeg skal sige Dem, hans fleste Pengeaffairer bestaae i Omsatser — vi have i de nyere Tider faaet et Kunstudtryk for den Speculation; den hedder, at slaae Plade.

Frøkenen. Er den fordeelagtig?

Lærke. Undertiden, o ja! Øvelsen gjør det meste.

Gustav (kommer med Mikkel). De har befalet, naadige Frøken!

Frøkenen. Værdige Ven! Deres Neveu har tilstaaet Alt for mig, og — og har bedet mig om min Haand.

Gustav. Virkelig? Naa det forsoner mig med hans dumme Streger. (tager Onklen i Haanden.) Tilgivet og forglemt.

Lærke (sagte til ham). Ja jeg skal forglemme Dig, Knægt!

Frøkenen. Min Niece —

Frederikke. Ja, jeg erklærer, at jeg hader lav Egennytte og giver den ene Hr. Lærke den Haand, som den anden har afslaaet.

Mikkel. Her er Ægteskabscontracten, naadige Frøken.

Frøkenen. Meget vel! (læser) „Jeg, Boghandler Jeremias Lærke, og jeg, Frederikke Steen" — Nu, min Ven! vil De skrive under som Vidne?

Lærke (forlegen). O ja — men sødeste Ven! — der staaer Boghandler Lærke —

Frøkenen. De fortryder maaskee, at det ikke er Deres Navn?

Lærke. Nei, tvertimod —

Mikkel (sagte til Lærke, viser ham et Papir). Vær De rolig, her er en anden Contract, som jeg nok skal practisere istedet.

Lærke (sagte). Hvad det er for en honet Karl! (høit) Ih, min Engel! jeg siger, jeg er tvertimod overmaade tilfreds dermed, og for at vise Dem det, saa vil jeg strax underskrive.

Frøkenen. Charmante unge Menneske! (gaaer til Bordet).

Mikkel (meget geskjæftig). Tillader Frøkenen? det er rigtignok dristigt af mig, men jeg synes at saadant Noget maa skee med Værdighed. See her i Midten af Salen maa Bordet staae (sætter Bordet i Midten af Skuepladsen) og — der — tillader De, naadige Frøken? (tager Contracten, og forvexler den i det samme med den anden). der maa Contracten ligge, udbredt og aabenlys for alle Vedkommendes Øine, og saa maa den Ene efter den Anden, med tilbørlig Anstand, gaae hen og underskrive — Synes Frøkenen ikke at det er pænt og passende?

Frøkenen. Hvad det Menneske dog har Takt for det Dybe og Store! (gaaer meget alvorligt hen og skriver under, derpaa de Elskende, tilsidst Lærke.)

Lærke. Ja det er en snild Karl og Ærligheden selv. Naar De bare vidste hvad han har gjort for mig —

Mikkel. Aa, det er saamæn ikke at takke for.

Frøkenen (til Gustav). Nu, min ærværdige Mand! har De min Nieces Haand og Formue; og her, her opfylder jeg ganske mit Løfte, idet jeg overgiver Dem min elskende Liniedandser.

(vil give ham Manuscriptet.)

Gustav. Jeg har berøvet dette unge Menneske hans første Kjærlighed, jeg vil ikke berøve ham den Lykke at forlægge Deres Roman.

Frøkenen. Min Herre! De har jo lovet —

Gustav. Da jeg var min Onkel, ja vist; men nu, da jeg er min Onkels Neveu —

Frøkenen. De var Deres Onkel og er Deres Onkels Neveu? De taler jo over Dem, ærværdige Ven.

Mikkel. Bryd Dem aldrig om det, naadige Frøken! det er en Familiesygdom hos Lærkerne, jeg tør vædde, at Deres

Kjæreste paa Dieblikket begynder at tale i samme Tone. (sagte til Lærke) Tag De nu Masken af, nu vover De jo Intet.

Lærke (kaster sig paa Knæ). Sødeste Veninde! da han ikke vil skjule Sagen, saa kan det jo ikke nytte om jeg — O tilgiv en List, som en uhyre Kjærlighed indskød mig, og forstød mig ikke, fordi mine Rynker ere uaftvættelige.

Gustav (ligeledes paa den anden Side). O tilgiv ogsaa mig at mine ere aftvættelige!

Frøkenen. Men hvad er dog alt dette?

Lærke (peger paa Gustav). Han der —

Gustav (peger paa Lærke). Han der —

Lærke. Er min Neveu!

Gustav (paa samme Tid). Er min Onkel!

Frøkenen. Hvorledes?

Gustav (tager det forlorne Haar af). Ja, see her Beviset; disse graae Haar ere forlorne.

Lærke. Ak! tillad at jeg maa lade mit Beviis blive siddende paa; det er ikke praktikabelt!

Frøkenen. Hvorledes? De har bedraget mig?

Lærke. De har jo selv gjort mig ung uagtet alle mine Forsikkringer.

Gustav. Jeg tilstaaer min Brøde imod Dem, naadige Frøken! og er beredvillig at gjøre alt for at forsone Dem!

Frederikke. Kjæreste Tante! Kjærlighed maa være vor Undskyldning!

Frøkenen. Og Du ogsaa? jeg har været omgivet af Bedragere paa alle Kanter — Men siig mig dog nu, min ærlige Mikkel —

Mikkel. Ak Frøken! De sanker gloende Kul paa mit Hoved,

for hvad kan det nu hjælpe at negte, at jeg har rakt Haanden til —

Frøkenen. Han ogsaa! —

Mikkel. Af sand Menneskekjærlighed! De taler saa tidt om Høimodighed i Deres herlige Værker — her seer De et stort Exempel paa sand Sjelestorhed. Denne jog mig bort og jeg hjalp ham til at faae en rig Kone; posito jeg sætter, at De var i mit Sted —

Frøkenen (geskjæftig). Saa satte jeg ham paa Porten!

Lærke. Tilgiv, min Engel, det var Kjærlighed —

Frøkenen. De er altsaa gammel?

Lærke. Det er De ogsaa, mærker jeg nok, men rig er De jo ogsaa —

Frøkenen. Jeg rig? Ak nei destoværre!

Lærke. Hvad behager? Er det Deres Alvor? (til Mikkel) Sagde Du ikke —?

Mikkel. Ja, hvad siger ikke jeg? Vil De bryde Dem om det? Jeg sagde jo ogsaa, at De skyldte mig Penge; det Ene er Løgn og det Andet ikke sandt.

Lærke. O, Du durchdrevne Skjelm! Saa er jeg jo narret, bedraget —

Mikkel. Aldeles ikke! De tager jo Frøkenen af lutter Kjærlighed, og hvad den angaaer —

Lærke. Hold Din Mund, Knægt!

Frøkenen. Men, bedste Ven!

Lærke. O, jeg arme Menneske! jeg har staaet mig selv i Lyset, jeg har givet Slip paa den rige Arving, og hvad faaer jeg nu?

Frøkenen. Min Haand og min — Roman!

Lærke. Behold De Deres Haand hos Dem selv, naar De

ikke har Noget i den, og Deres Roman — jo det var en rar Skadesløsholdelse — Deres Skovtyv har jeg gjort til Maculatur.

Frøkenen. Hvad, min Skovtyv Maculatur! Det var et skrækkeligt Stød!

Lærke. Troer De, at jeg vil forlægge Deres Smørerier, naar jeg ikke faaer Pigen og Pengene?

Frøkenen. Smørerier? ufølsomme Menneske! og det var Dem jeg troede havde sat Dem ind i min Aand.

Gustav. Fat Dem, Hr. Onkel, og forlæg De Romanen, jeg subscriberer paa 200 Exemplarer.

Lærke. Hvad siger Du? og udbasuner den i Bladene?

Gustav. Det behøves ikke! Send et Exemplar til Redacteurerne og De faaer Virak for Spotpriis.

Lærke. Ja, det er ogsaa sandt! Naa, saa modtager jeg Romanen, og angaaende Haanden — vi kan jo betænke os et Par Aars Tid; hvad mit Physiognomie angaaer, kan De være rolig, det changerer ikke; mit Ansigt er en Stereotypudgave.

Frøkenen (sukkende). Ak, jeg troede, det var første Oplag med et falsk Titelblad!

Lærke. Ak ja! ak ja! jeg troede at faae en rig Brud, og nu — hele Verden vil gjøre Nar af mig! man kan skrive Comedier om min ulykkelige Elskov — Der falder mig noget ind!

Mel. Daß das G'spiel nix G'scheutes war.

(Die Wiener in Berlin.)

Hør, nu faaer jeg en Idee,
Troer I, den er ilde?
Om af vor Historie
Blev en Vaudeville?

Gustav.

Ja, vi har den jo complet,
Naar vi dertil lappe
Blot et Supplicantcouplet
Om at man vil klappe!

Alle.

Ja, vi har den jo complet, 2c.

Lærke.

Troer I da, at Publicum
Lader sig bestikke?
At, hvis vores Spøg er dum,
Det den revser ikke?
Betlerie gjør det og os
Mere Skam end Ære,
Derfor, Moden vi til Trods,
Det vil lade være!

Alle (til Publicum).

Betlerie gjør Dem og os 2c.

Den Besætning, hvormed de i andet Bind indeholdte Stykker ere givne:

Østergade og Vestergade.

Mikkel Stolpe	Frydendahl, Foersom, Hr. Schneider.
Isidora	Mad. Andersen, Jfr. Jørgensen, Mad. Stage, Jfr. N. Ryge, Mad. Phister.
Julie	Jfr Heger (Mad. Holst).
Jesper Stolpe	Hr. Holm.
Trine	Mad Liebe, Mad. Winsløv, Jfr. Rosenkilde (Mad Sedring).
Ane.	Jfr. Lange (Mad. Larcher), Jfr. Rantzau (Mad. Hansen).
Zacharias.	Liebe, Hr. Seeman, Pallesen, DHrr. Bruus, Hultman.
Ludvig	DHrr. Rosenkilde, A. Rosenkilde, Knudsen.
Faulkland.	Stage, Hr. Holst.
Golz.	Dr Ryge, Foersom.
Esperance.	Jfr. Pätges (Fru Heiberg), Jfr. Clausen, Mad. Kragh, Jfr. N. Ryge, Mad. Hansen.
Joseph.	Winsløv jun., Hr. Phister.

Misforstaaelse paa Misforstaaelse.

Stork	Frydendahl, Foersom.
Charlotte.	Mad. Eisen, Jfr. Clausen, Jfr. Heger (Mad. Holst).
Selman	Liebe, Hr. Holst.
Muller.	Stage, Hr. Overskou, Foersom, Hr. Phister.
Frederik	Enholm, Hr. Kragh.
David	Poulsen, O. Rongsted, DHrr. Pätges, Møller.

Hvilken er den Rette?

Frøkenen	Mad. Liebe.
Frederikke	Jfr. Abrahamsen (Mad. Kragh).
Lærke !.	Hr. Rosenkilde.
Gustav	— Cetti.
Mikkel	Stage.

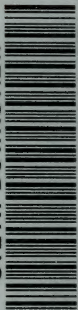

[illegible]

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 01 04 10 007 8